Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Goncourt, Edmond de.; E. og J. de Goncourt ; oversat af C. Rasmussen.
Titel | Title:	Germinie Lacerteux : en Tjenestepiges Historie
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kbh. : P. Haunberg og Jul. Gjellerup, 1888
Fysiske størrelse | Physical extent:	302 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58.-281

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 11622 2

RZ X 15

DANSK
FOLKEBIBLIOTHEK
№ 41-42.
Goncourt:
Germinie Lacerteux.
Pris 50 Øre.

E. og J. de Goncourt.

Germinie Lacerteux.

En Tjenestepiges Historie.

Oversat af

C. Rasmussen.

København.

Forlagt af P. Hauberg & Comp. og Jul. Gjellerup.

Trykt hos Martius Truelsen.

Edmond de Goncourt blev født 1822, *Jules* 1830. Faderen var Officer under Napoleon den Förste, men døde tidlig; Moderen vaagede omhyggelig over Sönnernes Opdragelse. Edmond blev tidlig Lærer for Jules. Fælles Interesser og fælles Studier knyttede dem snart sammen. Det var navnlig det 18de Aarhundrede, de studerede. De kendte dets Historie, Literatur, Theater, Kunst, Kvinder og Sæder til Bunds og Frugten af disse Studier foreligge i en Mængde Værker, saasom Ludvig den Femtendes Elskerinder, Marie Antoinette o. s. v. Foruden disse har de udgivet en Mængde Romaner; disse er dog ikke Romaner i sædvanlig Betydning, men Sjælemalerier, der er udpenslede i de fineste Enkeltheder og grundede paa dybe Iagttagelser. Ingen Steds sporer man, at Bøgerne er to Mands Værk, i den Grad havde Brødrene aandelige Ejendommeligheder og Studier lilfælles. Jules døde 1870; hans Død var et uhyre og smertefuldt Tab for Broderen. Denne har stadig fortsat sin literære Virksomhed. Fra dette Tidsrum stammer Brødrene Zemganno o. fl. a.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I.

— Nu er det overstaaet, nu kommer De Dem, Frøken! raabte Pigen, da hun havde lukket Dören efter Lægen, og styrtede hen til Sengen. Rent ude af sig selv af Fryd og med vanvittige Kærtegn kyssede hun Dynerne, hvorunder den stakkels gamle Piges magre Legeme laa, som en Barnekrop i den store Seng.

Den gamle Frøken sagde ikke et Ord, men tog Jomfruens Haand mellem sine Hænder, trykkede hende til sit Hjærte, drog et Suk og fik endelig Luft i de Ord: »Jeg skal altsaa leve endnu denne Gang!«

Alt dette skete oppe i et lille Værelse. Gennem Vinduet kunde man öjne en Stump blaa Himmel, tre Skorstenspiber, nogle Tagrygninger og mellem to Huse, der stod omtrent lige op ad hinanden, en nøgen Gren af et Træ. Træet selv kunde man ikke se.

Paa Kaminen stod i en firkantet Mahognikasse et Uhr med stor Skive og klodsede Tal; dets Timer syntes aldrig at faa Ende. Paa

hver Side stod en Lysestage under en Glaskuppel; tre forsølvede Svaner snoede deres Halse om et gyldent Pilekogger. Tæt ved Kaminen strakte en Lænestol à la Voltaire sine tomme Arme ud; paa den laa et hæklet tærnet Overtræk af den Slags, Smaapiger og gamle Damer lave. Paa Væggen hang to smaa italienske Landskaber i Bertins Smag; en Akvarel med Blomster; neden under stod en Dato, der var skreven med rødt Blæk, og endelig hang der nogle Miniaturportrætter. Paa en Mahognikommode i Kejserstilen stod et Billede af Tiden i Bronze med Leen foran sig. Den tjente til Stativ for et lille Uhr; Skiven var af blaa Emaille, Tallene af Ædelstene, og i Kanten var der Perler. Gulvtæppet var grönt og sortstribet. Vindues- og Sengegardinerne havde røde Figurer paa chokoladebrun Bund. Ved Hovedgærdet böjede et Portræt sig over den syge, og det saa' ud, som om dets Blik tyngede paa hende. Det forestillede en Mand med strænge Træk. Hovedet ragede frem over den höje Krave paa en grön Kjole af Silketöj, og om Halsen havde han et af de store Musselinstörklæder, der var bundet løst, saaledes som man brugte det i Revolutionens förste Aar. Den gamle Pige lignede dette Billede. Hun havde de samme buskede sorte, bydende Öjenbryn, den samme römerske Næse, det samme bestemte Udtryk, der tydede paa stor Viljekraft. Portrættet saa' ud, som om det genspejlede Fa-

derens Ansigt i Datterens; men hos hende formildedes det haarde Udtryk ved en barsk Godmodighed og en mandfolkeagtig Trang til Selvopofrelse og Barmhjærtighed.

Det var en Foraarsdag henimod Kl. 5, da Dagen begynder at hælde. Ind i Stuen faldt der et Lys, der var blankt som Krystal og hvidt som Sølv, et koldt, jomfrueligt Lys, som slukkedes i den rødmende Solnedgang med de lysere Rande. Himlen var fuld af det Lys, der forjætter et nyt Liv, et Lys der gör samme sörgmodige Indtryk som den endnu nøgne Jord, og som er saa blødt, at det faar selv den lykkelige til at fælde Taarer.

— Naa saa! hvorfor tuder saa min tossede Germinie? sagde den gamle Dame lidt efter og trak sine Hænder til sig; de vare ganske vaade af hendes Piges Taarer.

— Aah, bedste Frøken! jeg kunde have Lyst til at blive ved at græde; det er saa rart! jeg kommer til at tænke paa stakkels Moder . . . og saa meget andet . . . aah, De skulde blot vide!

— Naa saa fortæl mig det da . . . sagde hendes Herskab og lukkede Öjnene for at høre efter.

— Aah, stakkels Moder . . . Saa holdt hun op; men saa kom der en hel Ström af Ord, der lokkede Glædestaarer frem; det var, som om hele hendes Barndom flød tilbage i hendes Hjærte, nu, da hun var saa bevæget og skulde til at meddele sig: — Stakkels Kone! Jeg ser hende endnu, som hun sidste Gang var udenfor

Dören for at tage mig med i Kirke . . . den 21. Januar . . . Aah! hvad har hun ikke gaaet igennem for min Skyld! Hun var 42 Aar, da hun fik mig . . . hvad har hun ikke maattet döje af Fader! Der var tre i Forvejen . . . og der var Smalhans hjemme . . . Og saa var han saa stolt . . . Om vi end ikke havde en Bid Brød i Huset, vilde han ikke have taget mod Hjælp af Præsten . . . Der var rigtignok ikke hver Dag Flæsk paa Bordet hjemme . . . Men desto mere holdt Mo'er af mig . . . Hun fandt altid lidt Kød eller Ost til at lægge paa mit Smörrebrød . . . Jeg var kun fem Aar, da hun døde . . . Det var en stor Ulykke for os alle sammen . . . Jeg havde en stor Broder; han var saa hvid som et Lagen, med et stort gult Skæg, og saa god, saa god; De kan ikke göre Dem nogen Forestilling derom . . . Alle Mennesker holdt af ham . . . Man gav ham alle Slags Navne . . . Nogle kaldte ham Boda, men det véd jeg ikke hvorfor . . . Andre kaldte ham Jesus Kristus. Det var én, der kunde bestille noget! . . . Hvor sygelig han end var, saa tog han dog fat, naar det gryede ad Dag . . . for vi var Væverfolk, skal jeg sige Dem . . . og Skytten stod ikke, för det var ravmørkt . . . Og De skulde blot vide, hvor ærlig han var! Man kom med sit Garn alle Vegne fra til ham, og De kan tænke Dem, man vejede det ikke en Gang . . . Han var gode Venner med Læreren, og det var ham, der skrev Tankesprogene til Fastelavn. Fa'er, ja han hørte til

en anden Slags Folk . . . Han hang i et Öjeblik, en Timestid . . . og saa stak han af . . . og naar han saa kom hjem, saa vankede der Bank, og De kan tro, vi kunde mærke dem . . . Han var som rasende . . . man sagde, det kom af, at han havde et daarligt Bryst. Men til al Held og Lykke havde jeg min Broder; han taalte ikke at min næstældste Søster rev mig i Haaret og gjorde mig Fortræd . . . fordi hun var misundelig. Han tog mig altid ved Haanden, for at jeg kunde se paa, at de spillede Kegler . . . Det var ham, der holdt Huset paa Benene . . . Det kan nok hænde sig, at han maatte bruge Væverskytten, da jeg förste Gang skulde til Alters . . . Han sparede sig hverken Dag eller Nat, for at jeg kunde komme til at ligne de andre, en lille hvid Kjole med en Halsstrimmel og en lille Taske i Haanden, det brugte man den Gang. Jeg havde ikke Hue paa, men jeg havde lavet mig — aah, jeg husker det saa godt — en smuk Krans af smalle Baand og Marven af de smaa Væverspoler, der er nok af dem dér, hvor man brøder Hamp . . . Det var en af mine lykkelige Dage . . . og saa var der Julen, og naar jeg fik Lov til at gaa hen med og binde Vinen op . . . det er i Juni Maaned, véd De nok . . . Vi havde en lille Vinhave oppe paa Toppen af Saint-Hilaire . . . Men i de Aar kom der et slemt Aar . . . kan De huske det, Frøken? . . . det Haglvejr i 1828, der ødelagde al Ting . . . Det strakte sig lige til Dijon og endnu længer . . .

man var nødt til at lave Brød af Klid . . . Min Broder druknede i Arbejde . . . Fa'er løb al Tid omkring nu, og somme Tider havde han saa Skampioner med . . . Aah! det var den rene Elendighed . . . Sulten var næsten al Tid til Huse hos os . . . Naar jeg var ude paa Marken, passede jeg paa, om man lagde Mærke til mig, og saa krøb jeg paa Knæene hen under en Ko, trak en af mine Træsko af og gav mig til at malke Koen . . . Naa! der havde været til mig, hvis man havde faaet Fingre i mig . . . Min ældste Søster tjente hos Byfogden i Lenclos; og hun sendte hele sin Lön, 24 Franks, hjem . . . det var al Tid saa meget. Den anden gik omkring og syede hos Folk; men man fik den Gang ikke saadan en Betaling som nu; man sad fra Klokken 6 om Morgenen til Aften for otte Sous. Trods alt det vilde hun lægge noget til Side for at kunne pynte sig paa den hellige Remis Dag . . . Der er mange, som nöjes med et Par Kartofler et helt halvt Aar for at kunne faa en ny Kjole den Dag . . . Vi havde Uheld paa alle Sider og Kanter . . . Fa'er døde . . . Vi maatte sælge en lille Ager og en Kraftkarl af en Vinranke, som hvert Aar gav os en Tønde Vin . . . Prokuratorerne, ja det koster Penge . . . Da min Broder blev syg, havde vi ikke andet at give ham at drikke end det Bundfald, vi havde blevet ved at hælde Vand paa hele Aaret . . . Tilsidst kunde vi ikke en Gang give ham rent Linned paa eller skifte Lagen . . . Alt,

hvad vi havde i Linnedskabet med Guldkorset ovenpaa fra Moders Tid, var væk . . . og Korset for den Sags Skyld med . . . Og det var endda ikke nok; for min Broder blev syg; han var gaaet til Gilde i Clermont. Dér faar han at høre, at min Søster var kommen galt af Sted med Byfogden, hun tjente hos; han faldt over dem, der sagde det . . . men han var ikke stærk . . . De var mange og kylede ham til Jorden; da han laa der, sparkede de ham med deres Træsko i Hjærtekulen . . . Man bragte ham hjem som død . . . Lægen fik ham dog paa Stövlerne igen og sagde, at han var kommen sig . . . Men han gik kun og hivede . . . Jeg kunde nok mærke, naar han kyssede mig, at han snart vilde gaa bort . . . Da han døde, det stakkels kære Blegnæb, maatte Cadet Ballard bruge alle sine Kræfter for at faa mig væk fra Liget. Hele Byen, Byfogden og alle de andre, fulgte ham til Jorden . . . Min Søster kunde ikke blive hos Byfogden, fordi han altid var i Hælene paa hende; hun tog til Paris, og min anden Søster fulgte med hende . . . Saa tog Mo'ers Søskendebarn mig med til Damblin, men jeg følte mig ikke hjemme der; jeg laa og brølede hele Natten, og naar jeg kunde se mit Snit, løb jeg hjem. Naar jeg saa kom til vor Gade og saa' den gamle Vinranke opad Huset — Jøsses! hvor jeg saa kunde røre Benene . . . De skikkelige Folk, som havde købt Huset, beholdt mig saa, til der kom Bud efter mig; man vidste

nok, hvor man skulde finde mig. Tilsidst skrev man til min Søster i Paris, at hvis hun ikke tog mig til sig, saa vilde jeg snart ligge med Næsen i Vejret . . . Sandheden er, at jeg var saa blød som Voks . . . Saa anbefalede man mig til en Fragtmand, der hver Maaned rejste fra Langres til Paris; og paa den Maade kom jeg hertil. Jeg var den Gang 14 Aar . . . Jeg kan huske, at jeg paa hele Vejen ikke var af Klæderne, fordi vi allesammen laa i samme Rum. Da jeg kom hertil, var jeg helt fuld af Utöj.

II.

Den gamle Dame sagde ikke et Ord; hun sammenlignede sit Liv med sin Piges.

Frøken de Varandeuil var født 1782. Hun blev født i en Gaard i Rue royale, og Prinsesserne af Blodet holdt hende over Daaben. Hendes Fader stod paa en fortrolig Fod med Greven af Artois og havde en Bestilling hos ham. Han hørte til hans Jagtselskab og de fortrolige, i hvis Nærværelse den senere Carl den Tiende sagde halvhöjt til Præsten, der læste Messen for Jagten: »Pist, pist, se nu til, Præst, at du nu snart kan blive færdig med din gode Gud!« Hr. de Varandeuil havde giftet sig ligesom mange andre af hans samtidige med en Slags Skuespillerinde, en Sangerinde, der ikke havde synderlig Stemme, men som havde gjort Lykke paa Koncerterne ved Siden af Fru Todi,

Fru Ponteuil og Frøken Saint Huberti. Den lille Pige, som blev født i dette Ægteskab, var skrøbelig, hæslig og havde en latterlig Næse, hendes Faders Næse i et Ansigt, der ikke var större end en knyttet Haand. Der var ikke noget ved hende, som kunde smigre Forældrenes Forfængelighed. Fem Aar gammel gjorde hun Fiasko paa Fortepiano ved en Koncert, som hendes Moder gav i sit Selskabsværelse; fra det Öjeblik af blev hun forvist ned blandt Tyendet. Et eneste Öjeblik om Morgenen kom hun ind til sin Moder; denne lod hende kysse sig under Hagen, for at hun ikke skulde slikke Sminken af hende. Da Revolutionen brød ud, havde Hr. de Varandeuil ved Greven af Artois Bevaagenhed faaet en Plads som Kasserer ved Finanshovedkassen. Fru de Varandeuil rejste i Italien under Paaskud af at pleje sin Sundhed og overlod Omsorgen for Datteren og en spæd Sön til sin Mand. De alvorlige Bekymringer, Tiden førte med sig, de Trusler man udstødte mod Pengene og de Familier, der holdt paa Pengene — Hr. de Varandeuil havde en Broder, der var Generalforpagter — skænkede ikke denne meget egenkærlige og hjærteløse Fader den nødvendige Tid til at tage sig af Börnene. Dertil kom, at Nøden begyndte at indfinde sig. Han opgav sin Lejlighed i Rue royale og flyttede hen i en Gaard i Petit Charolais, der tilhørte hans Moder; hun var endnu i Live og lod ham flytte ind der. Tingene gik deres

Gang; man havde begyndt at bruge Guillotinen. Da han en Aften gik i Rue Saint-Antoine, gik der en Kolportør foran ham og udbød Avisen: Efter Tyvene! Efter Tyvene! Som Skik og Brug var den Gang, oplæste Kolportøren Navnene paa Artiklerne i Bladet. Hr. de Varandeuil hørte sit Navn oplæse og ledsaget af de farligste Skældsord. Han købte Bladet og fandt en Angivelse deri, hvori han betegnedes som statsfarlig.

Nogen Tid efter blev hans Broder greben og indespærret i Hotel Talaru tillige med de andre Generalforpagtere. Hans Moder blev rædselslagen derover og solgte sin Ejendom, hvori han boede for Spotpris, for hvad Spejlene var værd. Hun fik den udbetalt i Papirspenge og døde af Fortvivlelse over, at de sank i Værd fra Dag til Dag. Til Held for Hr. de Varandeuil kunde Ejerne ikke leje Gaarden ud, og han fik Lov til at bo i Karlekamrene i Baggaarden. Der smøgede han sit Navn af sig, opfyldte Lovens Bogstav og opslog paa Porten sit Fædredenavn Rousot, og derunder begravede han de Varandeuil og Greven af Artois Hofmand. Der levede han ensomt, udslettet af Verden, begravet, skjulte sit Hoved, dukkede sig ned i sit Hul uden Tjenestefolk. Hans lille Datter vartede ham op, og han lod hende raade. I Rædselsperioden sad de og ventede paa og skælvede for Døden, der hang over deres Hoveder. Hver Aften gik hun hen til Gitterlugen

for at høre Navnene paa dem, der var dömte til Døden den Dag, *Listen paa dem, der havde vundet i Guillotinens Lotteri.* Hver Gang nogen bankede paa Dören, gik hun hen og lukkede op; hun ventede, at man kom for at hente hendes Fader hen paa Revolutionspladsen, ligesom man havde gjort ved hendes Farbroder. Saa kom de Öjeblikke, da man ikke for Penge, de Penge, som var blevne saa sjældne, kunde faa Brød. Man maatte næsten tage det med Magt ved Bagernes Dör, erobre det ved at tilbringe lange Timer i Nattekulden, staa i Række fra Klokken 3 om Morgenen, mens man blev trykket og næsten knust af Mængden. Faderen holdt ikke af at vove sig hen i Stimmelen. Han var bange for, at man skulde kende ham, at han skulde sætte sit Liv paa Spil ved et af disse tossede Indfald, han undertiden fik, uden at han vidste af det, eller ved sin ubændige Hidsighed. Dertil kom, at han ikke holdt af dette kedelige og strænge Hoveri. Drengen var endnu for lille; man vilde have knust ham; det blev altsaa Pigebarnet, som hver Dag maatte skaffe Brødet til de tre Munde. Og hun fik det. Hendes lille Krop forsvandt næsten i en af hendes Faders strikkede Veste, og paa Hovedet havde hun en Bomuldshætte, der hang hende ned i Öjnene. Hun holdt Lemmerne ind til Kroppen for at holde paa Varmen. Der stod hun saa og rystede af Kulde og ventede med stirrende Öjne, mens der vankede Puf og Albu-

stød, indtil Bagermadamen i Rue des Francs-Bourgeois rakte hende et Brød, som hun knap nok kunde holde paa med Hænderne, fordi de var valne af Kulden. Denne stakkels lille Pige kom igen hver Dag, og Bagermadamen fattede tilsidst Medynk med dette lidende og magre Ansigt. Hun var godlidende, som Kvinder af Folket er det, og saasnart hun fik Öje paa hende i Rækken, sendte hun Bagerdrengen hen med det Brød til hende, som hun kom for at hente. Men en Dag, da den lille greb efter det, var der en Kone, der var misundelig over den Forret, Barnet havde. Hun sparkede hende saaledes med sine Træsko, at hun maatte holde Sengen i en Maaned. Frøken de Varandeuil bar Mærke deraf hele sit Liv.

I den Maaned vilde Familien være død af Sult, hvis ikke en Grevinde d'Auteuil, som de kendte noget til, havde sörget for at faa fat i noget Ris, som hun delte med Fader og Börn.

Hr. de Varandeuil undgik saaledes den revolutionære Domstol ved det tilbagetrukne Liv, han levede. Der var endnu en anden Grund til, at han ikke blev kaldt for den; han skulde nemlig aflægge Regnskab, og han var saa heldig at faa det opsat og skudt ud fra Maaned til Maaned. Han fik ogsaa enhver Mistanke afledt ved sine personlige Udfald mod de ledende Personer ved Hoffet og ved det Had, som mange af de Mænd, der stode Kongens Brødre nær, havde fattet til Dronningen. Hver Gang han

saa' sit Snit til at tale om denne ulykkelige Kvinde, overdængede han hende med voldsomme, bitre og haanlige Ord, og det i saa lidenskabelig og oprigtig en Tone, at det næsten saa' ud, som om han var en Fjende af Kongedömmet. Deraf kom det, at de, som kun kendte ham under Navnet Roulot, ansaa' ham for en god Fædrelandsven, og at de, som kendte ham under hans virkelige Navn, næsten bar over med, hvad han tidligere havde været, adelig, en Ven af en Prins af Blodet og Embedsmand.

Republiken var nu naaet til de patriotiske Fællesspisninger, hvor en hel Gades Befolkning spiste paa Gaden. Frøken de Varandeuil gemte i sine taagede Minder det rædselsfulde Levned; hun kunde endnu se Bordene i Rue de Pavée, der stod med Benene i den Rendesten, som Blodet fra La Force i de skrækkelige Septemberdage var løbet ned ad. Ved et af disse Maaltider fandt Hr. de Varandeuil paa noget, der fuldstændig sikrede ham Livet. Han fortalte sine to Bordkammerater, der var varme Fædrelandsvenner, og hvoraf den ene var nær knyttet til Chaumette, at han var i en stor Forlegenhed; hans Datter havde kun faaet den kirkelige Daab og manglede borgerlig Anerkendelse; han vilde derfor være meget lykkelig, hvis Chaumette vilde lade hende indskrive paa Borgerraadets Lister og hædre hende med et Navn, som han helst maatte tage fra Grækenland eller Rom, efter den republikanske Almanak. Chau-

mette satte straks den Fader, »der var saaledes med«, som man sagde den Gang, Stævne. Da Mødet var sat, lod man Frøken de Varandeuil gaa ind i et Sideværelse; der sad to ærværdige Damer, hvem det paalaa at undersøge hendes Kön, og dem viste hun sin Barm. Derpaa førte man hende ind i Erklæringernes Sal, og der døbte Chaumette hende med Navnet *Sempronia,* efter at han havde holdt en Tale til hende, der vrimlede af billedlige Hentydninger. Dette Navn beholdt hun af Vane og aflagde det aldrig senere.

Familien var nu saa temmelig dækket og beroliget og slap heldig gennem de grufulde Dage, der gik forud for Robespierres Fald. Endelig naaede man den 9. Thermidor, da man kunde aande frit igen. Men i Hjemmet var der stor Nød paa Færde. Man kunde ikke sige, at man havde levet i de strænge Tider under Revolutionen, men under Direktoriet fik man en uventet Hjælpekilde; Forsynet sendte den i Daarskabens Navn. Faderen og Börnene havde levet af Udbyttet af 4 Aktier i Vaudeville-theatret; han havde faaet den lykkelige Tanke at sætte sine Penge der i 1791, og det viste sig at være den bedste Forretning i de Aar, da Døden gjorde saa rig en Høst; netop derfor vilde man om Aftenen glemme Døden, i de sidste Dage vilde man le for sidste Gang ad den sidste Sang. Til disse Aktier kom nu Tilbagebetalingen af nogen gammel Gæld, og Familien havde nu

mere end det törre Brød. Nu forlod den Karlekamrene i den gamle Gaard og lejede en Lejlighed i Rue du Chaume i Maraiskvarteret.

Men i de daglige Vaner skete der ingen Forandring. Datteren blev ved at varte Faderen og Broderen op. Faderen havde vænnet sig til at bedömme hende efter hendes Dragt og den Husgærning, hun paatog sig. Han vilde ikke anerkende hende for Datter, saalænge hun var klædt som en Tjenestepige og udrettede dennes Gærning. Hun var ikke af hans Blod, havde ikke den Ære at tilhøre ham. Hun var et Tyende, han havde ved Haanden; for hans Egenkærlighed laa denne Haardhed saa godt til Pas; denne barnlige, imødekommende og ærbødige Opvartning kostede dertil ikke noget. Senere hen, da Pengene igen fandt Vej til Huset, kneb det svært for ham at give Slip paa den. Datteren havde mere end én Kamp at bestaa, för det lykkedes hende at faa ham til at fæste en Pige, som kunde erstatte Datteren og udføre det mest ydmygende og grove Arbejde.

Man havde i lang Tid ikke hørt noget fra Fru de Varandeuil; hun havde paa det allerbestemteste vægret sig ved at komme tilbage til sin Mand i de förste Aar af Revolutionen. Senere hen fik man at vide, at hun havde giftet sig igen i Tydskland; hun havde skaffet Dødsattest, men det var Svogerens; han var bleven henrettet under sin Broders

Navn. Den unge Pige voksede op, overladt til sig selv, uden at nogen viste hende et Kærtegn, og uden anden Moder end en, der var død for hende, og som Faderen lærte hende at foragte. Hendes Barndom havde hun henlevet i en stadig Uro, under den Slags Savn, der gnave paa Livet, under et Arbejde, der opsled hendes skrøbelige Legemes Kræfter, i en Forventning om Døden, som tilsidst blev en Længsel efter Døden. Der havde været Tider, da dette trettenaarige Barn følte sig fristet til som andre af Datidens Kvinder at lukke Dören op og at skrige: »Kongen leve!« af fuld Hals for at faa Ende paa det hele. Hendes Ungdom var ligesaa kedelig, om ikke slet saa sörgelig. Hun maatte finde sig i sin Faders voldsomme Hidsighed, hans Fordringer, Barskhed, Lunefuldhed, som den stormfulde Tid hidtil havde afdæmpet noget og holdt i Tømme. Hun maatte fremdeles paatage sig en Tjenestepiges udmattende Anstrængelser og Ydmygelser. Hun opholdt sig hos sin Fader, men forkuet, nedtrykt og ensom. Han aabnede aldrig sin Favn for hende, kyssede hende aldrig. Hendes Hjærte var tungt og sorgfuldt; hun trængte til at elske, men havde ikke nogen at elske. Hun begyndte at lide ved den Tomhed og Kulde, som den unge Pige føler, der ikke tiltrækker sig Mændenes Opmærksomhed; skönt ung fattedes det hende paa Skönhed og den Ynde, som drager andre til sig. Hun saa', at hun i det höjeste indgød

en Slags Medynk ved sin store Næse, sin gule Hudfarve, sin Törhed og Magerhed. Hun vidste, at hun var styg, og til Hæsligheden kom hendes tarvelige Paaklædning, disse elendige mørke, uldne Kjoler, som hun syede selv, og som hendes Fader aldrig betalte, uden at der vankede knubbede Ord. Hun kunde ikke sætte igennem, at hun fik en vis Sum til at klæde sig for, för hun var 35 Aar.

Det var et sörgeligt, kummerfuldt og ensomt Liv, hun førte med denne gnavne og bitre Gamling, der altid knurrede og brummede hjemme og kun var elskværdig ude, som lod hende sidde hjemme hver evige Aften, mens han selv gik hen i de Huse, som igen modtog under Direktoriet og i Kejserdömmets förste Tid. Og naar han med lange Mellemrum tog hende med ud, var det i det evige Vaudevilletheater, hvor han havde en Loge. Hun havde en vis Rædsel for disse Udgangsdage, hun var bange, naar hun var sammen med ham, hun skælvede for hans Voldsomhed, for den Tone, hvori hans Vrede gav sig Luft — det var en Levning fra »de gode gamle Dage«, og for den Raphaandethed, hvormed han løftede Stokken, naar han fandt, at Pøbelen var for nærgaaende. Næsten hver Gang kom det til Scener med Kontrolløren, Skændsmaal med Folk i Parterret, Trusler om at bruge Næverne; hun kunde kun afværge dette ved at lade Gitteret for Logen gaa ned. Og saaledes blev det ved, naar man kom ned

paa Gaden, ja endog i Drosken; Kusken vilde ikke køre for den Pris, Hr. de Varandeuil var til Sinds at betale. Saa lod han ham vente én Time, to Timer, uden at røre sig af Stedet; undertiden tabte Kusken Taalmodigheden og spændte fra. Saa blev Hr. de Varandeuil siddende i Vognen med Datteren, som til ingen Nytte bad ham give efter og betale.

Han mente, at Sempronie havde nok i disse Fornöjelser, og var desuden saa misundelig, at han vilde beholde al Ting for sig selv; derfor tillod han ikke, at hun sluttede sig til nogen. Han indførte hende ikke i Selskabslivet, og hos dem af Familien, der var vendte tilbage fra Landflygtigheden, uden de Aftener, de modtog, eller naar der var Familieselskab hos dem. Han holdt hende bunden til Hjemmet; först da hun var 40 Aar, mente han, at hun var gammel nok til at kunne gaa ud paa egen Haand. Saaledes havde den unge Pige ingen Veninder, ingen Forbindelser, der kunde holde hende oppe. Hun havde ikke en Gang sin unge Broder hos sig; han var rejst til Amerika og havde taget Tjeneste i den amerikanske Flaade.

Hendes Fader havde forbudt hende at gifte sig; han kunde ikke tænke, at hun kunde falde paa at gifte sig og forlade ham. Alle giftefærdige Mænd, som kunde faa i Sinde at melde sig som Friere, jog han paa Forhaand bort paa en saadan Maade, at Datteren ikke

en Gang fik Lov at tale med dem, hvis der tilbød sig en Lejlighed.

Imidlertid udplyndrede vore sejrrige Tropper Italien. Det vrimlede af Mesterværker fra Rom, Florens og Venedig i Paris. Alt andet maatte vige for den italienske Kunst. Samlere satte kun Pris paa Malerier af den italienske Skole. Hr. de Varandeuil mente, at der paa Grund af denne Retning i Smagen var Lejlighed til at skabe sig en Formue. Han var ogsaa greben af den kunstneriske Dilettantisme, som var en af Adelens ædleste Lidenskaber för Revolutionen. Han fik det Indfald at skabe en italiensk Samling og at sælge den. Han havde levet i et Samfund af Kunstnere og Samlere, han holdt af Malerier. Der var Avktion paa Avktion i Paris, Samlingerne var blevne splittede under Rædselsperioden. Hr. de Varandeuil strøg Gade op og Gade ned; det var den Gang, man solgte de store Malerier; ved hvert Skridt fandt han noget at købe, og han købte. Snart var hans lille Lejlighed overfyldt med gamle Malerier, som for störste Delen var saa store, at de ikke kunde faa Plads paa Væggen, og han vidste ikke, hvor han skulde göre af Møblerne. Alt dette Skramleri blev døbt Rafael, Vinci, Andrea del Sarte. Det var lutter Mesterværker; i hele Timer kunde han opholde Datteren foran dem; han meddelte hende sin Beundring, gjorde hende ked af sin Begejstring; han dyngede det ene

Tillægsord paa det andet, det ene stærkere end det andet; Beundringen steg ham til Hovedet, berusede ham; tilsidst troede han, at han handlede med en indbildt Køber, og at de drøftede Prisen paa Mesterværket. — »Hundredtusend Franks for min Rosse! Ja Herre, hundredtusend Franks!« . . . . Hans Datter blev forskrækket over alle de Penge, som disse afskyelige Ting med deres væmmelige nøgne Mennesker — stjal fra Husholdningen, prøvede paa at göre ham Forestillinger og at standse ham paa den sikre Vej til Ødelæggelse; men Hr. de Varandeuil blev hidsig, harmedes som en Mand, der skammer sig over, at hans Kød og Blod har saa ringe Smag, sagde, at det vilde blive til en hel Formue, og at hun nok skulde faa at se, at han ikke var et Tossehoved. Tilsidst besluttede han sig til at sælge Malerierne. Salget fandt Sted, det var et fuldstændigt Nederlag; den berömte Glashal i Avktionslokalet havde aldrig för været Vidne til, at Forhaabninger i den Grad ramlede sammen. Hr. de Varandeuil var saaret i sit inderste Hjærte og ude af sig selv over Tabet; det var ikke blot et Pengetab, et Hul i hans lille Formue, men et Nederlag for ham som Kender, en Lussing til hans Kendskab til sine Rafaeller. Han erklærede derfor sin Datter, at han ikke længer kunde blive i Paris, de maatte tage paa Landet. Frøken de Varandeuil var født og opdraget i et Aarhundrede, da Kvinderne

ikke brød sig stort om Landlivet, men hun søgte forgæves at faa Bugt med Faderens Stivsind; hun blev nødt til at følge med ham, hvor han saa end tog hen, og maatte forlade Paris, Selskabet, to unge venskabeligsindede Piger af Familien, hvem hun havde skænket sin halve Fortrolighed de faa Gange, de havde været sammen, og hvis Hjærter var komne hende i Møde, som om hun kunde have været en ældre Søster.

Hr. de Varandeuil lejede et lille Hus i Isle-Adam, der levede han i gamle Minder, i en Luftning fra et lille Hof fra gamle Dage i Nærheden af to, tre Herregaarde. Ejerne var komne tilbage, og han kendte dem. Paa dette Contiernes gamle Gods havde efter Revolutionen nogle velstaaende Borgermænd, der var bleven rige ved Handelen, slaaet sig ned. Hr. de Varandeuils Navn havde en god Klang i deres Øren. Man hilste ham meget dybt, man stredes om den Ære at se ham hos sig, man hørte med störste Ærbødighed, ja næsten fromt paa ham, naar han fortalte Historier fra det gamle Samfund. Man smigrede ham, gjorde Stads af ham og ærede ham som en Levning fra det gamle Versailles. Han hørte til den fine Ende og blev behandlet som en fornem Herre i denne Kreds. Naar han spiste til Middag hos Fru Mutel, en gammel Bagermadame, der havde sine 40,000 Franks at leve af om Aaret, rejste Husmoderen sig fra Bordet

og gik i brusende Silkekjole ned i Køkkenet for i egen Person at riste Skorzonnérrødderne. Hr. de Varandeuil holdt kun af dem paa den Maade, hun lavede dem til. Det var dog ikke saa meget alle disse Behageligheder som en Plan, der havde bevæget Hr. de Varandeuil til at trække sig tilbage til Isle-Adam. Han haabede, at han her skulde faa Tid til at fuldføre et storartet Arbejde. Det, han ikke havde kunnet udrette til Hæder og Ære for den italienske Kunst ved sine Samlinger, vilde han opnaa ved at skrive dens Historie. Han havde lært en Smule Italiensk af sin Kone, og han satte sig nu i Hovedet, at han ved Datterens Hjælp i Oversættelse vilde forelægge Vasaris Malernes Levned for det franske Folk; hun havde nemlig som lille hørt sin Moders Kammerjomfru tale Italiensk, havde opsnappet og beholdt nogle Ord deraf. Han satte sin Datter ind i Vasari, lod hendes Tid og Tanker være optagne af Grammatiker, Leksika, Fortolkere, og hun maatte sidde böjet over det utaknemlige, kedelige og trættende Arbejde at oversætte hen i Vejret. Hele Arbejdet faldt paa hende; naar han havde opgivet hende, hvormeget hun skulde være færdig med til Sengetid, og ladet hende blive ene tilbage med de store Værker, der var indbundne i Kalveskind, gik han ud at spasere, aflagde Besøg i Omegnen, fik sig et Slag Kort paa Herregaardene eller spiste til Middag hos sine bekendte af

Borgerstanden, og for disse beklagede han sig saa i höje Toner over de Anstrængelser og det Arbejde, det uhyre Foretagende kostede ham, som han havde begyndt paa. Naar han saa kom hjem, maatte Datteren læse det Stykke op for ham, som hun imidlertid havde oversat; saa kom han med Bemærkninger, Rettelser, strøg tidt en Sætning og satte en anden ind, der sagde det stik modsatte; men den stregede Datteren saa igen over, naar han gik sin Vej. Derpaa gik han ud igen som en Mand, der har anvendt sin Dag vel, stak Næsen i Sky, Hatten under Armen og flyttede sine Fødder som en Dansemester; han nød sig selv, Himlen, Træerne, Rousseaus Gud, saa' mildt til Naturen og kælede for Planterne. Tid efter anden fik han et Anfald af Barnets og Gamlingens Utaalmodighed; der skulde oversættes saa og saa mange Sider inden næste Morgen; saa maatte Datteren sidde oppe den halve Nat.

To, tre Aar gik hen med det Arbejde og endte med, at Sempronies Syn var ødelagt. Hun var levende begravet i sin Faders Vasari, mere ensom end nogen Sinde för, da et vist medfødt Hovmod gjorde, at hun holdt Smaafolkene i Isle-Adam med deres Væsen à la Madame Angot tre Skridt fra Livet, og hun havde ikke en Fornöjelse, ikke en Adspredelse, uden at hendes Faders Særheder og Drillerier forstyrrede eller fordærvede den for hende. Han rykkede de Blomster op, hun plantede i

den lille Have. Han vilde ikke have andet deri end Gröntsager; han udviklede store Theorier om det nyttige og Grunde, som vilde have faaet Konventet til at forandre Tuilerieshaven til en Kartoffelager. Den eneste virkelige Glæde, hun havde, var, naar hendes Fader med lange Mellemrum tillod hende at have en af hendes unge Veninder hos sig en Uges Tid. Det vilde have været lykkelige otte Dage for Sempronie, naar hendes Fader ikke havde forgiftet deres smaa Glæder, Adspredelser og Fester ved sin Urimelighed, sine Luner, der altid var paa Krigsfod, de Vanskeligheder han gjorde over de ubetydeligste Ting, som for Eksempel naar Sempronie bad om en Flaske Kølnervand til Venindens Værelse, eller over en Mellemret til Middagen eller over en paatænkt Udflugt.

I Isle-Adam fæstede Hr. de Varandeuil en Pige, der snart blev hans Elskerinde. Frugten af denne Forbindelse var et Barn, og Faderen gik saa vidt i sin Kynisme og sorgløse Uforskammethed, at han lod dette Barn vokse op under sin Datters Öjne. Med Aarene fik dette Fruentimmer fast Fod i Huset. Tilsidst styrede hun alt det indvendige og baade Fader og Datter. En Dag gik det saa vidt, at Hr. de Varandeuil vilde have, at hun skulde sidde med til Bords, og at Sempronie skulde varte hende op. Men det var at drive det for vidt; Frøken de Varandeuil gjorde Oprør mod Forhaanelsen og rejste sig i hele sin berettigede

Harme. Den unge Pige havde skjult og tavst, under Ulykken, i Ensomheden, i de haarde Vilkaar, hvorunder hun levede — faaet et ærligt og kraftigt Sind; Taarerne havde hærdet hende i Stedet for at blødgöre hende. Bag en Datters ydmyge Föjelighed og blinde Lydighed, under en tilsyneladende Blidhed skjulte hun en staalsat Karakter, en Mands Viljestyrke, et Mod, som intet kunde böje eller stække. Da Faderen nu forlangte denne Lavhed af hende, rejste hun sig og viste, at hun var hans Datter, trævlede sit Liv op for ham og kastede ham Skammen og Bebrejdelsen derfor lige i Ansigtet i en Ström af Ord, som ikke lod til at ville faa Ende, og sagde til Slut, at dersom dette Fruentimmer ikke var ude af Huset inden Aften, vilde hun gaa sin Vej, og at hun ikke var bange for sit Udkomme, hvor som helst hun slog sig ned, da hun stillede saa faa Fordringer til Livet; det sidste kunde hun da takke ham for. Faderen sad og maabede uden at kunne mæle et Ord lige over for dette Oprør, han gav efter og jog Pigen paa Dören, men Følgen deraf blev, at han fattede et fejgt Nag til sin Datter for det Offer, hun havde fravristet ham. Dette Nag gav sig Luft i skarpe Ord, hadske Ytringer, spottende Taksigelser og bitre Smil. I Stedet for at hævne sig behandlede Sempronie ham bedre, blidere, taalmodigere. Saa kom der et nyt Slag og satte hendes Selvopofrelse paa Prøve; Gamlingen fik

et apoplektisk Anfald og blev lam i hele den ene Side, kom til at halte paa det ene Ben; men hans formørkede Forstandsevner beholdt dog fuld Bevidsthed om Ulykken og hans Afhængighed af Datteren. Da optændtes alt det Onde, der laa paa Bunden af hans Hjærte, og smøgede alle Lænker af sig. Han blev næsten grusom af Egenkærlighed. Under de Kvaler, som hans Lidelser og Hjælpeløshed voldte ham, blev han næsten en ondskabsfuld gal. Frøken de Varandeuil ofrede sig Dag og Nat for denne syge, som syntes at betragte hendes Opmærksomhed som en Fornærmelse, som følte sig ydmyget af hendes Omhu for ham, som om det var en Höjmodighed og Tilgivelse, og som i sit Hjærte led ved at se dette Billede af Pligten ved Siden af sig, altid utrættelig og forekommende. Og hvad var det ikke for et Liv, hun førte. Hun maatte se at faa Bugt med den ulykkeliges ulægelige Kedsomhed, altid holde ham med Selskab, bringe ham ud i Luften og støtte ham, saa lang som Dagen var. Hun maatte spille Kort med ham, naar han var hjemme, men sörge for, at han hverken vandt eller tabte for meget. Hun maatte kæmpe med hans Slugvornhed og Slikvornhed, tage Retterne fra ham, og naar han ikke fik sin Vilje, döje Klager, Bebrejdelser, Forhaanelser, Taarer, vilde Udbrud af Fortvivlelse, et Barns Raseri, en udlevet Gamlings Vrede. Og alt dette varede hele ti Aar, ti lange Aar, i hvilken Frøken

de Varandeuil ikke nød anden Forfriskelse, ikke anden Lindring end at overføre en Moders Ömhed og Varme paa en af de unge nærbeslægtede Piger, som nylig havde giftet sig, sin *Kylling*, som hun kaldte hende. Frøken de Varandeuils eneste Lykke bestod i en Gang hver fjortende Dag at tilbringe nogle flygtige Minutter hos disse lykkelige unge Folk. Hun kyssede det yndige Barn, som laa og sov saa sødt i sin lille Vugge. Hun spiste med Töjet paa, og ved Desserten lod hun hente en Droske, og saa skyndte hun sig af Sted som en Skoledreng, der er bange for at komme for sent. Og i Faderens sidste Aar nægtede han hende endogsaa Tilladelse til at spise til Middag hos Veninden; han holdt hende næsten altid hjemme og gentog idelig og altid for hende, at det ikke var morsomt at passe en gammel Svækling som ham; men at hun snart vilde blive fri for ham. Han døde 1818, og i sin sidste Stund havde han ikke andet at sige hende, der i 40 Aar havde opfyldt en Datters Pligter mod ham, end: »Skab dig ikke, jeg véd godt, at du aldrig har holdt af mig.«

Et Par Aar för Sempronies Fader døde, var hendes Broder kommen hjem fra Amerika. Han havde giftet sig med en farvet Kvinde, som havde plejet og frelst ham, da han laa af gul Feber, og han havde to allerede temmelig store Døtre med, som han havde haft med hende, för de blev gifte. Frøken de Varandeuil

havde ganske vist de gamle Tiders Fordomme mod de sorte, og hun regnede ikke denne farvede, udannede Kvinde med det simple Sprog, den fæiske Latter, en Hud, som smittede af paa hendes Linned, stort bedre end en Hunabe; men hun bekæmpede dog af al Kraft Faderens Rædsel for at modtage denne Svigerdatter, og hun fik sat igennem i hans sidste Levedage, at Broderen fik Lov til at forestille sin Kone for ham. Da Faderen var død, tænkte hun paa, at Broderens Husstand var det sidste, der var tilbage af Familien. Greven af Artois havde ved sin Hjemkomst betalt Hr. de Varandeuil al den Lön han havde tilgode, og hans Börn arvede saaledes en halv Snes Tusend Francs om Aaret. För de fik denne Arv havde Broderen kun 1500 Francs i Efterlön fra Amerika. Frøken de Varandeuil indsaa, at hendes Broder ikke var velstaaende nok til at føre Hus med 5—6000 Francs om Aaret, især da han havde to Pigebörn, og hun kom derfor paa den Tanke at give sin Del af Arven dertil. Da hun talte med sin Broder om dette Tilskud, lød det, som om det var den enkleste og mest ligefremme Sag af Verden. Broderen tog imod det, og hun levede nu sammen med ham i en lille Lejlighed paa fjerde Sal höjt oppe i Rue de Clichy, i et af de nybyggede Huse i denne endnu næsten øde Del af Byen, hvor Luften fra Landet endnu strøg frisk og frit gennem de halv fuldførte hvide-

Bygninger. Der førte hun den samme beskedne Tilværelse som för; hendes Paaklædning var ligesaa tarvelig, hun var ligesaa sparsommelig som tidligere, hun tog til Takke med det daarligste Værelse i Lejligheden og brugte höjst 1800 à 2000 Francs til sine personlige Fornødenheder om Aaret. Men snart begyndte der at røre sig en hemmelig Skinsyge hos Mulatinden, som hun længe havde ruget paa. Hun fattede Mistillid til dette Venskab mellem Broder og Søster, der mer og mer fjærnede Manden fra hende. Hun led ved det Fællesskab der var mellem dem i Tanker, Ord og Minder. Hun led ved de Samtaler, hvor hun ikke kunde give sin Besyv med, ved det, hun hørte, men ikke forstod. Hun følte, at hun stod under dem, og det fyldte hendes Hjærte med en Vrede og et Had af den Slags, som udklækkes under Vendekredsenes Sol. Hun oplærte sine Börn til at hævne hende. Hun ophidsede dem og sporede dem frem mod Svigerinden. Hun opmuntrede dem til at göre Nar og le ad hende. Hun holdt med dem, naar det, de havde lagt Mærke til, fik Luft i deres barnlige Ondskab. Da de nu engang var slupne løs, lod hun dem le ad alle Fasterens Latterligheder, ad hendes Ydre, hendes Næse, hendes Paaklædning, og dog kunde de begge takke hendes Tarvelighed for, at de selv var flot paaklædte. Da de smaa först var afrettede og mærkede, at man holdt med dem, blev de snart næsvise. Frøken de

Varandeuil var meget livlig; hendes Hjærte fulgte den förste Indskydelse, men hendes Haand sad ligesaa løst. Hun havde desuden de gammeldags Meninger om Börneopdragelse. Hun fandt sig i to, tre Uforskammetheder uden at tage til Genmæle, men da man kom igen fjerde Gang, slog hun Klo i den latternilde, løftede Skörterne op og gav hende, trods hendes 12 Aar, den bedste Endefuld, hun nogen Sinde havde faaet. Mulatinden skreg op som en besat, sagde, at hendes Svigerinde aldrig havde kunnet döje hendes Börn, og at hun nok var til Sinds at tage Livet af dem. Broderen lagde sig derimellem og fik det saa nogenlunde til at gaa som tidligere. Men det kom til ny Scener, de to Tøse var forbitrede paa den Kvinde, der fik deres Moder til at græde, og pinte deres Faster med Börns udsøgte Ondskab og smaa vildes Grusomhed. Det kom flere Gange til en kortvarig Forsoning, men endelig maatte man skilles ad. Frøken de Varandeuil blev enig med sig selv om, at hun burde forlade Broderen; disse daglige Skærmydsler slog altfor store Saar i hans dybeste Følelser. Hun lod hans Kone og Börn beholde ham. Denne Skilsmisse var en af hendes Livs störste Sorger. Hun var stærk lige overfor enhver Sindsbevægelse, forstod at beherske sig og satte næsten en Stolthed i at lide; men hun var nær ved at tabe Modet, da hun maatte ud af det Værelse, hvor hun havde drömt om en Smule

Lykke ved Siden af andre lykkelige; hun græd for sidste Gang i sit Liv.

Hun flyttede ikke langt bort; hun vilde blive boende nær ved Broderen for at passe ham, hvis han blev syg, for at se og møde ham en Gang imellem. Men der opstod en vis Tomhed i hendes Følelser og hendes Liv. Efter sin Faders Død havde hun igen begyndt at besøge sin Slægt; hun nærmede sig den paa ny; dem, som Kongedømmet havde bragt til Vejrs og i indflydelsesrige Stillinger, lod hun komme til sig; men hun gik til dem, som de ny Magthavere lod forblive i deres Fattigdom og underordnede Stillinger. Men især kom hun til sin kære Kylling og et andet lille Søskendebarn, som ogsaa havde giftet sig og var bleven Svigerinde til Kyllingen. Men Frøken de Varandeuil gik aldrig i Selskab eller paa Komedie. Den uhørte Lykke, som Rachel gjorde, fik hende til at gaa i Theatret; men hun kom der kun to Gange. Hun tog aldrig mod nogen Indbydelse til et Middagsselskab; men der var nogle faa Huse, der som Kyllingens stod aabne for hende til enhver Tid, og naar der ellers ikke var nogen. »Min Skat«, sagde hun uden Omsvøb, »du og din Mand har vel ikke anden Bestemmelse for i Aften? Jeg bliver for at se, hvad I har i Gryden.« Paa Slaget otte rejste hun sig, og naar Manden tog sin Hat for at følge hende hjem, tog hun den fra ham og sagde: Hvor kan det dog falde Dem ind

kære? Et gammelt Fugleskræmsel som jeg! . . . Jeg forsikrer Dem, at Herrerne løber for mig paa Gaden . . . Saa saa' man hende ikke igen i en Ugestid eller 14 Dage. Men indtraf der saa et Uheld, et Dødsfald, en stor Sorg, blev et Barn sygt, saa vidste Frøken de Varandeuil det straks, uden at man kunde begribe, hvorfra hun havde det. Hun indfandt sig, hvordan saa Vejret var, og enten det var Dag eller Nat, kimede løs paa Klokken — man kaldte det »Kusines Kimen« — smed Regnskærmen, som hun altid havde med, hen i en Krog, fik Overskoene af og kastede Hatten hen paa en Stol; nu stod hun ganske til Tjeneste. Hun hørte, hun talte, hun fik Folk til at fatte Mod igen ved sit bydende Tonefald, sit kraftige Sprog, som paa én Gang mindede om en gammel Soldats Trøstegrunde og varmede som en Hjærtestyrkning. Var det et Barn, som befandt sig ilde, gik hun lige hen til Sengen, smilede til det, saa det ikke længer var bange, puffede til Fader og Moder, gik, kom, gav sine Befalinger, styrede det hele, satte Iglerne paa, lagde Omslagene til rette og førte i Stormskridt Haabet, Munterheden og Sundheden tilbage. Den gamle Frøken faldt saaledes pludselig og som et Forsyn ned i hele Familien, naar man var bedrøvet, kedede eller ærgrede sig. Man saa' hende kun, naar man trængte til hendes Hænder, til hendes Opofrelse. Hun var en Slags upersonlig Kvinde med et rigt Hjærte,

en Kvinde, som ikke tilhørte sig selv. Det saa' ud, som Vorherre kun havde sat hende i Verden for at give hende til andre. Hendes evige sorte Kjole, som man ikke kunde faa hende til at lægge, hendes slidte og falmede Sjal, hendes Bøtte af en Hat, hendes fattige Paaklædning satte hende i Stand til med sine ringe Midler at være rig nok til at göre godt, at være ødsel med Kærlighedsgærninger, at have Lommen fuld af Penge til at kunne dele ud til de fattige; hun gav dem dog ikke Penge, fordi hun var bange for Værtshuset, men et Brød til 4 Francs, som hun betalte for dem hos Bageren. Og skönt hun egentlig havde det smaat, tillod hun sig dog en anden Overdaadighed, hun overøste sine Veninder og deres Börn med Nytaarsgaver, Foræringer og Fornöjelser. Hændte det sig engang, at en Moder var rejst fra Paris og havde ladet sin lille Dreng blive i Kostskolen, og den lille Uglspil havde gjort Kunster og maatte blive hjemme om Söndagen, saa blev han höjlig forbavset ved at se Moers Søskendebarn storme ind i Gaarden og knappe den sidste Knap i sin Kjole, som hun ikke havde faaet Tid til at knappe færdig af lutter Hastværk. Og hvor blev Drengen ikke bedrøvet, da han saa' hende! — »Aah kære Tante«, sagde han i en ynkelig Tone og i et af disse Anfald af Raseri, hvor man har Lyst baade til at græde og slaa Inspektøren ihjel . . . »det kommer af, det er saadan . . . at jeg skal

blive hjemme i Dag« . . . — »Naa saa, Du skal blive hjemme! Tror Du saa maaske, at jeg gamle Skrog vil taale det? . . . Tror din Hr. Bestyrer maaske, at han kan göre Nar af mig? Hvor er den Drønnert, jeg skal dog tale et Par borgerlige Ord med ham? Imens kan Du klæde Dig paa . . . og rap Dig nu lidt.« Og Barnet turde ikke tro paa, at det stod i en saa fattig klædt Kvindes Magt at faa ham ud med sig. Da var der nogen, der greb ham i Armen, tog ham med sig, skubbede ham ind i Vognen og førte ham ud i Boulogneskoven. Der lod hun ham ride paa Æsler hele den udslagne Dag og gik selv og drev paa Dyret med en afbrækket Kæp og raabte: Hyp, hyp! Saa vankede der en god Middag hos Borne; hun bragte ham tilbage til Kostskolen, og om Aftenen inde i Porten stak hun ham et tykt Femfranksstykke i Haanden.

Hun var en forunderlig gammel Pige! Hvilke Prøvelser havde hun ikke gennemgaaet; hun kunde knap holde sig oppe; hendes Legeme var et Arnested for evige Lidelser, men alle disse legemlige og aandelige Kvaler havde ligesom løsrevet hende fra Livet og hævet hende op over det. Hendes Opdragelse, det, hun havde set, Synet af alle de Udskejelser, hun havde været Vidne til under Revolutionen, havde lært hende at agte menneskelig Elendighed for ringe. Og denne gamle Kvinde, som knap kunde faa Vejret, havde hævet sig til en lykke-

lig Filosofi, en mandig, hovmodig, næsten spottesyg Stoicisme. Undertiden begyndte hun at fare op, naar Smerten næsten ikke var til at holde ud, men midt i sin Klage slyngede hun saa pludselig sig selv et bidende eller spottende Ord i Ansigtet, og det fik igen sit sædvanlige rolige Udtryk. Hun var munter, og hendes Munterhed strömmede fra en dyb og sprudlende Kilde, fra den menneskekærlige Selvopofrelse, som har set alt; den samme, som man finder hos gamle Krigere og barmhjærtige Søstre. Hvor inderlig god hun end var, saa kunde hun dog ikke tilgive; dertil kunde hun aldrig drive det. Naar noget stødte hende, naar noget — selv om det var en ren Ubetydelighed — saarede hendes Hjærte, saa heledes dette Saar aldrig. Hun glemte aldrig. Selv Tiden og Døden tog ikke Brodden bort.

Religion havde hun ikke. Hun var født i en Tidsalder, da Kvinderne ikke havde Brug for den, og i hendes Opvækst var der ingen Kirker. Da hun var Barn, kendte man ikke til nogen Gudstjeneste. Hverken af Vane eller af Trang savnede hun Vorherre; og lige overfor Præsterne bevarede hun en Slags hadefuld Modbydelighed, som skrev sig fra et eller andet mørkt Punkt i hendes Families Historie; men derom udtalte hun sig aldrig. I Stedet for Tro og Fromhed havde hun sin Selvfølelse og sin gode Samvittighed; det var nok til at give hende Selvagtelse, til at faa hende til at göre

godt og aldrig svigte hverken sig selv eller andre. De to Aarhundreder, hvori hun havde levet, havde skabt hende saa forunderlig som hun var; hun var bleven neddykket i to forskellige Strömme, »de gode gamle Dages« og Revolutionens, og derfor blev hun en Blanding af begge. At Ludvig den Sekstende ikke steg til Hest i Spidsen for Tropperne den 10de Avgust, berøvede hende hendes Agtelse for Kongerne; men hun afskyede Pøbelen. Hun forlangte Lighed, men hun ræddedes for dem, der havde slaaet sig op. Hun var Republikanerinde og Aristokrat, hun blandede Vantro og Fordomme sammen med den Rædsel, hun havde for 93, med de uklare og höjmodige Ideer om Humanitet, som var sungne ved hendes Vugge.

Hendes Ydre var helt mandhaftigt. Hendes Røst var skarp, hendes Ord frimodige, hendes Sprog som de fornemme gamle Damers i det attende Aarhundrede med en Bismag af Menigmands; hun havde sin egen Maade at udtrykke sig paa, lidt friskfyragtig og farvet; hun tog det ikke saa nöje med at bruge et Ord, selv om det var lidt saftigt, og hun kaldte frejdig Tingene ved deres rette Navn.

Imidlertid gik Tiden; den rev Carl den Tiende og Louis Philippe med sig. Hun saa' alle dem, hun holdt af, gaa bort, hele Familien tage Vejen til Kirkegaarden. Der blev ensomt omkring hende; hun sad der alene og undrede

sig over, at Døden glemte hende, der kun var saa daarlig i Stand til at göre Modstand, som allerede hældede ned mod Graven og var nødt til at skænke sit Hjærte til de smaa Börn, som Börnene af dem, hun havde elsket og mistet, bragte hen til hende. Hendes Broder var død, hendes kære Kylling var ogsaa gaaet bort. Nu var Kyllingens Søster alene tilbage. Men det var et Liv, der hang i en Traad; det mindste Vindpust kunde feje det bort. Den stakkels Kone døde af Brystsyge, knækket ved Tabet af et Barn, som man havde ventet paa i Aarevis. Frøken de Varandeuil delte i fire Aar Værelse med hende hver Dag fra Middag til Klokken seks. Hun levede ved Siden af hende i al den Tid i den beklumrede og forpestede Luft. Uden saa meget som en Timestid at holde sig hjemme paa Grund af sin Gigt ofrede hun sin Tid og sit Liv til denne rolige Dødskamp, under hvilken den døende saa' op til Himlen, hvor de døde Börn gemmes. Og da Frøken de Varandeuil paa Kirkegaarden med sine Læber berørte Ligkisten for at kysse den døde for sidste Gang, forekom det hende, at der ikke mere var noget levende Væsen omkring hende, og at hun var ganske alene tilbage i Verden.

Fra den Dag lod hun sin Skrøbelighed faa Magt med sig; hun havde ikke længer nogen Grund til at ryste den af sig; hun levede nu det indestængte og indadvendte Liv, som gamle Menne-

sker leve; de slide kun deres Gulvtæppe paa et Sted; gaa ikke mer ud, læse heller ikke paa Grund af deres svage Öjne; de sidde for det meste nedborede i en Lænestol og lade Fortiden glide forbi sig. Hun kunde sidde hele Dage igennem i samme Stilling med aabne og drömmende Öjne, helt borte fra sig selv og fra sit Værelse, paa de Steder, hvor Minderne førte hende hen, hos Ansigter i det fjærne, paa Steder, som ikke fandtes mer, hos blege og elskede Hoveder; hun var hensunken i en höjtidelig Døs, som Germinie respekterede. Hun sagde da: Frøkenen sidder i sine bedste Tanker.

Men én Dag hver Uge gik hun ud. Af den Grund og for at være nærmere ved det Sted, hvor hun gik hen, var hun flyttet fra Rue Taitbout til Rue de Laval. Hun gik én Dag hver Uge, hvorledes saa Vejret var, og om hun var syg eller ikke, ud paa Montmartres Kirkegaard; der hvilede hendes Fader og Broder, de Kvinder hun savnede, alle dem, hun havde set drage deres sidste Suk. For Døden og for de døde nærede hun næsten Oldtidens dybe Ærefrygt. Graven var hende hellig og en kær Veninde. Hun elskede Haabets og Befrielsens Jord, hvor hendes kære sov den sidste Søvn, som ventede paa hende og var rede til at optage hendes Legeme i sit Skød. Den Dag gik hun tidlig ud med sin Jomfru; denne havde hende under Armen og bar hendes Feltstol. Ude ved Kirkegaarden gik hun ind til en

Blomsterhandler, som havde kendt hende i mange Aar, og som om Vinteren satte en Varmepotte under hendes Fødder. Der hvilede hun sig nogle Öjeblikke. Saa lod hun Germinie bære Kransene af Evighedsblomster, gik gennem Kirkegaardsporten, fulgte Vejen til venstre for Cedertræet ved Indgangen og vandrede langsomt sin Pilgrimsgang fra Grav til Grav. Hun kastede de visne Blomster bort, fejede de nedfaldne Blade til Side, bandt Kransene sammen, satte sig paa sin Feltstol, saa' sig om, faldt i Tanker og pillede med Spidsen af sin Solskærm noget raaddent Mos bort fra den flade Gravsten. Saa stod hun op, vendte sig om som for at sige paa Gensyn til Graven, gik videre, stod stille igen, talte ganske sagte, som hun alt havde gjort, med det Stykke af hendes Hjærte, som denne Sten dækkede; og naar hun saa havde besøgt alle de døde, hendes Hjærte hængte ved, gik hun langsomt og med fromme Tanker hjem, hyllede sig ind i sin Tavshed og var næsten bange for at tale.

III.

Medens Frøken Varandeuil drömte, havde hun lukket Öjnene.

Hendes Pige holdt op at tale, og Resten af sit Liv som hun havde paa Tungen, gemte hun paa Bunden af sit Hjærte.

Slutningen af hendes Historie lød saaledes:

Da den lille Germinie Lacerteux var kommen til Paris, havde hun ikke fyldt 15 Aar. Hendes Søstre havde Hastværk med at skaffe hende noget at bestille, for at hun selv kunde tjene sit Brød. De anbragte hende i en lille Beværtning paa Boulevarden; der var hun baade Kammerjomfru hos Madamen og maatte tillige hjælpe Opvarterne med alt det grove Arbejde i Huset. Barnet var kommet lige fra Landet, og da hun nu uden noget Varsel kom i denne Stilling og Tjeneste, kunde hun ikke føle sig hjemme dér, men var helt ulykkelig. Hendes kvindelige Blufærdighed begyndte at vaagne, og hun følte sig ilde berørt ved den stadige Omgang med Opvarterne, ved det fælles Arbejde, de fælles Maaltider og Samlivet med disse Mænd. Hver Aften, hun havde Udgang, løb hun hjem til sine Søstre; dér græd hun og var fortumlet; det kom til Scener; hun havde ikke noget bestemt at klage over, men kunde ikke taale at tænke paa, at hun skulde derhen igen; hun vilde ikke blive der; hun kunde ikke holde det ud, hun vilde hellere hjem til Søstrene. Man svarede hende, at det havde kostet Skillinger nok at faa hende ind til Byen, at det var Barnestreger, at hun havde det godt, hvor hun var, og man lod hende søge hen til Beværtningen igen, skönt hun græd, saa det kunde røre en Sten. Hun turde ikke sige, hvor meget disse Opvartere var hende imod, disse frække Skrydere og raa Karle, som tyllede

Slatterne fra Sviregilderne i sig, sølede sig i alle de Laster, de stod paa Pinde for, og som deres Bidrag spillede Orgiernes Bajadser. Hvert Öjeblik maatte hun döje deres raa Spøg, at de paa de nederdrægtigste Maader havde hende til bedste og pønsede paa alskens Ondskab mod hende, glade over at have et Offer i denne lille halvvilde Pige, som ikke kunde noget, var sygelig og nedtrykt, frygtsom og sky, mager og ynkelig klædt i sine daarlige og korte Kjoler, som var syede paa Landet. Hun blev fortumlet og tilintetgjort ved disse Lidelser, som aldrig fik Ende, og blev alles Syndebuk. De gottede sig over hendes Uvidenhed, narrede og gjorde hende tosset ved de Löjer, de drev med hende; de dængede saa meget Arbejde paa hende, at hun næsten segnede under det, de gjorde hende sløv ved deres stadige og ubarmhjærtige Latter, og — svagt begavet, som hun var — blev hun næsten fjollet. De fik hende til at rødme over det, de sagde; hun skammede sig ved at høre paa derpaa uden at vide hvorfor. Ved deres halvt tilslørede smudsige Ord saarede de denne femtenaarige Blufærdighed. De morede sig med at faa hendes nysgærrige Barneöjne til at kige gennem Nöglehullerne paa Kabinetterne.

Den smaa vilde betro sig til sine Søstre, men turde ikke. Ved den gode Mad fik hun lidt Kød paa Kroppen og lidt Farve i Kinderne; hun kom til at se ud som en voksen Kvinde;

saa tog Opvarterne sig större Friheder, de blev mere nærgaaende. Hun slap rigtignok godt fra disse fortrolige Tilnærmelser, men de ødelagde hendes Hjærtes Renhed, tog Blomsten af hendes Uskyld. Herren i Huset overfusede hende, skændte paa hende, jog med hende; han stod ellers altid i usædeligt Forhold til sine Jomfruer, men denne var for ung, der var ikke Stof i hende til en Elskerinde; hun fandt kun en Smule Støtte og menneskelig Følelse hos Konen . . . Hun begyndte derfor at holde af hende med en Hengivenhed, der lignede et Dyrs, og adlød hende med en lærvillig Hunds Lydighed. Hun udrettede alle hendes Ærender uden at tænke derover eller göre sig nogen Samvittighed deraf. Hun bragte Breve til Konens Elskere og forstod at slippe godt fra det. Hun blev let til Bens og ligefrem listig og forstod at undgaa og slippe bort fra Manden, hvis Mistanke var paa Sporet; hun vidste ikke af, hvad hun gjorde, og hvad hun hjalp til at dække, og hun fandt et Barns og en Abes ondskabsfulde Glæde i en utydelig Følelse af, at hun gengældte noget af det onde, denne Mand og dette Hus gjorde hende. Iblandt Opvarterne var der en gammel Ungkarl, der hed Josef; han tog hende i Forsvar, gjorde hende i Tide opmærksom paa de lumpne Snarer, man lagde for hende, og, naar hun var til Stede, lagde han Baand paa de andres utugtige Tale ved den Myndighed, som hans hvide Haar og fader-

lige Følelser gav ham. Imidlertid følte Germinie hver Dag större og större Rædsel for dette Hus. En Aften, da hun havde været hjemme hos Søstrene, maatte de med Magt bringe hende tilbage.

Nogle Dage efter var der en stor Mønstring paa Marsmarken, og Opvarterne havde en Fridag. Der var ikke andre hjemme end Germinie og den gamle Josef. Han var i Færd med at ordne det snavsede Dækketöj inde i et lille mørkt Hul. Han bad Germinie komme og hjælpe sig. Hun kom, skreg, faldt, græd, bad og tiggede for sig, kæmpede, raabte fortvivlet om Hjælp. Men der var ikke et Menneske hjemme i Huset.

Da Germinie kom til sig selv, lukkede hun sig inde paa sit Værelse, hun kom ikke mer ud den Dag. Næste Morgen vilde Josef tale med hende og gik hen imod hende, men hun veg rædselsslagen tilbage, gjorde en afvisende Bevægelse med Haanden og røbede saadan en Skræk, at man skulde tro, hun var gaaet fra Forstanden. Hver Gang der kom et Mandfolk i Nærheden af hende i den förste Tid derefter, fo'r hun uvilkaarlig, brat, gysende og nervøst tilbage som et hidset Dyr, der søger at redde sig. Josef var bange for, at hun skulde angive ham, holdt sig i tre Skridts Afstand og viste Ærbødighed for den frygtelige Væmmelse, hun viste for ham.

Hun blev frugtsommelig. En Söndagaften

var hun henne hos sin Søster Portnerkonen; hun kom til at kaste op og fik ondt. Der boede en Læge i Huset; han var netop inde for at hente sin Nögle og fortalte dem, hvad der var i Vejen. Menigmand er ærekær, og hans Selvfølelse er umedgörlig og hensynsløs; han er gudfrygtig og uforsonlig stræng.

Søstrene fik et Anfald af hadefuld Vrede, og deres Forvirring blev til Raseri. Germinie fik det at føle ved de Slag og Forhaanelser, der regnede ned over hende. Hendes Svoger kunde ikke glemme de Penge, hendes Rejse til Byen havde kostet; han saa' paa hende med en Auvergnats spodske Mine, lumske og vilde Glæde, med en Latter, som gav hendes Kinder en stærkere Rødme, end hendes Søstres Lussinger havde gjort.

Hun tog mod Pryglene, gav ikke Forhaanelserne tilbage. Hun søgte hverken at forsvare eller undskylde sig. Hun fortalte ikke, hvorledes det var gaaet til, og hvor ringe Skyld hun selv havde i Ulykken. Hun lukkede ikke Munden op; hun nærede et svagt Haab om, at man vilde slaa hende ihjel. Hendes ældste Søster spurgte hende, om der var brugt Vold, for saa var der Politi og Domstole; hun lukkede Öjnene ved den Tanke, at hun skulde bære sin Skændsel til Skue. Kun den Gang man kastede hende Mindet om hendes Moder i Ansigtet, tilkastede hun sine Søstre et flygtigt Blik, som ramte dem i deres Samvittighed. De

huskede paa, at det var dem, der havde skaffet hende Pladsen, holdt hende deri og udsat hende for, ja næsten tvunget hende til hendes Fejltrin.

Samme Aften førte Germinies yngste Søster hende hen i Rue Saint Martin hos en Kvinde, der stoppede Sjaler, og hvor hun selv boede. Religionsskrupler havde næsten gjort hende tosset, og hun var Bannerbærerske i et af den hellige Jomfrus Broderskaber. Hende skulde hun ligge hos paa Gulvet paa en Madras. Dér havde hun hende hele Natten ved Haanden. Hun skaffede sig ved Germinie Lettelse for sin mangeaarige giftige Skinsyge, for sit Nag mod de foretrukne, for de Kærtegn, Germinies Forældre havde vist hende. Saa vankede der tusend smaa Knappenaalestik, hensynsløse eller hykleriske Udbrud af Ondskab; hun sparkede hende, saa at hendes Ben var brune og blaa, og bredte sig saaledes i Sengen, at Germinie midt i Vinteren maatte ligge paa det bare Gulv i det iskolde Værelse. Om Dagen tog hun rigtig fat paa hende, hørte hende i Katekismen, prækede for hende og udmalede for hende Straffene i det andet Liv saaledes, at Germinie fik en fysisk Rædsel for Helvede, hvis Ildsluer hun lod hende føle.

Der levede hun i fire Maaneder uden at komme udenfor Døren. Saa nedkom hun med et dødfødt Barn. Da hun igen var kommen paa Benene, blev hun anbragt hos en Dame, der lavede Haararbejde i Rue Lafaytte. De

förste Dage havde hun en Fornemmelse, som om hun var sluppen ud af et Fængsel.

Hun mødte den gamle Josef et Par Gange paa Gaden. Han vilde gifte sig med hende og løb efter hende; men hun slap fra ham. Gamlingen fik aldrig at vide, at han var bleven Fader.

Imidlertid hentæredes Germinie i sin ny Plads. Den var en af den Slags, som Tyendet kalder »Sultenborg«. Hendes Madmoder klattede sine Penge bort og spiste som en Tærsker; der var ingen Orden, og hun havde aldrig Penge; det hænder tidt de Kvinder, der leve af Strøghandel og de tvivlsomme Haandteringer i Paris. Den ene Dag gjorde Kongens Foged Indførsel, og Dagen efter var man igen paa Kommersen. Hun brød sig ikke i ringeste Maade om, at Pigen fik noget at spise. Undertiden var hun hele Dagen borte uden at sætte Middagsmad af til hende. Saa fyldte den smaa sig med ufordöjelige Ting, en eller anden Salat, stærkt krydrede og skarpe Ting, som mætte unge Piger uden at nære dem; ja undertiden knasede hun endog Kul i sig med sin Alders og sit Köns fordærvede Smag og löjerlig indrettede Maver. Denne Levemaade afmagrede den unge Pige og tog den Smule Kræfter fra hende, hun havde tilbage efter sin Barselfærd, der havde ødelagt hendes Sundhed, og efter hvilken hun trængte til kraftig Føde. Hun saa' ud, saa Gud maatte sig forbarme. I Daglyset

fik hendes Bleghed et grönt Skær; der kom mørke Rande under hendes Öjne; hendes Læber fik en falmet violet Farve og mistede den røde. Vejret gik fra hende, naar hun skulde op ad en Trappe, og man kunde næsten ikke holde ud at høre hendes evige Hikken. Benene slæbte hun efter sig, hun dukkede med Kroppen og krøb af Sted, som om Livet var en Byrde, hun ikke kunde bære. Hun gik som i Sövne, besvimede ved den mindste Anledning, selv om hun blot skulde rede Frøkenens Haar.

Hun gik saaledes langsomt Døden i Møde; da opsnusede hendes Søster en anden Plads til hende hos en gammel Skuespiller, en Komiker, der havde trukket sig tilbage og levede af de Sparepenge, hele Parises Latter havde indbragt ham. Den skikkelige Mand var gammel og havde aldrig haft Börn. Han fik Medynk med denne elendige Pige, beskæftigede sig med hende, plejede hende og kælede for hende. Han tog paa Landet med hende, spaserede med hende i Solskinnet paa Boulevarden; og det forekom ham, at han selv blev varmere, naar han gik med hende under Armen. Han blev glad, naar hun var glad. Tidt tog han for at more hende en mølædt Dragt frem af sit Klædeskab og ledte i sin Hukommelse efter en Stump Rolle, han havde glemt. Der faldt ligesom et Genskin af Ungdom paa ham, naar han saa' paa sin lille Enepige med den hvide Kappe paa. Jocrisses Alderdom støttede sig paa hende som

paa en Kammerat og med en Bedstefaders Glæde og barnagtige Indfald. Men han døde efter nogle Maaneders Forløb, og Germinie begyndte nu igen at tjene hos Damer, der blev holdt, eller havde Kostgængere, eller Udsalg i Glashallerne. Da døde Frøken de Varandeuils Jomfru pludselig, og hendes Søster, Portnerkonen skaffede hende denne Plads; Frøkenen boede den Gang endnu i Rue Taitleout.

V.

Der er Folk, som mene, at Katholicismen synger paa sit sidste Vers; de véd ikke, hvor kraftige og dybtgaaende Rødder den endnu har i Folkets dybere Lag; de véd ikke, med hvilke hemmelige og fine Traade den omslynger Kvinder af Folket; de véd ikke, hvad Skriftemaalet og Skriftefaderen er for disse stakkels Kvinders stakkels Sjæle. I Præsten, som hører paa dem, og hvis Røst klinger saa blidt i deres Øren, ser de mindre Guds Tjener, Dommeren over deres Synder, Voldgiftsmanden mellem dem og Vorherre, end en fortrolig, som de kan meddele deres Sorger, en Ven, der forstaar deres Elendighed. Hvor udannede de end er, bliver der dog altid noget af Kvinden tilbage i dem, noget feberagtigt, gysende, følsomt, noget som et Saar, en ængstelig Uro, en sygs Længsel efter at høre et kærligt Ord, ligesom Barnet, naar det har ondt et eller andet Sted, forlanger, at Ammen

skal synge for det. Disse Kvinder trænger ligesaa vel som de bedre stillede til en Lindring, til at udtale og betro sig. Det hører med til Könnets Natur at udtale sig, at have noget at støtte sig til. Der er noget i Kvinderne, som de nødvendigvis maa ud med; de vil udfrittes om det, beklages og trøstes for det. De drömme om forstaaende Medfølelse for deres hemmelige Følelser, som de skamme sig over. Om deres Herskab er nok saa godt, nok saa fortroligt, staar Tyendet nok saa nær, saa har det dog ikke anden Godhed tilovers for det end den, man viser en Hund eller en Kat. De blive urolige, naar Pigen ingen Madlyst har, vil vide, hvordan hun har det, pleje Dyret i hende; det er det hele. De gör sig ingen Forestilling om, at hun kan have andet end legemlige Lidelser; de forstaar ikke, at hendes Sjæl kan lide, at hun kan have det Tungsind og de aandige Smerter, som de finde Lindring for ved at udtale sig fortrolig for deres Lige. Det Fruentimmer, som gör rent og laver Maden, kan efter deres Mening ikke have Tanker, som gör hende bedrøvet eller indesluttet; de tale aldrig med hende om hendes Tankeliv. Hvor skal hun saa gaa hen med det? Til Præsten, som venter hende, udspörger hende og modtager hende; til Kirkens Mand, som tillige er en Verdensmand, overlegen, velopdragen, som taler godt for sig, altid er blid, tilgængelig, taalmodig og opmærksom, som ikke giver sig Mine

af at haane den angergivnes ydmyge Sjæl, hvor lavt den end er stillet. Præsten er den eneste, som hører paa Kvinden med Hue paa. Han alene bekymrer sig om hendes hemmelige Lidelser, om det, der gör hende urolig, rører sig i hende, og som faar hende ligesaa vel som hendes Herskab — thi denne Tilstand er ens for dem begge — til at græde, eller varsler om stormfulde Udbrud. Han er den eneste, som forstaar at lokke det frem i hende, som Ironien hver Dag trænger tilbage i hende, at beskæftige sig med hendes moralske Sundhed; han er den eneste, der rører hende ved sine bevægede, barmhjærtige og haabbringende Ord — Ord fra Himlen, som hun aldrig hører af Familiens mandlige Medlemmers Mund eller hos Mandfolkene af hendes Stand.

Da Germinie kom i Tjeneste hos Frøken de Varandeuil, blev hun paa én Gang meget gudfrygtig; hun brød sig nu kun om Kirken. Hun hengav sig lidt efter lidt til det behagelige ved Skriftemaalet, til Præstens enstonende, milde og dybe Stemme, der kom fra Mørket, til disse Raadførsler, der lignede Berørelsen af kærtegnende Ord, og som hun forlod forfrisket, let i Sindet, befriet og lykkelig, med samme Kildren og Lettelse, som om hun var bleven forbunden paa alle ömme, smertefulde Dele af sit Væsen.

Kun i Skriftestolen kunde hun lette sit Hjærte. Hendes Herskab havde en vis mandlig

Barskhed, og den gjorde, at hun ikke kunde udtale sig for hende. Hun havde en vis mut Maade at udtale sig paa, som drev det tilbage i Germinie igen, som hun vilde frem med. Det laa til Frøkenen at være hensynsløs lige overfor alle Klager, som ikke skrev sig fra en Lidelse eller en Sorg. Hendes mandlige Godmodighed havde ingen Medlidenhed med indbildt Ildebefindende, med de Kvaler, som Tanken avler, med den Kedsomhed, som stammer fra Kvindens Nerver og hendes svagere Organisme. Germinie fandt tidt, at hun var ufølsom, Sagen var, at den gamle Dame var bleven hærdet af sin Tidsalder og sin Livsførelse. Skallen om hendes Hjærte var ligesaa haard som hendes Legeme; hun klagede sig aldrig selv og holdt heller ikke af, at hendes Omgivelser klagede sig. I Kraft af alle de Taarer, hun ikke selv havde udgydt, kunde hun ikke lide, at voksne Mennesker græd som Börn.

Det varede ikke længe, för Skriftestolen blev ligesom et elskeligt og helligt Sted til Stævnemøde for Germinies Tanker. Den fik hver Dag hendes förste Tanke, hendes sidste Bön. Om Dagen faldt hun i Tankerne paa Knæ dér; naar hun havde noget at bestille, stod den for hendes Öjne med sit Egetræ og Guldstriberne, med Trekanten oven over og de vingede Englehoveder, med det grönne Forhæng og de ubevægelige Folder, med den hemmelighedsfulde Skygge paa begge Sider. Det fore-

kom hende nu, at hendes Liv udmundede der, at Urskiven kun pegede hen derpaa. Hele Ugen igennem levede hun kun for denne attraaede, forjættede, længselsfuldt ventede Dag. Allerede om Torsdagen steg hendes Længsel; hendes frydefulde Hjærtebanken tiltog, og hun havde næsten en Fornemmelse af, at den velsignede Lørdag Aften nærmede sig legemlig. Naar saa Lørdagen kom, skyndte hun sig med sit Arbejde, anrettede i en Fart Frøkenens ubetydelige Middagsmad, tog saa Benene paa Nakken og løb hen til Vor Frue af Loretto, til Bodspaalæggelsen med samme Skyndsomhed, som andre iler den Elskede i Møde. Hun vædede Fingrene i Vivandet, gjorde sin Knæböjning og ligesom skubbede sig mellem Stolerækkerne, over Fliserne, som en Kat sniger sig hen over Gulvtæppet. Böjet og næsten krybende, uden at man kunde høre hende, skred hun frem i Sideskibenes Skygge, indtil hun kom til den hemmelighedsfulde Skriftestol, som hun kendte saa godt, og hvor hun ventede, til Raden kom til hende, i den Uro, der følger med at vente.

Den unge Præst, der skriftede hende, fandt sig taalmodig i, at hun kom saa tidt for at skrifte. Han sparede hverken paa Tid, Opmærksomhed eller Barmhjærtighed. Han lod hende snakke løs, fortælle sine Smaabekymringer saa vidtløftig som muligt: Han saa' igennem Fingre med denne forpinte Sjæls Snak og tillod hende at udtale sig om alle de Smaating,

der forbitrede hende Livet. Han tog mod Tilstaaelsen af hendes Ængstelse og Attraa og alt, hvad der gærede i hende. Han stødte ikke Tjenestepigens Fortrolighed tilbage og tænkte ikke ilde om hende, naar hun talte om disse hemmelige Ting i hendes Væsen, som man ellers kun røber for sin Moder eller Lægen.

Præsten var ung; han var god; han havde levet med i Verden. En stor Hjærtesorg havde knækket ham og kastet ham ind i denne Kjole, hvori han bar Sorg for sit Hjærte. Der var blevet noget af Manden tilbage i ham, og han lyttede med sorgblandet Medynk til denne Tjenestepiges ulykkelige Hjærte. Han kunde forstaa, at Germinie trængte til ham, at han støttede og styrkede hende, frelste hende for de Farer, der laa i hendes egen Natur, og holdt igen paa Fristelserne. Han følte en tungsindig Medfølelse med dette Hjærte, der var lutter Ömhed, med denne ulykkelige, der ikke kendte sig selv, som var tilböjelig til at give efter for Lidenskaben med hele sit Hjærte og sin Krop, og som i hele sit Væsen tydelig lagde for Dagen, hvorhen hendes sanselige Tilböjelighed drog hende. Med den Erfaring, han havde fra sin Fortid, forbavsedes han, ja forfærdedes han undertiden over hendes straalende Öjne, hvor Kærligheden brød frem midt under Bönnen, over den Skraaplan, hendes Bekendelser gled ned ad, over den stadige Venden tilbage til Voldtægtsscenen, denne Scene, hvor

det forekom Præsten, at hendes ærlige Vilje til at göre Modstand var kommen til kort overfor en sanselig Rus, hun ikke selv var Herre over.

Denne religiøse Feber varede flere Aar; i dem levede Germinie indesluttet i sig selv, tavs, straalende, helt et Guds Barn — det troede hun i det mindste. Imidlertid begyndte hendes Skriftefader at faa et Indtryk af, at hendes Tilbedelse galdt ham. Af hendes Blik, hendes Rødmen, Ord, som hun ikke udtalte, og andre, som hun fik Mod til at sige ham for förste Gang, forstod han, at hans Skriftebarns Gudsfrygt var kommen paa gale Veje, og at hun i sin Ophidselse bedrog sig selv. Hun udspejdede ham, naar han gik bort fra Gudstjenesten, fulgte ham ind i Sakristiet, hang sig paa ham og løb ind i Kirken for at hente hans Præstekjole. Skriftefaderen forsøgte da at göre Germinie opmærksom paa og advare hende mod denne Sammensmelten af Elskov og Andagt. Han blev mer tilbageholden og begyndte at vise sig kold mod hende. Germinie blev utrøstelig over denne Forandring, denne Ligegyldighed; og en Dag bekendte hun i Skriftestolen, hvor hadsk hun var stemt mod to unge Piger, Skriftebörn, som Præsten lod til at foretrække. Da gik Præsten sin Vej uden nogen som helst Forklaring og sendte hende hen til en anden Skriftefader. Germinie gik to, tre Gange til ham, men saa kom hun der ikke mer; tilsidst

tænkte hun ikke engang mer paa at komme der. Af hele hendes Religiøsitet blev der ikke andet tilbage end en utydelig Følelse af noget fjærnt behageligt og en flov Duft af et slukket Røgelsekar.

Saa vidt var hun kommen, da hendes Frøken blev syg. Under hele Sygdommen veg Germinie ikke fra hende og gik ikke i Kirke. Den förste Søndag efter, at Frøkenen var bleven helt rask igen og ikke længer trængte til hende, blev hun helt forbavset over, at hendes »Kirkelam« blev hjemme og ikke gik i Kirke.

Naa saa, sagde hun til hende, du gaar ikke mere hen og besøger dine Præster. Hvad har de da gjort dig?

Ingenting, svarede Germinie.

V.

Men Frøken! . . . saa se dog paa mig, sagde Germinie.

Der var gaaet nogle Maaneder. Hun havde bedt Frøkenen om Lov til at gaa til Bryllupsgilde om Aftenen. Urtekræmmerens Søster skulde have Bryllup og havde anmodet Germinie om at være Brudepige. Hun kom nu ned i fuld Puds, i sin nedringede Musselinskjole.

Frøkenen løftede Hovedet fra den gamle Bog med de store Bogstaver, hun læste i, tog sine Briller af og lagde dem som et Mærke i Bogen.

Naa, saa Du skal paa Bal, Du Bede-

søster! . . . Hør, véd Du hvad, min lille Ven, det er næsten altfor morsomt! Du og en Vienervals . . . Nu mangler der ikke andet, end at Du ogsaa fik Lyst til gifte Dig! for Resten en forbandet Lyst! . . . Men hvis Du gifter Dig, det siger jeg Dig i Forvejen . . . saa er vi to færdige . . . Huha! Jeg har ikke Lyst til at være Barnepige for dine Smaafyre . . . Kom nærmere hen til mig . . . Naa, man er nok ikke bange for at vise alting frem. Jeg skulde næsten mene, at Du har begyndt at lægge Dig efter Herrerne i den sidste Tid. . .

Men Frøken dog! sagde Germinie.

Ja jeg véd nok, vedblev Frøkenen, hvad Tanker I gör jer om Mændene, pæne Fyre, ikke sandt? De ville sluge Dig med Öjnene . . . ikke at tale om, at de ville overgramse Dig . . . Men Ægteskab! . . . Jeg er vis paa, at det er det, der spøger i dit Hoved, naar Du ser, at de andre gifter sig . . . Det er derfor, at Du har uglet Dig ud, tör jeg vædde . . . Aah Du store Gud! Men drej Dig nu lidt, at jeg kan se, hvordan Du tager Dig ud, sagde Frøken de Varandeuil i den sædvanlige mutte Tone og lagde sine magre Hænder paa Lænestolens Arme og sine Ben over Kors, og derpaa gav hun sig til at syne Germinie og hendes Dragt.

Da hun havde set paa hende nogle Öjeblikke i Tavshed, sagde hun: Men er det virkelig Dig? Hvor har jeg dog haft mine Öjne henne tidligere? . . . Du gode Gud, ja! . . .

Ak men! . . . Ak men! . . . . Og saa slugte hun noget af det, hun vilde have sagt . . . Men hvor i al Verden har Du faaet den Mine fra? Du ser jo ud som en elskovssyg Hunkat, sagde hun tilsidst og saa' igen paa Germinie.

Germinie var grim. Hendes kastaniebrune Haar havde et sort Skær; det krusede og snoede sig i smaa stædige og oprørske Lokker; det hjalp ikke, at hun havde smurt dem ind i Pomade, de strittede i Vejret trods Baandene. Hendes Pande var lav og glat og hvælvet; den stod langt ud over Öjenhulerne, og Öjnene laa dybt, næsten sygelig langt inde. Öjnene vare opvakte og straalende; snart kneb hun dem sammen, snart lod hun dem lyne ved at blinke med dem som en lille Pige, og dæmpede derved det lattermilde i dem, eller gjorde det endnu varmere. De var hverken brune eller blaa, men ubeskrivelig og vekslende graa; det var egentlig ikke en Farve, men blot et Lynglimt. Blev hun bevæget, saa' de ud, som om hun havde Feber; var hun fornöjet, straalede de, som om hun var drukken; under Lidenskaben fik de et Fosforskær. Hendes lille Opstoppernæse havde store Næsebor; det var en af den Slags Næser, om hvilke Folkevittigheden siger, at det regner ned i dem. Paa det ene af dem var der i Öjenkrogen en blaa, opsvulmet Aare. Den lothringske Races firkantede Hoveder genfandt man i de brede, stærke, fremstaaende Kæbeben; selve Kinderne var oversaaede med Ar af Börne-

kopperne. Det hæsligste i hendes Ansigt var den store Afstand mellem Næsen og Munden. Ved dette Misforhold fik den underste Del af Hovedet et næsten abeagtigt Udseende. Munden var stor, Tænderne hvide, Læberne fyldige og noget fladtrykte, Smilet forunderligt, næsten tirrende.

Hendes Kjole var saa nedringet, at man saa' hendes Hals, det øverste af hendes Bryst, hendes Skuldre og hendes hvide Ryg, der stak forunderlig af mod hendes gustne Ansigtsfarve. Det var den blodfattiges Hvidhed; den sygelige og engleagtige Hvidhed, som det Kød har, der ikke er Liv i. Hun lod Armene hænge ned ad Siden; det var runde, glatte Arme med en lille Grube paa Albuen. Haandleddene var fine; Hænderne mindede ikke om groft Arbejde, de havde en Dames Negle. Og blødt og med en yndig Ladhed vuggede hun sit dvaske Liv; det var saa smalt, at man kunde omspænde det med et Strömpebaand, og syntes endnu smallere ved de fremstaaende Hofter og de runde Former, der fik Kjolen til at staa ud til alle Sider. Det var et umuligt, latterlig smalt Liv, nydeligt som alt det, der er overdrevent smaat paa en Kvinde.

Fra denne hæslige Kvinde udgik der en skarp, hemmelighedsfuld og forførende Duft. Skygge og Lys mødtes og brødes i dette Ansigt, der var fuldt af Hulninger og fremragende Udvækster, og lagde samme Udstraalen af Vel-

lyst over det, som en Maler henkaster over sin Elskerindes Ansigt, naar han maler hende som Amorin. Der var noget udæskende, noget æggende i hele hendes Person, i hendes Öjne, hendes Mund, ja selv i hendes Grimhed. Der udgik en venusagtig Fortryllelse fra hende, som slog og greb det andet Kön. Hun kaldte Attraaen til Live og gav den et Stød. Der udgik i Følge hele hendes Natur, og uden at hun vilde det, en sanselig Fristelse fra hende; den laa i hendes Fagter, i hendes Gang, hendes Bevægelser, ja selv i den Luft, hvori hun havde rørt sig. Naar man kom i hendes Nærhed, følte man, at hun var en af de Skabninger, der vækker Uro i En. Hendes Ansigt hørte til dem, som Mændene kommer til at tænke paa i de Timer, da deres Sanselighed vaagner, som piner dem, naar de sidde og døse om Middagen, som kommer til dem om Natten og gör deres Drömme urene.

Mens Frøken de Varandeuil undersøgte Germinie, böjede denne sig ned over hende og bedækkede hendes Hænder med brændende Kys.

Naa lad det nu være godt, sagde Frøkenen ... Hold nu op med det Slikkeri; Du slider jo Haanden op paa den Maade, Du kysser .... Gaa saa, mor Dig godt ... kom saa ikke altfor sent hjem ... og dans ikke Livet af Dig.

Saa blev Frøken de Varandeuil alene. Hun støttede Albuerne paa Knæerne, stirrede ind i Ilden og stødte med Ildtangen til Kullene.

Saa gav hun sig — som hun plejede at göre, naar hun gav sig sine Tanker i Vold — to, tre Slag med den flade Haand i Nakken, saa at hendes sorte Kappe kom helt i Ulave.

VI.

Da Frøken de Varandeuil talte om Ægteskab til Germinie, rørte hun ved hendes ömmeste Sted; hun lagde Haanden paa det, der gjorde hende ked af Livet: Hendes Piges vekslende Sindsstemning, hendes Livslede, hendes Smægten, den Tomhed og Misfornöjelse, hun følte, alt dette skrev sig fra den Sygdom, Lægerne kalde *Jomfruernes Tungsind.* Hendes væsentligste Lidelse i hendes 24de Aar var den brændende, æggende, pinlige Længsel efter at blive gift; men Ægteskabet stod som en altfor hæderlig og hellig Ting for hende. Hvorledes skulde hun kunne blive gift, naar hun som retskaffen Kvinde vilde tilstaa sit Fejltrin, sin Uværdighed. Tab og Ulykker i Familien rev hende ud af disse Tanker.

Hendes Svoger, Portnerkonens Mand, havde bragt sin Auvergnatdröm i Udførelse; ved Siden af de Indtægter, hans Plads gav ham, vilde han have en Marskandiserhandel. Han havde begyndt beskedent med at udstille i Gaden, ved Dörene til de Lejligheder, hvor der blev holdt Auktion over Dødsboer; der ser man paa blaat Papir Gibslysestager, Elfenbens Serviet-

ringe, Farvetryksbilleder med Rammer af Forgyldning paa sort Grund og tre, fire umage Bind af Buffon. Det, han tjente paa Gibslysestagerne, gav ham Blod paa Tanden. Han lejede en mørk Butik i en Passage lige overfor en Mand, der gjorde Paraplyer i Stand, og gav sig til at handle med de Ting, der kommer og gaar igen paa Pantelaanernes Auktioner. Han solgte Tallerkener, Stykker af Jean Jacques Rousseaus Træsko, Akvareller af Ballue, der var mærkede Watteau. Ved denne Haandtering satte han det til, han tidligere havde fortjent, og kom i en Gæld paa nogle Tusend Francs. For at komme lidt paa Fode igen og at faa Gælden betalt, søgte og fik hans Kone en Plads som Logeoplukkerske i Theatre Historique. Hun fik sin Søster, Syjomfruen, til at passe Porten, lagde sig Klokken et og stod op igen Kl. 5. Nogle Maaneder efter hentede hun sig en Lungebetændelse i Theatergangene; den rev hende bort i Løbet af seks Uger. Den stakkels Kone efterlod sig en lille treaarig Pige. Barnet laa af Mæslinger, og de var meget ondartede paa Grund af den forpestede Luft i Kælderrummet og den Liglugt, Moderen efterlod sig endnu en hel Maaned efter sin Død. Faderen var rejst hjem for at se at rejse Penge; han giftede sig dernede, og man hørte ikke mer til ham.

Da Germinie kom hjem fra Søsterens Begravelse, løb hun hen til en gammel Kone, der levede af de löjerlige Haandteringer, som sætter

de i den dybeste Elendighed nedsunkne i Stand til at holde Livet oppe i Paris. Snart tilklippede hun Haar til Börster, snart skar hun Honningkager i Stykker. Naar hun saa var fyrig, lavede hun Mad til og vaskede de omvankende Købmænds Börn. I Fasten stod hun op Kl. 4 om Morgenen, gik hen i Vor Fruekirke og tog en Stol; den lejede hun saa ud igen, naar den fine Verden kom, og fik 10—12 Sous for den. For at faa lidt Varme i Kroppen gik hun i Skumringen hen og listede sig til at rive lidt Bark af Træerne i Luksenborghaven. Germinie kendte hende fra, at hun hver Uge fik Levningerne fra Køkkenet. Hun lejede et Pigekammer til hende oppe paa Kvisten og lod hende bo der med den lille Pige. Hun handlede efter den förste Indskydelse og tænkte ikke over, hvad hun gjorde. Hun huskede heller ikke, hvor haard hendes Søster havde været mod hende, da hun var frugtsommelig; hun behøvede ikke at glemme det og at tilgive hende.

Germinie tænkte den Gang kun paa én Ting, sin Søsterdatter. Hun vilde kalde hende tilbage til Livet og hindre hende i at dø ved trolig at pleje hende. Hvert Öjeblik kneb hun bort fra Frøkenen, tog fire Trin ad Gangen, løb hen og kyssede Barnet, gav det dets Medicin, puslede ved Sengen og kom ned igen helt forpustet og rød af Glæde. Hun sparede hverken paa Pleje, Kærtegn, Hjærtelighed, Lægebesøg

eller kostbare Lægemidler, dem, som kun de rige har Raad til; hun gav alt. Hele hendes Lön gik med dertil. Et helt Aar lavede hun Kødsuppe til hende hver Morgen. Hun var ellers ikke til at faa ud af Sengen om Morgenen; nu stod hun op af sig selv, ligesom Mødrene göre det, Kl. 5 om Morgenen, og uden at nogen kaldte paa hende. Tilsidst blev Barnet rask igen. En Morgen kom Germinies Søster Sypigen op til hende. For to, tre Aar siden var hun bleven gift med en Maskinsmed; hun vilde sige Farvel til hende; hendes Mand og nogle af hans Kammerater havde faaet Arbejde ovre i Afrika. Hun tog med ham og foreslog Germinie at tage den lille Pige med tillige med sit eget Barn; Germinie skulde kun betale Rejsen. Hun maatte dog en Gang beslutte sig til at skille sig af med Barnet for Frøkenens Skyld. Desuden var Søstren jo ogsaa hendes Moster. Hun snakkede op ad Vægge og ned ad Stolper for at faa Barnet med. Hun og Manden gjorde Regning paa, at, naar de först var ovre i Afrika, saa skulde de nok forstaa at røre Germinies Hjærte saaledes, at de fik fat i hendes Lön og lettede baade hendes Hjærte og hendes Pung.

Det kostede Germinie stor Overvindelse at give Slip paa Søsterdatteren; hun var bleven en Del af hendes eget Liv. Hun var bunden til hende ved den Angst, hun havde gaaet i for hende, og ved de Ofre, hun havde bragt. Hun

havde kæmpet med Døden om hende og vundet. At Barnet levede, var et Vidunder, der skyldtes hende. Dog kunde hun nok indse, at hun ikke kunde lade hende blive hos Frøkenen; hun var for gammel, følte for meget til Alderens Besværligheder og trængte for meget til Ro, til at hun skulde kunde finde sig i den Stöj, et livligt Barn gör. Desuden gav Barnet altfor stor Anledning til Historier og Snak i Gaden; man sagde, at det var hendes eget Barn. Germinie betroede sig til Frøkenen; denne vidste Besked; men hun lod, som om hun ikke vidste det. Hun havde lukket Öjnene og ikke villet se, for at det kunde gaa. Hun raadede Germinie til at lade Søstren faa Barnet; der var altfor mange Vanskeligheder ved at beholde det; hun betalte Overrejsen for hele Husstanden.

Denne Rejse var et haardt Stød for Germinie. Hun stod igen ene og havde ikke nogen at tage sig af og at holde af. Hendes Hjærte savnede Beskæftigelse, og for at udfylde det tomme Rum i hendes Sjæl slog hun sig igen paa Religionen og overførte al sin Kærlighed paa Kirken.

Et Fjerdingaar efter fik hun Bud om, at hendes Søster var død. Svogeren hørte til de flæbevorne Arbejdere, der altid flæbe og tvine. I Brevet vrimlede det af rørende Udtryk, og han udkastede en sörgelig Skildring af sin Stilling. Begravelsen havde kostet en kön Slump Penge; han havde Feber og kunde ikke arbejde;

hvad skulde han göre med sine egne to Smaabörn, ikke at tale om Søsterens lille Pige, nu da han ikke havde nogen, der kunde lave Maden. Germinie græd over dette Brev; derpaa gav hun sig til at tænke over, om hun ikke selv burde leve i dette Hus, sammen med den stakkels Mand, midt imellem de stakkels Börn ovre i det skrækkelige Afrika; og der rørte sig i hendes Hjærte en Længsel efter at ofre sig for dem. Hun fik flere Breve fra Svogeren; han takkede hende deri for den Pengehjælp, hun havde sendt, og gav en endnu mere skuespillermæssig Beskrivelse af sin Elendighed, Forladthed og de Ulykker, der alle Vegne fra stormede ind paa ham; den Slags Beskrivelser, hvori Minderne fra Forstadstheatrene og Stumper af daarlige Bøger altid dukke frem. Da Germinie en Gang var bleven greben af disse Røverhistorier, kunde hun ikke slippe dem igen. Det forekom hende, at hun kunde høre Börnene græde der langt borte, og at de kaldte paa hende. Hun blev mer og mer betagen af Beslutningen om at rejse. Denne Tanke og Ordet Afrika borede sig dybere og dybere ind i hende, men hun talte ikke om det til nogen levende Sjæl. Frøken de Varandeuil saa', at hun faldt sammen og gik som i Drömme, og spurgte hende, hvad der var i Vejen, men hun fik ikke noget at vide. Valget mellem det, hun ansaa' for sin Pligt, og Utaknemmeligheden, mellem Frøkenen og Søstrenes Kød og Blod pinte og

plagede hende evig og altid. Hun mente, at hun ikke kunde forlade Frøkenen, og paa den anden Side forekom det hende, at det ikke var Guds Vilje, at hun skulde opgive sin Slægt. Hun saa' sig om i Værelset og sagde: Ja jeg maa af Sted; men saa var hun igen bange for, at Frøkenen skulde blive syg, mens hun var borte. En anden Pige! Ved Tanken herom fik hun et Anfald af Skinsyge; hun syntes allerede, at hun saa' en anden stjæle hendes Herskab fra hende. Til andre Tider fik hun Religionsskrupler, saa tænkte hun igen paa at ofre sig, at opgive sin egen Tilværelse for Svogerens. Hun vilde rejse ned og bo hos denne Mand, som hun afskyede, i hvis Nærhed hun altid var ilde til Pas, hvis Drukkenskab og Raahed hun godt kendte, som omtrent havde ærgret hendes Søster ihjel; og alt det, hun kunde vente deraf, alt det, hun var bange for, Visheden om og Frygten for det, hun vilde komme til at döje, gav hende mere Mod derpaa, gjorde hende mere opsat derpaa og mer utaalmodig og ivrig efter at göre Ofret fuldt ud. Men' tidt faldt saa det hele til Jorden igen. Ved et Ord, en Haandbevægelse af Frøkenen kom hun til sig selv og kunde ikke kende sig selv igen. Hun indsaa, at hun helt og holdent og for bestandig var bunden til Frøkenen, og hun tænkte med Rædsel paa, at det havde kunnet falde hende ind at rive sig løs fra hende. Saa fik hun en skönne Dag tilfældigvis at vide, at den

lille Pige var død nogle faa Dage efter Mosteren, og at Svogeren havde skjult dette Dødsfald for hende for at lokke hende over til Afrika og for at faa fat i hendes Sparepenge. Da Germinie fik dette at vide, var al hendes Tvivl som bortblæst, hun kunde næppe huske, at hun havde tænkt paa at rejse.

VII.

Omtrent paa samme Tid skiftede et lille Mælkeudsalg, en Frokosthalle, hvor der ikke var noget at bestille, oppe i Gaden Ejer, da Udlægshaveren lod Huset sælge. Butiken blev pudset op; man malede den; paa Forsidens Vinduer kom der Indskrifter med gule Bogstaver. Opstablet Chokolade, blomstermalede Kaffekopper med Likørglas imellem fyldte Karmen. Over Dören prangede Skiltet, en overskaaren Mælkekande af Kobber.

Den Dame, som tænkte paa at bringe Udsalget i Vejret igen, var henved de halvhundrede, en uformelig Fedtklump; de Levninger, der var tilbage af fordums Skönhed, druknede i Fedtet. Man sagde i Gaden, at hun havde faaet Penge til at aabne Udsalget for af en gammel Herre, som hun havde tjent til hans Død nede i sin Hjemstavn i Egnen omkring Langues. Hun var fra samme Egn som Germinie, ikke just fra samme Landsby, men fra en lille By der i Nærheden. Germinie og hun

havde ikke truffet hinanden dernede, men de kendte hinanden af Navn, havde fælles bekendte og fælles Minder om de samme Steder. Den tykke Kone var meget sleben, sødttalende og kattevenlig. Hun kaldte Alverden: Min smukke; hun talte sagte og spillede den unge Pige med fede Folks klynkende Smægten. Hun kunde ikke taale at høre et simpelt Ord, rødmede og fo'r op for det allerubetydeligste. Hun satte Pris paa Hemmeligheder, gjorde al Ting til noget, man ikke maatte tale om, lavede Historier og hviskede altid. Hele hendes Liv gik hen med at snakke og puste. Hun beklagede andre og beklagede sig selv; hun jamrede sig over sine Ulykker og sin Mave. Naar hun havde spist for meget, sagde hun höjtideligt: Ja, jeg dør snart. Hun var stedse rørt og flæbede altid. Hun græd over en Hest, man piskede paa, over en, der var død, over Mælken, naar den blev sur. Hun græd over Ulykkestilfældene i Bladene, og over Folk, naar de gik forbi.

Germinie blev snart indtagen i denne dvaske, sladdervorne Mælkehandlerske, som altid var rørt, fik andre til at meddele sig og lod saa venlig. Efter et Fjerdingaars Forløb købte hun næsten alt det, Frøkenen brugte, hos Mælkehandlersken. Germinie forsynede sig omtrent der; hun hang i Timevis i Boden. Naar hun en Gang var kommen der, var det svært for hende at komme af Sted igen; hun blev siddende og kunde ikke rejse sig. En vis For-

sagthed holdt hende tilbage der. Naar hun kom til Dören, blev hun staaende og talte der, som om hun ikke var gaaet endnu. Hun følte sig knyttet til dette Udsalg ved den usynlige Trolddom, der kan ligge i visse Steder, og som holder En fast. Dernæst var Boden det samme for hende som de tre Hunde, Madame Jupillons tre hæslige Hunde. Hun havde dem altid paa Skødet, skændte paa dem, kyssede dem og talte med dem; og naar hun var bleven varm af dem, bankede hendes Hjærte ligesaa fornöjet som et Dyrs, naar det gnider sig op ad sine Unger. Boden var endvidere det samme for hende som alle Historier i Nabolaget; der vidste man Besked med alt muligt, at hun dér ikke havde kunnet betale sin Husleje, at der var kommen en Vognfuld af Blomster til hende her; der laa man paa Lur efter al Ting, der kom og gik Alverden, ja endogsaa Damen i den Kniplings Pudderkaabe, naar hun gik i Byen og støttede sig paa sin Piges Arm.

Eftersom Tiden gik, knyttedes Germinie mere og mere til Boden. Hendes fortrolige Forhold til Mdme. Jupillon blev inderligere og inderligere; det uforstaaelige Venskabsforhold mellem Kvinder af Folket, den evige Sladder, den daglige Udveksling af de ubetydeligste Tilfældigheder, Snakken blot for at bruge Munden, det stadige Goddag og Godaften, det, at kæle for de samme Dyr, det at sove ved Siden af hinanden eller Ryg mod Ryg — alt dette

bragte dem bestandig nærmere sammen. Tilsidst blev Boden det Sted, hvor hun befandt sig bedst, hvor hendes Tanker, Ord, Lemmer og Krop ret var i sit Es. Hendes lykkeligste Tid var om Aftenen, naar hun sad og døsede i Straalænestolen ved Siden af Mutter Jupillon, der sad og sov med Brillerne paa Næsen; hun vuggede Hundene, der laa sammenrullede som en Kugle paa hendes Nederdel, mens Lampen var nær ved at gaa ud og kastede et svagt Lys paa Kontoret. Saa rettede hun sit Blik og sine Tanker paa Baggrunden af Boden, paa Triumfbuen af Sneglehuse med Mos imellem og den lille Napoleonsfigur af Kobber under Buen, indtil alting løb ud i et for hende.

VIII.

Mdme. Jupillon paastod, at hun havde været gift, underskrev sig Enkemadame Jupillon og havde en Sön. Han var endnu et Barn. Moderen havde sat ham i Saint-Nicolas, den store Opdragelsesanstalt, der ledede af Munke, og hvor mange Börn af Folket, men ogsaa mange Elskovsbörn lære de förste Begyndelsesgrunde og et Haandværk. Germinie havde vænnet sig til at følges med Mdme. Jupillon, naar hun om Torsdagen gik hen for at se til *Bibi*. Disse Besøg blev en Adspredelse for hende, og hun længtes efter dem. Hun skyndte paa Moderen, kom först til Omnibus'en, og hun

var glad ved at slæbe paa en stor Kurv med Madvarer, som hun lagde Hænderne over, mens de kørte.

Nogen Tid efter fik Mdme. Jupillon et daarligt Ben, en Brandbyld, som holdt hende hjemme i halvandet Aar. Saa gik Germinie alene til Saint Nicolas, og da hun hurtig og villig gav sig hen for andre, beskæftigede hun sig meget med dette Barn, som om hun havde Del i ham. Hun blev ikke borte en eneste Torsdag, og hun kom altid med Hænderne fulde af Levningerne af Desserten, Kager, Frugt og Sukkergodt, som hun havde købt. Hun kyssede Lommelen, spurgte bekymret til hans Helbred, følte, om han havde den strikkede Vest paa under Blusen, var bange for, at han havde løbet for stærkt, törrede hans Ansigt med sit Lommetörklæde, saa' paa hans Skosaaler, om de vare hele. Hun spurgte, om man var fornöjet med ham, om han gjorde, hvad han skulde, om han havde mange gode Karakterer. Hun talte til ham om hans Moder, sagde, at han skulde holde meget af den gode Gud, og spaserede med ham i Gaarden, til Klokken slog to. Barnet gav hende Armen og var ganske stolt af, at han kunde vise sig med en Dame, der var bedre klædt end de fleste andre, der kom dér, en Dame i Silkekjole. Han havde faaet Lyst til at lære at spille paa Flöjte; det kostede fem Francs om Maaneden; men hans Moder vilde ikke af med Pengene dertil. Ger-

minie stak hver Maaned de hundrede Sous ti ham. Han skammede sig over at gaa med Uniformblusen, naar han gik ud at spasere og de to, tre Gange om Aaret, naar han fik Lov til at besøge sin Moder. Et Aar, da det var hans Fødselsdag, lagde Germinie en stor Pakke hen for ham; hun havde ladet sy en Tröje til ham; der var næppe tyve af hans Kammerater, hvis Slægtninge havde Raad til at give dem saadan en.

Hun forkælede ham saaledes i nogle Aar, imødekom alle hans Ønsker, rettede sig efter den sølle Drengs Luner og Indfald, som om han var et Rigmands Barn, hjalp ham ud over alle Savnene og det strænge Liv i denne Skole, hvor Börnene opdrages til Arbejde, gaar i Bluse, spiser paa brune Fajancetallerkener og hærdes ved mandig Opdragelse til Haandværkerlivet. Imidlertid voksede Drengen til. Af Vane bukkede hun sig ned og kyssede ham. En Dag blev hun kaldt op til Abbeden, der stod i Spidsen for Skolen. Abbeden talte om at jage den unge Jupillon ud af Skolen. Man havde fundet utugtige Bøger i hans Eje. Germinie gyste ved Tanken om de Prygl, der vilde vanke, naar han kom hjem til sin Moder; hun tiggede, bad og bönfaldt og udvirkede tilsidst, at Abbeden vilde bære over med den skyldige. För hun gik, vilde hun skænde paa Jupillon; men hun havde næppe begyndt at præke Moral, för han tilkastede hende et Blik

og et Smil, som røbede, at han ikke længer var et Barn. Hun slog Öjnene ned, og denne Gang var det hende, der maatte rødme. Der gik 14 Dage hen, inden hun igen kom til Saint Nicolas.

IX.

Den Gang Jupillon kom ud af Skolen, var der en Pige hos en holdt Dame, som boede under Frøken de Varandeuil, der ligesom Germinie tilbragte sine Aftener hos Mdme. Jupillon. Hun var fra det Storhertugdömme Luksenborg, som forsyner Paris med Herskabskuske og de offentlige Fruentimmer med Tjenestepiger; hun var, hvad man i Folkets Sprog kalder »en farlig En«. Hun lignede en Hest, havde Öjenbryn som en Vandbærer, og Öjne, der aldrig stod stille i Hovedet paa hende. Hun begyndte at komme hver Aften; hun betalte Kager og »Omgange« for alle dem, der var der; det morede hende at göre Juks med den lille Jupillon, hun legede at bytte Handsker med ham, satte sig paa hans Skød, behandlede ham som et Barn, spøgte med ham og lod ham i simple Ord vide, at han kun var en Dreng endnu. Knøsen var lykkelig og stolt over den Opmærksomhed, som hun var den förste til at vise ham, og lagde snart for Dagen, at han foretrak Adele, saaledes hed den nysankomne.

Germinie var umaadelig skinsyg. Hendes inderste Væsen var Skinsyge; det var Bærmen og Bitterheden i hendes Kærlighed. Dem, hun holdt af, vilde hun have for sig alene, besidde udelukkende; de maatte ikke holde af andre end af hende. Hun vilde ikke finde sig i, at de tog noget fra hende og gav andre den ubetydeligste Del af deres Hengivenhed; naar hun havde fortjent den, tilhørte den ikke mere dem selv, det stod ikke til dem at raade over den. Hun afskyede dem, som hendes Herskab foretrak og tog bedre imod. Hun havde ved sit onde Lune og sit Surmuleri fjærnet nogle af Frøkenens Veninder, fordi deres Besøg voldte hende store Lidelser; det var, som om de vilde stjæle noget i Lejligheden, tage noget af hendes Herskab med sig. Folk, hun havde holdt af, vare blevne hende modbydelige, hun mente, at de ikke holdt nok af hende; hun hadede dem for den Kærligheds Skyld, hun fordrede af dem. Hendes Hjærte var fordringsfuldt og herskesygt. Da hun gav alt, fordrede hun ogsaa alt. Naar hun mærkede den mindste Kølighed i andres Følelser for hende, eller hun skulde dele med andre, brød det løs; hun laa og græd hele Natten og bandede alle Mennesker.

Da hun saa' dette Fruentimmer slaa sig ned i Boden og komme paa en fortrolig Fod med det unge Menneske, begyndte hendes Skinsyge at ængstes og blev til Raseri. Hendes Had og Væmmelse blev kaldt til Live og satte

sig op mod dette liderlige og skamløse Fruentimmer, som man om Söndagen saa' sidde til Bords med Soldaterne paa de ydre Boulevarder, og som om Mandagen var brun og blaa i Ansigtet. Hun brugte ethvert Middel for at faa hende bort fra Mdme. Jupillon; men hun var en af de bedste Kunder i Frokosthallen, og Madammen vilde ikke vide af at jage hende bort. Saa tog Germinie fat paa Sönnen og sagde til ham, at Adele var en fæl En; men Følgen deraf var kun, at han sluttede sig nærmere til dette væmmelige Fruentimmer; hendes daarlige Rygte smigrede ham. Dertil kom, at han var grusom og drillesyg, som unge Mennesker er i hans Alder; han blev dobbelt elskværdig mod Adele, blot for at se, hvad »Fjæs« Germinie vilde sætte op dertil, og for at nyde hendes Sorg. Germinie fik snart Öjnene op for, at dette Fruentimmer havde alvorligere Hensigter, end hun havde forestillet sig fra först af; hun begreb, hvad hun vilde denne Dreng; i hendes Öjne var nemlig denne lange syttenaars Fyr endnu bestandig en Dreng. Fra da af var hun altid i Hælene paa dem, hun slap dem ikke af Syne, lod dem aldrig være ene. Hun var med til al deres Morskab, i Theatrene, paa Skovturene; gik de ud, var hun med og var dem i Vejen; hun prøvede paa at holde igen paa Adele og at faa hende til at blive flov. Saadan en Dreng! Skammer du dig da ikke? hviskede hun til hende. Den

anden grinte som et Utyske; hun syntes, at det var en kostelig Spas. Naar de saa gik ud fra Theatret, ophidsede af Forestillingen og Spændingen, eller kom hjem fra Skoven, gennembagte af Solen, berusede af Humlen og den friske Luft og legede eller tillod de dristige Tilnærmelser, som Kvinderne af Folket finde sig i, naar de ere drukne af Nydelsen og Fylderiet, naar deres Sanselighed er sluppen løs, saa passede Germinie altid paa at holde sig mellem Adele og Jupillon. Hvert Öjeblik gik hun imellem dem, naar de som forelskede gik Arm i Arm, og skilte dem ad. Hun gled ind mellem de Hænder, som søgte hinanden, hun sneg sig ind mellem deres fremrakte Læber og deres Munde, som vilde mødes. Men hun blev selv strejfet og berørt af alt det, hun lagde sig i Vejen for. Hun følte den flygtige Berørelse af de Hænder, hun skilte ad; de Kærtegn, hun standsede i Flugten, og som gik fejl, faldt paa hende selv. Uden at ville det og greben af en Slags Rædsel, blandede hun sig i deres Omfavnelser, og hun fik sin Del af deres sanselige Attraa i den Gniden sig opad dem og den Kamp, som hver Dag tog noget bort af det unge Menneskes Agtelse og Tilbageholdenhed lige overfor hende.

Saa hændte det sig en Dag, at hun ikke var saa stærk lige overfor ham som hun plejede. Den Dag unddrog hun sig ikke hastig nok hans Nærgaaenhed. Jupillon mærkede, at hun lige-

som fandt sig deri. Germinie mærkede det endnu bedre end han; men det var forbi med hendes Staaen imod; hendes Kvaler var for store, hun kunde ikke holde ud at lide længer. Denne en anden Kvindes Kærlighed, som hun havde værnet ham for, havde langsomt, men helt og holdent sneget sig ind i hendes Hjærte. Nu, da den havde boret sig dybt ned i det, og da hun endnu næsten forblødte sig af Skinsyge, blev hun svag, ude af Stand til at staa imod som en dødelig saaret, lige overfor den Lykke, der nu ventede paa hende.

Imidlertid værgede hun sig endnu mod den unge Mands frække Forsøg. Hun tænkte ikke paa at tilhøre ham paa den Maade, eller at hengive sig helt til ham. Hun havde nok af at vide, at hun elskede, og troede, at hun kunde leve Livet igennem derpaa. Og i den Henrykkelsesrus, hvori hendes Sjæl boltrede sig, vogtede hun sig vel for at falde og lagde en Dæmper paa sine Lyster. Hver Muskel dirrede i hende, men hun holdt sig ren; hun sænkede sig ned i sin Kærligheds Dyb og forlangte ikke andet af den Elskede end Kærtegn, som om hendes Hjærtes Fordringer kunde stilles tilfreds med ömme Kys.

X.

Denne lykkelige og utilfredsstillede Kærlighed frembragte en mærkelig fysiologisk Om-

væltning i Germinies legemlige Natur. Den Lidenskab, der kredsede i hende, fornyede og forvandlede hendes blodfattige Legemsbeskaffenhed. Det forekom hende, at hun ikke længer som tidligere øste Livet af en sparsom Kilde, Draabe for Draabe. Blodet flød kraftig og rigelig — næsten som Ild — i hendes Aarer. Hun mærkede, hvorledes hendes Sundhed voksede og tog til, og Glæden over Livet baskede med Vingerne i hendes Bryst som en Fugl i Solskinnet.

Hun var bleven mærkværdig livlig. Den usle nervøse Kraftanstrængelse, der hidtil havde holdt hende oppe, var vegen for en sund Lyst til at bestille noget, for en stöjende, urolig, overströmmende Lystighed. Hun mærkede ikke noget til sin forrige Svaghed, Nedslagenhed og Dvaskhed. Ellers laa hun og rakte sig og gabede halvvaagen i Sengen, nu vaagnede hun glad som en Lærke, naar hun tænkte paa den kommende Dag. Hun var et Öjeblik efter i Klæderne; hendes rappe Fingre gik af sig selv, og hun var helt forbavset over denne Livlighed og Oprömthed i de Timer, der gik forud for Frokosttiden, da hun ellers var nærved at buse ud med alting. Hele Dagen igennem holdt det gode Lune sig, og var hun lige rask i sine Bevægelser. Hun kunde ikke andet; hun maatte gaa, løbe, bestille noget og være paa Færde overalt. For Öjeblikket var hendes tidligere Liv ligesom lagt paa Hylden; de Ind-

tryk af Tilværelsen, hun tidligere havde haft, laa langt tilbage som en fjærn Dröm, som noget, hun knap kunde mindes. Fortiden laa bag ved hende ligesom det Slør, der falder over Ens Aandsliv under en Besvimelse, eller naar man er magnetiseret; for förste Gang havde hun den paa én Gang skarpe og blide, vældige og guddommelige Følelse og Indtrykket af, at det at leve brød frem i hende fyldigt, regelmæssigt og kraftigt.

Hun løb op og ned ad Trapperne for en ren Ubetydelighed. Frøkenen behøvede kun at sige et Ord, saa pilede hun ned ad Trapperne fra femte Sal. Naar hun sad ned, dansede hendes Fødder paa Gulvet. Hun pudsede, skurede, skrubbede, ordnede, bankede, rystede, vaskede uden Rist eller Ro, var altid beskæftiget, løb ud og ind og stöjede uophørlig. Hendes Frøken var nær ved at tabe Hovedet derover; det forekom hende, at hun havde en rigtig Vildbasse af et Barn omkring sig, og hun sagde: Du altstyrende: Du har jo saa travlt som en Mus i Barselseng. Kan det nu ikke snart være nok med det?

Da Frøkenen en Dag kom ud i Køkkenet, saa' hun en Cigarkasse med nogen Jord i staa i Vasken. — Hvad er dette her for noget? spurgte hun. — Aah, det er noget Græsfrø, jeg har saaet . . . for at se, svarede Germinie. — Naa saa, du begynder at holde af Græs? . . .

Nu mangler der blot at du skulde lægge dig nogle Kanarifugle til!

XI.

Nogle Maaneders Tid efter var hele Germinies Liv knyttet til Frokosthallen. Tjenesten hos Frøkenen var ikke synderlig anstrængende og lagde ikke meget Beslag paa hendes Tid. Et Stykke Fisk, en Kotelet, det var al den Mad, hun behøvede at lave. Frøkenen kunde have beholdt hende hos sig om Aftenen for at holde hende med Selskab; men hun foretrak at lade hende gaa ud at spasere, trække frisk Luft og more sig. Hun bad hende blot om at være hjemme paa Slaget ti for at hjælpe hende i Seng; og selv om Germinie ikke kom hjem til rette Tid, kunde Frøkenen godt klæde sig af og gaa i Seng selv. Alle sine ledige Timer tilbragte Germinie i Boden. Tidlig om Morgenen, naar Skodderne skulde tages fra, var hun dér, og det var hende, der som oftest gjorde det. Dér drak hun sin Kaffe med Mælk, blev der til Kl. 9, skyndte sig saa hjem for at lave Frøkenens Chokolade. Imellem Frokost og Middagstiden fik hun igen Tid til at smutte derhen to, tre Gange, forsinkede sig og sad og sludrede bag Boden, om hun kun havde det mindste Indkøb at besørge. — Du er dog et skrækkeligt Sludderhoved, sagde Frøkenen brummende, men smilede samtidig.

Klokken halv seks, naar der var taget af Bordet, tog hun Trappen i fire Trin ad Gangen, og slog sig ned hos Mo'r Jupillon; der blev hun saa til Kl. 10. Saa klædte hun sit Herskab af i en Fart. Denne lod hende følge sit eget Hoved, men kunde ikke forstaa, at hun nu havde saa travlt med at komme i Seng; hun kunde godt huske den Tid, da Germinie sad og hang paa en Stol og sov, og ikke gad gaa op paa sit Værelse. Lyset var næppe slukket paa Frøkenens Natbord, för hun var henne hos Jupillons, og der blev hun til Kl. 12—1; hun gik tidt först, naar Betjenten, der kunde se Lys indenfor, bankede paa Skodderne og mindede om, at nu skulde man lukke.

Hun gjorde en Tjenestepiges Gærning dér for at blive der, for at have Ret til at blive der, for at klæbe sig til Boden, aldrig slippe den Mand, hun elskede, af Syne, ruge over ham, passe paa ham, stadig gnide sig op ad ham. Hun fejede Boden, lavede Mad til Madamen, kogte Lunge til Hundene. Hun vartede Sönnen op, redte hans Seng, bankede hans Klæder, börstede hans Fodtöj og var lykkelig og glad over at røre ved det, han rørte ved: hun kunde gærne have kysset Snavset paa Stövlerne, fordi det var hans.

Hun gjorde alt Arbejde, holdt Boden i Orden og betjente Kunderne. Mdme. Jupillon stolede paa hende i enhver Henseende; og mens den skikkelige Pige arbejdede og svedte, tog

hun udenfor Dören samme Fritid, som de stolte Damer, der lever af deres Rentepenge, naglet til en Stol ude paa Fortovet; der indaandede hun Gadens friske Luft, sad med Hænderne under Forklædet og blev ved at føle paa de Penge, der var komne ind, som klinger saa sødt i Smaahandlernes Øren i Paris, at de bliver helt tungsindige, naar de have opgivet Handelen og ikke længer hører dem klapre og rasle mellem Fingrene.

XII.

Da Foraaret kom, sagde Germinie næsten hver Aften til Jupillon: Skal vi ikke en Gang paa Landet?

Jupillon tog sin rød- og sortrudrede Skjorte og sin Flöjels Kasket paa, og saa tog de paa Landet.

De steg op ad Vejen til Clignancourt og skyndte sig ligesom Pariserne fra Forstæderne af Sted for at faa lidt frisk Luft. De vandrede op mod det Stykke Himmel, som hævede sig lige op over Brolægningen oppe paa Toppen mellem to Rækker Huse, og hvor der ikke var et Menneske at se, naar ikke en Omnibus tilfældigvis rumlede af Sted. Varmen begyndte at lægge sig, Solen faldt nu kun paa Husenes Tage og Skorstene. Ved Enden af Gaden kom der ligesom fra en aaben Port ude paa Landet et Pust af Plads til at røre sig og af Frihed.

Ved Chateau-Rouge fandt de de förste Træer, de förste Blade. I det fjærne strakte Landskabet sig straalende og utydeligt, overgydt med Syvtidens gyldne Støv. Alle Omrids tabte sig i dette Støv, som den travle Dag kaster over Græsset, der bliver ukendeligt, og over Husene, som farves røde.

Nu gik det ned ad Höjen, hen ad Asfaltfortovet, hvor Börnene spillede »Paradis«, langs Havemurene, som der ragede en Gren udover, forbi en brudt Række Huse med Haver imellem. Til venstre hævede Træernes Toppe sig, overgydte med Lys, Blade, som den nedgaaende Sols Straaler smuttede imellem, og Jærngitre, som de gav en gylden Glans. Da Haverne hørte op, kom Plankeværkene, Grundene, der var tilfals, paabegyndte Bygninger i de Gader, der skulde anlægges, Murværk med indfældede Glasstumper forneden, store, stilløse Huse med Kalkpuds, hvis Vinduer vare fyldte med Fuglebure og Lintöj, der hang til Törring, og med en Vasketud i hvert Stokværk, Indgange til Grundstykker, der saa' ud som Baggaarde, hvor Gederne nippede Græsset af Grøftekanterne.

Somme Tider stod de stille og lugtede til Blomsterne, en vantreven Syren, der var skudt op i en snæver Gaard. Germinie plukkede et Blad og tyggede paa det.

Sværme af Svaler fór omkring over deres Hoveder, kredsedes og mødtes, Fuglene kaldte

paa hverandre. Himlens Fugle svarede dem i Burene. Germinie hørte alting synge omkring sig, og det morede hende at se Konerne i Nattröje i Vinduerne, Mændene i Skjorteærmer pusle i Smaahaverne og Mødrene paa Tærskelen med deres Smaabörn mellem Benene.

Endelig var de ude; Stenbroen hørte op, og efter Gaden kom en bred, lys Vej, bestrøet med Kridtstumper, Kalkstøv og knuste Tagsten, furet af Hjulsporene; disse skinnede i Kanterne af Jærnbeslaget og Vægten af de tunge Karrer, der bringe de tilhuggede Sandsten til Paris. Der begyndte det, som kommer dér, hvor Paris hører op, som skyder frem der, hvor Græsset ikke kan skyde frem, et tört Landskab, man altid finder uden om de store Byer, Toldgrænsen uden for Murene, hvor Naturen er fortörret, Jorden udpint, og Markerne bedækkede med Østersskaller. Nu saa' man kun halvt tillukkede Grundstykker, fulde af Karrer og Trillebøre, der strakte deres Arme mod Himlen, Byggepladser, hvor man savede Sten, Bræddehytter, hvor Smedene arbejdede, Arbejderboliger, som man byggede paa, hvor Mursvendenes Faner fra Rejsegildet endnu hang, og som man kunde se lige igennem. Køkkenhaver, der var trukne efter en Snor nede paa den sumpede Grund, hvor Vejafskrabningen og Smaastenene flyde ned.

Nu kom man forbi den sidste Gadelygte; den hang paa en grön Stang. Der kom og gik Mennesker; Vejen blev livligere og mor-

sommere at se paa. Germinie kom forbi Koner, der bar deres Mænds Spaserestokke, offentlige Fruentimmere i Silkekjoler med deres bluseklædte Brødre under Armen, gamle Koner i Bomuldskjoler, der spaserede med korslagte Arme for at hvile sig efter Arbejdet. Arbejderne trak af Sted med deres Barnevogne, Bøller, der havde været ude at fiske ved Saint Ouen, kom tilbage med deres Snörer; andre bar en blomstrende Akasiegren paa Enden af deres Stokke.

Somme Tider kom der en frugtsommelig Kone forbi; hun rakte Armene ud efter et lille Barn, der gik foran hende, og Skyggen af hendes svære Figur aftegnede sig paa en Væg.

Alle gik de rolige og tilfredse, som om de ikke havde Hastværk, og med den lykkelige Slingren og veltilfredse Ladhed, hvormed man gaar, naar man har godt om Tiden. Ingen skyndte sig, og paa Synskredsens lige Linje, der undertiden blev overskaaren af den hvide Røg fra et Jærnbanetog, aftegnede de spaserende sig som sorte, næsten ubevægelige Pletter langt borte.

De kom bag Montmartre til den Slags dybe Grave og Stenbruddene, hvor nedtraadte og graa Stier krydse hverandre. Der voksede en Smule Ukrudt, krøllet og gulnet i Solen, som man saa' gaa ildende rød ned mellem to Huse. Det morede Germinie at træffe dem, der kartede Krølhaar til Madratser, i fuldt Arbejde, at se Hestene, der gjorde Tjeneste ved Stenbruddene,

græsse paa de afsvedne Græsmarker, Soldaterne med de kraprøde Bukser spille Kegler, og Börnene sende en sort Drage op mod den klare Himmel. Da de var komne dertil, vendte de om, gik over Jærnbanebroen gennem den berygtede Bydel, hvor Kludesamlerne have opslaaet deres Bolig, og hvor Murerne fra Limoges bo, i den lavtliggende Del af Clignancourt. De gik hurtig hen mod de Huse, der er byggede af Tyvekoster fra Nedbrydninger, og som udsvede de Vederstyggeligheder, de tildække. Disse Rönner, der halvt er Hytter, halvt Jordhuler, var nærved at göre Germinie bange; hun følte, at alle Nattens Forbrydelser krøb i Skjul der.

Men, da de kom til Befæstningerne, blev hun glad igen. Hun løb hen og satte sig paa Skraaningen med Jupillon. Ved Siden af hende sad der en Mængde Familier, Arbejdere laa, saa lange de var, paa Maven, og smaa Velhavere betragtede Synskredsen igennem en Kikkert. Fattigdommens Filosofer sad med Hænderne om Knæet; deres Klæder vare fedtede af Ælde, deres sorte Hatte ligesaa røde som deres Skæg. Overalt hørte man Lirekasser. Nedenfor hende i Voldgraven legede större Selskaber Kispus. For Öje havde hun en broget Skare, hvide Bluser, Börn med blaa Forklæder, der legede, en Karussel, Kafeer, Vinudsalg, Stegekældere, Makronbagere, Skydebaner, der laa inde mellem Buske, og som den trefarvede Farve vajede

over, og paa den anden Side i Taagen, i Aftenens blaalige Dunster en Række Trætoppe langs en Vej. Til höjre havde hun Domkirkens mægtige Skib i Saint-Denis; til venstre over en Række Huse, man knap kunde se, den kirsebærrøde Solskive, der gik ned over Saint-Ouen, og nede paa den lave Himmel skød røde Söjler op, der saa' ud, som de rystede under Byrden af den. Naar et Barn gik forbi og legede med sin Ballon, forsvandt det blændende Syn for et Öjeblik.

De steg ned, gik gennem Porten, langs med Boderne, hvor man solgte lothringske Pølser, forbi Vaffelbagerne, Løvhytterne uden Løv, hvor Bænke og Borde endnu var hvide, og hvor der sad Mænd, Kvinder og Börn mellem hverandre og spiste ristede Kartofler, Muslinger og Rejer; og de kom til den förste Ager, det förste grönne Korn. Paa Vejkanten stod der en Trillebør, hvorfra man solgte Honningkager, og en Kone skænkede Lakrisvand paa et Bord, der stod i Grøften . . . Et löjerligt Landliv, hvor Røgen fra Stegekælderne blandede sig med Aftenens Uddunstninger, Stöjen af de runde Metalskiver, man brugte i Tøndelegen, med den tavse Himmelhvælving, Lugten af Gødningen med Duften af det grönne Korn, Markedsgøglet med Naturen. Germinie nød det imidlertid, hun drev Jupillon længer frem til Vejkanten, og hun gik der og stak sine Ben ind i

Kornet, for at hun kunde føle dets Friskhed og Kildren paa sine Strömper.

Da de gik hjem, vilde hun igen op paa Skraaningen. Solen var for længe siden nede. Himlen var graa for neden, rosenrød i Midten og blaa foroven. Synskredsen var udvisket; det grönne blev mørkere og skinnede ikke længer; Knejpernes Zinktage kastede Maanens Straaler tilbage; Ilden fra Skorstenene begyndte at glimte i Mørket; Folk havde faaet lidt i Hovedet, det hvide Lintöj blev blaat. Tilsidst viskedes alting ud og tabte sig i det matte Skær, der var ved at forsvinde; Mørket begyndte at tiltage tillige med Lyden af Skralder, Folk blev muntrere ud paa Aftenen; Vinen talte ud af dem, og de begyndte at synge. Paa Skraaningen bølgede det höje Ukrudt i Aftenvinden. Saa vilde Germinie hjem; hun gik hjem fuld af utydelige Indtryk af alt det, hun havde set, gik forbi Husene, hvor der ikke længer var Lys. Det forekom hende, at alting var ligesom blegnet; hun havde faaet Vabler paa Fødderne og var glad ved at være træt, dorsk, udmattet, halv kraftløs, men alligevel vel til Pas.

Da de kom til de förste Gaslygter i Rue du Chateau, faldt hun fra sin Drömmeverden ned paa Stenbroen.

XIII.

Naar Mo'r Jupillon saa' Germinie, straalede hun af Lyksalighed; naar hun kyssede hende, aabnede hun sit Hjærte for hende; naar hun saa' paa hende, var det med indsmigrende Stemme; naar hun vendte sig mod hende, var det med ömme Blikke. Den uformelige Kones Godmodighed gik lige overfor Germinie over til Rørelse, Ömhed, Fortrolighed og en Slags moderlig Kærlighed. Hun betroede Germinie, hvorledes det gik med Handelen, satte hende ind i sine kvindelige Skrøbeligheder og sit Livs dybeste Hemmeligheder. Hun syntes næsten at staa paa samme Fod med hende som med et Menneske af sit eget Kød og Blod, som man indvier i Familiehemmelighederne. Naar hun talte om Fremtiden, blev der altid hentydet til Germinie, som En, man aldrig vilde skilles fra, En, der hørte til Huset. Tidt smilte hun fint og hemmelighedsfuldt, som om hun vidste det hele og for sin Del ikke havde noget derimod. Somme Tider, naar hendes Sön sad ved Siden af Germinie, fæstede hun et Blik paa dem, hendes Öjne bleve fugtige, en Moders Öjne, og hun favnede Parret med et Blik, som syntes at forene og velsigne hendes to Börns Hoveder.

Uden nogen Sinde at tale derom, uden at sige et Ord, som kunde forpligte hende til noget, uden at udtale sig aabent eller binde sig, og mens hun stadig gentog, at hendes Sön endnu var for ung til at stifte Familie, opmun-

trede hun dog Germinies Forhaabninger og Indbildninger ved hele sin Maade at være paa, ved sine Miner, der røbede Overbærelse og Medskyldighed, ved sine Fristelser, og det saa' ud, som hun strakte en Svigermoders Arme ud mod hende. Ved at lægge al denne Falskhed for Dagen, ved at benytte sig af disse følelsesfulde Miner, denne godmodige List, denne glatte og godt skjulte Snedighed, som er egen for fede Folk, bragte den tykke Kone det tilsidst dertil, at Germinie lige overfor denne Forsikring, dette tavse Løfte om Ægteskab opgav sin sidste Modstand og lod den fyrige unge Mand fravriste sig det, hun betragtede som Forskud paa sin Kærlighed til Manden.

Med alle disse Kunster havde Madame Jupillon kun ét Maal for Öje, at sikre sig et paalideligt og ulönnet Tyende.

XIV.

Da Germinie en Dag løb ned ad Køkkentrappen, hørte hun nogen kalde paa sig, og Adele raabte til hende og bad hende tage for to Sous Smör og for otte Sous Sveitserbitter med.

— Aah sæt dig ned et Öjeblik, sagde Adele, da hun kom tilbage med Smörret og Malurtbitteren. — Man ser dig jo aldrig, hvorfor kommer du ikke ned til mig? . . . Du har saamænd Tid nok til at være hos din gamle . . . Uh! Jeg kunde ikke leve sammen med saadant

et Skabilkenhoved! Nej tøv lidt . . . I Dag er der ikke noget at bestille . . . Der er ikke en Skilling i Huset . . . Fruen ligger . . . Hver Gang vi ikke har en Skilling, saa lægger hun sig og bliver liggende i Sengen og læser Romaner. Vil du ikke have lidt? sagde hun og bød hende et Glas Malurtbitter. — Aah, naa det er sandt, du drikker jo ikke . . . Det er fejl af dig . . . Det er underligt, at du ikke drikker . . . Hør en Gang, nu skal du være rigtig sød og skrive et Par Ord for mig til min Ven . . . Laborieux . . . du véd nok, jeg har jo fortalt dig om ham . . . Her har du Fruens Pen . . . og hendes Papir . . . det lugter dog dejligt . . . Er du med? . . . Den Fyr er en rigtig Stadskarl; han er i Slagteriet, det har jeg jo sagt dig . . . Naa du kan tro, at det ikke gaar an at göre Knuder . . . Naar han har drukket et Glas Blod af de Bæster, han har slaaet for Skallen, er han helt ustyrlig . . . Saa skulde du blot sige ham imod . . . det kan nok hænde sig, at der saa vilde vanke Knubs! . . . Men hvad skal man sige dertil? Det kommer af, at han er saa stærk . . . Du skulde se ham, naar han slaar sig for Brystet, Slag der kunde slaa en Stud ihjel, og saa siger han: Det her kan man kalde en Mur . . . Aah! det er en Herre . . . Gör dig nu rigtig Umage, det vil göre ham rundtosset . . . Sig ham noget rigtig pænt, du forstaar nok . . . og det maa gærne være lidt sörgeligt . . . Det holder han mest af . . . I Theatret er han ikke fornöjet,

naar man ikke græder . . . Hør, du kan jo bilde dig ind, at du skriver til din Kæreste.

Germinie gav sig til at skrive.

— Hør Germinie, véd du det allerede? Kender du det forflöjne Indfald, Fruen har sat sig i Hovedet? Hvad er det dog ikke for nogle sære Skabninger, den Slags Fruentimmer. De kan have de allerfineste Herrer, faa hvad de peger paa, ja faa fat i Kongerne, hvis de vil! Og der er ikke noget at sige dertil . . . Naar man er skabt som Fruen, naar man har saadant et Kropstykke . . . Og saa alt det, de kan hænge paa sig, alle deres Hallöjkjoler, Kniplinger overalt; hvor kan man saa mene, at nogen kan staa imod? . . . Og dersom det saa ikke er nogen fin Herre; hvis det er en af vore Folk, saa kan man nok tænke sig, at det er det, der driller allermest . . . saa skyder han S..... op i Livet; tænk en Gang en Dame i Föjel . . . Ja tænk blot kære, er Fruen ikke gaaet hen og forgabet sig i den Bølle til Jupillon! Det manglede blot; nu kan vi gærne pakke sammen og lægge os til at dø af Sult!

Germinie løftede Pennen op fra Brevet, hun havde begyndt paa, saa' paa Adele og slugte hende med Öjnene.

Du er nok ikke rigtig med paa den, sagde Adele og stak det ene Glas ud efter det andet i smaa Mundfulde. Hendes Ansigt straalede af Glæde lige overfor Germinies forstyrrede Udseende. — Ja det kalder jeg Grin, og det er

sandt hvert eneste Ord, det svær jeg dig til. Hun har lagt Mærke til Flaben; han stod i Dören forleden Dag, da hun kom hjem fra Løbene; hun har været dernede to, tre Gange og lod, som om hun kom for at købe noget . . . Hun skal have noget lugtendes derfra . . . i Morgen tror jeg nok . . . Men det er jo ikke værd at snakke mer derom . . . Det kommer jo ikke os ved . . . Men hvordan gaar det med mit Brev? . . . Du er nok ked af min Snak, du Spidslærke . . . Hvor kunde jeg vide . . . men nu er jeg med . . . Du holder nok ikke af, at man rører ved ham, det Skind! Det er en smuk Komedie, du laver!

Og da Germinie vilde benægte det, blev hun ved:

Nej, den gaar ikke! Men hvad kommer den snottede Unge mig ved? Han hører ikke til mine Folk . . . Det bliver din Sag . . . Naa lad mig saa se, hvordan det gaar med Brevet.

Germinie böjede sig ned over Papiret: men hun havde Feber; Pennen spruttede i hendes rystende Fingre. Et Öjeblik efter kastede hun den bort og sagde: — Jeg véd ikke, hvad der gaar af mig i Dag . . . jeg skal skrive en anden Gang . . . — Som du vil, min lille Ven . . . men saa stoler jeg derpaa, kom saa i Morgen . . . saa skal jeg fortælle dig de Löjer, Fruen hitter paa.

Da saa Dören var lukket, var Adele nærved at revne af Latter. Det havde kun kostet

hende en Røverhistorie at faa fat paa Germinies Hemmelighed.

XV.

Kærligheden var for den unge Jupillon kun en nysgærrig Lyst til at lære det onde at kende; hans eneste Glæde over at kende og besidde en Kvinde var Retten til at foragte hende. Han var lige traadt ud af Barnealderen, og til sit förste Kærlighedsforhold medbragte han i Steden for en varm Kærlighed sine gemene Tankers kolde Instinkter, som vækkes hos Barnet ved daarlige Bøger, Kammeraternes fortrolige Meddelelser, Samtalerne i Kostskolerne, det förste urene Pust, som tager Duften af Begæret. Det, hvormed den unge Mand omgiver Kvinden, som hengiver sig til ham, og ligesom tilslører hende, Kærtegnene, de kærlighedsrige Ord, de ömme Udtryk, alt det kendte Jupillon ikke noget til. Kvinden var for ham kun et liderligt Billede; Lidenskaben for en Kvinde forekom ham blot at være noget forbudt, ulovligt, plat, svinsk og pudsigt, en udmærket Genstand at drive Spot med. Denne Knøs var fuld af Spot, Menigmands lave, fejge og ondskabsfulde Spot. Han var Legemliggörelsen af de Parisere, paa hvis Ansigt man læser den kaade Ringeagt for alt höjere, der er Frugten af alt det urene i de store Byer, hvori de fødes. Paa hans Mund kunde man se, at han gottede sig over sin

Ondskabsfuldhed; der var næsten noget grusomt ved hans Mundvige, og hans fremstaaende Læber bævede nervøst. Hans Ansigt var farveløst; det var den Slags Bleghed de faa, der maa benytte Skedevand; i hans smaa, skarpt skaarne Træk var der en underlig Blanding af Skryderi, Viljeskraft, Sorgløshed, Forstand og Uforskammethed, og alle Slags slyngelagtige Udtryk; til Tider formildedes de ved noget katteagtigt indsmigrende. Han var Handsketilskærer — den Haandtering havde han tilsidst kastet sig over, efter at han havde prøvet to, tre andre. Ved at arbejde ved Vinduet ud til Gaden og at staa til Skue for de forbigaaende, havde han lært at føre sig med en vis Sikkerhed og Flothed. Værkstedet vendte ud til Gaden; der stod han i sin hvide Skjorte med det sorte Slips og med et Bælte om Hofterne for at holde paa Benklæderne, og der havde han tilegnet sig den hoppende Gang, den Fordring paa at kunne føre sig, den Pakkets Ynde, som Arbejderen faar, naar der bliver lagt Mærke til ham. Og al denne tvivlsomme Flothed, Haaret, der var skilt i Midten, Lokkerne ved Tindingen, den nedslaaede Skjortekrave, som viste den bare Hals, hans Jagen efter at behage paa Kvindevis, lod En være i Tvivl om, hvorvidt man havde en Mand eller en Kvinde for sig; og dette Indtryk øgedes yderligere ved det skægløse Ansigt med en svag Antydning af et Mundskæg, ved de könsløse Træk, hvor Lidenskaberne og Vreden

kaldte alt det slette frem, som kan ligge i et slet, lille Fruentimmeransigt. Men Germinie fandt, at Jupillons Lader og Maade at være paa stillede ham over Mængden.

Da han var dannet saaledes, at han ikke havde noget tilovers for Kærligheden og ikke en Gang var i Stand til sanselig at knytte sig til en Kvinde, blev han snart ked af Germinie og vidste ikke, hvorledes han skulde forholde sig lige overfor hendes afgudiske Kærlighed, som havde nok i sig selv og blev voldsommere Dag for Dag. Hun var nærved at tage Livet af ham. Han var ked af hende, led ved hende, kunde ikke holde det ud længer. Han havde mer end nok af hendes Kærlighed, mer end nok af hendes Person. Det varede ikke længe, inden han skubbede hende fra sig uden Medynk, uden Barmhjærtighed. Han kneb ud fra hende, han kom ikke til Stævnemøderne; han skød sig ind under Omstændigheder, han ikke var Herre over, nødvendige Ærender, Arbejde, det hastede med. Naar hun ventede paa ham, kom han ikke; hun troede, at han havde noget at bestille, men han var henne at spille Billard paa et Sted, hvor der ellers ikke kom nogen, eller paa en Dansebule.

XVI.

Der var Bal i »*Den sorte Kugle*« en Torsdag. Dansen var i fuld Gang.

Salen lignede de andre nymodens Steder, hvor Folket morer sig. Den var udstyret med en forloren Overdaadighed og en lurvet Pragt. Man traf der Malerier og de umalede Borde, man ser hos Vinhandlerne, forgyldte Gasarme og simple Pægleglas, Flöjel og Træbænke, det simple og ufine fra Kipperne, oppudset med den indvendige Stads fra et Papslot.

De granatfarvede Gardiner med Guldsnorene for Vinduerne, havde man af Sparsomhedshensyn nöjedes med at male under Spejlene med trearmede Gasblus foran. Paa Væggene i de hvide Felter vekslede Hyrdescener af Boucher i malede Rammer med Aarstiderne af Prudhon, der var ganske forbavsede over, hvad de havde at göre dér. Over Döre og Vinduer var der vattersotige Amoriner mellem fem rosenformede Prydelser, der lignede en Haarskærers Pomadekrukker ude ved Bygrænsen. Firkantede Söjler med nogle tarvelige Arabesker paa støttede Midten af Salen; dér var en lille ottekantet Forhöjning, som Musiken sad paa. Udenom Dansepladsen gik der en Skranke af Egetræ, saa höj, at man kunde læne sig paa den; den tjente tillige til Rygstød for en simpel rødmalet Bænk. Mellem Dansepladsen og Væggen var der to Rækker grönmalede Borde med Træbænke, til at indtage Forfriskninger ved.

Paa Dansepladsen, under det skarpe Lys fra de spidse Gasflammer var der alle Slags Fruentimmer i mørke, slidte, falmede uldne

Kjoler, nogle med sorte Tylskapper, andre med sorte Overstykker, andre med en Pelskant om den höjhalsede Kjole, som var købt hos en af Handelsmændene under aaben Himmel. Man saa' ikke en hvid Halsstrimmel indramme et ungdommeligt Ansigt, ikke Skygge af et hvidt Skört, naar de hvirvlede sig rundt, ikke det bitterste hvide lige til Snuden af deres Stövler paa alle disse Kvinder i Armodens mørke Farver. Denne Mangel paa alt hvidt gav Ballet Præg af en Fattigdom og Usselhed, af noget sörgeligt, smudsigt, udvisket, mat, som et utydeligt og skummelt Syn, hvor Hospitalet og Laanehuset smæltede sammen. Mellem Bordene gik en gammel Kvinde med bart Hoved og Skilningen paa den ene Side, med en Kurv fuld af simple Kager og røde Æbler. Naar Dansen gik allerlivligst, fik man somme Tider Öje paa en lille snavset Jødepige, som solgte Svampe paa Gaden, med røde Fingre, der stak frem af de sorte Halvhandsker, et Ansigt med et lille Overskæg, en Klokke, som Gadesnavset ikke var börstet af, en Krinoline, hun havde faaet for en billig Penge, fordi den var vind og skæv, og en blomstret Bomuldskjole, hun havde købt efter et holdt Fruentimmer.

Mændene var i Frakke; paa Hovedet havde de en lille blød Kasket, der sad dem ned i Nakken, og et uldent Halstörklæde, der hang løst med Snipperne ned ad Ryggen. De bød Damerne op til Dans ved at trække dem i

deres Kappebaand, som hang og dinglede bagud. Der var nogle Herrer med Hat, Overfrakke og kulørte Skjorter; de saa' ud, som om de var Tjenere eller Staldbetjente i et fornemt Hus.

Man hoppede og sprang. Fruentimmerne satte Fart paa, snoede sig, sprang i Vejret, livlige, men klodsede, og som om en dyrisk Glæde drev dem frem med Piskeslag; og naar en Mand dansede ud med en Dame, gav hun sin Adresse, en eller anden Gyde uden Udgang.

Germinie traadte ind der i det Öjeblik da Kvadriljen af *Fatter Bugeauds Kasket* netop var forbi; Bækkenerne, Hornene og Trommerne havde gjort Dansen endnu mere vild og vanvittig ved den Stöj, de gjorde. Med ét Blik omfattede hun hele Salen, alle Herrerne, som førte deres Damer tilbage til deres Plads, hvor deres Kasketter laa. Man havde löjet for hende, *han* var der ikke; men hun gav sig til at vente. Hun gik ind i Beværtningen og satte sig yderst paa en Bænk, som om hun ikke følte sig forlegen. Af de hvide Lærredshuer, de havde paa, sluttede hun, at de, der sad i Række ved Siden af hende, var Tjenestepiger ligesom hun selv: De gjorde hende ikke saa bange som de smaa Baldamer med bart Haar og Nættene paa Hovedet, med Hænderne i Lommen paa deres Overstykker, med det frække Blik, og som gik og nynnede Dansemelodierne. Men snart blev hun Genstand for en ondskabsfuld Opmærksomhed paa Bænken, hvor hun sad. Hendes Hat

— der var höjst et Dusin Stykker, der havde Hat paa, hendes tungede hvide Skört, man kunde se under Kjolen, Guldbrochen, hvormed hun havde fæstet sit Sjal, vakte en fjendtligsindet Nysgærrighed. Man tilkastede hende Blikke og Smil, som mente hende det ilde. Alle disse Fruentimmere saa' ud, som om de nok kunde have Lyst til at vide, hvor hun skrev sig fra, og vare enige om, at hun var kommen for at kapre de andres Elskere. Veninder, der gik med hinanden om Livet, fik hende til at slaa Öjnene ned, naar de gik forbi hende, og naar de var komne længer bort, trak de paa Skuldrene og saa' sig tilbage.

Hun skiftede Plads; men det var den samme Fjendtlighed, de samme Smil, den samme Hvisken. Alle disse Fruentimmere havde ikke Öjnene fra hende. Hun gik op helt bag ved, hun mærkede, at alle disse ondskabsfulde og misundelige Blikke maalte hende fra det nederste af hendes Kjole til Blomsterne paa hendes Hat. Hun blev rød i Hovedet. Somme Tider var hun bange for, at hun skulde give sig til at græde. Hun vilde gaa igen, men havde ikke Mod til at gaa ene gennem Salen.

Uvilkaarlig gav hun sig til at se efter en ældre Kvinde, der gik rundt i Salen ligesaa langsomt som en Natfugl, der kredser i Luften. En falmet sort Hat af samme Farve som brændt Papir indrammede hendes graasprængte Fletninger. Fra hendes firkantede, fremstaaende Skuldre

hang der et skotsk, matfarvet Sjal ned ad Ryggen. Da hun kom til Dören, saa' hun for sidste Gang ind i Salen og omfattede alt med et Blik som en Grib, der søger Bytte, men fandt ikke noget.

Paa én Gang gav man sig til at skrige op; en Betjent kastede et ganske ungt Menneske paa Dören; han prøvede paa at bide Betjenten i Haanden, hagede sig fast ved Bordene, og, da han faldt, gav det samme törre Lyd, som naar noget gaar itu.

Da Germinie drejede Hovedet, fik hun Öje paa Jupillon; han sad henne ved et grönt Bord i Vinduesfordybningen mellem to Fruentimmere og røg. Den ene var en stor lys En med et tyndt, krøllet, hörfarvet Haar. Hendes røde Flonelsliv slog Folder i Ryggen; Hænderne havde hun stukket i Lommerne paa et sort Forklæde, hun bar over sin kastanjefarvede Nederdel. Den anden var lille og sortsmudset, ganske rød, fordi hun havde vasket det værste Snavs af med grön Sæbe. Over Hovedet havde hun koket kastet et hvidt hæklet Törklæde med blaa Bort.

Jupillon kendte straks Germinie. Da han saa' hende staa op og komme hen mod sig med Öjnene stift hæftede paa ham, böjede han sig ned og hviskede hende med Törklædet noget i Øret; saa satte han sig til rette, stemmede Albuerne mod Bordet og ventede paa, hvad der saa vilde komme.

Næh, er Du der, sagde han, da Germinie stod foran ham uden at røre sig, ravret op og uden at sige et Ord. Det kan man kalde en Overraskelse! . . . Opvarter! en frisk Mukkert!

Og han tömte den afbrændte Vin i de to Fruentimmeres Glas — Staa nu bare ikke og mul der . . . Sæt dig ned her.

Og da Germinie ikke rørte sig af Pletten, blev han ved: — Hvad er der dog i Vejen? Det er to af mine Venners Piger . . . Du kan selv spörge dem ad! — Mélie, sagde det andet Fruentimmer til hende med Törklædet over Hovedet og med sin rustne Stemme, kan du da ikke begribe, det er Herrens Moder! Gör dog Plads for hende, siden hun vil göre os den Ære at drikke med os . . .

Germinie saa' paa hende som om hun vilde myrde hende. Og hvad saa? blev Fruentimret ved; det driller Dem lille Frue? Men med Deres Tilladelse, De skulde ha' varet ham ad i Forvejen . . . Hvor gammel tror du, hun anslaar sig til at være? hvad Mélie? . . . Du holder af Ungdom, Jupillon, du er ikke kræsen.

Jupillon lo i Skægget, vuggede sig i Sædet, grinte indvendig. Ud af hele hans Person lyste den Glæde, som de unge føle ved at se dem lide, der lide ved deres Kærlighed til dem.

— Jeg vil tale med dig . . . med dig . . . ikke her . . . nede, sagde Germinie.

— Det bliver morsomt! Gaar du med Mélie? sagde Fruentimret med Törklædet og

tændte en Stump Cigar, som Jupillon havde ladet ligge paa Bordet ved Siden af en Skive Citron.

— Hvad er det saa, du vil? sagde Jupillon, der mod sin Vilje blev rørt af den Tone, Germinie talte i.

— Kom!

Og hun gav sig til at gaa foran ham. Hvor hun kom hen, stimlede man sammen og lo ad hende. Hun hørte Stemmer og Sætninger og halvhöj Hujen.

XVII.

Jupillon lovede Germinie, at han ikke mere vilde gaa paa Bal. Men det unge Menneske begyndte at faa et vist Ry — rigtignok af en tvivlsom Natur — paa Dansebulerne ved den ydre Toldgrænse, *den sorte Kugle, Dronning Blanche, Eremitagen.* Han hørte til de Dansere, som fik dem, der sad og drak ved Bordene, til at staa op, og hele Forsamlingen til at strække Hals, ved at kaste sin Fod to Tommer op over sit Hoved, den Slags Dansere, som Stamgæsterne blandt Fruentimmerne undertiden gav Mad og Drikke, for at han skulde danse med dem. Ballet var for ham ikke blot et Bal, det var et Theater, Tilskuere, Folkegunst, Bifald, en smigrende Mumlen om ham, en Hyldest til Ære for den udskejende Dans i Lampeskæret.

Næste Söndag gik han ikke derhen, men

om Torsdagen gav han Møde igen. Da Germinie saa', at hun ikke kunde holde ham derfra, bestemte hun sig til ogsaa at gaa derhen og at blive der ligesaa længe, som han blev der. Hun sad ved et Bord i Baggrunden i den mørkeste Del af Salen; hun fulgte ham med Öjnene og udspejdede ham under Dansen, og naar en var forbi, og han ikke kom straks, gik hun hen og hentede ham, trak ham halvt med Magt og halvt med Kærtegn med sig, og blev ved med en vis Ondskabsfuldhed at hænge over ham.

Da man snart fik at vide, hvem hun var, regnede Fornærmelserne ned over hende, og det ikke længer dæmpet, halv höjt og i Afstand som för. Man slyngede hende de haanlige Ord lige i Ansigtet og lo höjt ad hende. Hun var nødt til i tre stive Timer at høre paa denne Latter og se paa, at man pegede Fingre ad hende, nævnte hende ved Navn og kastede hende hendes Alder i Næsen. Hvert Öjeblik var hun nødt til at finde sig i, at man kaldte hende den gamle! at de unge Piger paa Gadetøsemanér spyttede ad hende over Skuldrene, naar de gik forbi hende. Og som de saa' paa hende! Tidt bød Jupillon de Piger, han havde danset med, hen paa et Glas ved det Bord, Germinie sad ved; og der sad de saa og drak den afbrændte Vin, hun betalte, med Albuerne paa Bordet, Haanden under Kinden, og lod som om de slet ikke lagde Mærke til, at hun sad der. De skubbede sig ind paa hende som paa

en tom Plads og svarede ikke, naar hun talte til dem. Germinie kunde gærne have kvalt disse Fruentimmere, lige overfor hvilke Jupillon gav Flottenhejmeren for hendes Penge, og som oversaa hende i den Grad, at de ikke lagde Mærke til hende.

Tilsidst blev disse Lidelser uudholdelige, og hun blev oprørt over den Lidelsernes Kalk, hun maatte tömme; saa besluttede hun, at hun ogsaa selv vilde danse. Hun saa' ikke andre Udveje til at beholde sin Elsker for sig selv og hele Aftenen. Det kunde ogsaa tænkes, at hun kunde knytte ham fastere til sig, hvis hun var heldig nok til at göre Lykke. En hel Maaned øvede hun sig i Lön. Hun gjorde Turene og Trinene efter. Hun søgte at blive Herre over sit Legeme; Sveden drev af hende under hendes Forsøg efter at drive det til den Vuggen med Overkroppen, den Løften paa Skörterne, som hun saa' göre saa stormende Lykke. Saa vovede hun sig til det en Aften; men hun tabte Hovedet og al Ting bidrog til at göre hende mer kejtet, den fjendtlige Stemning, de forbavsede og medlidende Smil, da hun viste sig paa Dansepladsen. Hun blev i den Grad udlet og gjort Nar af, at hun ikke vovede sig til at begynde paa ny. Hun borede sig ind i sin mørke Krog og gik kun ud for at hente Jupillon og bringe ham tilbage med samme Vold som en Kone, der henter sin Mand

hjem fra Beværtningen og slæber af Sted med ham ved Armen.

Det Rygte udbredte sig snart i Gaden, at Germinie gik til disse Baller og ikke blev borte fra et eneste. Adele havde allerede sladret af Skole hos Frugtkonen, og denne sendte sin Sön hen »for at se efter«. Han kom tilbage med den Besked, at det var sandt, og fortalte, hvor skammelig man bar sig ad mod Germine, hvad der dog ikke holdt hende fra at komme der. Nu var der altsaa ikke længer Spor af Tvivl tilbage om, hvordan Frøkenens Pige opførte sig; tidligere havde nogle gode Sjæle endnu bestridt det. Nu kom Skandalen, og i Løbet af en Uge blev den stakkels Piges Rygte slæbt gennem Bagtalelsens Rendesten i Kvarteret, hun blev døbt og hilset med Gadesprogets sjofleste Navne, og hun faldt pludselig fra den höjeste Agtbarhed ned til den, saa raat som muligt, lydelig udtalte Foragt.

Indtil da havde hendes Selvbevidsthed — og den var stor — fundet en Nydelse i den Agtelse og Hensynsfuldhed, man viste en anstændig Pige hos et anstændigt Herskab i dette Kvarter, hvor der boede saa mange løsagtige Kvinder. Man havde vænnet hende til Hensyn, Opmærksomheder og Artigheder. Hun stod i Folks Omdömme over sine Fæller. Hendes Ærlighed, der var hævet over al Mistanke, hendes Opførsel, der ikke var noget at sige paa, den Tillid, hendes Frøken viste hende, det

Genskin, hendes Frøkens Agtværdighed kastede over hende, gjorde, at de handlende opførte sig anderledes lige overfor hende end for de andre Tjenestepiger. Naar man talte til hende, tog man Huen af; man kaldte hende altid: Jomfru Germinie. Man skyndte sig med at betjene hende; man skød den eneste Stol, der var i Boden, hen til hende, naar hun maatte vente. Selv naar hun pruttede, var man høflig imod hende. Man kaldte hende ikke en Rendemaske. Den kaade Spøg kom ikke frem, naar hun var til Stede. Hun blev indbudt til Festmaaltider, Familiegilder, og man spurgte hende til Raads om Forretningerne.

Alt dette tog en anden Vending, da det blev bekendt, at hun stod i Forhold til Jupillon og stadig kom i *den sorte Kugle*. Man hævnede sig paa hende for den Agtelse, man havde vist hende. De andre frække Piger i Huset behandlede hende, som om hun var en af deres Lige. En, hvis Kæreste var i Tugthuset, kaldte hende min kære. Mændene tiltalte hende fortrolig, duttede hende med Blik, Tonefald, Fagter og Haandbevægelser. Tidligere havde Börnene paa Fortovet faaet Tilhold om at give hende en smuk Hilsen; nu løb de for hende, som for et Menneske, man havde sagt, de skulde tage sig i Agt for. Hun fik at mærke, at man behandlede hende, som om hun var et Udskud, betjente hende, som om hun var et Ladegaardslem. Hun kunde ikke gaa et Skridt uden at mærke For-

agten og at faa sin Skændsel smækket i Ansigtet.

For hende var det det samme som det frygtelige at opgive sig selv. Hun led, som om man Stykke for Stykke kastede hendes Ære i Rendestenen. Men jo mer hun led, des fastere holdt hun sig til sin Kæreste, trykkede hun sig op til ham. Hun knyttede sig til ham ved alle de Taarer, hun græd for hans Skyld. Evig og altid gik hun og grublede over sit Fejltrin, og hun, som för gik saa knejsende og stolt gennem Gaden, luskede sig nu af Sted, skævede til alle Sider, var bange for, at man skulde kende hende, og skyndte sig forbi Boderne, hvorfra man slyngede sine ondskabsfulde Bemærkninger efter hende.

XVIII.

Jupillon gik altid og jamrede over, at han skulde arbejde for andre og ikke kunde sætte Fødderne under eget Bord og lokke 15—1800 Francs ud af Moderens Lomme. Der behøvedes ikke nogen stor Sum til at leje to Værelser i Stuen og bringe et net lille Handskeudsalg i Stand. Han gjorde Overslaget og talte om, hvorledes han drömte, at det skulde gaa. Han vilde bosætte sig i denne Bydel; den laa ganske udmærket for Handelen; der var Damer nok, der købte Gedeskindshandsker til fem Francs Parret. Foruden Handsker vilde han lidt efter

lidt sælge vellugtende Sager og Halsbind, og naar han saa havde solgt sin Forretning, begynde et Udsalg i Rue de Richelieu.

Hver Gang han talte derom, overhængte Germinie ham for at faa at vide, hvormeget det kostede at nedsætte sig. Hun lod ham fortælle, hvad Værktöjet og Tilbehøret hed, hvad det kostede, og hvor man kunde købe det. Hun udspurgte ham saa nysgærrigt og vidtløftigt om hans Haandtering og Arbejde, at han tilsidst blev utaalmodig og sagde: — Hvad Fanden rager alt det dig? Jeg er led og ked nok af Arbejdet i Forvejen, gör mig den Tjeneste aldrig mer at tale om det!

En Söndag fulgtes de ad til Montmartre. I Steden for at gaa gennem Rue Froçhot, gik hun gennem Rue Pigalle.

— Men det er jo ikke Vejen, sagde Jupillon. — Det véd jeg nok, svarede hun, kom blot.

Hun havde taget ham under Armen og gik og vendte sig lidt bort fra ham, for at han ikke skulde læse noget paa hendes Ansigt. Midt i Rue Fontaine-Saint-George lod hun ham pludselig göre Holdt foran to Vinduer i Stuen og sagde: Se der! Hun rystede formelig af Glæde.

Jupillon saa' sig om, og midt imellem begge Vinduerne læste han paa et Skilt med blanke Kobberbogstaver.

Handskeudsalg.
Jupillon.

Der var hvide Gardiner for det förste Vindue. Gennem det andet saa' man Hylderne, Papæskerne, store Sakse, Tilskærerkniven, Marmorpladen til at dolere paa.

— Din Nögle er hos Portneren, sagde hun.

De traadte ind i det förste Værelse i Udsalget.

Hun vilde vise ham alting. Hun aabnede Papæskerne for ham og lo. Saa slog hun Dören op til det andet Værelse: — Se, her behøver du da ikke at kvæles som paa din Moders Kvistkammer. Synes du om det? Det er ikke flot, men ordentligt . . . Jeg vilde have haft det af Mahognitræ . . . Synes du om den Sengeforligger . . . Og Lejekontrakten . . . den havde jeg nær glemt . . . Hun rakte ham Kvitteringen. — Ser du, det er for et halvt Aar . . . Men nu maa du rigtignok ogsaa snart se, at du faar begyndt paa at tjene Penge . . . alle mine stakkels Skillinger i Sparekassen er der ikke en Sou tilbage af . . . Aa lad mig sætte mig lidt . . . Du ser saa fornöjet ud . . . Jeg bliver helt löjerlig . . . det render rundt i Hovedet paa mig . . . jeg kan ikke staa paa mine Ben . . .

Hun lod sig glide ned paa en Stol. Jupillon böjede sig ned over hende for at kysse hende.

— Aa! ja vist! der er ikke en Smule tilbage, sagde hun, da hun lagde Mærke til, at han saa' efter hendes Ørenringe . . . De er gaaet

den samme Vej som mine Ringe . . . der er ikke én tilbage . . .

Og hun viste ham sine Hænder; der var ingen af de stakkels Ringe tilbage, hun havde arbejdet saa længe for at kunne købe. — De gik til Lænestolen, ser du . . . men det er ogsaa helt Krølhaar.

Og da Jupillon blev staaende foran hende som et Menneske, der ikke véd, hvad han skal sige for at vise sin Taknemlighed, sagde hun:

— Men du er en sær En . . . hvad er der i Vejen med dig? . . . Er det for det dér? . . . Og hun pegede paa Værelset. — Du er en Nar! . . . Jeg holder af dig, ikke sandt? Og hvad siger saa det andet?

Germinie sagde dette ganske ligefrem, som Hjærtet siger de mest ophöjede Ting.

XIX.

Hun blev frugtsommelig.

Först var hun ikke paa det rene med det; hun vovede ikke at tro det. Da hun saa var sikker paa, at hun var frugtsommelig, blev hun uendelig lykkelig. Glæden derover tog hele hendes Sjæl fangen. Hendes Lykke var saa stor, at hun var døv for den Ængstelse, den Skræk og Gysen, som sædvanligvis griber de Kvinder, der skulle føde uden at være gifte, og forgifter deres Forventning om Moderglæderne, det levende og guddommelige Haab, som rører

sig i dem. Tanken om det Ramaskrig, der vilde rejse sig, naar hendes Forhold blev bekendt, om den Opsigt, hendes Fejltrin vilde vække i den Bydel, Tanken om den forfærdelige Ting, der altid havde faaet hende til at tænke paa Selvmord, Vanæren, selv Frygten for, at Frøkenen skulde opdage det og jage hende paa Porten — alt det havde ikke den mindste Indflydelse paa hendes Fryd. Hun havde Fornæmmelsen af, at hun allerede bar det Barn paa Armen, hun ventede; hun tænkte ikke paa andet, hun lagde ikke Dølgsmaal paa sin Tilstand, hun fremviste stolt sin Skam for hele Gaden, saa stolt og lykkelig var hun over, at hun skulde være Moder.

Der var kun én Ting, der pinte hende; at hun havde brugt alle sine Sparepenge og desuden optaget sin Lön for flere Maaneder. Hun beklagede bittert, at hun var fattig nu, da hun skulde være Moder. Tidt standsede hun i Rue-Lazare uden for et Hvidevareudsalg, hvor der var udstillet Börnetöj til rige Folks Börn. Hun slugte med Öjnene det fint syede og nydelige Linned, de Pikés Hagesmække, de lange hvide Kjoler med det korte Liv, der var oversaaede med fransk Broderi, alt dette Töj, der passede for Engle og Dukker. Der paakom hende en skrækkelig Lyst, én af de Lyster, som tidt paakommer frugtsommelige Kvinder, til at slaa Ruden i Stykker og stjæle det altsammen. Bodsvendene bag Disken vare vante til at se

hende stille sig op dér, de pegede paa hende og lo.

Midt i denne overströmmende Lykke kom der undertiden et Skaar. Hun spurgte sig selv, hvorledes Faderen vilde modtage sit Barn. To, tre Gange havde hun haft paa Læberne at tilstaa, at hun var frugtsommelig, men hun havde ikke turdet. En Dag, da hans Ansigt havde et Udtryk, hun længe havde ventet paa, et kærligere Udtryk end sædvanlig, tilstod hun rødmende, næsten som om hun bad ham om Forladelse, hvad der gjorde hende saa lykkelig.

Da hun saa havde forsikret ham om, at det ikke var et Indfald, at hun virkelig var paa den femte Maaned, sagde den unge Mand: — Det er en net Historie, Tak skal du ha', og han gav sig til at bande. — Og vil du saa maaske være saa god at sige mig, hvem der skal made den Spurveunge?

— Aa! det skal du ikke tage dig nær . . . han skal ikke komme til at lide Nød . . . det skal jeg nok sörge for . . . og han vil blive saa sød, saa sød . . . Og du skal ikke være bange . . . ikke en Mo'rs Sjæl skal faa det at vide . . . De sidste Dage vil jeg gaa med Hovedet tilbage . . . og ikke tage Skörter paa . . . jeg vil snöre mig . . . Du skal faa at se, det gaar nok . . . Jeg lover dig, at ingen skal faa det ringeste at mærke. Og vi to vil faa et lille Barn, tænk engang!

— Ja, naar det ikke kan være anderledes, maa vi vel finde os deri, ikke sandt? ytrede han.

— Men hør du, hvad mener du om at sige det til din Moder? sagde Germinie endelig.

— Til Mo'r? . . . Hvor kan det falde dig ind? . . . Du maa göre Barsel . . . Saa vil vi bære Ungen hjem . . . Det vil falde hende for Brystet, men maaske hun saa vil lade os komme sammen.

XX.

Helligtrekongersdag var kommen. Den Dag gav Frøken de Varandeuil regelmæssig hvert Aar en stor Middag. Hun indbød den Dag alle Familiens og Venindernes Börn, baade store og smaa. Hun kunde næppe rumme dem i sin lille Lejlighed. Man maatte sætte nogle af Møblerne ud paa Trappegangen. Der blev dækket Bord i begge Værelserne, det var hele Frøkenens Lejlighed. Denne Dag var en stor Fryd for Börnene; de glædede sig til den otte Dage i Forvejen. De kilede op ad Trappen bag efter Konditordrengene. Ved Bordet kunde de fylde sig, saameget de vilde, uden at faa Skænd. Om Aftenen vilde de ikke hjem; de krøb omkring paa Stolene og gjorde saadan en Helvedes Stöj, at Frøkenen havde Hovedpine Dagen efter; men hun var ikke vred paa dem derfor; hun følte en Bedstemoders Glæde ved at se og høre paa dem, ved at binde Servietten

bag paa dem; den hvide Serviet syntes at göre dem mer rødmussede. Ikke for al Verden vilde hun have ladet være at göre denne Middag, som fyldte den gamle Jomfrus Lejlighed med disse smaa Djævleungers lyse Hoveder, og som paa én Dag bragte saa megen Stöj, Ungdom og Latter med sig, at der var nok for et helt Aar.

Germinie var i Færd med at lave Maden. Hun sad og piskede Fløde i en Terrin paa Skødet, da hun følte de förste Veer. Hun saa' sig i det Stump søndrede Spejl, der hang over Køkkenbordet, og saa' at hun var bleg. Hun gik ned til Adele; — Giv mig din Frues røde Sminke. Hun vilde ikke mærke at hun led. Hun lavede Maden færdig. Hun maatte varte op, og hun vartede op. Da hun ved Desserten skulde bringe Tallerkener om, maatte hun støtte sig paa Møblerne, holde sig ved Stoleryggene; hun skjulte sine Lidelser under et forpint Smil.

— Hvad er det? er du syg? spurgte Frøkenen, da hun saa' paa hende.

— Ja, Frøken, en lille Smule; det kommer maaske af Kulosen i Køkkenet.

— Saa gaa hen og læg dig . . . vi behøver dig ikke mer; du kan jo tage af Bordet i Morgen.

Hun gik ned til Adele igen.

— Nu er det der, sagde hun, skaf mig hurtig en Droske. Er det ikke i Rue de la Huchette, at din Jordemoder bor, lige overfor en Kobberpolerer? Har du lidt Papir og en Pen.

Hun kradsede i en Fart et Par Ord op til sin Frøken og fortalte deri, at hun var meget lidende, at hun tog paa Hospitalet, men at hun ikke vilde sige paa hvad for et; det vilde blive altfor besværligt for Frøkenen at se til hende, og om otte Dage var hun hjemme igen.

— Drosken holder nede, sagde Adele helt forpustet.

— Jeg kan jo blive der . . . sagde Germinie, ikke et Ord til Frøkenen . . . det maa du sige ved Gud paa.

Da hun gik ned ad Trappen, mødte hun Jupillon.

— Hør du, hvor skal du hen?

— Jeg skal göre Barsel . . . det er kommet over mig i Dagens Løb . . . Vi havde en stor Middag, du kan tro det var dröjt . . . Hvad vil du her? Jeg havde jo sagt dig, at du ikke maatte komme her; jeg vil ikke ha' det.

— Det er saadan . . . skal jeg sige dig . . . For Öjeblikket er jeg i svær Bekneb for fyrretyve Francs . . . jeg svær' dig til, i stor Bekneb.

— Fyrretyve Francs? men jeg har kun, hvad Jordemoderen skal ha'.

— Det var da nederdrægtigt . . . men hvad skal man sige dertil? Og han gav hende Armen for at hjælpe hende ned. — Jøsses, hvor det ser sort ud, hvis jeg ikke faar dem straks.

Han aabnede Vogndören. — Hvor skal han køre dig hen?

— Til la Bourbe . . . sagde Germinie og stak ham med det samme de fyrretyve Francs i Haanden.

— Hvad er nu det for no'et, sagde Jupillon.

— Aah, enten Kragerne eller Ravnene ta'r dem, det kommer ud paa et; og desuden har jeg endnu syv Francs.

Drosken kørte af Sted.

Jupillon blev et Öjeblik staaende ubevægelig paa Fortovet og gloede paa de to Tyvefrancsstykker, han holdt i Haanden. Derpaa løb han efter Drosken, fik den til at holde og sagde gennem Vinduet:

— Lad mig i det mindste følge med dig.

— Nej, jeg lider altfor meget . . . Jeg vil hellere være ene, svarede Germinie og vred sig paa Vognpuderne.

Efter en halv Times Forløb, som hun syntes aldrig fik Ende, holdt Drosken i Rue Port-Royal foran en mørk Port, hvorover der hang en Lygte med violet Glas. Den viste de medicinske Studenter, der gik gennem Gaden, at der om et Öjeblik forestod en besværlig og lærerig Barselfærd.

Kusken steg ned fra Bukken og ringede paa. Portneren og en Pige tog Germinie under Armen og fik hende bragt op i en af de fire Senge, der var bestemt for de fødende. Da hun var kommen i Seng, dulmedes Smerterne

noget. Hun saa' sig om, saa' at de andre Senge var tomme, og i Enden af den store Sal fik hun Öje paa en uhyre stor landlig Kamin; der var fyret godt i den, og paa en Jærnrist hang der Svøb, Uldtöj og Bleer til Törring.

En halv Times Tid efter blev Germinie forløst; hun bragte en lille Pige til Verden. Man trillede hendes Seng ind i en anden Sal. Der laa hun flere Timer hensunken i den behagelige Døs, der følger efter de frygtelige Smerter ved Forløsningen, lykkelig og ganske forbavset over, at hun levede endnu, vel til Mode ved den Lindring hun følte, mens Glæden over at have bragt et Barn til Verden strömmede gennem hende. Paa en Gang hører hun nogen raabe: — Jeg dør! og da hun saa' sig om, fik hun Öje paa en af Naboerskerne, der slyngede sine Arme om Halsen paa en af Jordemoderlærlingerne, næsten straks derpaa faldt tilbage i Sengen, laa lidt urolig under Lagnerne og saa ikke rørte sig mer. Næsten i det samme hørte hun et skrækkeligt, gennemtrængende Forfærdelsens Skrig fra en anden Seng ved Siden af sig; det kom fra En, der saa' at hun ogsaa skulde dø. Det var en anden Barselkvinde, som i sin Fortvivlelse strakte Armene ud efter Jordemoderlærlingen. Denne løb til, böjede sig over hende og faldt saa selv til Jorden som død.

Saa blev alting stille, men mellem disse to døde og den halvdøde, som laa paa Sten-

gulvet næsten en Time, för hun kom til sig selv igen, laa Germinie og de andre Kvinder, der endnu vare i Live, saa stille som Mus uden at røre ved den Klokke over Sengen, som de blot behøvede at trække i for at kalde Hjælp til.

Der herskede den Gang paa Fødselsstiftelserne en af disse skrækkelige Barselfebre, som aande Død ud over den menneskelige Frugtbarhed, en af disse Luftforgiftninger, som løber gennem Rækkerne, udtynder Barselkvinderne og tidligere nødte Myndighederne til at lukke Anstalterne. Man skulde have troet, at det var en Pest, den gör Ansigterne sorte i Løbet af nogle Timer, river de stærkeste og yngste med sig, en Pest, som stiger op af Vuggerne, Barselkvindernes sorte Død. Den rasede stadig omkring Germinie, til enhver Tid paa Dagen, men dog især om Natten; nogle døde af Mælkefeber, andre syntes at göre Vold paa Naturen: nogle døde en kvalfuld Død med rasende Skrig, Syner og Galskab; der var døende, som man maatte give Spændetröje paa, og andre døende, som i sidste Öjeblik styrtede sig ud af Sengen, rev Lagnerne med sig og fik de levende til at skælve, fordi det saa' ud, som om de døde kom tilbage fra Ligstuen. Sygdommen viste sig i den rædselfuldeste Skikkelse og gik langt ud over det værste, man ellers er vant til at se. I Lampeskæret saa' man utydelig det skrækkelige Syn, at Dynen hævede sig i Midten paa

Grund af, at Underlivet svulmede op som Følge af Bughindebetændelsen.

I fem hele Dage laa Germinie sammenrullet i Sengen, hun lukkede Öjnene og stoppede Ørene til og havde Kraft nok til at kæmpe mod alle disse Rædsler, kun i enkelte Öjeblikke svigtede Kraften hende. Hun vilde leve og søgte at faa Styrke dertil ved at tænke paa sit Barn og mindes Frøkenen. Men den sjette Dag havde hun ikke flere Kræfter til at staa imod med, hun tabte Modet. Der gik hende som et Kuldegys gennem Sjælen. Hun sagde til sig selv, at nu var det hele forbi. Hun mærkede allerede den Klo, som Døden slaar i Ens Skulder, Anelsen om Døden. Hun mærkede den förste Berøring af Smitten, Troen paa, at hun var voldgiven den, Indtrykket af, at hun halvt tilhørte den. Uden at hengive sig i sin Skæbne opgav hun Kampen. Hun følte sig halvt overvunden og gjorde sig ikke engang Umage for at kæmpe for sit Liv. Da böjede der sig et Hoved, der lignede en Lysstraale, ned over hendes Hoved.

Det var den yngste af Lærlingernes Hoved, et blondt Hoved med et svært gyldent Haar og saa blide blaa Öjne, at de døende troede at se Himlen aaben, naar hun saa' paa dem. Naar Kvinderne under deres Feberfantasier fik Öje paa hende, sagde de: Aah! det er den hellige Jomfru!

— Mit Barn, sagde Lærlingen til Germinie,

forlang straks at blive udskreven. De maa bort. De maa klæde Dem varmt paa og se til, at De ikke bliver forkølet . . . De maa lægge Dem, naar De kommer hjem, og drikke noget rigtig varmt som Havresuppe eller Afkog af Lindeblomster . . . og se at komme til at svede . . . Gör De det, er der ingen Fare for Dem . . . men bort maa De . . . I Nat, sagde hun og saa om paa Sengene, vil det ikke være godt for Dem at være her . . . Men sig ikke, at det er mig, der har raadet Dem til at tage herfra, saa jager man mig bort . . .

XXI.

Germinie kom sig i Løbet af faa Dage. Den stolte Glæde over, at hun havde givet et lille Væsen Liv, hvori hendes Kød var blandet med hans, hun elskede, Glæden over, at hun var Moder, frelste hende fra de farlige Følger af, at hun var bleven passet saa daarlig under sin Barselfærd. Hun kom til Kræfter igen, og hun viste saa stor en Glæde over Livet, at hendes Madmoder ikke för havde set noget lignende hos hende.

Hver Söndag gik hun ud Klokken elleve, hvordan saa Vejret var. Frøkenen troede, at hun tog paa Landet for at besøge en Veninde, og var saa inderlig glad over at se, hvor godt hun havde af den friske Luft. Germinie hentede saa Jupillon, som for Resten ikke gjorde videre

Vrövl derover, og de tog sammen ud til Pommeuse, hvor Barnet var i Pleje, der ventede en god Frokost paa dem, som Germinie havde bestilt i Forvejen. Naar de var inde i Jærnbanevognen paa Østbanen, lukkede Germinie ikke Munden op. Hun lænede sig op til Dören, og det saa' ud, som om alle hendes Tanker var langt forud for hende. Hun saa' fremad, som om hun vilde ønske, at hun var forud for Dampen. Naar Toget holdt, sprang hun ud, kastede sin Billet til Kassereren og løb hen ad Vejen til Pommeuse, saa at Jupillon ikke kunde følge med. Hun kom nærmere og nærmere, hun kom der, hun var der; dér var det! Hun styrtede sig over Barnet og rev det med skinsyge Hænder, Moderens Hænder, fra Armen paa Ammen. Hun trykkede det, knugede det, kyssede det, slugte det med sine Kys, sine Blikke! Saa saa' hun et Öjeblik beundrende paa det, derpaa blev hun vild, overstadig lykkelig, ude af sig selv af Kærlighed og bedækkede den lille Barnekrop med ömme Kys lige ud til Taaspidserne. Man spiste Frokost. Hun satte sig til Bords med Barnet paa Skødet og rörte ikke Maden. Hun havde kysset det saameget, at hun havde rent glemt at se paa det, og nu gav hun sig til at undersøge, hvorpaa det lignede Faderen, og hvorpaa hende. Et Træk var hans, et andet hendes: — Hun har din Næse . . . men det er mine Öjne . . . Hun faar dit Haar dér ved Tindingerne . . . Det vil krølle

sig . . . Hun har dine Hænder . . . det er dig op ad Dage . . . Og saaledes gik det i Timevis; Munden stod ikke paa hende som paa andre Kvinder, naar de give Manden Del i deres Barn. Jupillon tog alt dette med Ro, takket være de Cigarer til to Sous, som Germinie trak op af sin Lomme og gav ham en for en. Desuden havde han fundet paa noget at more sig med; nede ved Enden af Haven løb Morinfloden. Jupillon var Pariser, han gav sig til at fiske med Snöre.

Det var blevet Sommer. Nu var de ude hele Dagen, nede i Haven ved Flodbredden. Jupillon stod paa Vaskerkonernes Bræt, der hvilede paa to Pæle, med Snören i Haanden. Germinie sad med sit Barn paa Skødet paa Jorden under Mispeltræet, som hang ud over Vandet. Lyset var straalende klart, Solen brændte paa det store Vandløb, der kastede Straalerne tilbage som et Spejl. Der gik som et Festblus mellem Himlen og Jorden, og i Midten sad Germinie med Barnet staaende paa sit Skød; hun lod det trippe paa sig, nøgent og rosenrødt som det var i sin lille stumpede Kjole. Sollyset spillede glimtvis paa dets Hud, og naar Straalerne faldt paa dets Kød, lignede det Englenes Kød, som hun havde set det paa Malerierne. Hun følte et guddommeligt Velbehag, naar den lille, som ikke kunde tale endnu, med sine Hænder gramsede hende i Ansigtet, rørte ved Hagen,

Munden og Kinderne, blev ved at stikke Fingrene ind i Öjnene paa hende, holdt op med Legen, naar hun saa' paa hende, og frembragte i Ansigtet en underlig Kildren med de smaa Barnehænder, som i Blinde syntes at lede efter en Moders Aasyn. Det var ligesom Barnets Liv og Varme meddelte sig til hendes Ansigt. Tid efter anden sendte hun over Barnets Hoved et halvt Smil til Jupillon og sagde: — Se dog engang paa hende!

Saa faldt Barnet i Sövn og smilede med aaben Mund i Sövne. Germinie böjede sig ned over hendes Aandedræt, lyttede til hendes Sövn. Og, mens hun sad der, og Barnets Aandedrag lød ligesom en Vuggesang, faldt hun rent hen i det og gav sig til at betragte det fattige Sted, der rummede hele hendes Lyksalighed, den landlige Have, Æbletræerne med de mange gule Sneglehuse paa Bladene, Kærlighedsæblerne opad Sydvæggen, Risene, som Ærterne vred og snoede sig op ad, Kaalbedene, de fire Solsikker, der voksede i et Bed midt i Gangen, dernæst paa Ukrudtet, der groede omkring hende langs Flodbredden, Nælderne med de hvide Blomsteraks op ad Havemuren, Vaskerkonernes Baljer, Flaskerne med Klorvand i, og nogle Halmstumper, der laa hist og her, og som en kaad Hundehvalp havde smidt der, da den kom op fra Vandet. Hun saa' sig om og begyndte at drömme. Ved at betragte Urterne, Træerne og Floden, kom hun til at huske,

hvorledes den landlige Have i Barndomshjemmet paa Landet havde set ud. Hun saa' i Tankerne de to Stene, der ragede op af Vandet; dér havde hendes Moder staaet og vasket hendes Fødder om Sommeraftenerne, för hun bragte hende til Sengs, da hun endnu var en lille bitte En.

En af de varmeste Dage i Avgust, da Jupillon som sædvanlig stod paa Vaskebrættet, sagde han til Fa'r Remalard, en skikkelig Fyr, der stod og saa' paa ham:

— Det er lige godt noget Snavs at fiske med de Regnorme.

— Ja, De maa ha' no'en anden Agn, svarede Bonden orakelmæssig.

— Naa! saa køber man Agn, Fa'r Remalard, jeg skal ha' en Kalvelunge paa Torsdag . . . De kan hænge den op i det Træ der . . . og paa Söndag skal vi se Löjer.

Om Söndagen gjorde Jupillon et urimelig godt Fiske, og Germinie hørte den förste Stavelse af sit Barns Mund.

XXII.

En Onsdag Morgen, da Germinie kom ned, laa der et Brev til hende, det var skrevet paa Bagsiden af en Vaskerregning, og Remalards Kone fortalte hende deri, at hendes Barn var blevet sygt næsten i samme Öjeblik, hun var taget bort om Söndagen, at det var blevet værre

og værre med det; hun havde været hos Lægen med det, og han havde sagt, at det var blevet stukket af en giftig Flue. Saa var hun gaaet til ham igen, men han vidste ikke, hvad han skulde göre ved det. Nu havde hun lovet at göre en Valfart, hvis det kom sig. Brevet sluttede saaledes: »Hvis De blot vidste, hvad for et Mas jeg har med den lille, og saa skulde De bare se, hvor sød hun er, naar hun ikke er altfor daarlig.«

Det gav et Sæt i Germinie, da hun havde læst dette Brev; der var noget deri, der drev hende fremad. Hun gik ud og styrede uvilkaarlig hen ad den Jærnbane til, som førte ud til hendes Barn. Hun havde bart Haar og Tøfler paa Benene, men det tænkte hun slet ikke paa. Hun maatte se til sit Barn, se til det straks. Saa vilde hun tage hjem igen. Hun tænkte et Öjeblik paa Frøkenens Frokost, men saa glemte hun den igen. Da hun var kommen midtvejs hen i Gaden, saa' hun paa Uret paa en Holdeplads for Drosker, saa huskede hun paa, at der ikke gik noget Tog nu. Hun gik hjem igen, vilde göre Frokosten færdig i en Fart og saa se at hitte paa noget for at blive fri Resten af Dagen; men hun kunde ikke finde paa noget, da hun var færdig med Frokosten; hun havde sit Hoved saa fuldt af sit Barn, at hun ikke kunde hitte paa en Lögn; hendes Hjærne var helt fordummet. Og desuden, hvis hun havde talt og bedt om Lov, saa var hun buset ud

med alting; hun havde lige paa Tungen: Det er for at se til min lille. Om Aftenen turde hun ikke knibe ud; Frøkenen havde ikke været rigtig rask forrige Nat, hun kunde maaske komme til at trænge til hende.

Om Natten havde hun fundet paa en Historie; men da hun kom ned om Morgenen og vilde til at bede om Lov, sagde Frøkenen, der sad og læste et Brev, som Portneren havde bragt: Hør Du, min gamle Veninde' de Belleuse har Brug for Dig i Dag, Du skal hjælpe hende at sylte . . . Lad mig faa mine to Æg og skrub saa af med Dig . . . Naa hvad er det for et Ansigt, Du sætter op? Er der noget i Vejen med Dig?

— Med mig? Næh ikke det bitterste, havde Germinie Kraft nok til at sige.

Hele den lange Dag igennem sad hun foran Messingkedlerne og bandt Sejlgarn om Syltekrukkerne. Hendes Hjærte var bristefærdigt, som hun sad der langt fra den, hun elskede, og som laa og led. Hun led samme Kvaler som de ulykkelige, der er langt fra det Sted, hvor Genstanden for deres Ængstelse er, som til Bunds tömme Fortvivlelsen over at være saa langt borte og ikke at vide Besked, og som hvert Minut bilde sig ind, at man ikke er til Stede, mens den elskede dør.

Da der ikke var Brev til hende Torsdag Aften eller Fredag Morgen, blev hun roligere. Var den lille bleven daarligere, saa havde vel

Ammen skrevet. Börn er altid lige ved at opgive Aanden, men i en Ruf er de raske igen. Hendes var jo desuden saadant et stærkt Barn. Hun vilde vente og have Taalmodighed til Söndag; der var jo kun to Gange 24 Timer til. Saa tog hun Varsler for at dæmpe sin Angst, og de sagde »ja« til hendes Haab, og overtydede hende om, at hendes Barn »var sluppet fra det«, fordi det förste Menneske, hun havde mødt om Morgenen, var et Mandfolk, fordi hun havde set en rød Hest i Gaden, fordi den Fodgænger var gaaet om ad den eller den Gade, og fordi hun havde taget Trappen i saa mange Spring.

Om Lørdag Morgen, da hun kom ind til Mo'r Jupillon, sad denne og tudbrølede over en Klump Smör, som hun svøbte ind i et vaadt Klæde.

— Aah er det Dig! sagde Mo'r Jupillon. Aah den stakkels Kulsvierkone! . . . . Det er hende, jeg græder over . . . Hun gik netop nu i dette hellige Öjeblik . . . . Ja det er sandt, Du véd det jo ikke . . . De kan ikke vaske deres Ansigt rent uden med Smör . . . Og som hun holdt af sin lille Pige . . . . Hun er død, det kære Barn . . . . Ja, hvad er vi Mennesker! aah du gode Gud . . . . Naa! Barnet sagde til hende i det sidste Öjeblik: Mo'r, Du skal vaske mig med Smör straks . . . . for at jeg kan komme pæn op til den gode Gud . . . . . Hu uh!

Og Mo'r Jupillon begyndte at brøle igen.

Germinie var kneben ud. Hun kunde ikke sidde stille. Hvert Öjeblik gik hun op paa sit Værelse for at ordne de Sager, hun vilde tage med sig næste Dag, for at hun kunde blive hvid og pæn, for at pynte hende, fordi hun var kommen op igen. Da hun gik ned om Aftenen for at bringe Frøkenen i Seng, gav Adele hende et Brev, hun havde faaet nede hos Portneren.

XXIII.

Frøkenen havde begyndt at klæde sig af, da Germinie kom ind og gik nogle Skridt fremad; saa lod hun sig falde ned paa en Stol, og næsten i samme Öjeblik drog hun to, tre lange dybe smertefulde Suk, kastede sig tilbage i Stolen, vred sig, trillede ned af Stolen og faldt ned paa Gulvet. Frøkenen vilde rejse hende op, men Germinies Krampe var saa stærk og voldsom, at den gamle Dame blev nødt til at lade hende falde ned paa Gulvet igen. Alle hendes Lemmer blev trukne sammen, og derpaa kastede hun dem til höjre og til venstre igen aldeles tilfældigt, saa det knagede i dem ligesom Fjederen i en Laas, og hun kastede alt det ned, hun rørte ved. Frøkenen gik ud paa Trappegangen og raabte om Hjælp. En Pige løb efter en Læge, der boede ved Siden af, men han var ikke hjemme. Fire andre Piger

i Huset hjalp Frøkenen med at løfte Germinie op og bære hende op paa hendes Værelse. Dér lagde man hende paa Sengen og skar hendes Snörebaand over.

De skrækkelige Rystelser, Lemmernes nervøse Trækninger, den uhyggelige Knagen i Senerne hørte endelig op; men over Halsen og Brystet, som man kunde se under den opknappede Kjole, gik der bølgende Bevægelser, der ligesom opstod under Halsen og løb ned til Fødderne, man kunde se det paa, at Skörterne gik op og ned. Germinie laa med Hovedet tilbage, rødt Ansigt; i Öjnene var der det Udtryk af sorgfuld Ömhed, af den fromme Angst, som man træffer i saarede Menneskers Öjne; Aarerne under Hagen vare opsvulmede; hun laa og gispede og svarede ikke, naar man talte til hende. Hun holdt Hænderne op til Struben og Halsen og kradsede sig der; det saa' ud, som om hun vilde rive en Fornemmelse bort af noget, der steg og faldt inden i hende. Det nyttede ikke, at man lod hende lugte til Æther, drikke Orangeblomstvand; den bølgende Smerte, som fór op og ned inden i hende, vilde ikke holde op, og i selve Ansigtet var der endnu det samme Udtryk af tungsindig Blidhed og følelig Ængstelse, der tilsyneladende antydede, at Sjælens Lidelser overgik Legemets. Længe saa' det ud til, at alting angreb hendes Sanser smertelig, Lyset, de andres Stemmer, Duften af de forskellige Sager. Endelig, efter en Times

Forløb kom hun til at græde, Strömme af Taarer, og disse gjorde Ende paa det skrækkelige Anfald. Nu skælvede det udmattede Legeme kun med lange Mellemrum; Trætheden bragte Ro til Veje; hun var som helt lammet, man maatte bære hende op paa hendes Værelse.

Det Brev, Adele havde bragt hende, indeholdt den Besked, at hendes lille Pige var død.

XXIV.

Efter dette Anfald sank Germinie hen i en fuldstændig Sløvhed. Hele Maaneder igennen var hun ligegyldig for alting; hele Maaneder igennem kunde hun ikke tænke paa andet end det lille Væsen, som nu ikke længer var til. Hun bar det døde Barn i sig, som hun havde baaret det levende. Hver Aften, naar hun kom op paa sit Værelse, trak hun Skuffen ud paa den Kommode, der stod ved Foden af hendes Seng, og tog den elskede lilles Barnehue og Barnetröje frem. Hun saa' paa dem, hun rørte ved dem; hun bredte dem ud paa Sengetæppet: hun sad hele Timer igennem og græd over dem, kyssede dem, talte til dem og valgte de Ord, som bedrøvede Mødre sige til deres lille Datters Skygge.

Naar den ulykkelige græd over den lille, græd hun ogsaa over sig selv. En Stemme hviskede til hende, at hvis dette Barn havde levet, saa var hun bleven frelst; at det, at

have dette Barn at elske, var hendes Forsyn, at alt det, hun var bange for med Hensyn til sig selv, vilde ved at gaa hen over dette Barns Hoved blive renset; hendes Kærlighed, hendes Given sig hen, hendes kødelige Lyster, alt det ildfulde i hendes Natur. Det forekom hende, at hun forud kunde mærke, at hendes Moderhjærte vilde bringe Ro i og rense hendes Kvindehjærte. I sin Datter saa' hun noget ubestemmelig himmelsk, som vilde frigöre og rense hende, som en Slags Befrielsens Engel, en Frugt af hendes Fejl, som vilde kæmpe med den slette Indflydelse, der forfulgte hende, og hvoraf hun undertiden troede, at hun var besat, og drage hende ud deraf.

Da hun ikke længer følte sig trykket til Jorden af sin Fortvivlelse, da hun mærkede de förste Tegn til, at hun vendte tilbage til Livet og saa' paa Tingene, som de var, saa' hun sig om med Öjne, som kunde se, og blev vækket af sine Smerter ved noget, der langt overgik den i Bitterhed.

Da Mdme. Jupillon var bleven alt for tyk, alt for ubehjælpsom til at passe sin Forretning trods alt det, som Germinie udrettede for hende, sendte hun Bud efter en Søsterdatter nede fra sin Kant af Landet. Det var Ungdom fra Landet denne lille, en Kvinde, som Barnet endnu stak i, livlig og væver, med sorte, ildfulde Öjne, Læber som Kirsebær, fulde, runde og röde, en Hudfarve, brunet af hendes Egns

varme Sommer og med Sundhedens Varme i Blodet. Fyrig og troskyldig, som hun var, droges hun lige fra de förste Dage henimod sit Søskendebarn som noget, der fulgte af sig selv, ved den Tiltrækningskraft, der følger af Alderen, og som gör, at den unge Pige søger hen til den unge Mand. Lige fra de förste Dage af kastede hun sig sit Søskendebarn i Møde med den Ublufærdighed, som endnu er uskyldig, med den Frækhed, som ikke aner noget ondt, med de Friheder, man ikke tager det saa nöje med paa Landet, med en varmblodig Naturs lykkelige Uforstand og Uvidenhed om det onde, med vovet Ligefremhed og landlig Behagelyst, og det var mere, end hendes Søskendebarns Forfængelighed kunde staa imod. Lige overfor dette Barn mistede Germinie al sin Selvbeherskelse. Den unge Pige saarede hende hver Time paa Dagen ved, at hun var til Stede, berørte og kærtegnede ham; ved alt det som røbede Elskoven i hendes forelskede Krop. Det, at hun altid gav sig af med Jupillon, vartede ham op, det, at hun, Landsbypigen, aabenbart viste ham sin Beundring, de fortrolige Meddelelser, som hun altid førte i Munden, naar det unge Menneske gik ud, hendes Overgivenhed, hendes kaade Indfald, det gode Lune, hun altid var i — alt dette var nærved at faa Germinie til at flyve i Flint og kaldte et skjult Had til Live. Alt dette saarede hendes helstøbte Hjærte, som var saa skinsygt,

at det led, naar Dyrene holdt af En, hun ogsaa holdt af.

Hun turde ikke tale med Mo'r Jupillon derom, ikke røbe den smaa; hun var bange for at forraade sig; men hver Gang hun var ene med Jupillon, kom det til Bebrejdelser, Klager og Uenighed. Hun mindede ham om en eller anden Omstændighed, et eller andet Ord, noget, han havde gjort, sagt, svaret, en Ubetydelighed, han havde svedt ud, men som endnu gærede i hende. — Er Du tosset, sagde Jupillon, det er jo en ren Tøs . . . En Tøs, hun? . . . hvor kan Du dog snakke saadan . . . Hun har saadanne Öjne, at alle Herrerne se efter hende paa Gaden . . . Forleden Dag fulgtes vi ad . . . . og hvor jeg skammede mig . . . . Jeg véd ikke, hvordan hun bar sig ad . . . . vi havde en Herre efter os hele Tiden . . . — Naa,og hvad gör saa det? hun er kön . . . Kön! kön! og med disse Ord lod Germinie, som om hun slog Kløer i den unge Piges Ansigt og kradsede hende med rasende Ord.

Hun sluttede tidt med at sige til Jupillon: Hør Du, Du holder af hende . . . Naa, og hvad om saa var? svarede Jupillon. Han havde i Grunden ikke noget mod dette Mundhuggeri, mod at se disse Udbrud af Vrede, som han gjorde endnu værre ved sine Drillerier; det morede ham at se denne Kvinde ved hans Spot og Koldblodighed næsten miste Forstanden,

stampe i Jorden, som om hun var paa Veje til at blive gal, og rende Panden mod Væggen.

Følgen af disse Scener, som nu gentog sig og begyndte forfra næsten hver Dag, frembragte Omvæltning i Germinies bevægelige Karakter, som altid gik til Yderligheder og savnede et Midtpunkt, i denne Sjæl, hvori de voldsomste Lidenskaber kæmpede med hverandre. Hendes Kærlighed skiftede Natur og vendte sig til Had; Germinie begyndte at afsky sin Elsker og at oplede alt det, der yderligere kunde øge denne Afsky. Og da hendes Tanker vendte tilbage til hendes Datter, Tabet af Barnet og dets Død, var hun overbevist om, at det var ham, der havde slaaet det ihjel. Hun syntes, at han havde en Morders Hænder. Han blev til en Rædsel for hende; hun løb, flygtede for ham, som for sit Livs Forbandelse, med den Skræk, man har for En, som har bragt En i Ulykke.

XXV.

Da hun en Nat havde ligget og ruget over disse trøstesløse og hadefulde Tanker, kom hun om Morgenen hen til Frokosthallen for at hente for fire Sous Mælk. I Bagværelset traf hun to, tre Piger fra Gaden, som sad og kvalte Abekatten. De sad ved Bordet og førte Sladder, mens de nippede til Glassene.

— Næh, sagde Adele og slog sit Glas i Bordet, er du der, Frøken Varandeuil.

— Ja, og hvad saa, sagde Germinie og tog Adeles Glas. Jeg vil . . .

— Du er törstig paa Morgenstunden? . . . Brændevin og Svejtserbitter, andet er det ikke . . . Det er min Fyrs Blanding, du husker ham nok? Ham Korporalen . . . Han drak aldrig andet . . . Det er skrapt det, ikke sandt?

— Det er rigtig godt det . . . Hendes Mod steg . . . — Madame Jupillon . . . hit med Flasken . . . jeg betaler.

Og hun smed Penge paa Bordet. Da hun havde faaet tre Glas, skreg hun: — Jeg er pærefuld! Og saa gik hun og lo, saa det klukkede i hende.

Frøken de Varandeuil havde været ude den Formiddag og hentet sine Rentepenge. Da hun kom hjem Kl. 11 og ringede baade en og to Gange, kom der ikke nogen. Ah, tænkte hun, hun er gaaet ud. Hun lukkede op med sin egen Nögle og gik ind. Germinie havde været i Færd med at rede Sengen. Madratserne og Lagnerne laa og flød paa to Stole, og Germinie laa tværs over Sengen og sov, dvask som om hun var en livløs Ting, og oppustet, som om hun pludselig havde faaet Sovesyge.

Da hun hørte Frøkenen komme ind, sprang hun op med et Sæt, gned sig i Öjnene og sagde: — Hvad behager? som om man havde spurgt hende om noget; hun saa' ud, som om hun drömte.

— Hvad skal det sige? spurgte Frøken

de Varandeuil, har du slaaet dig? fejler du noget?

— Jeg? ikke det bitterste, svarede Germinie, jeg var blot falden i Sövn . . . Hvad er Klokken? Det har ikke noget at betyde . . . Aa, det er ogsaa dumt . . .

Og nu gav hun sig til at tumle med Sengeklæderne og vendte Ryggen til Frøkenen, for at denne ikke skulde se, at hun var saa rød i Ansigtet efter Rusen.

XXVI.

En Morgen stod Jupillon og klædte sig paa i det Værelse, Germinie havde møbleret til ham. Hans Moder sad og saa' paa ham med den studsende Selvfølelse, som simple Folks Mødre føle, naar de se, at deres Sönner gaa klædte som *fine Herrer*. — Du er lige saa fin som den unge Herre paa förste Sal, sagde hun . . . Man skulde tro, at det var hans Frakke . . . Det er ikke for at smigre dig, men det klæder dig virkelig at se ud som Godtfolks Börn.

Jupillon var i Færd med at binde sit Slips og svarede ikke. — Du er en rigtig Hjærteknuser! vedblev Mo'r Jupillon, og slog ind i en mere öm og indsmigrende Tone. — Hør Bibi, lad mig sige dig det, du store slemme Dreng: Gaar de unge Piger i Byen, saa er det værst for dem selv! Det angaar kun dem, det

bliver deres Sag . . . Du er en Mand, er du ikke? . . . Du har Alderen, du har Kræfterne, du har alting . . . Jeg kan ikke altid ha' dig hængende ved Skörterne . . . Saa sagde jeg til mig selv, ligesaa godt den ene som den anden . . . Naa lad det saa være hende . . . Og jeg har ladet, som om jeg ikke saa' noget . . . Naa, der er nu Germinie . . . hende har du moret dig rigtig med . . . det var godt, saa gik du ikke og smed dine Penge ud til slette Kvinder . . . Desuden fandt jeg ikke noget upassende ved denne Pige indtil den allersidste Tid . . . men det er ikke mer saadant . . . Man fortæller slemme Historier om hende i Gaden . . . Ting, som kan faa Haarene til at rejse sig paa Hovedet, siger man om os . . . Vi er hævede derover, det véd jeg nok . . . naar man har levet et hæderligt Liv, Gud ske Tak . . . Men man véd aldrig, hvad der kan komme op. Frøkenen skulde bare stikke sin Næse i sin Piges Sager . . . Jeg tænkte först paa Politiet, det var kun saadan en Tanke, men den løber mig rundt i Hovedet. Hvad siger du til alt det, hvad lille Bibi?

— Hvad du vil, lille Mo'r.

— Aa, jeg vidste nok, at du holdt af din kære gode Mo'r, sagde hun og kyssede ham. — Naa bed hende saa at spise til Middag hos os i Dag . . . Du skal tage to Flasker Lunel op af Kælderen . . . den til to Francs Flasken . . . den som gaar til Hovedet . . . Og lad det nu være vist, at hun kommer . . . Gör Öjne til

hende . . . for at hun skal bilde sig ind, at det er den store Dag i Dag . . . Tag dine smukke Handsker paa, saa ser du mer værdig ud.

Germinie kom henimod Kl. 7; lykkelig, overgiven, rig paa Haab, og med Hovedet fuldt af Indbildninger paa Grund af Jupillons hemmelighedsfulde Mine, da han bragte hende Moderens Indbydelse. Man spiste, man drak, man lo. Mo'r Jupillon begyndte at kaste bevægede, fugtige Blikke paa Parret, der sad lige overfor hende. Da man var ved Kaffen, sagde hun, for at Germinie skulde tro, at hun vilde være ene med hende: — Bibi, glemmer du ikke, at du skal ud i Aften? . . .

Jupillon gik. Mens Madame Jupillon nød sin Kaffe i smaa Slurke, saa' hun paa Germinie som en Moder, der venter paa, at hendes Datter skal lette sit Hjærte for hende, og som allerede forud har skænket hende sin Tilgivelse og bærer over med hende, hvad hun saa end har at skrifte. Et Öjeblik sad disse Kvinder saaledes tavse; den ene ventede paa, at den anden skulde tale, den anden havde det, der pinte hendes Hjærte, paa Læberne. Paa én Gang sprang Germinie op af Stolen, styrtede sig i den tykke Kvindes Arme. — Dersom De vidste, Madame Jupillon! Hun snakkede, græd, kyssede hende. — Aa! De maa ikke være vred paa mig for'et . . . Javist elsker jeg ham . . . Jeg har haft en lille med ham . . . Det er afgjort, at jeg elsker ham . . . I de tre sidste Aar . . .

Ved hvert Ord blev Udtrykket i Mdme. Jupillons Ansigt mer koldt og stift. Hun skubbede tört Germinie fra sig og sagde med sin mest klagende Stemme, i en jammerfuld, utrøstelig og fortvivlet Tone og som et Menneske, der er nær ved at kvæles: — O! du min Gud! . . . De! . . . Det er Dem, der siger den Slags Ting til mig . . . til hans Moder! . . . og det lige i Ansigtet! . . . Du altstyrende! Og det maa jeg høre paa! . . . Min Dreng! . . . et Barn . . . et uskyldigt Barn . . . De har været fræk nok til at forføre ham! . . . Og saa siger De lige rent ud, at det er Dem! Nej! det er, saa sandt Gud lever, umuligt . . . Og jeg, som havde saadan en Tillid til Dem! . . . Nej, det er saamænd ikke værd at leve længer! . . . Er der da ingen Retfærdighed mer i Verden? . . . Aa, Jomfru, hvem der end havde sagt det, saa vilde jeg aldrig ha' troet det om Dem . . . Aa, det render rundt for mig . . . Der er vendt op og ned paa alting i mig . . . jeg kender mig selv, jeg er i Stand til at faa min Helsot derover!

— Mdme. Jupillon! Mdme. Jupillon! mumlede Germinie i en bedende Tone, nær ved at dø af Skam og Smerte. Hun satte sig paa Stolen igen: — Jeg beder Dem om Forladelse . . . Min Kærlighed var stærkere end jeg . . . Og desuden tænkte jeg . . . jeg havde troet . . .

Naa, De havde troet! . . . Du altforbarmende! Hvad er det saa, at de havde troet? At min Sön skulde gifte sig med Dem, ikke

sandt? Aa! Herre Jesus! er det virkelig muligt, mit stakkels Barn?

Og Mo'r Jupillon vedblev i en klagende og stönnende Tone, efter at hun havde slynget Germinie den Slags Ord i Ansigtet, som æde sig ind: — Men min stakkels Pige! jeg maa dog give Dem mine Grunde! . . . Hvad har jeg altid sagt til Dem? At det kunde lade sig göre, hvis De havde ti Aar mindre paa Deres Døbeseddel . . . Hvornaar er det, at De er født? . . . I 1820, har De ikke sagt mig det? . . . og nu skriver vi 49 . . . De gaar altsaa i Deres tredivte Aar, er det rigtigt, mit flinke Barn . . . Ja det gör mig ondt at maatte sige Dem alt det . . . Man behøver kun at se paa Dem, stakkels Jomfru . . . Men det er ikke Deres Skyld, det er Alderen. Der er nu Deres Haar . . . man kan jo lægge en Finger i Skilningen.

Nu begyndte Germinie at blive vred for Alvor og sagde: — Men mine Penge? Pengene, jeg tog ud af Sparekassen, Pengene, jeg har laant for hans Skyld, Pengene, jeg har . . .

— Naa saa Penge? Skylder han Dem noget? Aa ja, det er jo sandt, de Penge, De har laant ham til at stille hans Forretning paa Benene for . . . Naa, gaar den maaske ikke? Eller tror De, at De har med Snydere at göre? Bilder De Dem ind, at vi vil gaa fra det, skönt De ikke har noget Papir for det? . . . Jeg kan bevise Dem det; forleden Dag . . . nu falder det mig just ind . . . den ærlige Mand,

mit Barn vilde skrive noget op, det kunde jo tænkes, at han kunde falde fra . . . Men saa er man straks Slyngler, De skal blot ikke være bange! Du gode Gud, hvor det er vanskeligt at komme gennem Verden i vore Dage! Hvor det nu gaar ud over mig, at jeg har taget mig saa meget af Dem . . . Men nu kan jeg se, hvordan det hænger sammen . . . De er en rigtig listig Taske! . . . De har villet købe min Sön . . . Nej mange Tak, det bliver der ikke noget af . . . Det er ikke saa dyrt at betale Dem Pengene tilbage . . . Levningerne efter en Opvarter! . . . Min stakkels kære Sön . . . Gud bevare ham derfor!

Germinie havde revet sin Hat og sit Sjal ned af Knagerne, og borte var hun.

XXVII.

Frøkenen sad i sin store Lænestol henne i Kaminkrogen, hvor der altid ulmede nogle Gløder under Asken. Hendes sorte Kappe hang ned over den rynkede Pande, næsten lige til Öjnene. Hendes sorte, vide Kjole lod En skimte hendes Knokler, laa i stive Folder om hendes magre Legeme og faldt lige ned fra Knæerne. Et lille sort Törklæde var knyttet over Kors bag paa hendes Ryg ligesom paa Smaapigerne. Hun havde lagt sine omböjede og halvtaabne Hænder paa Benene, disse stakkels ubehjælpsomme og store Hænder med Gigtknuder paa Aarerne og

Leddene i Fingrene. Hun sad og krøb sammen i den Stilling, som nøder gamle Folk til at løfte Hovedet i Vejret, naar de vil se og tale med En. Hun sad sammensunken og næsten begravet i alt dette sorte; det eneste farvede var hendes Hud, der var gul som gammelt Elfenben paa Grund af hendes Leverlidelser, og den varme Straale i hendes brune Öjne. Naar man saa' hende med hendes livlige og spillende Öjne, dette elendige Legeme, denne fattige Dragt, den Adel, hvormed hun bar alle sine Sorger, skulde man tro, at hun var en Fe fra Petits-Ménages.

Germinie stod ved Siden af hende. Den gamle Dame sagde til hende: — Er der endnu Klædelister paa Dörene, Germinie?

— Ja Frøken.

— Du kan vel indse — vedblev Frøken de Varandeuil, efter at hun havde tiet stille lidt, at naar man er født i en af de smukkeste Ejendomme i Rue Royale . . . naar man har ejet Store og Lille Charolais . . . naar man har ligget paa Landet paa Clichy-la Garenne . . . naar Ens Bedstemoder maatte have to Tjenere til at bære det Sølvfad, hvorpaa Stegen blev anrettet, . . . saa hører der ikke en ringe Del Fantasi — og Frøkenen havde Vanskelighed ved at faa Haanden op til Skuldrene — til at ende som jeg gör . . . i dette forbandede Gigthul, hvor det trækker som den lede selv trods alle Klædelister . . . Pir lidt op i Ilden.

Saa strakte hun sine Fødder hen mod Germinie, som laa paa Knæ henne ved Kaminen, og stak hende dem under Næsen med en lille klar Latter: — Kan du indse, at der ikke hører saa lidt Filosofi . . . til at gaa med Huller paa Strömperne? . . . Tuder du nu din Tosse! Jeg siger det jo ikke for at skænde paa dig; du kan ikke overkomme det altsammen . . . Du kunde for den Sags Skyld gærne tage En til at stoppe dem . . . Det er ikke saa farlig en Sag . . . Hvorfor siger du det ikke til den lille, som var her i Fjor? Jeg syntes saa godt om hendes Ansigt.

— Uf! Hun var jo saa sort som en Muldvarp, Frøken.

— Naa, ja det vidste jeg nok . . . Det er ikke let at göre dig til Pas . . . ikke sandt . . . Men har Mo'r Jupillon ikke en Søsterdatter? . . . Hende kunde man jo tage en Dag eller to om Ugen.

— Den Trækker skal aldrig sætte sin Fod her i Huset.

— Naa, er det nu ogsaa galt med hende. Du er en sær En — det ene Öjeblik forguder du En, og næste Öjeblik kan du ikke taale at se dem . . . Hvad har hun nu gjort dig?

— Aah, det er en rigtig En, siger jeg Dem.

— Men hvad kommer det egentlig mine Strömper ved?

— Men Frøken . . .

— Naa saa skaf mig en anden . . . jeg

holder just ikke paa hende . . . men en maa du skaffe mig.

— Aah, de Fruentimmer, man har Bud efter, bestiller ikke noget . . . Jeg skal nok stoppe dem . . . der behøves ikke nogen anden.

— Du? . . . Ja skal jeg vente, til du faar Naal i Haanden . . . sagde Frøkenen muntert; og desuden lader Mo'r Jupillon dig aldrig have et ledigt Öjeblik.

— Madame Jupillon? . . . Aah, hende skal jeg ikke rende paa Dören for det förste! . . .

— Naa saa, er hun ogsaa kommen paa det sorte Brædt? Hoho! men skynd dig saa at göre et andet Bekendtskab, ellers kommer der, saa sandt Gud lever, onde Dage.

XXVIII.

Alt det, Frøken de Varandeuil maatte döje den Vinter, burde have været nok til at sikre hende en Plads i Guds Rige. Hun maatte finde sig i, at hendes Pige paa ny gik og rugede over sine Sorger, i hendes Nærværelse, i at hun hævnede sig, fordi hun blev modarbejdet og fortrædiget anden Steds; og da saa Foraaret nærmede sig, blev hun greben af den ondskabsfulde Galskab, som denne lunefulde Aarstid, Naturens Virksomhed, Sommerens urolige og törrende Frugtbargörelse vækker hos dem, der lide af en sygelig Følsomhed.

Germinie havde nu faaet sine Öjne törret;

hun græd ikke mere, men hun havde grædt. Hendes Svar var altid et og det samme: — Jeg fejler ingen Ting, Frøken, og hun sagde det i den halvt höje Tone, som dækker over en Hemmelighed. Hun sad og hang stum og utrøstelig, som om hun var til Begravelse. Ved sit Ansigt, sit Blik, sin Mund, sin Kjoles Folder, sin Nærværelse, den Stöj, hun gjorde, naar hun arbejdede i Sideværelset, ja selv ved sin Tavshed var hun nærved at faa Frøkenen til at gaa ud af sit gode Skind. Ved det mindste Ord rejste hun Börster. Frøkenen kunde ikke længer göre en Bemærkning, bede hende om det allermindste, give en Befaling eller ytre et Ønske, uden at Germinie tog det som en Bebrejdelse. Dertil kom hun med hidsige Udfald. Hun græd og brummede: — Gud, hvor jeg er ulykkelig, jeg kan nok se, at Frøkenen ikke mer holder af mig! Naar hun red sin Kæphest, kom hun undertiden med næsten ophöjede Bebrejdelser. — Hun kommer altid, naar det regner, hun dér, sagde hun, fordi Fru de Belleuse havde griset Gulvet en Smule til. Ved Nyaarstid, naar alle de, der vare tilbage af Frøken de Varandeuils Slægt og Venner, klavrede op ad hendes fem Etager, de rige saavel som de fattige, og ventede paa Trappegangen udenfor Dören for at kunne afløse hverandre paa hendes seks Stole, gik Germinies onde Lune over alle Grænser; hun kom med uforskammede Bemærkninger, gnavne Klager. Hvert Öjeblik

hittede hun paa en ny Uret, som hendes Herskab havde gjort hende, og hun straffede det ved at være stum som en Fisk; det var ikke muligt at bryde denne Tavshed. Saa kan det nok være, at det gik løs paa Arbejdet. Hvor Frøkenen gik eller stod, hørte hun gennem Bræddevæggen, hvorledes Germinie rumsterede med Feje- og Støvekost, gned, bankede væk, arbejdede nervøst som det Tyende, der lader det gaa ud over Møblerne og siger: — Bestiller man maaske ikke noget?

Gamle Folk ere taalmodige lige overfor deres Tjenestefolk. Vanen, Viljen, der svækkes, Rædselen for Forandring, Angsten for ny Ansigter, alt dette gör, at de blive svage, gör Indrömmelser, blive fejge. Frøkenen var livlig, havde let ved at fare op, at bryde løs, at spy Ild og Flamme, men hun sagde ikke et Ord til Germinie. Hun lod, som om hun ikke saa noget. Hun lod som om hun læste, naar Germinie kom ind. Hun sad og krøb sammen i sin Lænestol og ventede paa, at hendes Piges onde Lune skulde gaa over eller bryde løs. Hun böjede Ryggen under Uvejret; hun havde aldrig en bitter Tanke mod eller et ondt Ord til sin Pige; hun beklagede blot, at hun lod hende lide saameget.

Det kom af, at Germinie ikke var simpelt hen en Tjenestepige for Frøken de Varandeuil; hun var den personlige Hengivenhed; det var Germinie, der skulde lukke hendes Öjne. Denne

gamle, ensomme Kvinde, som Døden havde glemt, som ikke havde nogen af sine om sig i sit Livs Aften, hvis elskede alle laa i Graven, havde ikke anden Veninde end sin Pige. Hun havde vendt sit Hjærte til hende som til en Adoptivdatter, og hun var ulykkelig over ikke at kunne trøste hende. Saa kunde det pludselig hænde, at Germinie ligesom viklede sig ud af sit mørke Tungsind, sit slette Lune og kastede sig paa Knæ for det gode Herskab. Der behøvedes blot en Solstraale, en Tiggers Sang paa Gaden, en af disse Ubetydeligheder, som ligger i Luften og løsner Sjælens Fjedre. Hun brast i Graad og blev öm som i gamle Dage. Saa brød det voldsomt løs, saa følte hun sig lykkelig ved at overøse sit Herskab med Kærtegn, saa følte hun sig glad ved at leve op igen og slog alt det andet i Glemmebogen. Til andre Tider, naar Frøkenen var daarlig, saa indfandt den gamle Germinie sig paa Timen med sit milde Ansigt og sine bløde Hænder. Saa kunde Frøkenen sige til hende: — Hør min Pige, der er noget i Vejen med dig . . . Kan du ikke sige mig det? Og Germinie svarede: — Nej Frøken, det er kun Vejret. — Vejret, gentog Frøkenen, som ikke ret kunde tro det, Vejret? . . .

XXIX.

En Aften i Marts Maaned sad Mo'er Jupillon og hendes Sön i Kakkelovnskrogen i Bagværelset.

Jupillon var bleven udskrevet og havde trukket et lavt Numer. De Penge, hans Moder havde lagt til Side at købe ham en Stedfortræder for, var gaaede flöjten i det sidste halve Aar, da det var gaaet snavs med Forretningen. Hun havde givet for udstrakt Kredit til de løsagtige Kvinder i Gaden, og en skönne Morgen havde de lagt Dörnøglen under Maatten udenfor Dören og var stukket af. Han selv sad daarlig i det; Kongens Foged havde gjort Indförsel hos ham. I Dagens Løb var han gaaet hen til en af sine gamle Læremestre for at bede ham forstrække sig med Penge til at købe en Stedfortræder for. Men den gamle Parfumehandler havde ikke kunnet tilgive ham, at han havde forladt ham og begyndt selv. Han sagde rent ud nej.

Mo'er Jupillon vidste hverken ud eller ind; hun sad og jamrede og klagede sig. Hun blev ved at gentage det Numer, hendes Sön havde trukket: 22—22. Og hun sagde: — Jeg havde dog syet en sort, *laadden* Edderkop og dens Spind ind i din Frakke! . . . Men jeg skulde maaske heller have gjort, hvad man raadede mig til, og givet dig din Daabshue paa . . . Aah, den gode Gud er ikke retfærdig . . . Og Frugthandlerskens Sön, som trak saa höjt et Numer . . .

Hvad har man saa for at være ærlig? . . . Og de to liderlige Tøse, som stak af med mine Penge! . . . Jeg anede nok, at de vilde købe mig en Flöjte . . . De har snydt mig for 700 Francs, véd du det? Og det sorte Fjæs lige overfor . . . og den skrækkelige lille, som var fræk nok til at købe Jordbær til 20 Francs Potten . . . Gud vèd, hvor mange af mine Penge den Slags endnu render med! Men du er da heller ikke kommen af Sted endnu . . . Jeg vil för sælge min Forretning. — Jeg vil tage ud at tjene igen . . . blive Kokkepige, styre Huset, göre alt, hvad der staar i min Magt . . . For din Skyld vil jeg kunne slaa Penge af en Flintesten.

Jupillon røg og lod sin Moder snakke væk. Da hun var færdig, sagde han: — Nu er der snakket nok om de Dele, Mo'er . . . alt det er kun Ord. Du plager dig saadan, at du faar en daarlig Mave igen . . . Du behøver ikke at sælge noget . . . Du behøver ikke at tjene . . . Jeg skal købe mig fri, uden at det skal koste dig en Sou; tör du vædde?

— Jøsses, hvordan da? sagde Mdme. Jupillon.

— Ja, jeg har nu saadan mine egne Tanker.

Efter et Öjebliks Tavshed fortsatte han saa: — Jeg har ikke villet göre dig imod med Germinie . . . du husker nok de Historier den Gang . . . Du mente, at det var paa Tide, at jeg

brød med hende . . . at hun kunde bringe os i Filteri . . . og du har smidt hende paa Porten uden videre Vrövl . . . Det var nu ikke efter mit Hoved . . . jeg mente nu, at det ikke var saa galt at holde hende til Huset . . . Du har naturligvis ment, at du bar dig rigtig ad . . . Det kan saamænd osse gærne være, at du bar dig rigtig ad; men i Steden for at göre hende ked af mig, har du kun gjort hende mere forgabet i mig . . . saadan rigtig forgabet . . . jeg har truffet hende et Par Gange senere . . . hun er helt forandret . . . Hun tæres rent hen, hvad siger du dertil?

— Men du véd jo nok, at hun ikke ejer en Sou.

— Selv, det siger jeg heller ikke . . . Men hvad gör det til Sagen? . . . Hun skal nok finde dem . . . Hun er endnu god for 2300 Sous.

— Og hvis du saa kommer i Fedtefadet?

— Aah, hun skal ikke stjæle dem . . .

— Hvordan da?

— Aah, der er jo Frøkenen. Tror du maaske, Frøkenen vil lade Politiet nappe hende derfor? Hun vil blive jaget bort, og saa bliver det derved . . . Saa raader vi hende til at flytte om i en anden Gade . . . ser du, saa faar vi hende ikke mer at se . . . Men det vil være alt for dumt at lade hende stjæle dem . . . Hun maa ordne det, som hun bedst kan, hitte paa noget . . . jeg véd just ikke saa lige, hvordan, men det maa blive hendes Sag . . . Nu er Tiden kom-

men, da det gælder om at vise, hvad man duer til . . . Har du for Resten ikke hørt det, man siger? at hendes gamle er meget daarlig . . . Hvis hun nu gik bort, denne gode Frøken, og hun skænker hende hele Kramkisten, som man fortæller i Byen . . . det var ikke saa tosset det, hvad Mutter . . . Maaske det endog var det rigtigste at faa hende til at gaa i Gyngen . . . Man maa gaa paa Ræveklør, lille Mo'er, med Folk, som der en Dag kan dumpe 3—5000 om Aaret ned i Hovedet paa . . .

— Du altstyrende! . . . hvad er dog alt det for noget, du sidder og fortæller mig der? Men efter det Spektakel, jeg lavede med hende? . . . aah næh, hun sætter aldrig sine Ben mer hos os.

— Jeg skal nok faa hende med tilbage . . . og det endnu i denne Aften, sagde Jupillon. Saa stod han op, rullede sig en Cigaret mellem Fingrene og vedblev: — Men hører du, ingen Undskyldninger, det er overflødigt . . . og heller ingen Kulde. — Du skal lade, som om du kun tager imod hende for min Skyld, af Svaghed . . . Man véd ikke, hvad der kan ske; det er altid godt at have noget at holde sig til.

XXX.

Jupillon gik frem og tilbage udenfor det Hus, hvori Germinie boede; Germinie kom ned.

— God Aften, Germinie! sagde han bag ved hende.

Hun vendte sig om, som om hun havde faaet et Slag. Derpaa gik hun uvilkaarlig to, tre Skridt fremad, halvt i Løb.

— Germinie!

Han sagde ikke andet og blev staaende uden at røre sig af Stedet og at gaa efter hende. Hun kom tilbage til ham, som en Hund man fører i en Strikke.

— Hvad vil du? spurgte hun. Det er vel igen Penge, som let drejer sig om? . . . eller har du nogle Grovheder fra din Moder til mig?

— Næh, det er kun, at jeg skal af Sted, sagde Jupillon i en alvorlig Tone. Jeg har trukket lavt Numer og maa af Sted.

— Skal du af Sted? spurgte hun, som om hun ikke var rigtig med.

— Hør Germinie! svarede Jupillon, jeg har voldt dig stor Sorg . . . jeg har ikke opført mig pænt mod dig . . . jeg véd det nok . . . det er for en Del mit Søskendebarns Skyld, men hvad skal man sige til det?

— Skal du af Sted? spurgte Germinie og greb ham i Armen. Lyver du ikke? . . . Skal du virkelig af Sted?

— Ja, det er som jeg siger dig . . . og det er sandt . . . Jeg venter kun paa min Marchordre . . . I Aar maa man have over 2000 Francs paa Lommen for at kunne købe sig fri . . . Man siger, at vi faar Krig . . . Hvem véd, maaske man har Lykken med sig? . . .

Og mens han talte saaledes, fik han Germinie til at gaa ned ad Gaden.

— Hvor vil du ha' mig hen? spurgte hun.

— Hjem til Mo'er naturligvis . . . for at I kan blive gode Venner igen, og vi kan faa Ende paa de kedelige Historier.

— Efter det, hun har sagt til mig? Aldrig i Livet.

— Ja, naar det forholder sig saaledes, saa Farvel!

Og Jupillon lettede paa Huen.

— Skal jeg skrive til dig fra Regimentet?

Germinie stod et Öjeblik og vaklede uden at sige et Ord. Derpaa sagde hun brat: — Kom saa! og gjorde Tegn til Jupillon, at han skulde gaa ved Siden af hende. Saa gik de op ad Gaden igen.

De gav sig til at gaa ved Siden af hinanden uden at sige et Ord. De kom til en brolagt Vej, som forlængede sig i det uendelige mellem to Rækker Gaslygter, mellem to Rader Træer, som strakte en Dusk törre Grene op mod Himlen og aftegnede deres ubevægelige og magre Skygge paa Husmurene. Der gik de nu længe i den skarpe og iskolde Luft, som gav Genskin af Sneen, fordybede sig i det uendelige, det ubekendte, i en Gade, hvor der følger de samme Mure, de samme Træer, de samme Gaslygter, og som fører til det samme Mørke. Den fugtige og tunge Luft, de indaandede, lugtede af Sukker, Sæbe og fordærvet

Kød. Somme Tider var det, ligesom der flimrede noget for Öjnene af dem; det var Skinnet fra en Lygte, som faldt paa opskaarne Kreaturer og afhugget blodigt Kød, som man lagde over Krydset paa en hvid Hest. Det Lys paa Kødet flammede i Mørket som en purpurrød Ild, en Smelteovn af Blod.

— Naa, har du saa tænkt over det? spurgte Jupillon. Her er ikke morsomt i din lille Allée Trudaine.

— Kom! sagde Germinie.

Og hun blev ved at gaa med hoppende og hurtige Skridt, som afspejlede det Oprør, der var i hendes Sjæl. Hendes Tanker gik over i hendes Fagter. Forvildelsen kom til Syne i hendes Trin, Galskaben i hendes Hænder. Somme Tider kastede hun saadan en Skygge bag sig, at man skulde tro, hun var brudt ud af et Galehus. To, tre forbigaaende stod et Öjeblik stille og saa' efter hende; men det var Parisere, og de gik videre.

Pludselig stod hun stille og viste Tegn til, at hun havde fattet en fortvivlet Beslutning: — Aah du gode Gud! det kommer jo ikke an paa en Pølse mere eller mindre i Slagtetiden! sagde hun. — Lad os saa gaa.

Hun tog Jupillon under Armen.

— Ja jeg véd jo nok, sagde Jupillon, da de var nær ved hans Hjem, at Mo'er ikke har baaret sig pænt ad mod dig. Hun har selv været hæderlig hele sit Liv igennem . . . Hun

forstaar ikke saadant noget . . . Og saa skal jeg sige dig, hvad der er Grunden til det hele . . . Hun holder saa meget af mig, at hun er skinsyg paa alle dem, der holder af mig . . . Men saa gaa dog med.

Og han kastede hende i Armene paa Mdme Jupillon, som kyssede hende, mumlede nogle Ord om, at hun fortrød, hvad hun havde gjort, og saa gav sig til at græde for at komme ud over det pinlige ved Sagen og göre Scenen mere rørende.

Hele Aftenen igennem sad Germinie og stirrede paa Jupillon og gjorde ham næsten bange ved sit Blik.

Da han fulgte hende hjem, sagde han: — Naa vær nu ikke saadan en Nathue . . . Man maa tage Verden, som den er. — Nu er jeg altsaa Soldat . . . det er det hele . . . Man slipper ikke altid fra det, men hvad saa . . . Lad os nu more os rigtig godt de fjorten Dage, der er tilbage . . . saa har man dog det ud af det . . . og hvis jeg ikke kommer igen, saa har jeg dog efterladt dig et smukt Minde om mig . . .

Germinie svarede ikke.

XXXI.

I otte Dage havde Germinie ikke sine Fødder hos Familien.

De begyndte at blive bange. Men endelig en Aften hen imod Kl. $10^1/_2$ stødte hun Dören

op, gik ind uden at sige hverken Goddag eller Godaften og hen til det lille Bord, som Moder og Sön sad og halvsov ved. Hun lagde under sin Haand et gammelt Stykke Lærred, der var hæftet sammen med en Sikkerhedsnaal, og hvori der var noget der raslede.

— Her er det, sagde hun.

Hun løste Kluden op og bredte det ud, der var deri, og paa Bordet flød der fedtede Sedler, der var klistrede sammen bag paa, eller hæftede sammen med Knappenaale, gamle irrede Guldmønter, snavsede Femfrancsstykker, Stykker paa 40 og paa 30 Sous, den fattiges Penge; Penge, der var tjent ved Arbejde, Penge fra Sparebøssen, Penge, der var blevne snavsede af snavsede Hænder, som havde ligget længe i Læderpunge, som var blevne slidte i Boder, hvor der var nok af Sous-Penge som lugtede af Sved . . . Hun saa' et Öjeblik paa alt det, der laa der, som for at overtyde sig om, at alt var rigtigt, derpaa sagde hun ganske ligefrem til Mo'er Jupillon med en sörgmodig og blød Stemme, med en Stemme, der vidnede om det Offer, hun havde bragt:

— Der er det . . . det er de 2300 Francs . . . for at han kan købe sig fri . . .

— Aah min rare Germinie! sagde det laskede Fruentimmer, der var nærved at kvæles i sin förste Sindsbevægelse; og hun kastede sig om Halsen paa Germinie, som lod hende kysse

sig. Aah, De maa endelig nyde noget hos os; hvad siger De til en Kop Kaffe?

— Nej Tak, sagde Germinie; jeg kan ikke staa paa Benene . . . Hvor har jeg ikke maattet løbe for at faa fat i dem . . . Jeg gaar hjem og lægger mig . . . En anden Gang . . .

Og hun gik.

Hun havde rigtig nok maattet »løbe«, som hun sagde, for at samle en saadan Sum, for at virkeliggöre det umulige at samle 2300 Francs, hvoraf hun ikke selv ejede de förste fem. Hun havde faaet dem som Almisse, tigget sig dem til, fravristet Folk dem Stykke for Stykke, ja næsten Sou for Sou. Hun havde samlet dem, skrabet dem sammen hist og her, hos den ene og hos den anden, ved Laan paa 200 Francs, paa 100, paa 50, paa 20, paa hvad man vilde lade hende faa. Hun havde laant dem hos Portneren, hos Urtekræmmeren, hos Frugthandlersken, hos Vildthandlersken, hos Vaskerkonen; hun havde laant dem hos de handlende i den Bydel, og hos de handlende i de Bydele, hvor hun för havde boet med Frøkenen. Hun havde taget mod alle Slags Penge, indtil Vandbærerens fattige Skillinger. Hun havde tigget overalt, afnødt Folk Pengene ydmygt, bedt, bönfaldet, bidt Hovedet af den Skam at maatte lyve og se, at Folk ikke troede hende. Hun havde maattet sluge den bitre Pille at tilstaa, at hun ikke havde noget i Sparekassen, noget, hun af Stolthed havde ladet Folk tro. Hun havde

maattet finde sig i de Folks Medynk, som hun foragtede, i Afslag, Almisser; hun havde taalt det, hun ikke vilde have taalt for at kunne spise sig mæt; og alt det ikke hos ét Menneske, men hos tredive, fyrretyve, hos alle dem, der havde givet hende noget, eller hvor hun havde haabet at faa noget.

Endelig havde hun saa faaet disse Penge samlet; men nu var hun deres Træl, tilhørte dem for bestandig. Nu var hun afhængig af sin Skyld til disse Folk, afhængig af den Tjeneste, hun havde modtaget af disse handlende, som nok vidste, hvad de gjorde. Hun var afhængig af denne Gæld og af det, hun havde at betale hvert Aar. Det vidste hun; hun vidste, at hele hendes Lön vilde gaa med dertil, at med de Aagerrenter, hun havde overladt til Kreditorerne at fastsætte, med den Erkendtlighed, de vilde fordre af hende, saa vilde de 300 Francs, hun havde hos Frøkenen, ikke strække til videre end til at betale Renterne af det Laan paa 2300 Francs. Hun vilde komme til at skylde, skylde for bestandig. Hun var prisgivet ethvert Savn, ja selv Nøden. Hun maatte indskrænke sig med Hensyn til sin Paaklædning. Hun skuffede sig ligesaa lidt med Hensyn til Familien Jupillon som med Hensyn til sin Fremtid. De Penge, Jupillons havde faaet, var tabte for bestandig, det havde hun en Anelse om. Hun havde ikke engang gjort den Beregning, at hendes Offer skulde

røre den unge Mand. Hun havde fulgt den förste Indskydelse. Havde man sagt til hende, at hun skulde lade Livet, for at han kunde blive hjemme, saa havde hun ladet sig slaa ihjel. Den Tanke, at han skulde være Soldat, Tanken om Valpladsen, Kanonerne, de saarede, lige overfor hvilket Kvinderne rædselsslagne lukke Öjnene, havde kunnet faa hende til at göre endnu mere for ham end at dø; hun vilde have solgt sit Liv for ham, underkastet sig den evige Fordömmelse.

XXXII.

Det ejendommelige ved Nervelidelserne er, at de fordærve de menneskelige Glæder og Sorger, betager dem det rette Forhold og Ligevægten og driver dem til de mest yderliggaaende Udskejelser. Det synes, som om Fornemmelserne under Paavirkning af denne Sygdom, med dens stærke Modtagelighed for Indtryk, skærpes og forfines, overskrider deres naturlige Maal og Grænser og gör Skabningens Nydelser og Lidelser ubegrænsede. De faa Glæder, Germinie nu havde, var vanvittige Fornöjelser, som næsten syntes at göre hende legemlig drukken. Frøken de Varandeuil kunde engang imellem falde paa at sige: — Men mit Barn, du ser jo ud, som om du var fuld. Germinie svarede: — Ja naar man engang imellem slaar sig løs, glemmer Frøkenen saamænd ikke at lade En det

høre. Og naar hun saa faldt tilbage i sine Sorger, Bekymringer og Ængstelser, saa paakom der hende en endnu dybere, mere rasende og vanvittigere Nedslagenhed.

Saa kom endelig det Öjeblik, da den skrækkelige Sandhed, som hun vel havde skimtet, men dækket over med sine sidste Indbildninger, viste sig for hende i sit fulde Lys. Hun saa', at hun ikke kunde knytte Jupillon til sig ved sin opofrende Kærlighed, ved at plyndre sig selv for alt, hvad hun ejede og havde, ved alle sine Pengeofre, som for hende var det samme som at være i Pengeforlegenhed hele sit Liv og at have en Gæld hængende over sit Hoved, som hun aldrig vilde kunne faa afbetalt. Hun mærkede tydelig, at det var ham imod at vise hende sin Kærlighed, og han ydmygede hende ved at yde hende en Slags Medlidenhed i Steden for Kærlighed. Da hun lod ham vide, at hun var frugtsommelig igen, sagde han: — Naa det maa man sige, det er virkelig rart at have at göre med Fruentimmere som dig; I er jo rene Maanedsduer! . . . Saa blev hun mistænksom, som den sande Kærlighed er, saa fik hun Anelse om, at hun ikke var ene om at besidde sin Elsker, og at der var en anden Kvinde, fordi der maatte være en anden.

Hun beklagede sig ikke, græd ikke mer, gjorde ham ingen Bebrejdelser. Hun gad ikke længer kæmpe med denne Mand, som væbnede

sig med sin Kulde, og som saa godt forstod at haane hendes Lidenskab, Ufornuft og vanvittige Ömhed med sin kolde Spot. Og hun gav sig til bekymret men fattet at vente paa, hvad? At han maaske ikke mer vilde have med hende at bestille.

Dybt saaret, men i al Stilhed gav hun sig til at udspejde Jupillon. Hun gik paa Lur efter ham, passede ham op; hun fik Öje paa ham nogle Skridt foran sig paa Fortovet. Han var i fuld Puds og gik og saa' op og ned ad sig. Engang imellem løftede han Buksebenene op for at se paa sine blanke Stövler. Han gik lige ud uden at se sig om. Hun gik efter ham. Hun fulgte efter ham til Brédapladsen. Der gik et Fruentimmer paa Pladsen ved Siden af Droskernes Holdeplads. Germinie kunde kun se hende paa Ryggen. Jupillon gik hen til hende; hun vendte sig om; det var hans Søskendebarn. De gik frem og tilbage ved Siden af hinanden over Pladsen. Derpaa gik de gennem Rue-Bréda henimod Rue de Navarino. Der tog den unge Pige Jupillon under Armen, men støttede sig fra först af ikke paa den; lidt efter lidt lænede hun sig mere op til ham. Hun böjede sig med samme Bevægelse som den, hvormed man böjer en Gren, og lod sig føre af ham. De gik langsomt, saa langsomt, at Germinie maatte staa stille for ikke at komme for nær ind paa dem. De gik op ad Rue de Martyres, gennem Rue de la Tour

d'Auvergne, ned ad Rue Montholon. Jupillon talte; hans Søskendebarn sagde ikke et Ord; hun lyttede kun til, adspredt som en Kvinde, der lugter til en Buket, og gik og skævede engang imellem til Siden med et hurtigt Blik som et Barn, der er bange.

Da de kom til Rue Lamartine foran Gennemgangen Deux-Soeurs, drejede de om. Germinie fik lige Tid til at styrte ind i en Port. Jupillon talte tæt ind i Øret paa hende. De stod et Öjeblik stille; Jupillon stod og fægtede med Armene; den unge Pige stirrede ned paa Stenbroen. Germinie troede, at de vilde til at skilles ad; men de gik videre igen, slog tre, fire Slag, men kom bestandig forbi Passagen. Tilsidst gik de ind i den. Germinie styrtede ud af sit Skjul og sprang efter dem. Fra Gitteret for Enden af Passagen saa' hun en Flig af en Kjole, der forsvandt i Dören til et lille Hotel, der laa ved Siden af en Brændevinshandel. Hun løb hen til den Dör, kigede op ad Trappen, men kunde ikke se noget . . . Da steg alt hendes Blod hende til Hovedet; én eneste Ting løb rundt i Hovedet paa hende, og hun gentog den idiotisk med Munden: Vitriol! . . . Vitriol! . . . Vitriol! . . . Og denne Tanke forekom det hende, blev öjeblikkelig til Gærning, i sin vanvittige Indbildning blev hun dreven til Forbrydelsen. Hun løb op ad Trappen med Flasken under sit Sjal; hun blev ved at banke stærkt paa Dören.

Endelig kom der nogen, man lukkede Dören paa Klem . . . Hun sagde hverken sit Navn eller ellers noget . . . Hun gik ind uden at bryde sig om ham . . . Hun følte sig stærk nok til at slaa ham ihjel, og hun gik hen til Sengen; hen til hende, hun tog hende i Armen og sagde til hende: — Ja det er mig . . . Nu er det ude med dig! Og Germinie saa', hvorledes Skedevandet satte Pletter paa, brændte, sydede og aad sig ind i hendes Ansigt, Hals, Hud, alt det unge paa hende, som hun var saa stolt af, alt det, Kærligheden finder smukt, og hun var helt ellevild af Glæde. Flasken var tom, og hun lo! . . . Og i denne frygtelige Dröm, hvor hendes Legeme drömte med, gav hun sig til at gaa. Hendes Fødder gik rappere end hendes Tanker, hun gik ud af Passagen, ned ad Gaden og ned til en Urtekræmmer. I hele ti Minuter stod hun ravret op foran Disken med Öjne, som ikke saa', med forvildede Öjne, som En, der har i Sinde at begaa et Mord. — Hvad ønsker De? sagde Urtekræmmeren helt vrippent; han begyndte at blive bange for denne Kvinde, som ikke rørte sig af Pletten.

— Hvad jeg ønsker? . . . sagde Germinie. Hun var saa optagen af det, hun havde i Sinde, at hun troede, at hun havde forlangt Skedevand. — Hvad jeg ønsker? . . . Hun strøg sig med Haanden over Panden. — Aah, det har jeg glemt.

Og hun gik snublende ud af Boden.

XXXIII.

I dette glædetomme Liv, under disse legemlige og aandelige Lidelser søgte Germinie noget, der kunde døve hendes rædselsfulde Tanker, og hun tyede til det Glas, hun en Morgenstund havde snappet ud af Adeles Haand, og som havde faaet hende til at glemme alting en hel Dag igennem. Fra den Dag af havde hun drukket. Hun var med til disse smaa Morgenpikkenikker, hvor de holdte Kvinders Piger sidde og drikke. Hun drak med den ene, og hun drak med den anden; hun drak med Mændene, som kom og spiste Frokost dér. Hun drak med Adele, der drak som et Mandfolk, og som fandt en lumpen Glæde i at faa denne Pige hos en hæderlig Kvinde til at synke ligesaa dybt som hun selv.

Fra först af kunde hun ikke drikke, uden at hun var i Aande, at der var flere med, at man klinkede, at Snakken gik lystig, at man opfordrede hverandre, men snart drev hun det til at drikke, naar hun var ene. Saa drak hun af det halvfyldte Glas, hun havde stukket til sig under Forklædet, skjult i en Krog af Køkkenet. Ensom og fortvivlet sad hun og drak en Blanding af hvid Vin og Brændevin; hun slugte det ene Glas efter det andet for at naa det, hun törstede efter: at kunne sove. Hun brød sig ikke om Rusens sædvanlige Følger, Feberen i Blodet, den salige Tilstand, den overstadige Lystighed, de vaagne og vanvittige

Drömme; hun søgte kun den usle Tilfredsstillelse at kunne sove en Sövn uden Erindringer og uden Drömme, en blytung Sövn, der faldt over hende som et Økseslag paa en Studs Pande; og den fandt hun i disse blandede Drikkevarer, der knuste som et Lyn og fik hende til at falde i Sövn med Ansigtet paa Voksdugen paa Køkkenbordet.

At sove denne tunge Sövn, at glide fra Dagen over i Natten, det var for hende en Slags Stilstand, en Befrielse fra en Tilværelse, som hun hverken havde Mod til at fortsætte eller til at göre Ende paa. Naar hun prøvede sig selv i de Timer i hendes Liv, da hun var ædru, og trængte til Bunds i sin Samvittighed, naar hun stod Ansigt til Ansigt med sin Skændsel, hvor forekom det hende da afskyligt! Hun vilde heller dø. Sövnen var det eneste i Verden, der kunde faa hende til at glemme alting, Drukkenskabens Sövn, der faar Blodet til at stige til Hovedet og vugger En med Dødens Arme.

I dette Glas, som hun tvang sig til at tömme, og som hun tömte uden Maal og Grænse, druknede og forsvandt hendes Lidelser, hendes Smerter, hele den skrækkelige Nutid. Om en halv Time vilde hun ikke kunne tænke en Tanke; hun vilde i Grunden ikke være til; der vilde ikke være noget tilbage af hende i hendes Bevidsthed; ja endog Tiden vilde hun have glemt. »Jeg slukker Sorgen ned,« sagde hun

til en Kone, der sagde, at hun vilde sætte sin Sundhed til ved at drikke. Naar saa Afslappelsen fulgte efter Rusen, naar hun følte en smertelig Medynk med sig selv, den dybeste Nedslaaethed og Afsky for sine Fejl og Ulykker, saa tyede hun til mere berusende Drikke, stærkere Brændevin; ja hun drak endog sin Sveitserbitter ublandet for at kunne falde hen i en sløv Dvaskhed og fuldstændig udslette Mindet om alting.

Tilsidst drev hun det til at være fuldstændig afkræftet den halve Dag, og naar denne Afkræftelse var ovre, var hun kun halv vaagen, hendes Forstand var fordummet, hendes Opfattelsesevne sløvet, hun gjorde sine Ting af Vane, hun havde Fagter som en Sövngængerske og et Legeme og en Sjæl, hvori Tanker, Vilje og Hukommelse var ligesaa sövndrukne som i de sidste Morgentimer, för man er rigtig vaagen.

XXXIV.

En halv Timestid efter det frygtelige Møde, hvor den Forbrydelse hun tænkte paa, nær var bleven til Virkelighed, hvor hun havde villet vansire sin Medbejlerskes Ansigt, og troede, at hun havde gjort det, var hun hjemme i Rue de Laval; men först havde hun været nede hos Urtekræmmeren og hentet en Flaske Brændevin.

De to sidste Uger havde hun været ene i Lejligheden og kunnet give efter for sin fæiske

Lyst til at drikke. Frøken de Varandeuil tog ellers ingen Steder, men mod Sædvane var hun rejst bort for at tilbringe en seks Ugers Tid ude paa Landet hos en Veninde. Hun havde ikke villet tage Germinie med for ikke at give et slet Eksempel for de andre Piger og göre dem misundelige paa en Pige, der havde en god Tjeneste og blev behandlet paa en anden Maade end de.

Da Germinie var kommen ind i Frøkenens Værelse, skyndte hun sig at tage sin Hat og sit Sjal af og gav sig saa til at drikke, med Flaskehalsen mellem Tænderne, i hurtige Drag, indtil Værelset dansede rundt om hende, og hun ikke mer tænkte paa noget som helst. Saa dinglede hun og følte, at hun var nær ved at falde. Hun vilde have lagt sig paa Frøkenens Seng for at sove, men i sin Rus kastede hun sig paa Natbordet; derfra trillede hun ned paa Gulvet, og saa rørte hun sig ikke af Pletten, hun laa og snorkede. Men Slaget havde været saa voldsomt, at hun fo'r ilde om Natten og led saadant et Blodtab, at Livet nær var gaaet med. Hun vilde rejse sig op og gaa ud paa Trappen for at raabe om Hjælp; hun prøvede paa at rejse sig op, men hun kunde ikke. Hun følte at hun gled over i Dødens Arme, blødt og langsomt. Endelig lykkedes det hende efter en sidste Anstrængelse at slæbe sig hen til Indgangsdören; men hun kunde ikke rejse sig saa höjt op, at hun kunde naa Laasen, og det

var umuligt for hende at faa en Lyd frem. Der vilde hun ogsaa være bleven liggende og dø, hvis ikke Adele, da hun gik ned om Morgenen og blev angst over at høre En stönne, var løbet hen efter en Laasesmed, der kunde bryde Dören op, og en Jordemoder, der kunde tage sig af den døende.

Da Frøkenen kom hjem fire Uger efter, fandt hun Germinie oppe, men saa svag, at hun maatte sætte sig hvert Öjeblik, og saa bleg, at det saa' ud, som om der ikke var en Blodsdraabe tilbage i hende. Man sagde til Frøkenen, at Germinie havde haft et stort Blodtab, der havde bragt hende paa Gravens Rand, og Frøkenen anede ikke noget.

XXXV.

Da Frøkenen kom hjem, modtog Germinie hende med rørende Kærtegn og badet i Taarer. Hendes Ömhed lignede et sygt Barns; hun havde den samme smægtende Blidhed, den samme bedende Mine, den samme frygtsomme og skræmmede Sorg over Lidelsen. Med sine blege Hænder med de tykke blaa Aarer søgte hun at røre ved sin Madmoder. Hun nærmede sig hende med en Slags skælvende og brændende Ydmyghed. Som oftest sad hun lige overfor hende paa en lav Stol og saa' paa hende nedenfra opad med en Hunds Blik. Engang imellem stod hun op og gik hen og kyssede hende et

eller andet Sted paa hendes Kjole. Derpaa gik hun tilbage og begyndte saa forfra igen.

Under Germinies Kærtegn laa der en nagende Sorg, en varm Bön om Overbærelse. Døden, som hun havde set komme listende som et levende Væsen, med et Menneskes Trin, de Timer, hun havde ligget alene og afkræftet i sin Seng, hvor hun havde ladet sit Liv gaa forbi sig og kastet et Blik paa sin Fortid, Mindet om hendes Skændsel, alt det, hun havde skjult for Frøken de Varandeuil; Rædselen for Guds Dom — alt dette rejste nu Hovedet op af hendes gamle Erindringer fra den Tid, da hun var saa gudfrygtig. Alle de Bebrejdelser, al den Angst, som taler tydeligt til En, naar man skal til at dø, havde vækket hendes Samvittighed; og Samvittighedens Bebrejdelser, som hun aldrig havde kunnet bringe helt til at tie, de var nu levende og skreg höjt i hendes svækkede og rystede Væsen, da hun endnu ikke var vis paa at kunne leve og næppe nok troede det.

Germinie hørte ikke til de lykkelige, som göre det onde og ikke mer tænke paa det, og som ikke angre af Hjærtet. Hun var ikke som Adele en af disse plumpe, kødelige Skabninger, som kun det rent dyriske gör Indtryk paa. Der gives Kvinder, som leve tankeløst hen og synde næsten uden at vide af det paa Grund af deres Dvaskhed og tykke Dumhed. Dem hørte hun ikke til; hun var næsten syge-

lig følsom, hendes Hjærne var fint modtagelig; den arbejdede altid. Hun var bestandig i Oprør, fuld af Bitterhed, Bekymring og Misfornöjelse med sig selv. Hun var i Besiddelse af en moralsk Sans, som rejste sig imod hende efter ethvert af hendes Fald; hun havde den Finfølelse, som de udvalgte og ulykkelige have, og den pinte hende og gjorde hende hver Dag mer og dybere fortvivlet; det var altsammen Kvaler, som ikke vilde have efterladt saa stor en Smerte i de med hende ligestilledes Indre.

Germinie gav efter for sine kødelige Lyster; de rev hende med sig; men hver Gang, hun havde givet efter, foragtede hun sig selv. I selve Nydelsens Öjeblik kunde hun ikke glemme eller fortabe sig helt. Billedet af Frøkenen med det strænge og dog moderlige Ansigt stod bestandig for hende. Efterhaanden som hun gav sig hen og opgav sin Hæderlighed, mistede hun ikke sin Blufærdighed. Hvor dybt hun end sank, hærdedes hun dog ikke mod den Væmmelse og Rædsel, hun følte for sig selv. Vanen gjorde hende ikke forhærdet. Hendes besmittede Bevidsthed kastede hende Smudset i Ansigtet, gjorde Modstand mod hendes Skændsel, vred sig under hendes Anger og lod hende ikke et eneste Öjeblik have den fulde Nydelse af Lasten eller Bedøvelsen under Faldet.

Naar saaledes Frøkenen glemte, at hun kun var hendes Pige, og böjede sig hen imod hende med den Fortrolighed i Ord og Fagter,

som hun saa sjælden viste hende, og som drog Germinie endnu nærmere til hendes Hjærte, saa blev Germinie forvirret, saa rødmede hun undselig, kunde ikke sige et Ord og stod næsten som et Fæ under den smertelige og trykkende Følelse af sin Uværdighed. Hun styrtede af Sted og rev sig under et eller andet Paaskud løs fra den Velvilje, hun saa skammelig havde skuffet, og som kaldte alle hendes Samvittighedsnag til Live.

XXXVI.

Det mest vidunderlige ved dette uordentlige og vilde Liv, dette skændselsfulde og knuste Liv var, at der ikke kom noget ud om det. Germinie selv udspredte ikke noget derom, lod ikke et Ord slippe over sine Læber. Hun lod ikke noget komme til Syne i sit Liv og sine Miner, og den forbandede Baggrund i hendes Liv blev en Hemmelighed for hendes Madmoder.

Undertiden hændte det sig, at Frøkenen havde en utydelig Følelse af, at hendes Pige bar paa en Hemmelighed, at der var noget hun skjulte for hende, et dunkelt Punkt i hendes Liv. Hun havde til Tider en Tvivl, en Mistillid, en uvilkaarlig Ængstelse, Traaden til en uklar Opfattelse; hun havde Færten af Sporet, som gik dybere ind og tabte sig i Mørket. Undertiden troede hun at støde paa noget tillukket og koldt, noget hemmelighedsfuldt hos

sin Pige, noget, som denne skyggede over. Til Tider forekom det hende, at hendes Piges Öjne ikke sagde det samme som hendes Mund. Uden at tænke over det, mindedes hun en Sætning, som Germinie hvert Öjeblik gentog: »Hvad Øret ikke hører, det Hjærtet ikke rører«. Men det hun særlig tænkte paa og forundrede sig over, det var, at uagtet hun havde lagt paa Germinies Lön og næsten hver Dag gav hende et eller andet, saa købte hun ikke Klæder; hun havde snart hverken Kjoler eller Linned. Hvad gik hendes Penge med til? Hun havde næsten tilstaaet, at hun havde taget sine 1800 Francs ud af Sparekassen. Frøkenen tyggede derpaa og sagde til sig selv, at der laa hendes Piges Hemmelighed; det var Pengeforlegenhed, det drejede sig om, uden Tvivl Forpligtelser, hun havde paataget sig lige overfor sin Familie, maaske ny Pengeforsendelser til »den Flab af Svoger«. Germinie havde saa godt et Hjærte og var saa uordentlig i Pengesager! Hun havde ingen Forstand paa, hvad et Femfrancsstykke var værd. Andet var det ikke, det var Frøkenen vis paa. Hun vidste godt, at Germinie var en Stivnakke, og da hun mente, at det ikke kunde nytte at ville tale hende til rette, tav hun. Naar Frøkenen ikke var tilfreds med denne Forklaring, saa tænkte hun, at alt det Hemmelighedskræmmeri, der var ved hendes Pige, laa i, at hun var en indesluttet Natur, havde bevaret Bondens mistroiske Særpræg, ikke

vilde have, at andre skulde stikke Næsen i hendes Sager, og morede sig med at beholde alting for sig selv, ligesom man paa Landet gemmer sine Spareskillinger i et gammelt Strömpeskaft. Eller ogsaa bildte hun sig ind, at denne tossede Hemmelighedsfuldhed skrev sig fra Sygdommen og de evige Lidelser. Og naar hun saa var kommen dertil, holdt hun op med at lade sin nysgærrige Tanke spore videre. Gamle Folk er lade og uvilkaarlig bange for at vide fuldstændig Besked med Tingene og at trænge til Bunds i dem; de holder ikke af Bekymringer og bryder sig ikke om at vide alting. Naar det kom til Stykket, var hele Hemmelighedskræmmeriet maaske noget saa ynkeligt, at hun ikke engang kunde være bekendt at bryde sig om det eller beskæftige sig med det, noget Kævleri eller Skændsmaal mellem Fruentimmerne. Beroliget herved faldt Frøkenen i Sövn og tænkte ikke videre over den Sag.

Og hvorledes skulde Frøkenen ogsaa kunne gætte, hvor dybt Germinie var sunken, og hvad det var for en Hemmelighed hun bar paa. Under sine pinligste Sorger, og hvor døddrukken hun end var, havde den ulykkelige Kraft nok til at beholde alting hos sig selv. Af Naturen var hun lidenskabelig og meddelsom og følte altid Trang til at udtale sig; men alligevel undslap der hende aldrig et Ord eller en Sætning, som kunde kaste et Strejflys over Hemmeligheden. Sine Skuffelser, Ringeagt,

Sorger, Ofre, Barnets Død, hendes Elskers Utroskab, hendes Kærligheds Dødskamp — alt dette laa skjult og halvkvalt inde i hende, som om hun holdt sine Hænder over sit Hjærte. Naar det en sjælden Gang hændtes, at Kræfterne var nærved at svigte hende, eller naar hun pludselig skaffede sig Luft ved at overøse Frøken de Varandeuil med sine feberagtige, vanvittige Kærtegn — saa saa' det ud, som om der nu var indtraadt et Vendepunkt, der vilde afføde noget, men til Slut sagde hun ikke et Ord, men lettede sit Hjærte ved en Taareström.

Sygdommen selv med den deraf følgende Mathed og Nervesvækkelse lokkede heller ikke noget ud af hende. Der var ikke noget, der fik hende til at bryde den heltemodige Beslutning, fremdeles at tie stille. Naar de nervøse Kriser indfandt sig, skreg hun op, men der kom ikke et Ord over hendes Læber. Som ung Pige havde hun snakket i Sövne; nu tvang hun sig til at tie stille, naar hun drömte; hun lukkede Læberne, mens hun sov. Af Frygt for, at Frøkenen paa hendes Aande skulde kunne mærke, at hun drak, spiste hun Løg; Stanken af dem dæmpede Brændevinslugten. Hun rettede sig op af sin Rus og den Dvaskhed, der følger med Drukkenskaben, naar hun hørte Frøkenen komme.

Saaledes levede hun et dobbelt Liv. Det var ligesom der var to Kvinder i hende, og

ved Anspændelsen af hele sin Kraft, ved sin Snildhed og kvindelige Snedighed, ved en Koldblodighed, der aldrig svigtede hende selv midt under en Rus, lykkedes det hende at holde de to Tilværelser ude fra hinanden, at leve dem hver for sig uden at blande dem sammen og lige overfor Frøken de Varandeuil at blive den hæderlige og ordentlige Pige, hun altid havde været. Hun kom hjem fra Drikkegilderne uden at bringe Duften med derfra; naar hun kom hjem fra sin Elsker, kunde hun vise sig ligesaa blufærdig som en halvgammel Pige, der væmmes ved de andre Pigers Udskejelser. Aldrig kom hun med en Ytring eller en Maade at være paa, som kunde vække Mistanke om det Liv, hun førte i Smug; der var ikke noget, der røbede, hvorledes hun tilbragte sine Nætter. Naar hun stod paa Maatten udenfor Frøken de Varandeuils Dør, eller Ansigt til Ansigt med denne, saa var der i hendes Ord, Holdning, ja selv i den Maade, hvorpaa hendes Kjole sad, noget, der holdt hende fri for Mistanke om, at hun havde med Mandfolk at göre. Hun talte frit ud om alting, som om hun ikke selv havde nødig at rødme. Hun var stræng lige overfor andres Fejltrin, som om man ikke kunde bebrejde hende noget. Hun spøgte muntert, uden Forlegenhed, overgivent med Kærligheden lige overfor sit Herskab. Man skulde tro, hun talte om et gammelt Bekendtskab, hun havde tabt af Sigte. Og over hendes 35 Aar

laa der for dem, der kun saa' hende som Frøken de Varandeuil, ligesom en Duft af ukrænkelig Kyskhed, af stræng Retskaffenhed, som man ikke kunde mistro, og som er ejendommelig for gamle Tjenestepiger og stygge Fruentimmere.

Dette Skin af Lögn var dog ikke Hykleri hos Germinie. Det skrev sig ikke fra en slet lastefuld Dobbelthed, en lav Beregning. Det var hendes Hengivenhed for Frøkenen, der gjorde hende til det, hun var, naar hun var sammen med hende. Hun vilde for enhver Pris skaane hende for den Sorg at se, hvorledes hun i Virkeligheden var, for at trænge til Bunds i hende. Hun bedrog hende alene for at beholde hendes Velvilje, og af en Slags Agtelse for hende. Og i den skrækkelige Komedie, hun spillede, sneg der sig ligesom en from og religiøs Følelse med, som hos en lille Pige, der lyver for sin Moder for ikke at volde hende Sorg.

XXXVII.

Lyve! Det var det eneste, hun nu kunde. Hun følte, at det var umuligt at trække sig ud af det, hun stak i. Det faldt hende ikke en Gang ind at göre nogen Anstrængelse for at slippe ud deraf; i den Grad syntes et Forsøg hende at være overflødigt, i den Grad følte hun sig fejg, sunken og besejret, i den Grad følte hun sig endnu knyttet til denne Mand

ved alle Slags fornedrende Lænker og vanærende Baand, ja selv ved den Foragt, hun aabenlyst viste for ham.

Somme Tider, naar hun tænkte over sit Liv, blev hun forfærdet. De gamle Tanker, de gamle religiøse Følelser fra hendes Barndom paa Landet, kom tilbage igen. Og hendes overtroiske Forestillinger hviskede til hende, at han maatte have forhekset hende, givet hende en Trylledrik. Hvorledes skulde hun ellers være bleven det, hun var? Hvorledes kunde hun ellers, naar hun blot saa' ham, komme til at ryste over hele sin Krop og faa en næsten dyrisk Fornemmelse af, at hun nærmede sig sin Herre? Hvorledes kunde hun ellers uvilkaarlig have følt sig dragen til ham med Krop, Mund, Arme, Kærlighed, Kærtegn og Fagter? Hvorledes kunde hun ellers have tilhørt ham helt og holdent? Hun tænkte længe og bittert over det, der burde have helbredet hende, frelst hende, dette Menneskes Foragt, Forhaanelser, den Raahed i Nydelsen, han forlangte af hende; og hun maatte tilstaa for sig selv, at det ikke havde kostet hende det allerbitterste at ofre sig fuldstændig for ham, og at hun havde fundet sig i det allerværmmeligste for hans Skyld. Hun prøvede at udmale, hvor dybt hun kunde finde sig i at nedværdige sig, men hun fandt ikke Bunden. Han kunde göre ved hende, hvad han vilde, forhaane hende, prygle hende, han vilde dog alligevel finde hende under sin

Stövlehæl. Hun kunde ikke tænke sig, at hun ikke skulde tilhøre ham, at hun skulde leve uden ham. At have denne Mand at elske var nødvendigt for hende; hun varmede sig ved ham, levede af ham, indaandede kun ham. Rundt omkring sig saa' hun ikke noget lignende hos de med hende ligestillede Piger. De andre Piger, hun talte med om det, fandt ikke i deres Kærlighedsforbindelser den Beskhed, Bitterhed, Kval, Glæde over at lide, som hun fandt i sin. De fandt ikke deri det, som truede med at slaa hende ihjel, og som hun dog ikke kunde undvære.

Det forekom hende selv, at hun stod udenfor det sædvanlige, var noget for sig selv, knyttede sig ligesom visse Dyr nærmere til sin Herre, naar han mishandler dem. Der kom Dage, hvor hun ikke kendte sig selv igen, hvor hun spurgte sig selv, om hun var den samme som ellers. Naar hun stillede sig alle de Lavheder for Öje, som Jupillon havde faaet hende til at begaa, kunde hun ikke faa i sit Hoved, at det var hende, der havde begaaet dem. Hun vidste, at hun var hidsig, kort for Hovedet, havde stærke Lidenskaber, let satte sig paa Bagbenene og lavede Scener; men lige overfor ham var hun lydig og underdanig. Hun beherskede sin Vrede og drev Tankerne om Drab tilbage, naar de steg hende til Hovedet, og det gjorde de tidt. Hun havde altid givet efter, været taalmodig, böjet Hovedet. Hun

havde lagt sit Særpræg, sine Instinkter, sin Selvfølelse, sin Forfængelighed og mere end alt dette — sin Skinsyge og sit Hjærtes Raseri for Fødderne af denne Mand. For at kunne beholde ham havde hun fundet sig i at dele ham med andre, at tillade ham at have Elskerinder, at modtage ham af andres Hænder og paa hans Kinder at se at finde en Plet, som hans Søskendebarn ikke havde kysset. Og nu efter alle disse Ofre, som hun havde gjort ham ked af, nu holdt hun ham kun fast ved det modbydeligste af alle Ofre; hun trak ham til sig ved Gaver; hun lukkede Pungen op for ham, for at han kunde komme til Stævnemøder, hun købte hans Elskværdighed, hun föjede ham i alle hans Luner og Indfald; hun betalte dette Menneske, som tingede om sine Kys og forlangte Drikkepenge for sin Kærlighed. Saaledes levede hun fra Dag til Dag i en evig Skræk for, hvad han vilde forlange af hende næste Dag.

XXXVIII.

»Han trænger til 20 Franks . . . .« gentog Germinie flere Gange for sig selv, men hendes Tanker gik ikke ud over Ordene. Den lange Vej og Opstigningen til femte Sal havde gjort hende helt ør i Hovedet. Hun halvt faldt, halvt satte sig ned paa det fedtede Komfur i Køkkenet, böjede Hovedet og lagde Armene

paa Bordet. Det kogte i Hovedet paa hende. Hun tænkte kun paa én Ting. Der kom andre Tanker i Skarevis, men hun kvalte dem; der blev kun én tilbage, og den antog bestandig en skarpere og mere tydeligere Form: Han trænger til 20 Franks! .... 20 Franks! .... 20 Franks! ... Hun saa' sig om, som om hun kunde finde dem i Skorstenen, Skarnbøtten, under Ovnen. Saa tænkte hun paa Folk, der skyldte hende Penge; der var en tydsk Pige, der skyldte hende Penge og havde lovet at betale hende for over et Aar siden. Hun stod op og bandt sin Hue. Hun sagde ikke længer: Han trænger til 20 Franks! Hun sagde: Jeg skal skaffe dem!

Hun gik ned til Adele: Du skulde vel ikke have 20 Franks? der er lige kommen en Regning, og Frøkenen er ude.

— Ikke det der ligner, sagde Adele, mit sidste Tyvefranksstykke fik Frøkenen i Gaar Aftes til Aftensmad ... Den Tingest er ikke kommen hjem endnu ... Vil Du ha' 30 Sous.

Hun løb hen til Urtekræmmeren. Det var Söndag og Klokken var tre; han havde lige lukket.

Der var Folk inde hos Grönthandlersken; hun bad om for fire Sous Urter.

— Jeg har ikke Penge hos mig, sagde hun. Grönthandlersken skulde sige: »Vil De have nogen?« Grönthandlersken sagde: »Det er ogsaa noget at tale om, tror De jeg er bange?«

Der var andre Piger til Stede i Boden; hun gik uden at sige noget.

— Er der ikke noget til os? spurgte hun Portneren ad. — Aah, det er sandt, De skulde vel ikke have tyve Franks, gode Pipelet; saa slipper jeg for at rende op.

— Fyrretyve, om De vil . . .

— Hun trak Vejret igen. Portneren gik hen til et Skab bag i Stuen.

— Aa for Pokker, min Kone er gaaet ud og har taget Nöglen med sig . . . Men det er dog svært, som De er bleg!

— Aah det har ikke noget at sige . . . . Og hun fór ind i Gaarden og op ad Køkkentrappen.

Mens hun gik op, tænkte hun: Der er Folk, som finde Tyvefranksstykker . . . . Han skal ha' dem i Dag, sagde han . . . Det er ikke fem Dage siden, Frøkenen gav mig min Lön; hende kan jeg ikke bede om dem . . . Men naar det kommer til Stykket, hvad gör det saa, om hun har tyve Franks mer eller mindre . . . Urtekræmmeren vilde ha' laant mig dem, det er jeg vis paa . . . Det var en anderledes En, vi havde i Rue Saitbout; han lukkede kun om Söndag Aften.

Hun stod oppe ved Dören; hun böjede sig ud over Rækværket paa Køkkentrappen og saa', om der kom nogen op ad den; saa gik hun lige ind i Frøkenens Værelse, slog Vinduet op, trak Vejret dybt og lagde Armene paa Vindues-

karmen. Spurvene flöj til rundt omkring fra Skorstenene; de troede, at hun vilde strø Brødsmuler til dem. Hun lukkede Vinduet i, saa sig om i Værelset og paa, hvad der var ovenpaa Kommoden. Först fik hun Öje paa en Aare i Marmoret, dernæst paa en lille Æske af vellugtende Træ og endelig paa Nöglen, en lille Staalnögle, som sad i Laasen. Pludselig begyndte det at suse for hendes Øren, det forekom hende, at man ringede; hun gik hen og lukkede op; men der var ikke nogen. Hun kom tilbage, gik ud i Køkkenet, hentede en Pudseklud og gav sig til at pudse en Mahognilænestol med Ryggen til Kommoden; men den lille Æske havde hun bestandig i sine Tanker; hun saa' den aaben; hun saa' det Hjörne til höjre, hvor Frøkenen gemte sine Guldpenge, smaa Papirtutter, hvori hun stablede hundrede Franks; hendes tyve Franks var der . . . Hun lukkede Öjnene, som om der var noget, der blændede dem. Det svimlede for hende, men straks efter rejste hun sig helt og holdent mod sig selv; det forekom hende, at hendes uværdige Hjærte steg op i Halsen paa hende. I et Öjeblik rejste hele hendes hæderlige Liv sig mellem hendes Haand og denne Nögle. Hendes retskafne Fortid, hendes Uegennyttighed, hendes opofrende Hengivenhed, tyve Aars Modstand mod de slette Raad og Fordærvelsen i denne raadne Bydel, tyve Aars Foragt for Tyveri, tyve Aar, hvor hun ikke havde stukket en Sou

af Herskabets i sin egen Lomme, tyve Aars Ligegyldighed for uærlig Vinding, tyve Aar, hvori hun ikke en Gang havde følt nogen Fristelse til Uærlighed, hendes langvarige Hæderlighed, der var hendes Natur, Frøkenens Tillid, alt det dukkede frem for hende. Hun mindedes sine Barndomsaar, og de fik igen Magt over hende. Fra hendes Familie, fra Minderne om hendes Forældre, om hendes simple, men uplettede Navn, fra de døde, fra hvem hun stammede, hævede der sig ligesom en Mumlen af Skygger omkring hende, hendes Skytsengle . . . Et Sekund var hun frelst.

Men umærkelig gled der slette Tanker ind i hendes Hoved. Hun ledte efter Grunde til at være bitter. Aarsager til at være utaknemmelig mod sit Herskab. Hun sammenlignede den Lön, hun fik, med den andre Piger i Huset pralede af at faa. Hun fandt, at Frøkenen var meget lykkelig, og at hun burde have forhöjet hendes Lön endnu mere efter de mange Tjenesteaar. Og hvorfor, spurgte hun saa pludselig sig selv, lader hun saa Nöglen sidde i Æsken? Og hun begyndte at tænke paa, at de Penge, der laa der, ikke vare bestemte til at leve for, men at Frøkenen havde lagt dem til Side for at købe en Flöjelskjole til en Guddatter; de Penge laa jo der til ingen Nytte. Hun trak den ene Grund frem efter den anden for at blive fri for at hitte paa Undskyldninger. Og desuden var det jo kun denne ene Gang.

Hun vilde laane mig dem, hvis jeg bad hende om dem . . . Desuden betaler jeg dem jo igen . . .

Hun rakte Haanden frem og drejede Nöglen rundt . . . Saa holdt hun inde; det forekom hende, at den dybe Stilhed, der herskede uden om hende, saa' og hørte paa hende. Hun slog Öjnene op; Spejlet gav hende hendes Ansigt tilbage. Hun blev bange for sit eget Ansigt; hun veg forskrækket og skamfuld tilbage for Forbryderskens Ansigt; der sad en Tyvs Hoved paa hendes Skuldre!

Hun løb ud paa Gangen. Pludselig snurrede hun sig rundt paa Hælen, gik lige hen til Æsken, drejede Nöglen om, stak Haanden ind i den, lagde Medaillonerne med de afdødes Haar og de faa Smykker, der vare Minder om dem, der ikke var mer, til Side, følte sig for og tog et Tyvefranksstykke ud af en Tut og styrtede ud i Køkkenet. Hun holdt det lille Guldstykke i Haanden og turde ikke se paa det.

XXXIX.

Fra den Dag af begyndte Germinies Fornedrelse at vise sig i hendres Ydre; hun blev sløv, ligegyldig for sin Paaklædning og griset. Hun gik ligesom i Sövne. Hun var ikke mer livlig og hurtig til at tænke. Hun gik næsten i Sövne. Det lod til, at hun glemte, hvad hun havde læst og lært. Hun havde haft en udmærket Hukommelse, men nu var hun for-

tvivlet og glemsom. Man mærkede ikke mer til det Lune, der er eget for Tjenestepigerne i Paris, hverken i Samtaler eller i Svar, eller naar hun lo. Hendes Ansigt var for kort Tid siden saa opvakt, nu gled der ingen Lysstraale over det. I hele sit Væsen lignede hun det Guds Ord fra Landet, som hun var, da hun kom til Byen og gik hen og forlangte Peberkager hos Papirhandleren. Det lod til, at hun ikke længer forstod noget. Naar Frøkenen sagde noget til hende, satte hun et idiotisk Ansigt op. Det, som Germinie tidligere forstod af et halvt Ord, var hun nu nødt til at forklare hende, til at gentage to, tre Gange for hende. Hun spurgte sig selv, om man ikke havde forbyttet hendes Pige, naar hun saa', hvor langsom og dorsk hun var bleven. — Men hvad er det for et gyseligt Fæ, du er bleven? sagde hun somme Tider ærgerlig til hende. Hun huskede godt den Tid, da hun havde saa stor Nytte af Germinie, naar hun ikke kunde mindes en Dato, naar der skulde skrives uden paa et Brev, eller hun vilde vide, hvad Dag de havde faaet Brænde hjem, eller tappet Vinen om, altsammen noget, som hendes gamle Hoved ikke kunde beholde. Germinie huskede ikke noget mer. Om Aftenen, naar hun gjorde Regnskab op med Frøkenen, kunde hun ikke huske, hvad hun havde købt om Morgenen. Hun lagde Fingeren paa Munden og sagde: Vent lidt . . . men det hjalp ikke. For at skaane sine svage

Öjne havde Frøkenen vænnet sig til at lade hende læse Avisen for hende. Germinie hakkede saaledes i det og læste saa uforstandigt, at Frøkenen blev nødt til at lade hende holde op.

Det var ikke alene hendes Aandsevner, der svækkedes; hun blev ligegyldig med sit Ydre, brød sig ikke om, hvordan hun saa' ud. Hun hægede sig ikke mer, var ikke en Gang renlig. Den Pris, som Kvinderne sætte paa at være pæne, var hun bleven aldeles ligegyldig for; hun brød sig ikke om, hvad hun havde paa. Hendes Kjole var fuld af Fedtpletter og i Stykker i Ærmegabet, hendes Forklæde hang i Laser, der var Huller paa Strömperne, og hun gik med nedtraadte Slæber. Hun svinede sig til med alt Snavset fra Køkkenet, Røgen, Kulstøvet, Blanksværten, det törrede ind paa Kjolen som paa en Pudseklud. Tidligere havde hun vaaget over sit Lintöj, den eneste Overdaadighed, som fattige Kvinder kunne tillade sig. Ingen havde saa smukt strøgne Kapper. Hendes simple, glatte Halsstrimler havde den rene, hvide Farve, der staar saa smukt mod Huden og gör hele Personen saa net. Nu var hendes Kapper slidte og krøllede, det saa' ud, som om hun sov med dem om Natten. Hun gik ikke mer med Manchetter. Der, hvor Halsen holder op, var der en Rand tykt Snavs, og man følte, at det var endnu værre længer nede. Der stod en harsk Stank af Snavs ud fra hende. Somme Tider var den saa stærk, at

Frøken de Varandeuil ikke kunde lade være at sige: Saa gaa dog hen og tag noget Töj paa, du stinker jo værre end en Ulykke.

I Gaden fik man det Indtryk af hende, at hun ikke mer tjente; hun lignede ikke mer en hæderlig Dames Pige. Hun saa' ikke længer ud som et pillet Æg og viste ikke i sin Dragt den Agtelse for sig selv, som er et Genskin af det Hus, man tjener i, og Herskabets Selvfølelse. Dag for Dag blev hun mer og mer det foragtelige Væsen, som slæber sin Kjole i Rendestenen — et Svinebæst.

Efterhaanden som hun forsömte sig selv, forsömte hun ogsaa alt andet. Hun ordnede, pudsede og vaskede ikke mer. Der viste sig Uorden og Svineri overalt i Lejligheden, af hvis Renlighed Frøkenen för havde været saa stolt, og som hun var saa glad over. Støvet laa tommetykt, Edderkopperne spandt i god Ro bag Rammerne; Marmoret over Kaminen og Mahogniet i Møblerne fik en mørkere Farve; Møllene sværmede ud fra Tæpperne, fordi de ikke blev rystede, Ormene kom frem dér, hvor Börsten og Fejekosten ikke blev brugt; Forglemmelsens Støv lagde sig over alle disse slumrende og opgivne Ting, som flinke Fingre ellers satte Liv i om Morgenen. En halv Snes Gange havde Frøkenen prøvet paa at anspore Germinies Selvfølelse, men saa rumsterede hun saaledes en skön Dag og var saa umedgörlig, at Frøkenen lovede sig selv, at hun ikke skulde

begynde paa ny. Tilsidst fandt Frøkenen sig deri. I det höjeste kunde hun, naar hendes Pige var i godt Lune, sige ganske blidt: »Du maa tilstaa, min Pige, at Støvet har det godt hos os.«

Naar Veninderne endnu en Gang imellem kom og besøgte Frøkenen, og Germinie var nødt til at lade dem komme ind, og de gjorde Bemærkninger over alt dette, svarede Frøkenen i en medlidende og ynksom Tone: Ja snavset er her, det véd jeg nok! Men hvad skal man sige dertil? Germinie er syg, og jeg vil ikke have, at hun skal slide sig op. Somme Tider, naar Germinie var ude, tog hun sig den Frihed med sine gigtsvage Hænder at støve Kommoden af, eller at lade Støvkosten gaa over Spejlene. Men hun skyndte sig og var bange for at faa paa Hovedet, hvis Pigen kom hjem og saa' det.

Germinie bestilte ikke længer noget; hun opfyldte næppe sine Pligter. Hun indskrænkede Frøkenens Frokost og Middagsmad til de simpleste Retter, dem, hun nemmest kunde blive færdig med. Hun redte sin Seng uden at ryste Madratserne, *paa engelsk*. Den Pige, hun havde været, blev hun igen de Dage, da Frøkenen gjorde et lille Middagsgilde, hvor Antallet af de indbudne var en hel Slump Börn. De Dage rystede Germinie som ved en Trolddom sin Dovenskab og Sløvhed af sig, gik som i en Feber og fandt sin gamle Lyst til Virksomhed

igen foran sine Potter og Gryder og Rækkerne langs Bordet. Og Frøkenen sad som himmelfalden og saa', hvorledes hun udrettede alting alene; hun vilde ikke have Hjælp; og i et Par Timers Tid havde hun Maden færdig, rettede an og tog af Bordet med Hænder, der gik ligesaa flinkt som i hendes Ungdom.

XL.

— Nej . . . . denne Gang bliver der ikke noget af, sagde Germinie og rejste sig op fra Fodenden af Jupillons Seng, hvor hun havde siddet . . . Jeg ser ikke nogen Udvej . . . Véd du da ikke, at jeg ikke ejer en Sou . . . hvad man kalder for en Sou . . . Har du set, hvordan mine Strömper ser ud? . . .

Hun tog Skörterne op og viste ham sine Strömper, der var fulde af Huller og stoppede med Klædelister. — Jeg har ikke noget at skifte med . . . Penge? . . . . Frøkenens Fødselsdag havde jeg ikke saa mange, at jeg kunde give hende en Urtekost . . . . Jeg købte hende lidt Violer for en Sou . . . Aa ja vist, Penge! . . . . Ved du, hvordan jeg fik de sidste tyve Franks? . . . Jeg tog dem i Frøkenens Æske . . . Jeg har lagt dem i igen . . . Men det sker ikke igen . . . Det gör jeg ikke mer . . . Det kan gaa én Gang . . . Hvor skal jeg faa dem fra nu? . . . Man kan ikke sætte sit Skind paa Assistenshuset . . . Og hvorledes ellers . . . Men göre den Streg om

igen . . . aldrig i Livet . . . Alt hvad du vil, kun ikke det, ikke stjæle . . . Det gör jeg ikke igen . . . Aah, jeg véd nok, hvorledes jeg vil komme til at staa mig med dig . . . . Men det maa jeg finde mig i!

— Aah, har du nu ikke snart gjort Vrövl nok om det? sagde Jupillon. Havde du sagt mig det om de 20 Franks . . . Tror du virkelig, at jeg vilde have, at du skulde göre det? Jeg troede ikke, at du var helt blank . . . Jeg saa' altid, at du gik . . . Det kunde ikke falde mig ind, at det generede dig at laane mig et Tyvefranksstykke, som jeg kunde have betalt dig tilbage om en Uge eller en fjorten Dages Tid . . . Men hvorfor siger du ikke noget? . . . Du skal ikke være bange, jeg skal ikke ulejlige dig mer . . . Men der er da ikke nogen Grund til, at vi skal se surt til hinanden derfor, forekommer det mig? . . .

Og han kastede et uudforskeligt Blik paa Germinie.

— Ses vi paa Torsdag?

— Ja paa Torsdag, sagde Germinie fortvivlet. Hun havde Lyst til at kaste sig i Armene paa Jupillon og bede ham om Tilgivelse, fordi hun var saa fattig, at sige til ham: Du ser, jeg kan ikke! . . . Hun gentog: Paa Torsdag! og gik sin Vej.

Da hun om Torsdagen bankede paa Dören i Stueetagen, forekom det hende, at hun hörte et Mandfolk liste sig bag ud i Værelset. Der

blev lukket op, og Jupillons Søskendebarn stod foran hende. Hun havde et Natnæt over Haaret, en rød Natkjole paa, og Tøfler paa Fødderne; Dragten og Holdningen viste, at hun havde hjemme hos en Mand. Hendes Klæder laa og flød paa de Møbler, Germinie havde betalt.

— Hvad ønsker Fruen? spurgte Søskendebarnet frækt.

— Er Hr. Jupillon hjemme?

— Han er gaaet ud.

— Saa vil jeg vente paa ham, sagde Germinie og prøvede paa at trænge sig ind i det andet Værelse.

— Saa maa De vente hos Portneren; og hun spærrede Vejen for hende.

— Naar kommer han hjem?

— Naar vi faar to Torsdage i én Uge, sagde den lille Pige alvorlig, og hun smækkede Dören i for Næsen af hende.

— Naa, det ventede jeg af ham, sagde Germinie, og gik hjem ad. Det forekom hende, at Brostenene sank under hendes leddeløse Ben.

XLI.

Om Aftenen kom Frøkenen tilbage fra et Barselgilde, som hun ikke godt kunde være bleven borte fra. Hun hørte nogen tale inde i Stuen. Hun troede, at der var nogen inde hos Germinie, og forbavset derover lukkede hun Dören op. Lyset osede og røg, saa at hun ikke kunde

se noget. Da hun saa saa' sig rigtig om, fik hun Öje paa sin Pige, der laa sammenrullet og snuede paa Fodenden af hendes Seng.

Germinie talte i Sövne. Hun talte med et saa forunderligt Tonefald, at man næsten kunde blive bange for hende. Det höjtidelige, man utydelig føler ved det overnaturlige, et Pust fra Livet hinsides rejste Hovedet i dette Værelse med disse Ord i Sövne, som undslap hende, uden at hun vidste af det, krampagtige og langtrukne; de kom som fra en Sjæl uden Legeme, som monne flakke om paa en afdøds Mund. Ordene kom langsomt, dybt, som langt fra, med Mellemrum, hvor man knap hørte hendes Aandedræt; hun udaandede dem som Sukke, og derimellem hørte man bævende og smertefulde Toner, som gik En til Hjærtet, en hemmelighedsfuld Røst, skælvende som Natten, og hvori den sovende ligesom famlede sig frem for at genfinde sine Minder og gled over andre Ansigter med sin Haand. Man hørte: Ja hun holdt af mig . . . og han, hvis hun ikke var død . . . hvor vilde vi have været lykkelige nu, ikke sandt? . . . Men det er sket desværre, og jeg vil ikke sige det . . .

Og Germinie trak sig nervøst sammen, som om hun vilde holde sin Hemmelighed tilbage og standse den paa sine Læber.

Frøkenen böjede sig helt betagen over dette Legeme, der laa hjælpeløst hen og ikke længer havde noget Herredömme over sig selv;

hvori Fortiden kom tilbage som en Genganger i et øde Hus. Hun lyttede til disse Tilstaaelser, som vare nærved at bringe noget for Dagen, men ogsaa ganske mekanisk blev holdt tilbage, til disse Tanker, som ikke vidste af sig selv, men som talte uden at vide af, hvad denne Røst sagde, som ikke hørte sig selv. Hun blev helt rædselslagen; hun fik Indtrykket af at staa ved Siden af et Lig, der var besat af en Dröm.

Efter et Öjebliks Tavshed, en Riven og Sliden i det, hun troede at gense, kom hun til Nutiden. Det, der undslap hende, det, som hun meddelte i afbrudte og meningsløse Ord, var, saa vidt Frøkenen kunde forstaa det, Bebrejdelser til En. Og efterhaanden, som hun snakkede væk, blev hendes Sprog ligesaa vanskelig at genkende som den dybe Tone, hvori hun udtalte sine Drömme. Det stod langt over hende, over den Tone og de Udtryk, hun ellers brugte. Det var, som om hendes Bondesprog blev renset og forædlet af Lidenskaben. Germinie udtalte Ordene rigtig; hun brugte dem i den rette Betydning. Sætningerne kom rythmisk, med skærende Smerte og med Taarer, som i en stor Skuespillerindes Mund. Undertiden fik hun et Anfald af Ömhed, som saa igen afbrødes af Skrig; saa kom der Opsætsighed, Udbrud af Hidsighed, en vidunderlig, bidende, uforsonlig Spot, der døde hen i en krampagtig Latter; men i Latteren hørte man

den samme Haan gentage sig langtrukkent, fra Genlyd til Genlyd. Frøkenen stod betagen og forbavset; hun lyttede, som om hun var i et Theater. Aldrig havde hun hørt en saa overlegen Foragt, saadan en Haan brydes og give sig Luft i Latteren, eller en Kvinderøst, der udtalte saadan en Hævngærrighed mod en Mand. Hun ledte efter i sin Hukommelse; saadant et Spil, saadan Betoning, saadan en Stemme, saa dramatisk og saa sønderreven som denne brystsvage Stemme, der spyttede sit Hjærte ud, mindedes hun kun at have fundet hos Rachel.

Tilsidst vaagnede Germinie paa én Gang op; hendes Öjne var endnu fulde af de Taarer, hun havde fældet i Sövne, og hun kastede sig ned ved Fodenden af Sengen, da hun saa', at hendes Frøken var kommen hjem. — Tak skal du ha', sagde denne, gener dig for Guds Skyld ikke . . . Boltr dig kun paa min Seng af Hjærtens Lyst!

— Aa Frøken, sagde Germinie, det var ikke paa Hovedgærdet . . . . Nu kan De bedre holde deres Fødder varme, da jeg har ligget hernede.

— Naa saa! Men vil du ikke være saa god at sige mig, hvad det var, du drömte . . . Der var Tale om en Mand . . . Du var oppe at trættes . . .

— Jeg? sagde Germinie, jeg kan ikke huske et levende Ord deraf . . .

Mens hun huskede sig om, hvad det var, hun havde drömt, gav hun sig til at klæde Frøkenen af uden at sige et Ord. Da hun havde faaet hende i Sengen, stoppede hun Dynen ned om hende og sagde: Aah Frøken, kunde jeg ikke faa Lov til at rejse hjem en fjorten Dages Tid? . . . Jeg har saadan Lyst til det nu.

XLII.

Frøkenen lagde med Forbavselse Mærke til den Forandring, der var föregaaet med hendes Piges Maade at være paa og i hendes Vaner. Hun var ikke mere gnaven, eller i daarligt Humør, eller opsætsig. Hun viste ikke sin Misfornöjelse ved at brumme i Skægget. Hun var ikke længer doven, men gjorde sit Arbejde med Lyst. Hun blev ikke længer borte i Timevis, naar hun var ude at göre sine Indkøb; det saa' ud, som om hun ikke holdt af at komme paa Gaden. Om Aftenen gik hun ikke ud, hun sad næsten altid og hang inde hos Frøkenen, tog sig af hende med en Omhu, der aldrig svigtede, og næsten havde noget drillende ved sig, tillod hende ikke at rejse sig, ja ikke en Gang at række Haanden ud for at tage et eller andet, stod paa Pinde for hende og vaagede over hende som over et Barn. Somme Tider blev Frøkenen ked af hende, træt af, at hun saaledes hver Tid paa Dagen gav sig af med hende, og havde paa Munden at sige til

hende: — Tror du ikke, at du kunde flytte dig lidt? Men saa saa' Germinie paa hende med et saa sörgmodigt og kærligt Blik, at Frøkenen ikke kunde bringe det over sit Hjærte at sige det. Og hun blev ved at være inde hos hende og sad med en fortryllet og overmenneskelig sløvet Mine, ubevægelig som En, hvis Andagt opsluger alle andre Tanker, og saa' paa hende næsten som en Idiot.

Det skrev sig fra, at den stakkels Piges rige Følelsesliv igen udelukkende rettede sig mod Frøkenen. Hendes Stemme, Fagter, Öjne, Tavshed, Tanker, alt ofrede hun Frøkenen med samme brændende Iver som den, der søger Udsoning for sine Synder, sønderknust giver sig hen i Bönnen, med en Kirkegængers Andagt. Hun elskede hende med hele sit Væsens voldsomme Ömhed. Hun elskede hende med de Skuffelser, hendes Lidenskab havde bragt hende. Hun vilde give hende alt det, hun havde ranet fra hende, alt det, andre havde taget fra hende. Hver Dag omfattede hun inderligere og frommere Frøkenen med sin Kærlighed. Denne følte sig knuget, omfavnet, blidt opvarmet af disse to Arme, der slyngede sig om hendes sidste Dage.

XLIII.

Men Fortiden og Gælden kunde hun ikke komme bort fra. Hvert Öjeblik gentog hun: — Hvis Frøkenen vidste det!

Hun skælvede som en Forbryder og rystede for, hvad der vilde komme. Man kunde ikke ringe uden at hun sagde: — Der har vi det. Hun blegnede, naar der kom et Brev, hvis Udskrift hun ikke kendte. Hun vendte og drejede det mellem sine Fingre, stak det i Lommen, tøvede med at aflevere det; og naar saa Frøkenen aabnede det og løb det igennem med gamle Folks Ligegyldighed, var hun til Mode som den, der venter at høre sin Dødsdom. Alverden vidste Besked om hendes Hemmelighed og hendes Lögn. Folk i Huset havde set det hele og kunde falde paa at tale derom. Hele Gaden kendte det. Hendes Frøken var den eneste, hvis Agtelse hun endnu kunde tilrane sig.

Naar hun løb op og ned ad Trapperne, saa' Portneren paa hende med et fedtet Smil, som sagde: — Jeg er med. Hun turde ikke mer kalde ham: — Min Pipelet. Naar hun kom hjem, kigede han i hendes Kurv: — Aah! Det er min Livret, sagde hans Kone, naar der var noget lækkert i den. Om Aftenen gik hun ned med Levningerne til dem. Selv spiste hun saa godt som slet ikke noget. Til sidst fødte hun dem næsten.

Hun var ligesaa bange for hele Gaden, som hun var for Trappen og Portnerens Lukaf. I hver Bod var der En, der slyngede hende hendes Skændsel i Ansigtet, gjorde sig en Fordel af hendes Fald. Hver Skridt hun gik, maatte hun købe Folks Tavshed ved Lavhed og Under-

danighed. De handlende, som hun ikke kunde betale, havde Haand i Hanke med hende. Fandt hun et eller andet for dyrt, saa mindede et eller andet vittigt Hoved hende om, at de var hendes Herrer, og at hun maatte finde sig i at betale, naar hun ikke vilde have, at man skulde angive hende. En Spøg, en Hentydning kunde tage Farven af hendes Ansigt. Hun kunde ikke gaa fra disse handlende, hun var nødt til at købe hos dem og at lade dem rode i hendes Lommer som hendes medskyldige. Mdme. Jupillon havde solgt Frokosthallen og overtaget en Urtekramhandel i Bar-sur Aube. Hendes Efterfølgerske gav hende sin mest blaasure Mælk, og naar hun saa sagde, at Frøkenen klagede derover, og at hun fik Skænd hver Morgen, svarede Sælgerinden: — Deres Frøken? Det kan hun afgöre med Dem. Naar hun hos Vildthandlersken lugtede til en Fisk og sagde til hende: — Den har ligget paa Is . . . ., svarede denne: — Nej virkelig? De mener maaske ogsaa, at jeg har ladet Maanen skinne paa Gællerne, for at den skulde se ud, som om den var frisk? . . . Der er nok flöjet en Ugle over Dem i Morges, min Snut!

En Dag vilde Frøkenen have, at hun skulde gaa hen i Hallerne for at göre sit Indkøb! Det talte hun om til Vildthandlersken. — Aah, ja vist saa, til Hallerne! jeg gad nok se Dem gaa til Hallerne, og saa laante hun Germinie et Par Öjne, hvoraf hun kunde se, at Frøkenens Reg-

ning blev större. Urtekræmmeren solgte hende Kaffe, der lugtede af Snustobak, havarerede Svesker, indtörret Ris og gamle Biscuits. Vovede hun at göre en Bemærkning derom, sagde han: Aah, hvad Snak! en gammel Kunde som De gör vel ikke Knuder . . . Naar jeg nu siger Dem, at jeg giver saa meget bedre Vægt . . . Og han var lumpen nok til at give hende Undervægt paa det, hun forlangte, og det, han fik hende til at forlange.

XLIV.

Der var noget, der voldte Germinie en dyb Smerte, og dog gik hun ikke af Vejen for det; det var, naar hun för Middag gik hen for at hente Aftenavisen til Frøkenen og kom forbi en Skole for Smaapiger, der netop gik hjem paa den Tid. Hun vilde stikke af — men hun blev staaende.

Först kom hele Sværmen farende ud med Stöj og Summen; det var en Del af de glade og kvidrende Börn, som gör Gaderne i Paris saa livlige. De smuttede ud fra den snævre og mørke Gang som Fugle fra et Bur, der staar aabent; de styrtede ud mellem hverandre, satte af Sted og hittede paa alle Slags Löjer. De stødte til hverandre, skubbede til hverandre og svang de tomme Madkurve over deres Hoveder. Derpaa kaldte de paa hverandre, og sluttede sig sammen i smaa Flokke; en lille

Haand søgte en anden lille Haand; Veninderne gik Arm i Arm, tog hinanden om Livet eller om Halsen og gnaskede paa et og samme Stykke Smörrebrød. Saa satte Flokken sig i Gang og gik op ad den snavsede Gade; de gik langsomt og saa' paa alting. De störste — de var hele 11 Aar — stod stille for at tale sammen i Portene som smaa Damer. Andre gjorde Holdt for at drikke af deres Feltflasker. De mindste morede sig med at væde deres Skosaaler i Rendestenen. Der var ogsaa dem der tog et Kaalblad, de havde fundet paa Gaden, paa Hovedet, en af den gode Guds grönne Huer, og under dem saa' man de smaa friske Ansigter.

Germinie saa' paa dem og gik efter dem; hun gik ind i deres Rækker for at gnide sig op ad deres Forklæder. Hun kunde ikke vende Öjnene fra disse smaa Arme, under hvilke Skolekortene hoppede og dansede, fra de smaa sortebrune Kjoler, de smaa sorte Bukser, de tynde Ben i de smaa Uldströmper. Det forekom hende, at der faldt ligesom et guddommeligt Lys over disse smaa blonde Hoveder med Jesubarnets bløde Haar. I andre Öjeblikke havde hun kun Öje for en lille vilter Lok, der hang ned over Halsen, en Smule Barnekød oppe over Halsstrimlen, eller nedenfor Ærmet. Det var i hendes Öjne Solskinnet i Gaden — ja selve Himlen.

Imidlertid blev Flokken mindre og mindre. Ved hvert Gadehjörne gik nogle om i de andre

Gader. Skolen splittedes ad paa Vejen. Lidt efter lidt stilnede Lystigheden af. De smaa Kjoler forsvandt, den ene efter den anden. Germinie fulgte med de sidste, hun sluttede sig til dem, der boede længst borte.

En Dag, da hun gik saaledes helt betagen af Mindet om sin lille Pige, paakom der hende pludselig en rasende Lyst til at kysse. Hun kastede sig over En af de smaa, greb hende i Armen, som om hun var en Barnerøver. — Mo'r, Mo'r! raabte den lille, gav sig til at græde og fo'r af Sted. Germinie fik ogsaa Ben at gaa paa.

XLV.

Den ene Dag gik ligesom den anden, lige kedelige og mørke for Germinie. Hun ventede ikke mere noget af Tilfældet, bad ikke det uforudsete om noget. Der var ikke en Lysstraale i hendes Liv; det vilde aldrig blive andet end en uforsonlig Ting, en flad og lige Ulykkens Vej, en Sti i Skyggen — og for Enden af den Døden. I Tiden var der ingen Fremtid for hende.

Og dog, mens hun saaledes sad og krøb sammen i sin Haabløshed, opstod der Tanker i hende, der fik hende til at spærre Öjnene op og se fremad ud over Nutiden. Der var Öjeblikke, da hun skuffede sig selv og mente, at Haabet endnu kunde smile til hende. Det

forekom hende, at hun endnu kunde blive lykkelig, og at hun vilde blive det, hvis der indtraf visse Tilfælde. Hun ordnede Ulykkestilfældene, de sörgelige Vendepunkter. Hun kædede det umulige til det umulige. Hun stillede sig alle de heldige Muligheder i sit Liv for Öje. Og hendes febersyge Forhaabningsfuldhed skabte i Synskredsen de Begivenheder, hun ønskede, berusede sig i de taabelige Syner, som opstilledes som Muligheder.

Men det varede ikke længe, för Germinie igen lod disse vanvittige Forhaabninger fare. Hun sagde til sig selv, at det var umuligt, at det kunde indtræffe, hun drömte om, og saa sad hun og sank sammen paa Stolen og gav sig til at tænke efter; men straks efter stod hun op, gik langsomt og usikkert hen til Skorstenen, følte sig frem efter Kaffekanden, der stod oppe paa Hylden over Skorstenen og besluttede sig til at tage den ned; hun vilde vide, hvorledes det skulde gaa hende i Livet. Alt lykkeligt og ulykkeligt, der vilde ramme hende i Fremtiden, laa i denne Folkets Kvinders Spaakvinde, paa den Tallerken, hun havde heldt Kaffegrumset ud paa.

Hun dryppede det fugtige Kaffegrums ud, ventede nogle Minuter, aandede derpaa med det fromme Pust, hvormed et Barns Mund berører Sølvtallerkenen til Brødet i Landsbykirken. Derpaa strakte hun Hovedet fremad, forskrækket og ubevægelig, og holdt Öjnene stift hæftede

paa det sorte Grums, der laa spredt i Pletter paa Tallerkenen. Hun lod sine Öjne fare hen over disse Tusender af smaa Pletter, opdage Former, Bogstaver og Tegn i dem. Med Fingeren fjærnede hun nogle enkelte Korn for at kunne se dem tydeligere og klarere. Hun vendte og drejede Tallerkenen langsomt mellem Hænderne, udfrittede Oraklet fra alle Kanter og saa' i sin Kreds Spor til noget, Billeder, utydelige Navne, Tegn til Begyndelsesbogstaver, Lighed med en eller anden, Udkast til noget, halvt forstaaelige Forudsigelser, som forkyndte hende, at hun skulde blive *sejrrig*. Hun vilde se og tvang sig til at gætte. Under hendes spændte Blik oplivedes Porcellænet af de Syner, hun havde i sine sövnløse Nætter; hendes Sorger, hendes Had, de Ansigter, hun afskyede, rejste sig lidt efter lidt fra den trolddomsagtige Tallerken, fra de tilfældige Figurer. Ved Siden af hende stod Lyset, hun havde glemt at pudse det, og det kastede et uroligt og flagrende Skær; det brændte længer og længer ned, mens Germinie sad tavs; Natten begyndte at bryde frem, mens hun sad der som forstenet og bekymret ventede paa sin Dom, ene og Ansigt til Ansigt med sin Rædsel for Fremtiden, mens hun i Kaffegrumset søgte at finde sin Skæbnes utydelige Ansigt, indtil hun troede at faa Öje paa et Kors ved Siden af et Fruentimmer, der lignede Jupillons Søskendebarn, — et Kors, det betyder et nærforestaaende Dødsfald.

XLVI.

Hun gav ikke længer efter for sin Brynde og stræbte med en ærlig Vilje at værge sig mod den; men derved blev den til en Kval for hende, en uophørlig og modbydelig Pinsel. Hun maatte kæmpe med Uroen i Blodet, med Anfægtelserne udefra, med sit Kød, som var villigt til at give efter og skrøbeligt, mod alt det, hendes Natur forlangte af hende. Hun maatte kæmpe med Varmen om Dagen, Nattens Indskydelser, Uvejrsdagenes fugtige Lummerhede, Pustet fra hendes Fortid og Minder, med alt det, der havde ædt sig ind i hendes Bevidsthed, med de Stemmer, der hviskede hende i Øret, med den Skælven, som Brynden kaldte til Live i alle hendes Lemmer.

Uger, Maaneder og Aar igennem varede denne Fristelse; men hun gav ikke efter for den; hun holdt ingen Elsker. Hun var bange for sig selv, undgik Mændene, turde ikke se paa dem. Hun levede som en Eneboer og vild, holdt sig altid inde hos Frøkenen eller paa sit Værelse; ikke engang om Söndagen gik hun ud. Hun omgikkes ikke de andre Piger i Huset, og for at have noget at bestille og at kunne glemme, gav hun sig til at sy af alle Kræfter, eller søgte Hvile i Sövnen. Naar der kom en Lirekasse i Gaarden, slog hun Vinduet i for ikke at høre efter. Det vellystige i Musiken gjorde hende blød og svag.

Trods alt det faldt hun ikke i Ro, blev

hun ikke afkølet. De slette Tanker kom af sig selv, fik Livskraft og holdt hverandre i Aande. Hvert Öjeblik paa Dagen viste den kødelige Lyst sig som en fiks Idé i hele hendes Væsen, og den blev til den vanvittige Kval, som aldrig faar Ende; Sansernes Lystenhed steg hende til Hjærnen, magtstjal og overhængte hende, fik det Herredömme over hende, som intet kan afryste, som stedse kommer igen, dette det utugtiges ihærdige Herredömme med sit Mylr af Billeder, som holder Kvinderne Elskoven for Öjet, selv om de lukker det, som tumler rundt i Hovedet paa dem og jager Blodet som Ild gennem alle deres Aarer.

I Længden blev Følgen af denne nervøse Rystelse, af disse evige Anfald, af det pirrende i den pinlige Afholdenhed — den, at det begyndte at rable for Germinie. Hun troede, at hun saa' Fristelsen legemlig, ved en skrækkelig Öjenforblændelse bildte hun sig ind, at det hun drömte om, virkelig fremstillede sig for hendes Sanser. Det hændte sig en Gang imellem, at det hun saa', det der var til Stede, Lysestagerne, Stolebenene, Armene paa Lænestolen, alt omkring hende antog utugtige Skikkelser og Former. Liderligheden mødte frem af alle disse Ting for hendes Blik. Saa saa' hun paa Køkkenuret med Kukkeren paa som en dødsdömt, der ikke længer er Herre over sit Legeme, og sagde: — Om fem Minuter gaar jeg ned

paa Gaden . . . Men naar de fem Minuter var forbi, blev hun siddende.

XLVII.

Saa kom der en Tid, da Germinie opgav Kampen. Hendes Samvittighed begyndte at give Køb, hendes Vilje slappedes; hun gav efter for det, Livet førte med sig. Alt det, hun havde tilbage af Bestemthed, Viljeskraft og Mod, druknede i den fortvivlede Overbevisning om, at hun var ude af Stand til at fly for sig selv. Hun følte, at hun gled ned ad en Ström, der førte hende længer og længer bort, og at det var unyttigt, ja næsten gudsbespotteligt at kæmpe derimod. Denne store Verdensmagt, hvorfra de menneskelige Lidelser stammer, denne onde Magt, som bar en Guds Navn paa det gamle græske Sörgespils Marmortheatre, som hedder *Uheld* paa Galejslavernes tatoverede Pander, Fatum, knuste Germinie. Hun lod den træde sig paa Nakken.

Naar hun i sine mørke Timer mindedes alt det bitre i sin Fortid, naar hun i Tankerne fulgte den røde Traad i sin elendige Tilværelse, denne Kæde af Sorger, som havde fulgt hende Aar for Aar og var vokset med hende, naar hun mindedes al den Nød og Elendighed, som stadig ligesom var lagt til rette for hende i hendes Liv, uden at hun nogen Sinde kunde faa Öje paa Forsynets styrende Haand, som man

havde præket saa tidt for hende om — saa sagde hun til sig selv, at hun hørte til de ulykkelige, der fra Fødselen af ere bestemte til at lide, for hvem der ingen Lykke er, og som kun kende den fra at misunde andre den. Denne Tanke beherskede hende fuldstændig, og naar hun gik til Bunds i sin Fortvivlelse, naar hun prøvende undersøgte, hvorledes Ulykken stadig forfulgte hende, og den ene Sorg afløste den anden, saa fandt hun det samme Uheld i de allerubetydeligste Ting i sit Liv og i sin Pigegærning. Et Par Skilling, hun laante ud og aldrig fik igen, et falsk Pengestykke, hun fik i en eller anden Bod, et Ærende, hun udrettede daarlig, et Indkøb, man snød hende paa — var aldrig hendes egen Fejl eller noget tilfældigt; det var en Følge af det andet. Alt i Livet havde sammensvoret sig imod hende, i stort og i smaat; det viste sig i hendes Datters Død og i Urtekramvarerne, som ikke duede. Der var Dage, hvor alting gik i Stykker mellem Fingrene paa hende; saa bildte hun sig ind, at hun var forbandet lige til Fingerspidserne. Forbandet! ja næsten fordömt, det troede hun fuldt og fast, naar hun kom til at tænke paa, hvordan hendes Legeme, hendes Sanser var beskafne. Antog hun ikke, naar hendes Blod kogte i hende, naar Attraaen vaagnede i hendes Lemmer, naar hun følte sig knusende svag, at det var Kærlighedens Fatum, der bevirkede dette, at hun var besat af en hemmelighedsfuld Sygdom, der

havde större Magt over hende end hendes Blufærdighed og Forstand, en Sygdom, som allerede havde givet hende i hendes skændselsfulde Lidenskabs Vold, og — det anede hun — vilde göre det igen.

Derfor førte hun altid samme Sætning i Munden, den var Omkvædet paa alle hendes Tanker: — Hvad skal man sige dertil? jeg er en ulykkelig Skabning . . . Jeg har ikke Held med mig . . . der er ingen Ting, der lykkes for mig. Hun sagde det, som om hun havde opgivet alt Haab. Den Tanke groede Dag for Dag fastere i hende, at hun var født under en ulykkelig Stjærne, at hun laa under for et Had og en Hævn, der var mægtigere end hun; til, sidst følte hun en stærk Rædsel for alt detder mødte hende i Livet. Hun levede i en fejg Angst for det uventede; hun var bange for, at det bragte ny Ulykker med sig; det gøs i hende, naar nogen ringede; kom der et Brev, vendte og drejede hun det, vejede det i Haanden, turde ikke lukke det op; vilde nogen fortælle hende en Nyhed, eller aabnede man blot Munden for at tale til hende, sprang den kolde Sved ud af hende. Hun var bestandig fuld af Mistillid og skælvede for, hvad der vilde komme; hun saa' Ulykker overalt; hun ønskede at hunde sætte en Stopper for Livet, og at det ikke skulde gaa i den Retning, andre ønskede og ventede.

Til sidst kom hun gennem Taarer til den

yderste Grad af Foragt for alt, til det Toppunkt af Lidelse, hvor de stedse tilbagevende Smerter næsten forekommer En som Ironi, hvor Sorgen er saa stor, at man ikke længer kan bære den, da det saarede Hjærte ikke længer føler de Stød, der rettes mod det, og siger til Himlen, som det udfordrer: Endnu dette!

XLVIII.

— Hej; hvor skal du hen i den Fart? spurgte Germinie en Söndag Adele, da hun oppe paa sjette Sal løb forbi den aabenstaaende Dör i fuld Puds.

— Aah! er det dig! jeg skal til et fint Gilde, kan du tænke dig. Vi er en hel Bunke . . . tykke Marie, *den tykke Prop,* du kan nok huske hende . . . Elisa fra Nr. 41, den store og den lille Badinier . . . Og der er Mandfolk med . . . Först min; jeg følges med ham, der har *pludselige Dødsfald til Salgs* . . . Jo, . . . men du har maaske ikke hørt det . . . min ny, han er Fægtemester ved det 24 . . . og en af hans Venner, en Maler, en ren Spilopmager . . . Vi ta'r til Vincennes . . . Vi ta'r hver nogen Mad med . . . Vi skal spise i det grönne . . . Herrerne betaler Drikkevarerne . . . og du skal ikke være bange for at komme til at lide Törst . . . det kan du rolig dø paa.

— Jeg gaar med, sagde Germinie.

— Du? hvor vil du hen? . . . Du har ingen at følges med . . .

— Naar jeg siger dig, at jeg ta'r med, saa ta'r jeg med . . . sagde Germinie i en afgörende Tone. Vent blot til jeg har sagt det til Frøkenen og faaet en anden Kjole paa . . . saa gaar jeg hen og køber en halv Hummer hos Spækhøkeren.

En halv Times Tid efter tog de to Piger af Sted. De gik langs med Toldgrænsen og kom til Boulevard Chopinette; dér traf de de andre uden for en Kafé. Efter at man havde sat en Omgang Solbærrom til Livs, krøb man op i to store Drosker og rullede af Sted. Da de kom til Vincennesfortet, steg de ud, og hele Flokken gik i Gaasegang hen ad Skrænten langs Graven. Da de gik forbi Volden og en Artillerist, der stod Vagt ved en Kanon, raabte Fægtemesterens Ven, Maleren, til ham: — Hør du gamle! Du vilde vist hellere tömme Kanonen end passe paa den!

— Er han ikke morsom? sagde Adele til Germinie og gav hende et ordentligt Puf med Albuen.

Kort efter var man inde i selve Skoven.

Snævre Stier, hvor Jorden var nedtrampet og haard og fuld af Fodspor, krydsede hverandre i alle Retninger. Mellem alle disse Smutveje laa der hist og her grönne Pletter; men Græsset var nedtrampet, fortörret, gulnet og halvvissent, spredt omkring som Strøelse, og paa alle Kanter krøb de straagule Græsstraa ind mellem Krattet og de mørkegrönne Nælder.

Man kunde straks se, at det var et af de landlige Steder, hvor de store Forstæder boltre sig om Söndagen, og som se ud som et Grönsvær, der er er trampet ned efter et Fyrværkeri. Hist og her stod der forvredne Træer, som ikke vilde trives; smaa Elmetræer med graa Stammer og gule Kræftpletter, uden Grene i Mandshöjde, forkrøblede Egetræer, hvis Blade var fortærede af Larver, saa at kun Bladribberne var tilbage, og de saa' ud som Kniplinger. Bladene var tynde, sygelige og helt gennemsigtige. Uhyre Støvskyer fra Kørevejene lagde et graat Overtræk over det hele. Alt var ynkeligt og fattigt som nedtraadt grönt, der ikke kan faa Luft, saaledes som det grönne ude ved Toldgrænsen, det saa' ud, som det var vokset op mellem Stenbroen. Man hørte ingen Fuglekvidder imellem Grenene, intet Insekt summe. Lirekasserne fremhævede Tavsheden i Skoven. Folk gik og sang paa Vejen. I Træerne hang der Fruentimmerhatte i et Tørklæde, der var hæftet sammen med fire Naale. En Artillerists røde Fjer skinnede hvert Öjeblik mellem Bladene; ved Udkanten af Krattet stod der Vaffelbagere; Arbejderfamilierne sprang omkring som kaade Føl og spiste Krumkager, og Drengene jagede efter Sommerfuglene med deres Kasketter. Skoven lignede den gamle Boulogneskov, støvet og forbrændt som den var, et af disse Steder, der er saa fattigt paa Skygge udenfor Storbyernes Porte, hvor Folket holder Ballade, et

Vrængbillede af en Skov, fuld af Propper, og hvor man finder Melonskrællinger og hængte lidt borte fra Alfarvejen.

Det var kvælende hedt den Dag. Solen hang tungt over Skyerne. Der var som et Slør over den; det varslede om Uvejr, og man blev næsten solblind. Luften var tung og trykkende. Ikke det mindste rørte sig; Buskene og den ubetydelige Skygge, de kastede, stod ubevægelige; Skoven var træt og ligesom tynget af den trykkende Luft. Somme Tider fo'r et Vindstød hen over Jorden. Der blæste en svag Søndenvind; den tog Kræfterne fra En, sugede Marven ud af En. Den virkede paa Ens Sanselighed og fik den kødelige Lyst til at flamme op og brænde i lys Lue. Uden at Germinie vidste af det, følte hun samme Kildren, som naar man lægger det bløde Dun paa en moden Færsken op til Kinden.

Man flöj lystig hen ad Vejen med den berusende Trang til Bevægelse, som Mænd og Kvinder af Folket føle, naar de komme paa Landet. Herrerne løb i Forvejen, Kvinderne hoppede efter dem og fangede dem. Man legede Tagfat. Selskabet fik Lyst til at danse, til at klatre op i Træerne, og Maleren morede sig med at kaste Smaastene gennem Skydehullerne paa Portene paa Fortet, og han traf hver Gang.

Tilsidst satte de sig allesammen i en Slags Lysning ved Foden af en Gruppe Egetræer, hvis Skygge blev længer og længer ved Sol-

bjærgstiden. Herrerne rev en Svovlstikke af paa deres Bukser og gav sig til at ryge. Fruentimmerne sludrede, grinte, smed sig tilbage og lo som besatte af fuld Hals eller hvinede af Glæde. Kun Germinie sad stille hen; hun hverken talte eller lo. Hun hørte ikke, og hun saa' ikke. Hun lukkede Öjnene halvt i og stirrede uafbrudt paa sine Stövlesnuder. Hun var saa fordybet i sig selv, at man skulde have troet, at hun ikke vidste hvor hun var. Hun laa, saa lang hun var i Græsset, med Hovedet paa en lille Forhöjning af Jorden. Hun gjorde ikke anden Bevægelse end at lægge sin Haandflade paa Græsset ved Siden af sig; saa skiftede hun om og lagde Bagsiden af Haanden paa Græsset og ledte efter et Sted, hvor hun ikke havde lagt den för, for at Jordens Friskhed kunde dæmpe Ilden i hendes Indre.

— Se, hvor hun sidder og skaber sig! Er du falden i Staver? sagde Adele til hende.

Germinie slog sine store brændende Öjne op paa hende, men svarede ikke et Ord, og indtil man skulde til at spise, blev hun siddende i samme Stilling, lige tavs og sløv, og følte med sine feberrystende Hænder efter et Sted, hvor de ikke havde ligget för.

— Adele! sagde et af Fruentimmerne, syng lidt for os . . .

— Næh, sagde Adele, jeg er ikke ved Stemme, för jeg har faaet noget i Livet.

Paa én Gang kom der en stor Sten farende gennem Luften, lige forbi Germinies Hoved og blev liggende ved Siden af hende, og paa samme Tid hørte man Maleren raabe: — Inte bange, det er en Stol til Dem . . .

Enhver af dem bredte nu sit Lommetörklæde ud paa Jorden til Dug. Man pakkede Madvarerne ud af det fedtede Papir. Man trak Flaskerne op, og Vinen gik rundt og skummede i Glassene, som man havde stillet op i Græsset; og man spiste Varerne fra Spækhøkeren paa Brødstumper, som tjente i Stedet for Tallerkener. Maleren lavede Papirsbaade, som man brugte til Saltkar. Han efterabede Opvarterne og raabte: — Her . . . I Lysthuset . . . De kan gærne rette an. Lidt efter lidt kom der Liv i Selskabet. Den friske Luft, den lille Strimmel af Himlen, man kunde se, Mad og Drikkevarerne drev Munterheden til Vejrs ved dette Maaltid i det fri. Hænder fandt hverandre; Munde mødtes, man hviskede hinanden plumpe Ord i Øret, Arme i Skjorteærmer tog Damerne om Livet, og under disse Omfavnelser med Næverne hørte man dröje Smækkys.

Germinie lukkede ikke Munden op, men drak. Maleren havde sat sig ved Siden af hende, men blev kølig og følte sig trykket af denne löjerlige Naboerske, som morede sig »indvendig«. Pludselig begyndte han at tromme løs paa sit Glas, saa at han overdøvede Stöjen, og lagde sig saa paa Knæ:

— Mine Damer! begyndte han med at sige med en Stemme som en Papegöje, der har skreget sig hæs, skal vi ikke drikke en Skaal for en ulykkelig, en Skaal for mig. Det vil maaske bringe mig Lykke . . . Man er rendt fra mig, ja, mine Damer, det er sikkert; man er rendt fra mig! Jeg er Enkemand! helt og holdent Enkemand! Jeg er ligesaa rundtosset som en Ringer . . . Ikke just, at jeg havde synderligt tilovers for hende, men Vanen, denne fordömte gamle Vane! Naa, Sagen er, at jeg keder mig som en Væggelus i en Urfeder . . . I de sidste fjorten Dage har mit Liv lignet en Kop Kaffe uden en Snaps Kognak! Jeg, som holder af Kærligheden, som om den var min Moder! Og ingen Pige! Det kan man kalde at vænne en moden Mand fra. Fra den Dag af, da jeg fik at føle, hvad det vil sige, ta'er jeg Hatten af for Præsterne; jeg har paa Ære ondt af dem! Ingen Pige, og der er dog nok af dem! Og jeg kan dog ikke gaa omkring med en Plakat, hvorpaa der staar: *En Mand er til Leje; man bedes at henvende sig* . . . For det förste skulde jeg have Politiets Tilladelse, og dernæst vilde det give Opløb! Alt dette siger jeg Dem mine Damer for at göre Dem opmærksom paa, at hvis De kender En, som ønsker at göre mit Bekendtskab . . . paa en pæn Maade naturligvis . . . saadan en Slags polsk Ægteskab . . . saa skal hun ikke være undselig . . . jeg er straks med paa den . . . Victor Médéric Gautruche,

en ren Burre, der klynger sig fast som en Vedbend, hvad Følsomhed anbelanger . . . Man behøver blot at spörge efter i min gamle Lejlighed: Sikkerhedsnöglen . . . Han spiser og drikker godt som en pukkelrygget, der har druknet sin Kone! Gautruche, ogsaa kaldet »Broder Lystig!« Hvad mener De? En kön Fyr, naar han kommer i Töjet; som ikke gaar af Vejen for et godt Glas, selv om han faar en lille Kæfert paa, en skikkelig Sveder, som gör det med Maade, men som ikke vil skaffe sig en Mavepine paa Halsen ved at drikke saadant *Pöjt til Gassevin* . . . Og da han havde sagt det, kastede han en Flaske Vand, der stod ved Siden af ham, Pokker i Vold. — Og leve Murene! Broder Lystig smörer dem over Ugen igennem, men driver langs med dem om Mandagen! Han er slet ikke skinsyg, ikke ondskabsfuld, ikke Slagsbroder; Kærligheden ligger rigtig for ham; han har aldrig givet nogen af Könnet et blaat Öje . . . Og hvad hans Krop duer til! Se selv efter.

Nu rejste han sig op og stod og dinglede i sin gamle blaa Kjole med de forgyldte Knapper; han tog sin graa Hat af, pegede paa sin skaldede, glatte og svedige Isse, knejsede med sit gamle plukkede, gadedrengeagtige Hoved og vedblev: — Der kan De selv se, hvordan det hænger sammen! Det er just ikke noget Lyststed, det er ikke smigrende at vise det frem . . . Men det holder godt sammen; der er ikke meget

inden i det, men der er godt Tömmer i det . . . Man er naaet til de ni og fyrre . . . Der er ikke mere Haar paa det end bag paa min Haand . . . et Skæg som Hundetand, man kunde gærne lave Medicin af det; Undersaatterne er ikke ganske i Orden; Fødderne saa lange som la Villette . . . og saa mager, at han kunde bruge et Kanonløb til Badekar . . . Der har De Indholdet, se nu paa Subskriptionsplanen! Dersom en Pige vil tage alt dette under Et . . . et ordentligt Fruentimmer . . . just ikke alt for ung . . . og som ikke vil more sig med at göre mig Livet altfor surt . . . De kan nok indse, at jeg ikke gör Regning paa at faa en Prinsesse fra Batignolles . . . Saaledes staar altsaa Sagerne!

Germinie tog Gautruches Glas, drak det halve i ét Drag og rakte ham saa den Side, hvor hun havde drukket.

* * *

Da Natten faldt paa, gik man hjem til Fods. Gautruche ridsede med Eggen af sin Kniv et Hjærte i Muren omkring Fortet, og inden i det hele Selskabets Navne under Datoen.

Ud paa Natten kom Gautruche og Germinie til de ydre Boulevarder i Höjde med Barrière Rochechouart. De standsede foran et lille lavt Hus, hvor der stod paa et Skilt: *Fru Merlin tilskærer og prøver Kjoler for 2 Francs.* De stod stille foran en lille Stentrappe, der efter de förste tre Trin førte ind i det dybeste

Mørke. I Baggrunden saa' man Skæret fra en lille Lampe. Ved Indgangen stod der med sorte Bogstaver paa et Tværtræ:

Hotel den lille blaa Haand.

XLIX

Médéric Gautruche var en fordrukken Arbejder, en törstig Sjæl; han holdt næsten altid blaa Mandag. Vinen var hans Fryd; han havde stadig Vinsmagen i Munden, og var fortinnet indvendig; han hørte til dem som man med et Kraftudtryk kalder »røde Tarme« i Burgund. Han gik al Tid med en »Donner«; var den ikke fra i Dag, var den fra i Gaar, og han saa' Tilværelsen i Belysning af det Blus, han altid havde paa Lampen. Han var tilfreds med sin Skæbne; han lod staa til som alle Drukkenbolte, og paa Dörtrinet, der førte ned til Vinkælderen, smilede han ad alt, ad Livet, til Vejen, der ender i Natten. Kedsomhed og Bekymringer kunde ikke faa Tag i ham; og hændte det sig en Gang imellem, at han begyndte at gruble over Tingene, saa saa' han til den anden Side, sagde: put — saaledes udtalte han pyt — gjorde samme Fagter med Armene som en spansk Danser, og jog sit Tungsind Fanden i Vold. Hans Livsanskuelse smagte af Vinen, og Glæden og Tilfredsheden fandt han i Flasken. Han kendte ikke noget til Misundelse eller Begærlighed. Sine Drömme

fik han fiks og færdig i Vinstuen. Naar han fik et Glas til tre Sous, var han lykkelig; fik han en Pot til seksten, troede han, at han var i Himlen. Han var altid i godt Humør, fandt altid noget at le af og at more sig over. Det eneste sörgelige, han kunde tænke sig, var — et Glas Vand.

Til denne Oprömthed og Lystighed, der var ham medfødt og i Kødet baaret, kom endvidere den Munterhed, der skrev sig fra hans Stilling, det gode Lune og den Overgivenhed, der stammede fra hans fri og magelige Haandtering, som han drev i fri Luft, midtvejs mellem Himmel og Jord, hvor man morer sig med at synge og at give sit Vindmageri Luft oppe paa en Stige og over de forbigaaendes Hoved. Han var Bygningsmaler og tegnede Bogstaverne paa Forsiden. Han var den eneste i hele Paris, som malede Skiltet uden at tage Maal, uden först at tegne Omridsene paa den hvide Grund; den eneste, som lige straks kunde sætte hvert Bogstav paa sin Plads og tegne det paa fri Haand. Han var især berömt for sine kunstige og ejendommelige Bogstaver, som, naar de stikkes med Bronce eller Guld, se ud, som om de ere indhuggede i Sten. Han tjente sine 13—20 Francs om Dagen; men da han drak al Ting op, var han ikke rigere derfor, og han stod altid skreven hos Vinhandlerne.

Dette Menneske var opdraget paa Gaden. Den havde været hans Moder, Amme og Lærer.

Fra Gaden havde han sin Sikkerhed, sit Sprog og sit Vid. Alt det, en begavet Mand af Folket kan samle op paa Gaden, havde han samlet op. Det, som falder ovenfra ned ad i de store Byer, det, som siver ud, Smuler af Tanker og Kundskaber, det som flyver om i Hovedstadens tynde Luft, og flyder ovenpaa i de overfyldte Rendestene, Gniden op af Tryksager, Stumper af Feuilletoner, der vare slugte mellem to Glas, Stykker af Dramaer, han havde set paa Forstadstheatrene, alt dette havde han denne Evne til at opfatte, som forstaar alt af sig selv, sköndt han ikke havde faaet nogen Opdragelse. Munden gik uafladelig paa ham uden at standse. Hans Tale var rigelig spækket med selvlavede Ord, med pudsige Billeder, med de Lignelser, som Folket med sin Sans for det komiske falder paa af sig selv. Han strömmede over af morsomme Historier og Bajadsstreger og havde fuldt op af de Slagord og Brandere, der hørte til hans Haandværk. Da han var Stamgæst paa Sangerindebulerne, kunde han alle Viser og Sange udenad, og han sang dem uden nogen Sinde at blive træt. Han var grinagtig fra Isse til Fodsaal. Man kom til at le blot ved at se paa ham, som naar en yndet komisk Skuespiller træder op.

En saa munter og overgiven Mand »laa« netop for Germinie.

Germinie hørte ikke til de dumme Tjenestepiger, som kun har deres Gærning i Hovedet.

Hun var ikke et Tyende, der »ikke er med«, som staar og gloer og rokker frem og tilbage, naar deres Herskab taler til dem, og glemmer alting paa Halvvejen. Ogsaa hun var bleven afsleben, dannet og opdraget af Paris. Frøken de Varandeuil havde ikke noget at tage sig til og vilde gærne spörge, hvad nyt der skete i den Bydel. Germinie havde i længere Tid vænnet sig til at fortælle hende de Nyheder, hun opsnappede, det hun vidste om Lejerne, al den Snak, der gik i Huset og Gaden. Ved saaledes at vænnes til at fortælle og at tale som en Selskabsdame med sin Frøken, at male Folk og at udkaste Billeder af dem, havde hun i Længden tilegnet sig en livlig Maade at udtrykke sig paa, heldige Indfald og kom ofte med skarpe og bidende Udtryk, som klang underlig i en Tjenestepiges Mund. Tidt og mange Gange overraskede hun Frøken de Varanduil ved sin livlige Opfattelsesevne, ved den Hurtighed, hvormed hun forstod et halvt Ord, og ved den lykkelige Lethed, hvormed hun fandt de Ord, man ikke skulde have ventet i hendes Mund. Hun forstod at spøge og fattede straks et Ordspil. Hun udtrykte sig korrekt og uden at sætte Bogstaverne om; og naar man henne i Frokosthallen var uenig om, hvorledes et Ord skulde staves, saa havde hendes Afgörelse ligesaa megen Vægt som Fuldmægtigens i Begravelseskontoret, som spiste Frokost dér. Hun havde ogsaa læst en hel Del mellem hin-

anden, som Kvinder i hendes Stilling göre, naar de give sig af med at læse. Hos de to, tre holdte Fruentimre, hun havde tjent hos, havde hun ligget og læst Romaner hele Natten; senere hen havde hun læst alle de afklippede Feuilletoner, hun kunde faa fat i hos sine bekendte; derved havde hun faaet utydelige Forestillinger om mange forskellige Ting og om nogle franske Konger. Hun havde beholdt saa meget af det, hun havde læst, at hun havde Lyst at tale med andre derom. En Kone i Huset gjorde rent hos en Forfatter; gennem hende fik hun Theaterbilletter, og naar hun kom hjem, kunde hun huske hele Stykket og Navnene paa Skuespillerne, som hun havde set i Theaterbladet. Hun holdt af at købe Viser og andre Digte til en Sou og læse dem.

Luften i dette Pust fra Bredakvarteret, fuld af Livet i Kunstnernes Arbejdsrum, af Kunsten og Lasten, havde skærpet denne Smag for Vid hos Germinie, vakt en Trang efter noget höjere i hende. Længe för hun skejede ud, havde hun sagt sig løs fra de skikkelige og pæne Folk af samme Stand og Kaste som hun selv, fra de brave, men enfoldige og dumme Mennesker. Hun holdt sig borte fra dem, der leve deres Liv lige ud ad Vejen, fra de Theselskaber, som de gamle Tjenestefolk hos Frøkenens gamle bekendte gav, og hvor hun faldt i Sövn over den kedelige Snak, der faldt af dér. Hun skulde ikke have noget af de Piger, som sløves af at

gaa op i deres Gærning, og som ikke kende noget saa fortryllende som Sparekassen. Hun var kommen saa vidt, at hun kun vilde omgaas dem, der stod paa samme Standpunkt som hun selv. Og nu, da hun vaagnede op af sin Fordummelse, da hun blev sig selv igen og fødtes paa ny i Nydelsen, maatte hun have Folk, der var ligesaa vidt som hun selv, naar hun skulde more sig. Hun vilde kun have med Mænd at göre, der kunde faa hende til at le, hun vilde have overstadig Lystighed, vittig Skæmt, der berusede hende næsten ligesaa meget som Vinen, man skænkede for hende. Deraf kom det, at hun følte sig dragen hen mod den løse Fugl af Pakket, der altid stöjede og larmede, som den Slags Folk altid gör; derfor faldt hun for Gautruche.

L.

Da Germinie engang kom hjem ved Daggry, hørte hun henne fra den mørke Del af Porten, som faldt i efter hende, nogen raabe: Hej, hvem er det? Hun styrtede op ad Køkkentrappen; men hun mærkede, at der var nogen efter hende, og paa en af Trappeafsatserne fik Portneren fat i hende. Da han havde set, hvem det var, sagde han: Aah, om Forladelse, er det Dem? De skal ikke blive flov . . . Naa, man har nok været lidt ude at more sig? . . . De kan sagtens ikke begribe, hvorfor jeg er saa tidlig paa Stövlerne i Dag . . . Det er for

det Tyveris Skyld hos Kokkepigen paa anden Sal . . . Naa, saa god Nat! De kan for Resten være glad ved, at jeg ikke hører til dem, der fører Sladder.

Nogle Dage efter fik Germinie at vide af Adele, at den bestjaalnes Mand havde sagt, at man ikke behøvede at søge ret langt borte, at det var en Hustyv, og at man vidste, hvad man vidste. Adele tilföjede, at der var megen Snakken om det i Gaden, og at der var Folk, der bragte det videre og troede det. Germinie blev ærgerlig derover og fortalte det straks til Frøkenen. Denne blev endnu i höjere Grad ærgerlig, optog det som en personlig Fornærmelse, skrev öjeblikkelig til den bestjaalnes Frue, at hun maatte se at faa sin Piges Mand til at holde op med at bagtale en Pige, som havde tjent hos hende i 20 Aar, og som hun svarede for som for sig selv. Tjeneren fik en Røffel. I sin Forbitrelse gik han endnu videre. Han skreg op og fortalte i hele Huset, at han vilde gaa til Assistenten, for at det kunde blive oplyst, hvor Germinie havde faaet Penge fra til at sætte den unge Jupillon i Vej, til at købe ham fri for Tjenesten og til at lægge ud for de Mænd, hun holdt. En hel Uge igennem hang denne Trusel over Germinies Hoved. Tilsidst fik man fat i Tyven, og Truselen faldt nu til Jorden. Men den havde gjort sin Virkning paa den stakkels Pige. Den havde gjort det onde, den kunde, paa den forstyrrede Hjærne,

som Blodet idelig steg op til; hendes Forstand omtaagedes ved de mindste Stød i Livet. Truselen havde vendt op og ned paa dette Hoved, som saa let blev forstyrret af Frygt og Modgang, saa hurtig mistede Besindelse, Dömmekraft, det klare Blik og den rette Vurdering af Tingene, som overdrev alting, blev urolig for det allerubetydeligste, forudsaa det værste, fortvivlede over Fremtiden, betragtede det, hun ræddedes for, som noget virkeligt, og tilsidst endte i den halvfjollede Pessimisme, hvor hun ikke saa' anden Udvej end den: Bah! Jeg ta'r Livet af mig.

Hele Ugen igennem gennemløb hendes febersyge Hjærne hele Kredsen af det, hun mente at ville styrte ind over hende. Dag og Nat saa' hun, hvorledes hendes Skændsel vilde blive offentlig bekendt, saa' hun sin Hemmelighed, sin Lumpenhed, sine Fejl, alt det, hun bar skjult hos sig og gemt i sit Hjærte — fremvist, udstillet, aabenbaret, aabenbaret for Frøkenen! Hendes Gæld for Jupillons Skyld, yderligere øget ved det, hun skyldte for Mad og Drikke til Gautruche, alt det, hun tog paa Borg, hendes Gæld hos Portneren, hos de handlende — alt det vilde komme op og ødelægge hende. Det løb hende koldt ned ad Ryggen, naar hun tænkte derpaa; hun indsaa, at Frøkenen vilde jage hende paa Porten. Hele Ugen igennem, hvert Minut paa Dagen tænkte hun kun paa, at hun vilde blive stævnet for Assi-

stenten. Hele Ugen igennem stod Ordet: Retfærdighed i Flammeskrift for hendes Öjne, Retfærdigheden saaledes som Menigmand opfatter den, noget skrækkeligt, uforklarligt, uundgaaeligt, som er overalt og i Skyggen af alt, en ulykkebringende Almagt, som man skimter utydeligt i Dommerens sorte Talar, mellem Politibetjenten og Mestermanden, mellem Politiets Hænder og Guillotinens Arme. Hun, som nærede Folkets uvilkaarlige Rædsel derfor, som evig og altid gentog, at hun heller vilde dø end staa for Dommeren, skulde nu sidde paa Bænken mellem Gendarmerne, i en Retssal lige overfor dette dunkle i Loven, som hun ikke kendte, og som netop derfor blev saa frygteligt. Hele Ugen igennem troede hun paa Trappen at høre deres Trin, som skulde fængsle hende.

Denne Rystelse var altfor voldsom for Nerver, der var saa svage som hendes. Den moralske Rystelse i disse otte angstfyldte Dage overvældede hende og kaldte en Tanke til Live, som hidtil havde kun kredset om hende: Tanken paa Selvmord. Med Hovedet støttet paa Hænderne lyttede hun til det, der talte om Befrielse. Hun lod sine Øren høre paa den sagte Stöj, Døden gör, som man hører bag Livet som Faldet af et Vand i det fjærne, som styrter ned og dør bort. Fristelserne, som tale til den modløse om det, som saa hurtig og let gör Ende paa det hele, om det, som befrier En fra Lidelsen — tilskyndede og forfulgte hende.

Hendes Blik hæftede sig paa alt det, som kan bringe Lægedom for et elendigt Liv. Hun vænnede sig til at føle paa det med Fingrene, at smage paa det. Hun rørte ved det, haandterede det, tog det tæt hen til sig. Hun prøvede sit Mod og sin Forsmag paa Døden. Timer igennem stod hun i Køkkenvinduet og stirrede ned i Gaarden fra femte Sal, paa Stenbroen, som hun kendte og vilde have kunnet genkende. Eftersom Dagen hældede, böjede hun sig længer ud, lænede hun sig stærkere til Vinduesposten, der kun sad daarlig fast, og haabede, at den vilde gaa løs og rive hende med sig; bad hun om at dø, uden at hun behøvede at göre det fortvivlede Spring, som hun følte, at hun ikke havde Mod til . . .

— Men du falder jo ud, sagde Frøkenen en Dag til hende og greb hende i Skörterne i sin förste Forskrækkelse. Hvad staar du og ser efter nede i Gaarden?

— Jeg? Ikke efter noget . . . Efter Stenbroen.

— Er du tosset? Du gjorde mig ganske bange! . . .

— Aah, man falder ikke saadan ud, sagde Germinie med et ejendommeligt Tonefald. Hvor vil De hen? Skulde man falde ud, maatte man have en forbandet Lyst til det.

LI.

Germinie havde ikke kunnet sætte igennem, at hun fik en Nögle til Gautruches Værelse, fordi en af hans gamle Elskerinder løb ham paa Dörene. Var han ikke kommen hjem, maatte hun vente nede, udenfor paa Gaden, i Mørket, om Vinteren.

Saa gik hun först frem og tilbage langs med Huset; hun gik og gik tilbage, gik en Snes Skridt og vendte saa om igen. Maatte hun saa vente længer, gik hun videre, bestandig længer, indtil hun stødte paa Boulevarden ved begge Endepunkterne. Saaledes gik hun tidt i Timevis, skamfuld og tilsølet, i den taagede Luft, i sin mistænksomme Rædsel for en Allé, der førte til Toldgrænsen, og for alt det, der laa i Skygge. Hun gik langs med Vinhandlernes røde Huse, de nøgne Løvhytter, Buegangene af Træ, som Vinrankerne snoede sig hen ad, de lave Rönner, hvor man paa Lykke og Fromme havde sat et Vindue hist og her uden Skodder, Kasketfabrikerne, hvor man sælger Skjorter, de skumle Hoteller, hvor man bor om Natten. Hun gik forbi lukkede og forseglede Boder, hvis Ejere havde spillet Fallit, forbi hæslige, halvfuldendte Bygningsmure, forbi mørke Alléer, som var lukkede med en Gitterport af Jærn, forbi tilmurede Vinduer, forbi Indgange, som syntes at føre til de Huse, hvor Morderne bor, og hvis Grundrids man lægger frem for de Herrer Edsvorne. Eftersom hun gik videre

frem, kom hun forbi øde Smaahaver, faldefærdige Mure, hæslige Bygninger, store skimlede Vognskure, Plankeværker uden om store Pladser, hvor Stenene fik et uhyggeligt hvidt Skær i Mørket, forbi Hjörner af Murværk, der stank af Salpeter, Vægge, som vare tilsølede af smudsige Opslag, hvor Stumper af Plakater hang og dinglede halvraadne og lignede Saarene paa en spedalsk. Tid efter anden, naar Gaden gjorde en brat Drejning, kom hun forbi Stræder, som lod til at drukne i et Hul, naar man havde gaaet et Par Skridt i dem, og hvorfra Kælderlugten slog En i Møde, forbi Gader, der ingen Udgang havde, og som aftegnede de skarpe Omrids af en Mur paa den blaa Himmel, forbi Gader, som strakte sig i det uendelige, og som med lange Mellemrum udsendte Skæret fra en Gaslygte paa Husenes blege Murpuds.

Germinie blev ved at gaa. Hun gennemløb hele den lange Strækning, hvor den fordrukne Arbejder holder blaa Mandag og finder Afløb for sin Brynde mellem et Hospital, et Slagteri og en Kirkegaard, La Riboisière, et offentligt Slagterhus og Montmartre.

De, der kom forbi hende, Arbejderen, der gik og flöjtede paa Hjemvejen fra Paris, Arbejdersken, der vendte hjem efter fuldendt Dagværk med Hænderne i Ærmegabet for ikke at fryse, de offentlige Fruentimmere med den sorte Hue, som gik og drev, gik forbi hende og saa' efter hende. De, der ikke kendte

hende, gav sig Mine af at kende hende; hun skammede sig, naar Lygteskæret faldt paa hende; hun skyndte sig over paa den anden Side af Boulevarden og fulgte den øde og mørke Vej langs Fæstningsmuren; men der blev hun snart jaget bort fra af Skygger af skrækkelige Mænd, som kom efter hende med raa Tilnærmelser . . .

Hun vilde gaa hjem; hun bandede sig selv; hun kaldte sig fejg og ynkelig; hun svor, at nu vilde hun ikke mer, hun vilde gaa hen til det Træ; var han saa ikke kommen, naar hun kom tilbage, saa gik hun hjem; hun blev ved at gaa. Jo længer hun maatte vente paa ham, des stærkere pinte hendes opildnede Sanselighed hende og den rasende Længsel efter at træffe ham.

Efterhaanden som Tiden gik, og der blev færre Folk paa Boulevarden, blev Germinie træt og udaset og nærmede sig igen Husrækkerne. Hun slæbte sig fra Udsalg til Udsalg; uden at vide af det, gik hun derhen, hvor Gassen endnu brændte, og hun stod og gloede foran den oplyste Forside. Hun stirrede sig Öjnene ud af Hovedet og prøvede paa at faa Bugt med sin Længsel ved at døve den. Hun dvælede længe ved det, hun kunde se gennem Vinhandlernes fugtige Ruder, Køkkentöjet, Punchebollen mellem to Flasker, som der stak en Lavrbærkvist i, de klare Flasker, hvori de forskellige Likører funklede, et Pæglemaal fuldt af Tinskeer. Hun

stavede sig gennem en gammel Trækningsliste, som var opslaaet paa Bagvæggen i en Knejpe, gennem en Annonce om Kaffepunch, gennem en Indskrift, hvorpaa der stod med gule Bogstaver: Ny Vin, ren Drue, 50 Centimer. Et helt Kvartér stod hun og saa' paa et Bagværelse, hvor en Blusemand sad paa en Stol foran et Bord, et Kakkelovnsrør, en Tavle og to sorte Bakker paa Væggen. Hendes stirrende Blik fik gennem en rødlig Damp Öje paa nogle Bagersvende, der sad böjede over deres Arbejdsbord. Det faldt ogsaa, uden at hun huskede noget deraf, paa et Kontor, hvor man gjorde rent, paa to Hænder, som sad og talte Indtægten for den Dag, paa en Tragt, man skurede, paa en Vinkande, som man rensede med Grus. Hun kunde ikke længer holde sine Tanker samlede. Dér stod hun naglet til Stedet, næsten vansmægtende; hun følte, hvorledes Modet svigtede hende, fordi hun var saa træt, at hun knapt kunde støtte paa sine Ben; hun saa' alting som gennem en Taage, det lød for hende som en Susen, naar de tilstænkede Drosker kørte hen ad den snavsede Boulevard; hun var nærved at falde og maatte somme Tider sætte Skulderen mod Væggen.

I den rystede og sygelige Tilstand, hun befandt sig i, med den Svimmelhed, som gjorde hende saa bange for at gaa over Seinebroerne og nødte hende til at klamre sig til Rækværket, kunde det hænde sig en enkelt Aften, naar det

var Regnvejr, at den Svækkelse, hun følte paa de ydre Boulevarder, blev ligesaa rædselsfuld som et Mareridt. Naar Gaslygternes Skær sitrede i den fugtige Luft og ligesom i en Flods Vandspejl kastede en Glans længer hen ad den fugtige Jord og vippede op og ned; naar Brostenene, Fortovene, Jorden syntes at forsvinde og opløses af Regnen, og naar det forekom hende, at der ikke længer var noget, der stod fast i Mørket, hvor Regnen skyllede ned, troede den stakkels elendige Pige, der næsten var fjollet af Udmattelse, at Rendestenen pludselig blev til en Vandflod. I hendes Forskrækkelse viste der sig som ved et Fata-Morgana pludselig Vand, rundt omkring hende, Vand som strömmede frem, Vand, som kom alle Vegne fra. Saa lukkede hun Öjnene, turde ikke røre sig fra Pletten, var bange for, at Fødderne skulde glide fra hende, græd og blev ved at græde, indtil en forbigaaende bød hende Armen og fulgte hende til Hotellet »den lille blaa Haand«.

LII.

Saa krøb hun op ad Trappen, det var hendes sidste Tilflugtssted. Dér søgte hun Ly for Regnen, Sneen, Kulden, Fortvivlelsen og Trætheden. Hun krøb op og satte sig paa et af Trinene op til Gautruches lukkede Dör, trak sit Sjal og sine Skörter sammen om sig, for at Folk kunde komme forbi hende paa denne

Hönsestige, krøb sammen og gjorde sig saa lille som muligt paa denne hendes Skændsels Plads.

Fra de aabne Döre strömmede der ud paa Trappen en fordærvet Luft fra de smaa Huller, hvor der boede hele Familier i et Værelse, Uddunstninger fra usunde Haandteringer, den brankede Lugt af Kød, man stegte paa et Fyrfad, Stanken af Pjalter, den fugtige Dunst af Vasketöj, man törrede paa Snore. Fra et Vindue med knækkede Ruder, som Germinie havde bag ved sig, kom Stanken fra en Vask, hvori alle Husets Beboere kastede deres Uhumskheder. Hver Gang et Pust slog hende i Møde herfra, var hun lige ved at faa ondt; saa trak hun en Flaske med Hjærtensfrydvand op af Lommen og drak en Slurk deraf, for ikke at komme til at kaste op.

Men paa Trappen gik der ogsaa Folk forbi. Hæderlige Arbejderhustruer gik op ad med en Skæppe Kul eller en Pot Vin til Aftensmaden. De stødte til hende med Foden, og al den Tid de gik op ad, mærkede Germinie deres haanlige Blik hvormed de knuste hende, og som blev haanligere og haanligere, jo höjere de kom op. Börn, Smaapiger med Bluseforklæde og en Praas i Haanden, Smaapiger, som mindede hende om hendes egen lille Pige, som nu kunde været saa stor, og som hun tidt saa' i sine Drömme, standsede foran hende og stirrede paa hende med store Ojne og veg saa sky tilbage;

saa fo'r de af Sted helt forpustede, og naar de var komne höjt op, lænede de sig næsten ud over Rækværket og tilkastede hende pøbelagtige Skældsord, som Menigmands Börn kender. De Forhaanelser, som disse Rosenlæber udspyede, ramte Germinie følelig. Hun rejste sig halvt op et Öjeblik; men udaset og forpint, som hun var, faldt hun tilbage igen, trak sit tærnede Sjal op over Hovedet for at skjule og begrave sig selv deri; og saa sad hun, som om hun var død, sammensunken, ubevægelig, ufølsom, böjet over sin Skygge, laa dér som en Bylt, enhver kunde træde paa, følte ikke mer til noget; alt, hvad der var tilbage af Liv i hende, lyttede efter Stöjen af Trin, hun hørte komme — og som ikke kom.

Endelig efter lange Timer, Timer som hun ikke kunde tælle, forekom det hende, at hun hørte En gaa og snuble nede paa Gaden. Saa kom der en op ad Trappen og lallede med en rusten Stemme: — Den Svinhund . . . æh, æh den Svinhund til Vinhandler, hvad er det for Vin, han har givet mig, jeg er jo fuld.

Det var ham.

Og næsten hver Dag gentog den samme Scene sig.

— Ah, sidder du der, min Germinie, sagde han, naar han fik Öje paa hende. Du ser, hvordan det hænger sammen . . . nu skal jeg forklare dig det . . . Man har kigget lidt for dybt i Glassene . . . Saa stak han Nöglen i

Laasen: — Jeg skal fortælle dig det hele . . . Det er ikke min Skyld.

Han gik ind, sparkede til en forpjusket Turteldue, der haltende hoppede om derinde, og lukkede Dören: — Ser du, det var ikke mig . . . Det var Paillon, du véd nok Paillon . . . den lille Tyksak; han er saa tyk som en Melsæk . . . Det var paa Ære ham . . . Han vilde give en Pot til seksten . . . Det var jo pænt af ham . . . Af Høflighed maatte jeg give en igen . . . Saa maatte vi have noget at slukke Kaffen ned med, og det skal jo igen slukkes ned! . . . Og saa gik det saadan i en Uendelighed . . . Tilsidst laa vi der . . . Det var Helvede til Rus . . . Det bedste Bevis er, at den Snyder til Vinhandler smed os udenfor, som om vi havde været Østersskaller.

Mens han kom med den lange Forklaring, tændte Germinie Lyset, der stod i en Messingstage. Ved Skæret af det flakkende Lys kunde man skimte det snavsede Tapet og Karrikaturbillederne af Charivari, som var revne ud af Bladet og klistrede paa det.

— Se, det kalder jeg en Kæreste! sagde Gautruche, da han saa', at Germinie satte en kold Kylling og tre Flasker Vin paa Bordet. — For jeg maa sige dig . . . det rumler ordentlig i min Mave . . . Gid jeg havde en dygtig Fægtemester til at stikke Öjnene ud paa ham!

Og han gav sig til at spise. Germinie

sad og drak med Albuerne paa Bordet. Hun saa' paa ham, og hendes Blik blev mørkt.

— — — — — — — — — — — — —

— Naa, nu er der nok Thomas . . . sagde Gautruche og klemte de sidste Draaber ud af Flaskerne. Saa i Lullen med jer Börn!

— — — — — — — — — — — — —

Disse to Væsener led begge af samme skrækkelige, umættelige, uheldsvangre Brynde; deres Attraa var lige saa ustyrlig som Tilfredsstillelsen af den; det var en vanvittig Lidenskab, som drev dem i hinandens Arme; deres Kærtegn smagte af Vinens dyriske Opildnen; naar de kyssedes, var det, som om de søgte Blodet under Huden som et vildt Dyrs Tunge; og derpaa fulgte en saadan Afslappelse, at deres Kroppe laa som døde Legemer.

Til disse Udskejelser medbragte Germinie noget afsindigt, berusende, fortvivlet, den yderste Grad af Töjlesløshed. Hendes ophidsede Sanser vendte sig mod sig selv, og da de gik langt ud over den naturlige Trang, blev det til en Lidelse. Overmættelsen opsled dem uden at slukke deres Ild og voldte hende ulidelige Smerter. I det Anfald af Ophidselse, som kom over denne ulykkelige Skabning, søgte hendes Hoved, Nerver i de Billeder, der foresvævede hendes lystne Krop, ikke længer Nydelsen i Nydelsen, men noget, der gik langt derudover, noget ætsende, sviende, brændende: Smerten i Vellysten. Hvert Øjeblik slap Ordet »dø« ud

gennem hendes sammenknebne Læber, som om hun ganske sagte paakaldte Døden og længtes efter at omfavne den i Elskovens Dødskval.

Somme Tider satte hun sig om Natten paa Sengekanten med de bare Fødder paa Gulvfliserne og sad der ude af sig selv, böjet over det, som aander i et Værelse, hvor alting sover. Og lidt efter lidt lagde alt det, der var uden om hende, og Nattens Mørke ligesom et Slør over hende. Det forekom hende, at hun faldt ned i og trillede hen i det ubevidste og blinde Mørke. Hun kunde, om hun ogsaa vilde, ikke længer tænke klart. Alle Slags mørke Ting, der ligesom havde Vinger og Stemmer, bankede i hendes Tindinger. De mørke Fristelser, som ægger Vanviddet til Forbrydelsen, førte et rødt Skær, Glimtet af Mordet tæt hen til hende, lige for hendes Öjne; og bag hendes Ryg var der Hænder, der drev hende fremad, hen imod Bordet som Knivene laa paa . . . Hun lukkede Öjnene og flyttede Foden; men saa blev hun bange, greb fat i Lagnerne og tilsidst drejede hun sig om, faldt tilbage i Sengen og lagde sig til at sove ved Siden af ham, hun vilde have myrdet; hvorfor, ja det maa Vorherre vide; ikke for noget — blot for at slaa ihjel.

Og saaledes udfægtede Raseriet Kampen med den dræbende Elskov til den lyse Dag i dette usle Værelse — mens den stakkels forpjuskede og halte Due, Venus svage Fugl, der om Natten sad i en af Gautruches gamle Sko,

somme Tider vaagnede op og i sin Forskrækkelse gav sig til at kurre.

LIII.

Paa den Tid begyndte Gautruche at blive led ved at drikke. Han begyndte at føle de förste Anfald af den Leversyge, som længe havde ligget i hans Blod, der var ødelagt af Alkohol, og viste sig i den teglstensrøde Farve paa hans Kinder. De frygtelige Lidelser, som kom af de uhyre Smerter i Leveren og Maven, havde givet ham Stof til Eftertanke. Han besluttede at blive fornuftigere og udmalede sig næsten sentimentalt, hvorledes han vilde leve herefter. Hvis han vilde tænke paa at blive gammel, maatte han ikke være saa bange for Vand. Mens han laa og vendte og drejede sig i sin Seng og rullede sig sammen med Knæene i Vejret for ikke at føle Smerterne saa stærkt, havde han set sig om i det smudsige Hul med de fire nøgne Vægge, hvor han bar sin Rus hen hver Aften, hvor han somme Tider ikke en Gang havde en Stump Lys, og som han forlod ved det første Dagskær; saa faldt det ham ind, at han vilde skabe sig et ordentligt Hjem. Han tænkte paa en lille Lejlighed, hvor der var en Kvinde, som kunde lave ham en god Gryde Suppe, pleje ham, naar han var syg, bringe hans Sager paa Fode, holde hans Linned i Orden, hindre ham i igen at tage paa Borg

hos Vinhandleren, kort sagt — som for ham havde alle en god Husholderskes Egenskaber, men som alligevel ikke maatte være et Fæ, men maatte kunne forstaa ham og le med ham. Denne Kvinde havde han jo lige ved Haanden; saaledes var netop Germinie. Hun maatte have noget til bedste, nogle Spareskillinger, der var lagt til Side i alle de lange Aar, hun havde tjent Frøkenen; og med det, han tjente, vilde de kunne slaa sig godt igennem, leve som Ægteper og hans Hustru. Han tvivlede ikke om, at hun jo vilde gaa ind paa det; han var i Forvejen vis paa, at hun vilde slaa til. Og havde hun saa Betænkeligheder, saa vilde hun nok lade dem falde, naar han holdt hende for Öje, at det vilde ende med et Ægteskab.

En Mandag kom hun op til ham.

— Hør en Gang, Germinie, begyndte Gautruche, hvad siger du hertil, hva'? En kön lille Lejlighed . . . ikke som dette Hummer . . . men en pæn med et Soveværelse til . . . paa Montmartre . . . og to Fag Vinduer . . . mindre kan ikke göre det . . . i Rue de l'Empereur . . . med en Udsigt, som en Englænder vilde give dig 5000 Francs for, naar han fik Lov til at tage den med . . . kort sagt, noget hyggeligt og muntert, hvor man kunde sidde hjemme uden at kede sig til Døde . . . For jeg skal sige dig, jeg er ked af den evige Flytten . . . det er jo kun at skifte Lopper. Og det er nu ikke alt . . . Jeg er led og

ked af at sidde paa Hjalet i saadant et møbleret Værelse, af at være alene . . . Vennerne er ikke Selskab nok for En . . . De sværmer som Fluer om Honning, naar man har Spenderbukserne paa, men bag efter, hvor bliver de saa af? . . . For det förste vil jeg nu ikke drikke mer; saa sandt jeg lever, ikke en Draabe; det skal du faa at se. Du kan jo nok selv indse, at det ikke er nogen Fornöjelse at leve saaledes, at man dør i sine bedste Aar. Det skal vi ikke ha' noget af . . . Derfor har man jo ikke nødig at tylle Lakrisvand i sig . . . Jeg er i disse Dage til Mode, som om jeg havde slugt Proptrækkere . . . Og jeg har ikke Lyst til, at man lige straks skal rejse et Mindesmærke over mig . . . Nu kommer jeg til Numer to, og jeg skal sige dig, hvad der har drevet mig til denne Beslutning . . . Jeg har et Forslag til Germinie . . . Jeg vil se at skrabe lidt Møbler sammen . . . Du har jo dem, der er i dit Værelse . . . Du véd, at jeg ikke er en Drivert. Jeg tager ikke Silkehandsker paa, naar jeg arbejder . . . Det er desuden kedeligt altid at arbejde for andre, jeg vilde se, om jeg ikke kunde faa mine egne Smörekrukker . . . Har du lagt lidt til Side, saa gaar det glattere . . . Vi vilde bo sammen som et Par Turtelduer, indtil vi en skön Dag gik hen til Borgmesteren og lod os smække sammen . . . Det er ikke saa dumt udtænkt, ikke sandt min smækfede Ven? . . . Og man

vil ikke være bange for at ta' bort fra den gamle derhjemme, ikke sandt? for sin kære Gautruches Skyld.

Germinie havde hørt paa Gautruche med fremrakt Hoved og med Hagen støttet paa sin Haandflade; nu smed hun sig tilbage og brast i en skingrende Latter:

— Ha, ha, ha! Naa saa, det har du troet . . . Og det fortæller du mig saadan uden videre! Du har troet, at jeg vilde forlade hende, hende! Frøkenen . . . Er det virkelig sandt, at du har bildt dig det ind? . . . Du er et gyseligt Fæ, kan jeg lade dig vide . . . Om du saa havde Penge i Skæppevis, om du saa struttede af Guld, hører du? struttede af Guld . . . Nej, det er altfor morsomt . . . Frøkenen? Men véd du da ikke, har jeg ikke sagt dig det? . . . Det var jo net, om hun døde, og jeg ikke var der til at lukke hendes Öjne! Det gad jeg nok set! . . . Og du har virkelig troet det for Alvor?

— Ja Gu' ha' jeg bildt mig det ind . . . Efter den Fod vi stod paa med hinanden . . . troede jeg, at du tænkte mer paa mig end paa hende . . . kort sagt, at du elskede mig . . . sagde Maleren, der kom ud af Fatningen ved den skrækkelige og bidende Spot, der laa i Germinies Ord.

— Naa saa, du troede, at jeg elskede dig? Og som om hun pludselig drog Samvittighedsnagene og de Saar, hendes Elskov havde slaaet

hende, frem af sit Hjærtes Dyb. — Aah, ja vist holder jeg af dig, ligesom du holder af mig; det ene er ligesaa godt som det andet. Jeg holder af dig som af det, man har ved Haanden, og som man bruger, netop fordi man har det ved Haanden . . . Jeg har vænnet mig til dig som til en gammel Kjole, man bliver ved at gaa med; saaledes holder jeg af dig . . . Og hvorfor skulde jeg saa bryde mig om dig? Dig eller en anden; jeg gad nok spörge dig, hvad Forskel der er derpaa? For hvad har du været for mig mer end enhver som helst anden? . . . Du har faaet Fingre i mig . . . men hvad saa? Er det en Grund til, at jeg skulde holde af dig? . . . Og hvad har du saa gjort for at knytte mig til dig, vil du behage at sige mig det? Har du for min Skyld givet Afkald paa saa meget som et Glas Vin? Har du haft Medlidenhed med mig, naar jeg asede omkring i Sneen og Snavset med Fare for at faa en Sygdom paa Halsen? Aah jo vist, og det, som man sagde til mig, det, som man spyttede mig i Öjnene, saa at Blodet kogte i mig . . . Al den Haan, jeg har maattet döje, mens jeg ventede paa dig . . . tog du dig maaske det nær? . . . Nej gaa væk; jeg har længe haft i Sinde at sige dig alt dette, det har længe ligget mig paa Hjærte . . . Eller tror du maaske, vedblev hun med et grusomt Smil, at du har gjort mig rundtosset med det Kropstykke, eller det Haar, som du ikke har et af

paa Hovedet, eller med det Hoved? Det sker ikke mer! Jeg har taget dig . . . ligesom jeg vilde have taget enhver som helst anden . . . Jeg véd ikke, hvad der gik af mig den Gang . . . det er ikke mer mig, som vil noget . . . Jeg tog dig, fordi det varmede. Nu véd du Besked!

Hun holdt inde et Öjeblik.

— Bliv kun ved, sagde Gautruche; se mig kun rigtig efter i Sömmene, mens du er i Færd med det . . . Genér dig blot ikke.

— Og hvad saa? sagde Germinie. Du bildte dig ind, at jeg skulde blive ude af mig selv af Henrykkelse over at leve sammen med dig? Du tænkte: hvor hun vil blive glad, det skikkelige Skrog. Og saa behøver jeg blot at love hende, at jeg vil gifte mig med hende . . . Saa render hun straks af Plads . . . Saa giver hun sit Herskab Døden og Djævelen . . . Ser du, Frøkenen! Frøkenen, hun har ikke andre end mig . . . Men det véd du ikke . . . og du vilde da heller aldrig kunne forstaa det . . . Frøkenen, som er alt for mig. Siden Mo'r døde, har jeg ikke haft andre end hende; hun er den eneste, der har været god mod mig! Er der andre, der har sagt til mig, naar jeg var bedrøvet: du er bedrøvet, eller naar jeg var syg: du er syg. Ingen anden i den vide Verden. Hun er den allereneste, der har plejet mig, taget sig af mig. Hør du! du kalder det Kærlighed, som er mellem os . . . Nej, der er

En, der har elsket mig, Frøkenen! ja elsket mig. Véd du, at det bliver min Død, hvis hun faar at vide, at jeg er bleven saa ynkelig en Skabning, som jeg er, en S . . . . — Hun sagde Ordet rent ud. — Og at göre Nar af hende; at tilliste sig hendes Velvilje, at lade hende holde af mig som af en Datter, af mig, mig! Fik hun nogen Sinde det mindste Nys om, hvorledes det staar til med mig . . . du kan være rolig for, det vilde ikke vare længe . . . Der er En, som vilde springe ned fra femte Sal, saa sandt Gud lever! Men du! bild dig blot ikke ind, at du har nogen Plads i mit Hjærte, at du er noget for mig i Livet, dig bruger jeg kun for min Fornöjelse . . . . Men jeg har haft en Mand . . . Aah jeg véd heller ikke, om jeg holdt af ham . . . Man kunde have hugget mig til Plukfisk for hans Skyld, uden at jeg vilde have knyet . . . kort sagt, den Mand, der bragte mig i Snavset . . . Nu ser du, jeg var helt væk i ham, jeg aandede kun, for saa vidt han tillod det; naar jeg var borte i det, og han havde forlangt at trampe mig paa Maven, jeg havde ladet ham trampe! . . . Men ser du! var Frøkenen bleven syg den Gang, havde hun vinket ad mig med sin lille Finger . . . jeg var öjeblikkelig gaaet hjem . . . Ja for hende havde jeg opgivet ham, hører du, opgivet ham!

— Naa, siden Sagerne staar saaledes, og du holder saameget af den gamle, saa har jeg

kun ét Raad at give dig . . . Du bör ikke mer forlade din gode Frøken, det kan du vel selv indse?

— Mener du dermed, at vi er færdige med hinanden? sagde Germinie og stod op.

— Det ser paa min Tro saadan ud.

— Nu vel, saa Farvel da . . . det passer mig ogsaa bedst.

Og hun fo'r lige hen til Dören og gik sin Vej uden at sige et Ord mere.

LIV.

Efter at Germinie havde brudt med Gautruche, sank hun endnu dybere ned i sin Skændsel, dybere end hidtil, ned under Dyrene. Den elendige, elskovssyge Skabning faldt og faldt og blev en ren Gadestrygerske. Hun tog de Elskere, man er færdig med paa en Nat, dem, der gik forbi hende, dem, hun mødte, dem, der tilfældigvis paa Gaden falder i Hænderne paa de Kvinder, der trækker. Hun behøvede ikke at vente, til hendes Sanselighed vaagnede; hendes Brynde var umættelig, meldte sig straks, optændtes öjeblikkelig. Hun kastede sig længselsfuldt i Armene paa den förste den bedste, saa' ikke paa ham, vilde ikke have kunnet kende ham igen. Ungdom, Skönhed, Mandighed, hvori selv de dybest sunkne Kvinder søger ligesom et lavtstillet Maal — intet af alt dette fristede hende, hun brød sig ikke om det.

Hendes Öje søgte i Herrerne kun Manden; hvorledes han var, det var hende ligegyldigt. Den sidste Blufærdighed, den sidste Følelse af Menneskeværd i Udskejelserne, det at give én Fortrinsret, at vælge, ja selv det eneste, de løsagtige Kvinder beholder tilbage af Samvittighed og Personlighed — Væmmelsen, selve Væmmelsen, havde hun mistet.

Hun gik omkring i Gaderne, rendte der hele Natten, mistænksom og sky som de Dyr, der snuse om i Mørket for at søge efter Føde. Hun var som sat udenfor sit Kön, det var hende, der gjorde de förste Tilnærmelser, hun opsøgte de raaeste, hun benyttede sig af, at Mændene vare fulde, og det var dem, der gav efter for hende, ikke omvendt. Hun gik og snusede, opsøgte urene Skjulesteder, de ensomme Afkroge, man kan benytte om Aftenen, de Hænder, der vente paa at faa fat i et Skört. De forbigaaende saa' hende ved Midnatstid i Lygteskæret snige sig omkring, mørk og skælvende, ligesom krybe af Sted langs med Jorden med böjet Overkrop, dukke frem i Mørket og se saaledes ud, som om hun var vanvittig eller syg. Hendes evige Udskejelser var af den Slags, der giver Tænkerens Hjærte og Lægens Tanker noget at bestille.

LV.

En Aften, da hun saaledes snusede omkring i Rue de Rocher, kom hun forbi en Vin-

handler paa Hjörnet af Rue de Labard. Hun fik Öje paa Ryggen af en Mand, der sad derinde; det var Jupillon.

Hun standsede brat, gik hen til en Side, lænede sig til Laagen ind til Vinhandleren og gav sig til at vente. Hun havde Lysskæret fra Boden paa Ryggen, lænede sig med Skulderen til Træmmeværket, holdt Skörtet op med den ene Haand foran og lod den anden Haand hænge slapt ned. Hun lignede en Statue af Skyggen, der stod paa en Hjörnesten. I hendes Stilling laa der en skrækkelig Bestemthed, en Taalmodighed, der syntes at kunne holde ud til evig Tid dér. Hun saa' paa de forbigaaende, paa Køretöjerne, paa Gaden som gennem en Taage, som noget i det fjærne. Hjælpehesten, som Omnibussen brugte til at slæbe sig op ad den stejle Gade, en hvid Hest, stod foran hende ubevægelig, udaset, sovende; det skarpe Lys fra Dören faldt paa dens Hoved og Forben — hun saa' den ikke. Der laa en Taage over Byen. Det var den Slags sølede og snavsede Vejr, da Regndraaberne synes at blive til Snavs, för de naa Jorden. Rendestenen løb tæt op til hendes Fødder. Saaledes stod hun en halv Times Tid; det var en ren Ynk at se paa hende; hun rørte sig ikke, men stod truende og fortvivlet i Halvlyset, mørk og saaledes, at man ikke kunde se hendes Ansigt. Hun lignede Skæbnens Gud, som Natten havde opstillet foran en Kippe!

Tilsidst kom da Jupillon. Hun stillede sig op foran ham med korslagte Arme:

— Mine Penge! sagde hun til ham. Hun saa' ud som en Kvinde, der ikke længer har nogen Samvittighed, for hvem der hverken er nogen Gud, Gendarmer, Domstole, Skafot eller noget som helst andet.

Jupillon mærkede, at Lögnen blev siddende ham i Halsen:

— Dine Penge, stammede han, dine Penge, dem skal du nok faa. Men du maa give Tid . . . I denne Tid, skal jeg sige dig, gaar det ikke godt med Arbejdet . . . Jeg har for længe siden opgivet mit Udsalg, det véd du vel nok . . . Men om tre Maaneder, det lover jeg dig . . . Og hvordan har du det saa?

— Dit Asen, du er! Saa fik jeg dog fat i dig! Du vilde knibe ud . . . Men fra dig skriver al min Ulykke sig! det er dig, der har gjort mig til det jeg er, du Røver, Tyv, Afskum . . . Ah! det er dig . . .

Germinie slyngede ham alt dette i Ansigtet, gik nærmere ind paa ham, saa' ham stift ind i Öjnene og strakte sit Bryst hen imod hans. Hun syntes at forberede sig paa de Stryg, hun selv fremkaldte og tilskyndede ham til at give sig: — Men saa slaa mig dog! Sig mig, hvad man skal sige til dig, for at du skal prygle En?

Hun kunde ikke tænke fornuftig længer. Hun vidste ikke, hvad hun vilde, hun havde

blot ligesom Trang til at faa Prygl. Hun var greben af en ubevidst, uforstandig Lyst efter at blive behandlet raat, slaaet fordærvet, lide paa Legemet, at føle et Stød, en Rystelse, en Smerte, som kunde bringe Oprøret i hendes Hoved til Tavshed. Hun tænkte kun paa Prygl for at faa Ende paa det. Og efter Pryglene saa' hun med en Sövngængers Klarhed alle de Ting, der vilde komme bag efter, Vagten, Betjenten, Assistenten! Ja Assistenten, ham kunde hun fortælle alting, sit Levnedsløb, sin Elendighed, alle de Lidelser, som dette Menneske var Skyld i, alt, hvad han havde kostet hende. Hun følte allerede, hvorledes hun blev lettere om Hjærtet, ved at tale fra Leveren under Skrig og Taarer, om alt det, der var nær ved at lægge hende i Graven.

— Men saa slaa mig dog! blev hun ved at gentage og gik nærmere og nærmere ind paa Jupillon; han gjorde sig saa lille som muligt og tilkastede hende nogle venlige Ord, som man gör ved en glubsk Hund, der ikke kender En, og som vil bide.

— Naa gamle Tøs, mon det ikke var bedst, at De lod være med at gaa den Herre i Vejen, sagde en Betjent, han greb Germinie haardt i Armen og drejede hende halvt om. Germinie sank i Knæ under denne Betjents raa Forhaanelse. Hun troede, at hun skulde have besvimet. Saa blev hun bange og gav sig til at løbe midt hen ad Gaden.

LVI.

Lidenskaben har sine vanvittige og uforklarlige Tilbagefald. Germinie troede, at hendes forbandede Kærlighed til Jupillon var død og begravet efter de Saar og Slag, han havde tilföjet hende; men den levede op igen. Hun var helt forskrækket over at genfinde den, da hun kom hjem igen. Blot det, at hun havde set denne Mand, været ham nær i nogle Minuter, hørt Klangen af hans Stemme, indaandet samme Luft som han — havde været tilstrækkeligt til at göre en Omvæltning i hendes Hjærte og at kalde hende helt og holdent tilbage til Fortiden.

Trods alt havde hun aldrig ret kunnet rive Jupillon ud af sit Hjærte; han havde slaaet for dybe Rødder deri. Han var hendes förste Kærlighed. Hun tilhørte ham mod sin Vilje ved det Herredömme, Minderne og Vanen havde over hende. Hun var knyttet til ham ved de pinagtige Baand, som knytter en Kvinde til en Mand for bestandig, Offeret, Lidelsen, Fornedrelsen. Han besad hende, fordi han havde krænket hendes Samvittighed, traadt hendes Forhaabninger under Fødder, gjort hendes Liv til et Martyrium. Hun var hans for bestandig, fordi han var Skyld i alle de Smerter, hun havde gennemgaaet.

Og det Sammenstød, den Scene, som burde have indgydt hende Rædsel for nogen Sinde at møde ham mer, optændte i hende en brændende Lyst efter at gense ham. Hendes Li-

denskab fik igen Magt over hende. Hun var saa optagen af at tænke paa Jupillon, at hun blev lutret ved det. Hun töjlede öjeblikkelig sine Lyster. Hun vilde ikke mer hengive sig til andre, da det var det eneste Middel til at komme til at tilhøre ham igen.

Hun gav sig til at udspejde ham, at undersøge, naar han gik ud, hvad Gader han gik igennem, og hvor han gik hen. Hun fulgte ham til Batignolles, hvor han nu boede; hun gik efter ham, var tilfreds, naar hun kunde sætte sin Fod, hvor han havde sat sin, føres ad samme Veje som han, se lidt paa ham, opfatte en af hans Fagter, fange et Blik af ham. Hun turde ikke tale til ham, hun holdt sig altid i Afstand, gik bag ham som en forstødt Hund, der er lykkelig, naar man ikke sparker til den.

Saaledes gjorde hun sig Uger igennem til en Skygge af denne Mand, en ydmyg og frygtsom Skygge, som veg tilbage og bukkede sig, naar hun var bange for, at han havde set hende. Saa nærmede hun sig igen frygtsomt, og naar det forekom hende, at denne Mand blev utaalmodig, standsede hun og saa ud, som om hun bad om Naade.

Somme Tider stod hun og ventede paa ham udenfor det Hus, han var gaaet ind i, gik efter ham, naar han kom ud, fulgte efter ham hjemad, altid langt bag ved og uden at tale til ham, som en Tigger, der beder om Levningerne

og takker for det, man giver ham Lov til at sanke op. Saa stod hun og lyttede ved Skodderne i den Stue, hvor han boede, om han var alene, eller om der var nogen hos ham.

Gik han med et Fruentimmer under Armen, fulgte hun ham endnu mere haardnakket trods alt det, det kostede hende. Hun gik, hvor Parret gik hen, lige til Enden. Hun gik ind efter dem i de offentlige Haver, paa Dansebulerne. Hun gik og hørte paa deres Latter, paa hvad de talte om. Hun følte de skrækkeligste Sjælekvaler ved at se og høre dem, og blev alligevel dér, i Ryggen paa dem, og forblødte sig i sin Skinsyge.

LVII.

Man var i November Maaned. Germinie havde ikke truffet Jupillon i tre, fire Dage. Hun gik paa Lur efter ham i Nærheden af hans Bolig. Da hun kom til Gaden, saa' hun allerede langtfra en bred Lysstribe gennem en Sprække i Skodderne. Hun gik nærmere og hørte, at de lo og klinkede, Fruentimmerstemmer, saa en Sang, en Stemme, en Kvindes, hendes, som hun hadede med alt det Had, hendes Hjærte kunde rumme, hendes, som hun ønskede maatte dø, hendes, hvis Død hun saa ofte havde spurgt efter i Kaffegrumset — kort sagt Søskendebarnets.

Hun klinede sig op ad Skodderne, ind-

sugede det, de talte om, hvor kvalfuldt det end var at høre, det hun törstede efter og mættede sig med at lide. Der faldt en kold Vinterregn. Hun mærkede ikke til det. Hun var aldeles optaget af at høre efter. Det lød, som om den Stemme, hun hadede, somme Tider blev svagere og døde hen i Kys, og naar hun sang, lød det næsten, som om Sangen kvaltes af en Mund, der fæstede sig paa den syngendes. Tiden gik. Germinie stod der fremdeles. Hun tænkte slet ikke paa at gaa. Hun ventede uden at tænke over, hvad hun ventede paa. Det forekom hende, at hun maatte blive der bestandig, lige til Slutningen. Tagrenden over hende var i Stykker, og Vandet strömmede ned over hendes Skulder. Store Draaber gled ned ad hendes Nakke. Det løb hende koldt ned ad Ryggen. Hendes Kjole drev af Vand. Hun lagde ikke Mærke til det. I alle sine Lemmer følte hun kun Sjælens Lidelser.

Langt hen paa Natten begyndte man at røre sig derinde; der gik nogen hen mod Dören. Germinie løb hen og gemte sig bag en fremspringende Mur og saa' en Kvinde, som et ungt Menneske trak af Sted med. Da hun saa' dem gaa bort, følte hun noget blødt og vaadt paa sine Hænder, som först gjorde hende bange; det var en Hund, der slikkede hende, en stor Hund, der tidt havde ligget paa hendes Skød i Bagværelset i Frokosthallen, da den var en Hvalp.

— Her, Molosse! raabte Jupillon nogle Gange utaalmodig henne i den mørke Gade.

Hunden gøede, fo'r af Sted, kom springende tilbage og gik saa. Dören blev lukket. Stemmerne og Sangen førte Germinie tilbage til sin gamle Plads op ad Skodderne. Regnen gennemblødte hende, og hun lod sig gennembløde, mens hun stadig lyttede lige til Morgen, til den lyse Dag, til Murerne gik paa Arbejde med deres Frokost under Armen og lo ad hende, da de fik Öje paa hende.

LVIII.

To eller tre Dage efter, at Germinie havde tilbragt Natten ude i Regnvejret, kom hun ned om Morgenen med et Ansigt, hvorpaa man kunde se, at hun var syg, med røde Pletter i Ansigtet og brændende Öjne. Hun sagde ikke noget, beklagede sig ikke og gjorde sit Arbejde som sædvanlig.

— Kom hen du og lad mig se lidt paa dig, sagde Frøkenen og tog hende rask i Armen: — Hvad er der i Vejen med dig, du ser jo ud, som om du havde ligget i Jorden. Er du syg? Du min Gud, hvor dine Hænder brænder.

Hun tog hende i Haanden, men stødte efter et Öjebliks Forløb Armen tilbage:

— Hvordan gaar det dog til, dit Bagbæst! Du ryster af Feber, og det beholder du hos dig selv?

— Nej vist ikke Frøken, stammede Germinie. Jeg tror, at jeg simpelt hen har faaet en ordentlig Forkølelse . . . Forleden Nat glemte jeg at lukke Køkkenvinduet, för jeg faldt i Sövn.

— Ja du er en net En, svarede Frøkenen. Du kunde gærne lægge dig til at dø uden at sige saa meget som Uh! men vent lidt . . .

Hun tog sine Briller paa, rullede et lille Bord hen til Kaminen og gav sig til at skrive nogle Linjer med sine klodsede Bogstaver.

Derpaa lagde hun Brevet sammen og sagde: — Maaske du nu vil göre mig den Tjeneste og give din Veninde Adele dette, for at hun kan lade Portneren bringe det af Sted; og saa til Köjs med dig!

Men Germinie vilde ikke lægge sig. Det var ikke Umagen værd. Hun vilde ikke anstrænge sig, hun vilde sidde stille hele Dagen. Desuden var det værste af Sygdommen ovre; hun havde det allerede bedre. At gaa i Seng var det samme som at lægge sig til at dø.

Lægen, som Frøkenen havde sendt Bud efter, kom om Aftenen. Han undersøgte Germinie og befalede, at man skulde anvende Vortemælksolje. Det var galt fat med hendes Bryst, men han kunde endnu ikke sige noget. Han maatte först se, hvad Gavn Lægemidlet vilde göre.

Nogle Dage efter kom Lægen igen. Germinie maatte gaa i Seng, og han stethoskoperede

hende omhyggelig. — Det er vidunderligt, sagde han, da han var kommen ned igen, hun har en Brystbetændelse, og har ikke ligget et Öjeblik . . . Er hun da af Jærn, det Pigebarn? . . . Hvilken Kraft bor der dog ikke i Fruentimmerne . . . Hvor gammel er hun?

— En og fyrre.

— En og fyrre? Aah det er ikke tænkeligt . . . Er De vis paa det? Hun ser ud, som om hun var halvtreds.

— Aah, naar det kommer an paa at se ud, saa ser hun ud til alting . . . Hvad skal man sige dertil? Aldrig rask . . . altid syg . . . Sorger . . . Elendighed . . . Hun er et af den Slags Mennesker, som finder Fornöjelse i at pine sig selv.

— En og fyrre, det er forbavsende! gentog Lægen. Efter et Öjebliks Tavshed begyndte han igen:

— Véd De, om der i hendes Familie er Tilböjelighed til Brystsyge? Er der nogen af hendes Slægtninge, der er døde deraf? . . .

— En af hendes Søstre er død af Brystbetændelse . . . men hun var ældre . . . Hun var otte og fyrre, saavidt jeg véd.

Lægen var bleven alvorlig. — Slimet begynder at løsne sig, sagde han i en sikker Tone. Men det er absolut nødvendigt, at hun holder sig i fuldstændig Ro . . . Send hende hen til mig én Gang om Ugen . . . Hun maa komme hen til mig . . . Hun maa vælge en Dag, naar det er godt Vejr, en Solskinsdag.

LIX.

Hvad Frøkenen saa end sagde, hvor meget hun end bad, truede og skændte, saa kunde hun ikke sætte igennem, at Germinie lagde sig til Ro i nogle Dage; hun vilde end ikke høre tale om at tage En til det grove Arbejde. Hun erklærede rent ud, at det baade var ugörligt og overflødigt, at hun aldrig vilde kunne tænke sig, at en fremmed Pige skulde nærme sig Frøkenen, opvarte hende og pusle om hende. Hun kunde ligge i sin Seng og faa Feber blot ved at tænke paa det, og hun bad om, at man vilde lade hende passe sit, saa længe hun kunde flytte en Fod. Hun sagde dette i saa kærlig en Tone, bad saa bönlig med Öjnene; hendes svage Stemme var saa ydmyg og lidenskabelig, at Frøkenen ikke kunde faa Sind til at tvinge hende til at tage en anden Pige. Hun nöjedes med at kalde hende »en Stivnakke og et rent Asen«, der ligesom alle de andre tossede Bønder troede, at det at gaa til Sengs var det samme som at dø.

Hun holdt sig paa Benene og saa' ud, som om hun havde det bedre, takket være de virksomme Lægemidler. Hun blev ved at rede Frøkenens Seng, og denne hjalp hende med at ryste Madratserne. Hun blev ogsaa ved at lave Maden, og det var det værste af alting for hende.

Naar hun lavede Frokosten og Middagsmaden, var hun lige ved at opgive Aanden ude

i Køkkenet. Det var et af disse usle smaa Køkkener, som man træffer i de store Byer, og hvori en Mængde Piger henter sig en Brystsyge. Naar hun tændte op med Pindebrændet, og den skarpe Røg slog op derfra, var hun nærved at faa ondt. Røgen af de Kul, som Hörkræmmeren inde ved Siden af hende solgte hende, og som osede ganske forfærdelig, steg hende til Hovedet. Trækrøret var fuldt af Sod, Kappen omkring Kaminen lav, og hun maatte indaande den ætsende, usunde og varme Damp fra Røret og Kogestedet, der laa i Höjde med hendes Bryst. Hun mærkede, hvorledes det varme og røde Blod fòr hende op i Ansigtet og afsatte røde Skjolde i hendes Pande. Ligesom Strygejomfruerne, naar de er nær ved at kvæles af Trækulsdampen i Strygeovnene, løb hun hen, smækkede Vinduerne op og indaandede den iskolde Luft.

Det var ikke alene Menigmands Rædsel for at lægge sig, der bidrog til at holde hende paa paa Benene trods hendes Lidelser, at gaa oppe, skönt hun var lige ved at styrte, eller som indgav hende den rasende Skinsyge, der ikke vilde tillade andre at pusle om Frøkenen; hun var ogsaa bange for, at et andet Tyende skulde angive hende. Hun maatte blive dér, hvor hun var, for at passe paa, at ikke andre nærmede sig Frøkenen. Saa maatte det ogsaa se ud, som om hun ikke fejlede noget, hun maatte ikke ligne En, der var nærved at

dø, i deres Öjne, hun skyldte Penge. Det skulde tværtimod se ud, som om hun var helt kry og livsglad; hun maatte indgyde Folk i Gaden Tillid ved at stille Lægens Ord paa Skruer, ved at lade, som om hun selv haabede det bedste, og love ikke at lægge sig til at dø. Hun maatte se ud, som om der ikke var noget i Vejen, for at berolige de Mennesker, der havde laant hende Penge, for at Snakken om disse Penge ikke skulde komme op ad Trappen til Frøkenen.

Hun spillede denne skrækkelige, men nødvendige Komedie. Som en sand Heltinde rettede hun sin sammenkrøbne Skikkelse. Naar hun gik forbi Udsalgene, fra hvis Vinduer man udspejdede hende, gik hun hurtig, skönt hun knapt kunde slæbe Benene efter sig, gned hun sine Kinder med en ru Serviet for at faa lidt Blod op i dem, der kunde skjule, hvor blege de var, og Dødsmasken, der laa over dem.

Trods den gyselige Hoste, der rystede hende hele Natten, trods Sövnløsheden, trods Modbydeligheden for al Næring, lykkedes det hende Vinteren igennem at beherske sig selv og at udfægte Kampen med hendes vaklende Helbred.

Hver Gang Lægen kom, sagde han til Frøkenen, at ingen af de indre Dele var angreben i den Grad, at der var Fare paa Færde. Lungespidserne var vel ikke ganske i Orden, men det kan man komme sig for. Kun er

Legemet opslidt, helt opslidt, tilföjede han i en bedrøvet og lidt forlegen Tone, som slog Frøkenen, og naar han hver Gang gik, talte han om Forandring af Luft, om Landet.

LX.

Da man havde naaet Avgust, vidste Lægen ikke andet Raad, end at Germinie maatte paa Landet. Gamle Folk holde ikke af at skifte Sted, Vaner, Tider, men til Trods for sin Kærlighed til sit Eneboerliv og alle de Ubekvemmeligheder, der følge med at rive sig løs fra Hjemmet, besluttede Frøkenen sig til at tage paa Landet med Germinie. Hun skrev til en Datter af hendes »Kylling«, som levede med en hel Redefuld Börn paa en kön lille Ejendom i en Landsby i Brie, og som i mange Aar havde anmodet hende om at skænke hende et længere Besøg. Frøkenen bad om Gæstfrihed for sig og sin syge Pige i fire—seks Uger.

Saa rejste man. Germinie var lykkelig. Ved Ankomsten befandt hun sig allerede bedre. Det saa' ud, som om Sygdommen gav efter for denne Forandring af Luft. Men det Aar var Sommeren ustadig, regnfuld med pludselige Omskiftelser og hæftige Storme. Germinie blev forkølet, og Frøkenen hørte over sit Hoved, lige over det Sted, hvor hendes Seng stod, den frygtelige Hoste, som hun ikke havde kunnet holde ud at høre i Paris, og som gjorde hende

saa ondt. Disse Anfald af tör Hoste kom stødvis, og hun var nærved at kvæles i dem; de holdt op et Öjeblik, men saa kom de igen; disse Anfald, som man i Nattens Tavshed laa og lyttede efter i ængstelig Spænding for det, der vilde komme igen, og som kom igen bestandig, brød ud, knækkede over, døde hen; men som sitrede gennem Luften, selv efter at de var hørte op, aldrig tav og aldrig fik Ende.

Men naar Natten var forbi, stod Germinie op med Anspændelse af alle sine Kræfter og tog ordentlig fat; det forbavsede Frøkenen et Öjeblik, men det beroligede hende ogsaa. En Morgen kørte hun med Tjeneren i en Bænkevogn hen til en Mølle en Milsvej borte for at købe Fisk. En anden Gang slæbte hun sig med Pigerne paa Gaarden hen til et Skovbal og kom först hjem, da det var höjlys Dag. Hun arbejdede med og hjalp det øvrige Tyende. Hun sad paa Hjörnet af en Stol henne i en Krog i Køkkenet og havde altid noget mellem Hænderne. Frøkenen maatte tvinge hende til at gaa ud og sætte sig i Haven. Germinie satte sig saa paa en Græsbænk og slog Solskærmen op over Hovedet, saa Solen faldt paa hendes Nederdel og Fødder. Hun rørte sig ikke af Stedet, men sad og faldt i Tanker, mens hun indaandede Lyset og Varmen og følte en Slags febrilsk Lykke ved at indsuge det i fulde Drag. Hendes hængende Mund aabnede sig for den friske Luft. Hendes Öjne brændte,

men hun saa' sig ikke om; og i det blege Lys, som faldt gennem Solskærmens Silketöj, lignede hendes indskrumpne, kødløse uheldsvangre Ansigt et forelsket Dødningehoved.

Hvor dødtræt hun end var om Aftenen, kunde man ikke faa hende til at lægge sig, för Frøkenen var kommen i Seng. Hun vilde være til Stede for at klæde hende af. Hun sad ved Siden af Frøkenen, og en Gang imellem rejste hun sig for at hjælpe hende af med Skörterne; saa satte hun sig, samlede sine Kræfter og stod op igen for at hjælpe hende med et eller andet. Frøkenen maatte med Magt tvinge hende ned i Stolen og sige til hende, at hun skulde blive siddende. Og saalænge denne Afklædning stod paa, pludrede hun væk, løst og fast om Tjenestefolkene i Huset: Ser De Frøken! De gör Dem ingen Forestilling om, hvordan de ser paa hinanden, naar de tror, at man ikke lægger Mærke til det . . . Kokkepigen og Tjeneren . . . De holder sig nogenlunde, naar jeg er dér; men forleden Dag kom jeg bag paa dem ude i Bryggerset . . . Tænk Dem! de kyssede hinanden. — Naa, er du nu der med dine Historier igen, ytrede Frøkenen; men hvad i al Verden rager det dig, om de næbbes eller ikke næbbes? De er vel gode imod dig, ikke sandt? Det andet kommer ikke dig ved . . . . Aah ja, meget gode Frøken! jeg har ikke noget at klage . . . I Nat stod Marie op og gav mig noget at drikke . . . og han, er der noget lækkert til-

overs fra Herskabets Bord, faar jeg det . . . . Han er meget opmærksom mod mig . . . . Marie synes just ikke overdrevent om, at han saadan gi'r sig af med mig . . . De kan jo nok forstaa Frøken . . . Hold nu op med al den Sludder og i Seng med dig, sagde hendes Herskab lidt mut; Frøkenen var baade bedrøvet og ærgerlig over, at et saa sygt Menneske beskæftigede sig saa ivrig med andres Kærlighedshistorier.

LXI.

Da de kom hjem fra Landet, undersøgte Lægen Germinie og sagde til Frøkenen: Det er gaaet hurtig, meget hurtig . . . . Den venstre Lunge er helt fortæret . . . Den höjre Lungespids er angreben, og jeg er næsten bange for, at Smitten har bredt sig over hele Lungen . . . Hun er færdig . . . Hun kan leve seks Uger, to Maaneder i det höjeste . . .

Aah du min Gud, sagde Frøken de Varandeuil, skulle alle de, jeg holder af, gaa bort för mig? Jeg skal altsaa være den sidste! det er dog for galt . . .

— Har De tænkt paa at faa hende nogen Steds hen? sagde Lægen efter et Öjebliks Tavshed . . . De kan ikke beholde hende her, det vil være en altfor stor Ulejlighed for dem . . . Det vil göre Dem altfor ondt at have hende liggende her, föjede han til, da han saa', at Frøkenen blev gnaven.

— Nej Doktor, det har jeg ikke tænkt paa . . . Ja jeg bliver vel nødt til at lade hende flytte . . . Men De har jo selv set det, Doktor; hun er ikke min Pige, hun hører til den Familie, jeg aldrig har haft . . . . . Hvad skal jeg sige til hende? Væk med dig! Först nu føler jeg, hvor sørgeligt det er at være fattig, at maatte bo i saadanne Huller . . . Men jeg kan ikke paa nogen Maade tale med hende om det . . . . Og hvor skal jeg saa sende hende hen? Til Dubois? . . . Ja Dubois maa det være . . . Der har hun været henne og se til en Pige, som tjente hos mig förend hun, og som er død der . . . Nej saa kunde jeg ligesaa gærne slaa hende ihjel straks! . . . . Men paa Sygehuset? Nej heller ikke dér; jeg kan ikke lide, at hun skal dø der.

— Snak, Frøken. Der vil hun faa det hundrede Gange saa godt som her . . . Jeg skal faa hende ind paa La Riboisière; hun skal komme til at ligge under en Læge, som er en Ven af mig . . . Jeg skal anbefale hende til en af Bestillingsmændene, som jeg har gjort en Del for . . . Der er en rigtig flink Sygepasserske paa det Værelse, hvor jeg skal faa hende ind . . . Behøves det, skal hun faa Eneværelse . . . Men jeg er vis paa, at hun heller vil ligge paa en Fællesstue . . . Ja saaledes skal det være, ikke sandt, Frøken? . . . Hun kan ikke blive paa det Kammer deroppe . . . . De véd selv, hvad det er for nogle gyselige Huller, Pigekamrene

. . . Jeg mener ogsaa, at Sundhedskommissionen burde tvinge Husejerne til at tage lidt Hensyn . . . Det er skammeligt . . . . Vinteren staar for Dören . . . der er ingen Kakkelovn; hun kunde ligesaa godt bo i en Iskælder som der oppe under Taget . . . Hun er endnu paa Benene . . . Det er et forbavsende Mod hun har, en underlig nervøs Livskraft . . . Men alligevel maa hun snart krybe i Sengen . . . og hun kommer ikke op mer . . . Vær nu fornuftig, Frøken! . . . Skal jeg tale med hende?

— Nej foreløbig ikke . . . Jeg maa först vænne mig til den Tanke . . . Og jeg maa have hende om mig; jeg kan ikke faa i mit Hoved, at det er forbi med hende saa snart . . . . Lad os se Tiden an . . . Senere hen kan vi se til . . . ja vist, senere hen.

— De maa ikke tage mig det ilde op, Frøken, men jeg anser det for min Pligt at sige Dem, at De bliver syg, hvis De selv vil passe hende.

— Jeg? . . . Blæse være med det! . . . Og hun slog ud med Haanden, som om hun vilde sige, at der ikke laa nogen Vægt paa hendes Liv.

LXII.

Mens Frøken Varandeuil saaledes gik og ængstede sig og var bekymret for Pigen, fik hun et underligt Indtryk, en vis ubestemt Frygt lige overfor det ny, ukendte og hemmeligheds-

fulde Væsen, som Germinie var bleven omskabt til. Frøkenen følte sig ilde til Pas overfor dette indskrumpede, askegraa, næsten helt forsvundne Ansigt, der var saa uforsonlig haardt, og som kun glimtvis syntes at blive sig selv igen, naar Germinie anstrængte sig for at fremtvinge et svagt Smil. Den gamle Dame havde set mange dø; hun mindedes med Smerte Udtrykket i elskede Ansigter paa dem, der skulde til at dø, sörgmodige, nedslagne, utrøstelige Udtryk, men ingen af de Ansigter, hun mindedes, havde i den sidste Tid för Døden haft dette mørke Præg, saaledes — saa at sige — lukket for det indre Liv.

Under alle sine Lidelser holdt Germinie sig stiv, ubevægelig, uigennemtrængelig. Hun var haard som Marmor. Naar Frøkenen saa' paa hende, spurgte hun sig selv, om hvad hun saaledes grublede over uden at sige et Ord, om det var, at hun satte sig op mod Livet, ræddedes for Døden, eller om der laa en Hemmelighed, et Samvittighedsnag til Grund derfor. Den syge brød sig ikke mer om Yderverdenen; hun kunde ikke opfatte noget mer. Hendes Legeme var bleven ligegyldigt for alt; hun søgte ikke nogen Lindring, brød sig ikke en Gang mer om at komme sig. Hun klagede ikke; der var ikke mer noget, der kunde more eller adsprede hende. Hun følte ikke mer Trang til at give sin Kærlighed Luft; hun kærtegnede ikke Frøkenen mer; og det var, som om denne Kvinde-

sjæl hver Dag mistede noget af sit Menneskepræg og forstenedes mer og mer. Undertiden sank hun hen i saa dyb en Tavshed, at man ventede at høre et Skrig, et Ord; men saa saa hun sig om og sagde ikke noget; hun begyndte at se samme Steds hen igen og stirrede stift og stadig ud i Luften.

Naar Frøkenen havde spist til Middag hos en Veninde og kom hjem igen, sad Germinie i Mørke, uden Lys og krøb sammen i en Lænestol, med Benene udstrakte paa en anden Stol, med Hovedet ned paa Brystet og i saa dybe Tanker, at hun ikke hørte, at der var nogen, der gik med Dören. Naar saa Frøkenen kom ind i Stuen, forekom det hende, at hun afbrød et skrækkeligt Stævnemøde mellem Sygdom og Skygge, hvor Germinie i sin Rædsel for det usynlige ledte efter Graven, hvori man ikke ser noget, Dødens Nat.

LXIII.

Hele Oktober igennem var det ikke muligt at faa Germinie til at lægge sig. Dag for Dag blev hun svagere og kraftesløsere. Hun kunde næppe krybe op ad Trappen til sit Værelse, hun maatte slæbe sig op ved Rækværket. Tilsidst faldt hun paa Trappen. De andre Piger løftede hende op og bar hende ind paa hendes Værelse. Men end ikke det kunde holde hende i Sengen. Næste Morgen kom hun ned igen

ved Hjælp af det Udseende af Kraft, som den syge faar om Morgenen. Hun lavede Frøkenens Frokost og lod, som om hun bestilte noget; hun gjorde en Runde i Værelset, holdt sig fast ved Bohavet og slæbte sig af Sted. Frøkenen ynkedes over hende og tvang hende til at lægge sig paa hendes Seng. Dér laa saa Germinie en halv eller hel Time uden at sove, uden at tale; hendes Öjne stod aabne, men rørte sig ikke, som hos Folk, der lider.

En Morgen kom hun ikke ned. Frøkenen gik op paa sjette Sal og ind i den lange Gang, hvor der stank af Pigernes Kloset, og kom saa til Nr. 21, det var Germinies Dör. Denne bad Frøkenen om Forladelse, fordi hun havde tvunget hende til at komme derop. Det havde været hende aldeles umuligt at krybe ud af Sengen. Hun havde store Smerter i Maven, og den var helt opsvulmet. Hun bad Frøkenen sætte sig et Öjeblik og tog Lysestagen bort fra Stolen, der stod ved Hovedgærdet af Sengen.

Frøkenen satte sig ned og saa' sig nogle Öjeblikke om i dette elendige Pigekammer, et af disse Kamre, hvor Lægen er nødt til at sætte sin Hat paa Sengen, og hvor man knapt har Plads til at dø. Det var et Tagkammer uden Kakkelovn og nogle faa Kvadratfod stort. Gennem Lugen paa Skorstenen trængte Sommerheden og Vinterkulden sig i det. Alskens Skramleri, gamle Kufferter, Natsække, et Badekar, den lille Jærnseng, Germinies Søsterdatter

havde ligget i — laa opstablet under Skraataget. Hele Bohavet bestod af en Seng, en Stol, et halt Bord og et sprukkent Vandfad. Over Sengen hang der et Daguerrotypi af et Mandfolk i Ramme, der var malet som Palissandertræ.

Lægen kom i Løbet af Dagen. — Ah, en Underlivsbetændelse . . . ytrede han, da Frøkenen havde beskrevet ham, hvorledes Germinie havde det.

Han gik op for at se til den syge. Han sagde, da han kom ned igen: — Jeg er bange for, at der er en Tarmbetændelse og tillige en Blærebetændelse . . . Det er alvorligt . . . meget alvorligt . . . De maa indstændig paalægge hende ikke at ligge altfor urolig og at vende sig med Forsigtighed . . . Døden kan komme pludselig over hende under de skrækkeligste Smerter . . . Jeg har foreslaaet hende at lægge sig ind paa La Riboisière . . . hun gik straks ind paa det . . . Hun har ikke længer noget imod det . . . Jeg véd blot ikke, om hun kan taale at bringes derhen . . . Rigtignok har hun en overmenneskelig Styrke, jeg har aldrig set noget lignende . . . I Morgen tidlig skal De faa Tilladelse til at faa hende optaget.

Da Frøkenen atter kom op til Germinie, fandt hun hende helt glad ved Tanken om, at hun skulde væk: — Bryd Dem aldrig om det Frøken, om seks Uger er jeg rask igen.

LXIV.

Lægen bragte Tilladelsen næste Dag Kl. 2. Den syge var færdig til at tage af Sted. Frøkenen foreslog hende at benytte en Bærestol, man havde ladet komme fra Hospitalet. — Aah, paa ingen Maade, sagde Germinie, saa vilde jeg tro, at jeg allerede var færdig . . . Hun tænkte paa sin Gæld. Hun var nødsaget til at vise sine Kreditorer i Gaden, at hun levede endnu og var paa Benene.

Hun stod op. Frøken de Varandeuil hjalp hende Skörter og Kjole paa. Saa snart hun var ude af Sengen, udsluktes Livet i hendes Ansigt, det røde paa Kinderne forsvandt, hendes Hud blev helt jordfarvet. Hun klamrede sig fast til Rækværket, krøb ned ad den stejle Køkkentrappe og kom ned i Lejligheden. Man lod hende sætte sig ned i en Lænestol i Spisestuen, henne ved Vinduet. Hun vilde selv trække sine Strömper paa, og mens hun gjorde det med sin stakkels rystende Haand, kunde man se lidt af hendes Ben, der var saa magre, at det var en ren Ynk at se paa dem. Imidlertid pakkede den ny Pige lidt Linned, et Glas, en Kop og en Tinske ind; Germinie vilde have det med. Da det var færdigt, saa' Germinie sig om i Værelset; hun omfattede alting med et sidste Blik, som om hun vilde tage Tingene med sig. Derpaa fæstede hun sit Blik paa Dören, som den ny Pige var gaaet ud ad

og sagde til Frøkenen: — Hun dér er i det mindste en ærbar Pige . . .

Saa rejste hun sig op. Dören smækkede i efter hende, som om den vilde sige Farvel, og lænet paa Frøken de Varandeuil, som næsten bar hende, steg hun de fem Etager ned ad Hovedtrappen. Ved hver Omdrejning stod hun stille og trak Vejret dybt. I Gangen traf hun Portneren, som havde sat en Stol hen til hende. Hun lod sig dumpe ned i den. Den tykke Fyr grinte og lovede hende, at hun skulde blive rask om seks Uger. Hun nikkede med Hovedet og sagde ja, men et Ja, man næppe kunde høre.

Saa sad hun endelig i Drosken ved Siden af sit Herskab. Sædet var haardt, og Vognen skumplede hende. Hun böjede Kroppen forover for ikke at mærke Stødene, naar den skumplede, og med Haanden klamrede hun sig fast til Vogndören. Hun saa' Husene fare forbi, men lukkede ikke Munden op. Da hun kom til Porten paa Sygehuset, vilde hun ikke have, at man skulde bære hende ind. — Kan De gaa saa langt? sagde Portneren til hende og pegede hen paa Modtagelsessalen, som laa en Snes Skridt borte. Hun nikkede og gav sig til at gaa. Det var et Lig, som gik, fordi det vilde gaa.

Endelig kom hun til den store, höje, kolde, strænge, renlige, törre og skrækkelige Sal, hvor der stod Træbænke udenom den Bærestol, som

ventede paa hende. Frøken de Varandeuil lod hende sætte sig paa en Halmlænestol, tæt ved en Glasdör. En Bestillingsmand lukkede Glasdören op og spurgte Frøken de Varandeuil om Germinies Alder og Navn. Derpaa overmalede han i Løbet af et Kvarterstid en halv Snes Papirslapper, hvorpaa der foroven stod et helligt Billede. Da det var gjort, vendte Frøkenen sig om og kyssede hende; hun saa' en af Sygepasserne tage hende under Armen; saa saa' hun ikke mer, men skyndte sig af Sted og faldt bogstavelig ned paa Vognhynderne. Hun begyndte at hulke og gav alle de Taarer frit Løb, der nær havde kvalt hende i den sidste Time. Oppe paa Bukken sad Kusken og undrede sig over, hvorfor hun græd saa stærkt.

LXV.

Saa blev det Torsdag, den Dag, da Frøkenen kunde besøge Germinie. Hun tog af Sted Klokken halv et. Hun vilde være ved hendes Seng i samme Öjeblik, der blev lukket op. Idet hun kørte gennem de samme Gader, hun var kørt igennem for fire Dage siden, mindedes hun den skrækkelige Kørsel om Mandagen. Det forekom hende, at hun sad i Vejen for et sygt Legeme i Vognen, og hun trykkede sig op i en Krog, for at Mindet om Germinie kunde faa Plads i den. I hvad Tilstand vilde hun finde hende? . . . Ja var det sikkert at

hun traf hende? Hvis hendes Seng nu stod tom? . . .

Vognen drejede ind i en lille Gade, der var fuld af Karrer med Appelsiner; paa Fortovene sad der Koner med Kurve, hvori der var Kager. Der var noget ynkeligt og sörgeligt i denne Stillen til Skue af Frugter og Kager under aaben Himmel; disse læskende Midler for de døende og Føde for de syge, som de febersyge venter paa, og de døende haaber paa, og som snavsede Arbejderhænder tog i Forbigaaende for at bringe dem ind paa Sygehuset som en Himmerigsmundfuld til Døden. Börnene bar dem alvorlig og næsten fromt, som om de forstod Sammenhængen, og rørte dem ikke.

Drosken holdt stille foran Gitterporten. Klokken manglede fem Minuter i et. Foran Porten stod der en Række Kvinder i deres Arbejdsdragt, sammenpressede, mod i Hu, bedrøvede og tavse. Frøken de Varandeuil stillede sig ind i Rækken og skred frem efter de andre; man undersøgte hende. Hun spurgte efter den hellige Josefines Sal; man henviste hende til andet Stokværk i den anden Pavillon. Hun fandt Salen og Sengen, Numer 14, som man havde sagt hende, en af de sidste til höjre. For Resten kaldte Germinie paa hende helt oppe fra den anden Ende ved sit Smil, dette de syges Smil paa Sygehuset, som siger saa

blidt, naar der kommer et uventet Besøg: — Her ligger jeg!

Frøkenen böjede sig ned over Sengen. Germinie vilde afværge det af Ydmyghed; hun blev flov over det, fordi hun kun var en Tjenestepige.

Frøken de Varandeuil kyssede hende.

— Aah, sagde Germinie, hvor Tiden dog er gaaet langsomt siden i Gaar . . . Jeg bildte mig ind, at det var Torsdag . . . og jeg var helt syg af Længsel efter Dem . . .

— Min stakkels Pige! . . . Og hvordan har du det saa?

— Aah, nu gaar det godt . . . Min Mave er ikke længer ophovnet . . . Jeg maa blive her i tre Uger, ser De, Frøken . . . De siger, at jeg ikke kommer op för om en Maaned eller seks Uger . . . men jeg kender mig selv . . . Og desuden er jeg godt til Pas, jeg keder mig ikke . . . nu sover jeg om Natten . . . Jeg var saa tørstig, da De bragte mig herhen i Mandags . . . De vil her ikke give mig lidt Vin i Vandet . . .

— Hvad er det, du drikker der?

— Det samme som hos Dem . . . Albumin . . . Vil De være saa god at skænke lidt i til mig . . . Deres Tinbægere her er saa tunge.

Hun rejste sig op paa Albuen ved Hjælp af den lille Stok, som hang midt paa Sengen. Paa den anden Arm havde hun smøget Ærmet op og rakte nu den spinkle og rystende Arm

ud efter Bægeret, som Frøkenen rakte hende. Hun drak.

Da hun var færdig, lagde hun sine to udstrakte Arme op paa Dynen og vedblev: — Skal De virkelig have al den Ulejlighed for mig, stakkels Frøken? . . . Man kan vel ikke røre sig for Snavs hjemme hos os?

— Bryd dig aldrig om det.

Der blev et Öjebliks Tavshed; saa kom der et blegt Smil paa Germinies Læber. — Jeg har listet mig til at göre noget, sagde hun halvt höjt til Frøken de Varandeuil, jeg har skriftet, for at der ikke skulde være noget i Vejen fra den Kant . . .

Derpaa lagde hun sit Hoved længer hen paa Hovedpuden for at være nærmere ved Frøkenens Øre.

— Der er ogsaa Historier her . . . Jeg har en löjerlig Naboerske dér . . . Hun vendte Öjnene henimod og pegede med Skulderen paa den syge, som laa bag hende. — Hun har en Kæreste, som kommer og besøger hende her . . . I Gaar talte han med hende en stiv Klokketime . . . Hun er løben fra Manden . . . Jeg hørte, at de har et Barn sammen . . . Han var helt tosset, mens han talte med hende.

Da Germinie sagde dette, blev hun livligere; hun var endnu helt optaget af Scenen fra den forrige Dag. Det pinte hende, saa hun fik formelig Feber og blev helt skinsyg, fordi

hun saa nær Døden hørte Tale om Kærlighed saa nær ved sig.

Der kom paa én Gang et andet Udtryk i hendes Ansigt. Der kom en Kvinde hen mod hendes Seng. Denne blev helt forlegen, da hun fik Öje paa Frøken de Varandeuil. Efter nogle Minuters Forløb kyssede hun Germinie; men da der saa kom en anden Kvinde, fik hun Ben at gaa paa. Den anden bar sig ligedan ad, kyssede Germinie og gik straks sin Vej. Efter Kvinderne kom der en Mand, og saa endnu en Kvinde. Naar de havde staaet der lidt, böjede de sig ned og kyssede Germinie, og i hvert Kys hørte Frøken de Varandeuil en utydelig Mumlen, nogle Ord, der blev udvekslede, et uhørligt Spörgsmaal fra dem, der kyssede, og et hurtigt Svar fra hende, der fik Kysset.

— Naa, sagde Frøkenen til Germinie, jeg haaber da, at man sörger godt for dig?

— Aah ja vist, gentog Germinie med et underligt Tonefald, man sörger virkelig godt for mig.

Hun saa' ikke længer saa livlig ud, som i Begyndelsen af Besøget. Da var der kommen lidt Farve i hendes Kinder; nu var der kun en rød Plet tilbage. Hendes Ansigt var ligesom lukket; der var et koldt og sløvt Udtryk i det; det lignede en Væg. Hendes indfaldne Mund saa' ud, som om den var forseglet. Over hendes Træk laa der ligesom et Slør af en uophørlig og tavs Lidelse. Der var ikke

længer noget kærtegnende og talende i hendes Blik. Öjnene var ubevægelige og som optagne af en bestemt Tanke. Man skulde have troet, at hun trængte hele sit indre Liv tilbage, og at hun anvendte hele sin Viljeskraft i sin sidste Time paa at holde ethvert ydre Tegn fra at røbe, hvad der rørte sig i hende, og at hele hendes Væsen fortvivlet rugede over noget smerteligt, som opsugede alt andet.

Det kom af, at de besøgende havde været Frugthandlersken, Urtekræmmeren, Smörhandleren, Vaskerkonen — al hendes Gæld i egen Person. Disse Kys fik hun af sine Kreditorer, som snuste efter deres Tilgodehavende, ringede for hendes Øren i hendes sidste Time.

LVXI.

Lördag Morgen var Frøkenen lige staaet op og i Færd med at pakke noget Syltetöj i en Kurv, som hun vilde tage med til Germinie om Söndagen. Da hørte hun, at nogen hviskede ude i Forstuen, og at Pigen talte med Portneren. Næsten i samme Öjeblik gik Dören op, og Portneren traadte ind.

— Ja det er en bedrøvelig Nyhed, Frøken, sagde han.

Og han rakte hende et Brev, som han stod med i Haanden. Sygehusets Stempel stod derpaa. Germinie var død om Morgenen Kl. 7.

Frøkenen tog Papiret; hun saa' kun de

Bogstaver, som sagde: Død! død. Og til ingen Nytte gentog Papiret: Hun er død! død; hun kunde ikke tro paa det. Det gik som altid, naar man pludselig faar Underretning om, at En er gaaet bort; Germinie stod levende for hende; og hendes Person, som ikke mer var til, viste sig for hende som den sidste Skygge af et eller andet. Død altsaa! Hun skulde ikke se hende mer! Der var altsaa ikke længer nogen Germinie her i Verden. Død! hun var død! Og hvem skulde nu rumstere i Køkkenet? Det vilde ikke mer blive Germinie. Den, der lukkede Dören op for hende, ja det vilde heller ikke blive Germinie. Det vilde ogsaa blive en anden, der vimsede om i hendes Stue om Morgenen! — Germinie! raabte hun tilsidst, som hun plejede at raabe paa hende. Derpaa tog hun sig i det: — Maskine! Ting! . . . Hvad er det du hedder, du? sagde hun haardt til den ny Pige, som stod der helt betuttet. Mit Töj . . . jeg maa derhen . . .

Der var i denne pludselige Opløsning noget saa overraskende, at hendes Tanke ikke rigtig kunde faa fat paa det. Hun kunde ikke rigtig fatte dette pludselige, hemmelighedsfulde Dødsfald, som denne Lap Papir bragte Besked om. Var Germinie virkelig død? Frøkenen spurgte sig selv derom, og tvivlede derpaa som Folk, der har mistet en af deres kære langt borte, som ikke har set dem dø og ikke vil, at de maa være gaaede bort. Havde hun ikke truffet

hende endnu i Live, da hun sidst var henne at se til hende? Hvorledes var det gaaet til? Hvorledes var hun saaledes i en Haandevending bleven til det, som kun duer til at puttes i Jorden? Frøkenen turde ikke tænke derpaa, men kunde ikke lade være at tænke derpaa. Hun vidste ikke, hvorledes Dødskampen havde været, og denne Uvidenhed baade forfærdede hende og øvede alligevel en vis Tiltrækningskraft paa hende. Den ængstelige Nysgærrighed, som skrev sig fra hendes Kærlighed, kunde ikke rive sig løs fra hendes Piges sidste Timer, og hun prøvede paa famlende at løfte det skrækkelige Slør. Saa paakom der hende en uimodstaaelig Lyst til at vide det hele, at tage derhen for at høre, hvad man havde at sige om det, hun ikke havde været Vidne til. Hun maatte have at vide, om Germinie havde sagt noget, för hun døde, om hun havde udtalt et Ønske, villet noget, sagt et af de Ord, som er Livets sidste Skrig.

Da hun kom til Sygehuset, gik hun forbi Portneren, en svær Mand, der stank af Sundhed, ligesom andre stinker af Vin, gik gennem de lange Gange, hvor de blege Rekonvalescenter slæbte sig omkring, og bankede helt henne i den anden Ende paa en Dör med hvide Gardiner for. Man lukkede op, og hun befandt sig i Taleværelset; det havde to Vinduer; den hellige Jomfru i Gibs stod paa et Alter mellem to Billeder af Vesuv, der saa' ud, som om de

frøs dér paa den nøgne Væg. Bag hende stod en Dör aaben ind til et Værelse, hvor barmhjærtige Søstre og smaa Piger pludrede op, hvor man hørte en Stöj af unge Stemmer og klar Latter. Der var Munterhed i det hvide Værelse, hvor Solen morede sig med legende Börn.

Frøkenen spurgte efter Stuekonen paa den hellige Josefines Sygestue. Der kom en lille, skæv, barmhjærtig Søster med et grimt, men godt Ansigt, et Ansigt, som Gud maatte forbarme sig over. — Hun led næsten ikke mer, sagde hun til Frøkenen; hun befandt sig bedre, sporede lidt Lindring; hun haabede, at hun vilde komme sig. Men om Morgenen Kl. 7, da man redte hendes Seng, saa styrtede Blodet pludselig ud af hende, uden at hun anede, at hun skulde til at dø, og saa gik hun væk med det samme. Søsteren föjede til, at hun ikke havde sagt, forlangt eller ønsket noget.

Frøkenen rejste sig; hun rystede de skrækkelige Tanker af sig, hun havde næret. Germinie var bleven fritaget for alle Dødskampens skrækkelige Lidelser, som hun havde drömt om. Frøkenen takkede Herren for denne Dødsmaade; han havde plukket Sjælen med et eneste Greb.

Da hun gik bort, spurgte en Portør hende, om hun vilde se Liget.

Liget? det Ord klang frygtelig i Frøkenens Øren. Tanken derpaa gjorde hende hjærteangst.

Hendes Indbildningskraft færdedes paa den anden Side af denne Dör. Hun prøvede paa i Tankerne at se det, hun vilde faa at se. Og mens forvirrede Billeder foresvævede hende, mens hun manede alt det rædselsfulde frem, gyste hun ved Tanken om at træde indenfor, at genkende dette fortrukne Ansigt mellem saa mange andre, hvis hun da kunde genkende det. Og dog kunde hun ikke rive sig løs derfra; hun sagde til sig selv, at ellers fik hun hende aldrig mer at se.

En Mand med en Snadde i Munden lukkede op for hende. Frøkenen saa' ikke andet end en Ligkiste, hvis Laag kun gik op til Halsen, saa at hun kunde se, at Germinies Öjne ikke var lukkede, og at Haaret stod i Vejret som Börster.

LXVII.

Da Frøkenen kom hjem, var hun saa medtagen af alle disse Sindsbevægelser, af det, hun havde haft for Öje, at hun maatte gaa til Sengs, efter at hun havde givet Portneren Penge til Begravelsen og til at købe Jord for. Og da hun nu laa i Sengen, saa' hun igen alt det, hun nylig havde set. Hun kunde ikke faa dette skrækkelige Lig, dette frygtindjagende Hoved ud af Tankerne. Hendes Blik havde inddrukket dette uforglemmelige Hoved; selv om hun lukkede Öjnene, saa' hun det, og var bange for det.

Germinie stod bestandig for hende med disse forstyrrede Træk, der saa' ud, som om hun var bleven myrdet, med disse dybe Öjenhuler, med disse Öjne, der saa' ud, som om de havde trukket sig ind i Hovedet. Hun var hos hende med denne forvredne Mund, hvorigennem hun havde opbrækket sit Liv. Hun var der med Haaret; dette skrækkelige Haar, der strittede og stod til Vejrs som Börster.

Dette Haar kunde Frøkenen ikke faa ud af Hovedet. Den gamle Pige tænkte uden at ville det paa noget, hendes Øren havde opsnappet, da hun endnu var et Barn, paa noget af Menigmands Overtro, som laa gemt i en eller anden Krog af hendes Hukommelse. Hun spurgte sig selv, om det ikke hed sig, at de døde, hvis Haar saaledes stod i Vejret, var døde med en Forbrydelse paa deres Samvittighed. Og hvert Øjeblik saa' hun disse Haar, en Forbryderskes Haar, der stod ret til Vejrs af Frygt, var helt stift af Rædsel for den himmelske Retfærdighed, ligesom en Forbryders Haar, naar han nærmer sig Skafottet paa Grevepladsen.

Om Söndagen var Frøkenen altfor svag til at kunne staa ud af Sengen. Om Mandagen vilde hun staa op for at være med til Begravelsen; men saa blev hun daarlig og maatte lægge sig igen.

LXVIII.

— Naa, er det nu forbi? sagde Frøkenen, da Portneren kom hjem fra Begravelsen Kl. elleve i sort Frakke og med Ansigtet i de Folder, som passer for saadan en Lejlighed.

— Ja saamænd er det saa, Frøken .... Og Gud være lovet! nu lider den stakkels Pige da ikke mer.

— Hør, jeg kan ikke samle mine Tanker i Dag. Læg Kvitteringerne og de Penge, der er tilovers, paa mit Natbord . . . Vi kan jo altid göre Regnskabet op en anden Dag.

Portneren blev staaende uden at røre sig og uden at gaa sin Vej; han flyttede blot sin blaa Flöjelskalot, som var syet af en af Pigernes Kjoler dér i Huset, fra den ene Haand til den anden. Da han havde staaet lidt, besluttede han sig til at tale . . .

— Dèt er dyrt at komme i Jorden, Frøken . . . Der er nu först . . .

— Hvem har bedt Dem om at betale? afbrød Frøkenen ham med Selvfølelse og höjmodig Barmhjærtighed.

Portneren vedblev: Og dernæst et Gravsted paa evig Tid, som De sagde, det er ikke til at faa . . . Det kan ikke nytte, at De har et godt Hjærte, Frøken, De er ikke overdrevent rig . . . Det véd man, og saa sagde man til sig selv: Det vil knibe for Frøkenen at betale det . . . og man kender Frøkenen, hun vil betale . . . Nu vel, om man nu sparede det? . . .

Det var dog altid saa meget vundet . . . Og det ene er som det andet . . . Den anden ligger lige godt for det . . . Og hvad vil saa glæde hende mest deroppe? Det er ikke at have gjort nogen Uret . . . .

— Betale . . . hvad for noget? sagde Frøken de Varandeuil; hun var ked af alle Portnerens Omsvøb.

— Naa det gör ikke noget . . . Hun var Dem lige hengiven derfor . . . . Og da hun saa blev saa syg, var det ikke Tiden til at tale derom . . . Men De maa for Guds Skyld ikke genere Dem . . . det haster ikke . . . Det er Penge, hun har skyldt mig i lang Tid . . . Værsgo, der kan De selv se . . .

Og han trak et Stykke Stempelpapir op af Inderlommen.

— Jeg forlangte ikke noget Gældsbevis . . . det er hende . . .

Frøken de Varandeuil snappede Stempelpapiret og saa' nedenunder:

Rigtigheden heraf bevidnes.

Germinie Lacerteux.

Det var et Gældsbevis paa 300 Franks, der skulde afbetales maanedsvis og afskrives bagpaa.

— Det er ikke saa farligt, som De selv ser, sagde Portneren og stod og drejede paa Papiret.

Frøken de Varandeuil tog sine Briller af. — Jeg skal nok betale det, sagde hun.

Portneren bukkede; hun saa' paa ham; han blev staaende. — Det er da vel det hele, haaber jeg? sagde hun i en kort Tone.

Portneren havde givet sig til at stirre paa et Blad, der laa paa Gulvet . . . Det hele . . . det er som man tager det . . .

Frøkenen blev ligesaa bange som i det Öjeblik, da hun skulde gaa gennem Dören, bag hvilken Pigens Lig laa.

— Men hvorledes er hun dog kommen i den Gæld? . . . udbrød hun; . . . jeg gav hende en god Lön . . . Jeg klædte hende næsten . . . . Hvad i al Verden brugte hun dog sine Penge til?

— Ja ser De, Frøken . . . . Jeg har ikke villet sige Dem det . . . men jeg kan jo ligesaa godt göre det i Dag som i Morgen . . . Og dernæst er det bedst, at De faar det at vide i Tide . . . Naar man véd det, kan man indrette sig paa det . . . Hun staar skreven hos Vildthandlersken . . . Den stakkels Pige havde lidt Klatgæld allevegne . . . Hun havde ikke synderlig Orden i sine Sager i den sidste Tid . . . Vaskerkonen lod sin Bog blive her sidste Gang . . . Det løber saa temmelig op . . . Jeg husker ikke, hvor meget . . . Det lader ogsaa til, at hun har en Regning hos Urtekræmmeren . . . aah, en gammel Regning . . . Den gaar flere Aar tilbage . . . Han vil bringe Dem sin Bog . . .

— Urtekræmmeren, hvad vil det sige?

— Ham i Nummer 250

Alle disse Meddelelser faldt Slag i Slag

paa Frøken de Varandeuil, og hun sagde noget; men man kunde ikke høre, hvad det var. Hun laa og støttede sig paa Hovedpuden uden at sige et Ord. Sløret for dette Liv faldt nu bort Stump for Stump, og hendes Skændselsgærninger kom for Dagen én for én.

— Ja ham i 250 . . . Det er nok en hel Del Vin efter det, han siger . . .

— Ja men jeg har jo altid Vin i Kælderen.

— Og henne i Frokosthallen . . . blev Portneren ved uden at svare, aah, det er nu ikke saa farligt . . . 75 Franks . . . Det er for Brændevin og Sveitserbitter.

— Drak hun? skreg Frøken de Varandeuil, nu stod alting klart for hende.

Portneren lod, som om han ikke hørte det.

— Ja ser De, Frøken, det var en Ulykke for hende, at hun kom i Lav med disse hersens Jupillons . . . den unge Fyr . . . Det blev ikke det, hun ventede sig deraf . . . Og saa Sorgen . . . Hun slog sig til Flasken . . . Hun haabede, at han vilde ha' giftet sig med hende . . . Hun lejede og møblerede en Lejlighed til ham . . . . Naar man först stikker Pengene i Bohave, saa faar de snart Ben at gaa paa . . . Jeg sa' nok til hende, at hun ikke skulde pimpe saa forskrækkelig, men det hjalp jo ikke . . . Og De kan jo nok tænke Dem, at naar hun kom hjem ved höjlys Dag, saa rendte jeg ikke op og fortalte Dem det . . . Hun var jo næsten, som hun

kunde være Deres Barn . . . Og saa, vedblev Portneren, da Frøken de Varandeuil utaalmodig slog ud med Haanden — det var jo en hel Guds Lykke, at hun døde, den lille . . . Nu gör det jo ikke noget til Sagen . . . Man kan sige, at hun har siddet skidt i det . . . Derfor købte jeg ikke Jord . . . i Deres Sted . . . Hun har saamænd været Dem dyr nok i den Tid, hun var i Deres Brød . . .

— Naa saadan hænger det sammen; hun stjal til sine Kærester, hun gjorde Gæld. Hun gjorde bedst i at skrubbe af, den Tæve! Og det skal jeg betale! Og saa et Barn! Ser man det, den Laptaske! Aah ja vist, hun kan for mig ligge og raadne, hvor hun vil, hun dér . . . De har baaret Dem meget fornuftig ad, Hr. Henri . . . Stjæle! Hun bestjal mig! Et Hul er godt nok til hende . . . Og saa tænke sig, at hun havde alle mine Nögler . . . Jeg talte aldrig efter . . . Du gode Gud! Det har man for sin Tillid! Naa ja vist, jeg betaler det . . . ikke for hendes Skyld, men for min egen . . . Og jeg, som giver hende mine to bedste Lagener til Ligdragt . . . Det skulde jeg have vidst, saa kunde hun have faaet Karkluden, Jomfru Rendemaske! . . .

Saaledes blev Frøkenen ved, nogle Minuter indtil Ordene kvaltes og blev siddende i Halsen paa hende.

LXIX.

Som en Følge af denne Scene maatte Frøkenen holde Sengen en hel Uge, syg og rasende, fuld af en Harme, der fik hendes Hjærte til at banke stærkere, strömmede over hendes Læber og undertiden gav sig Luft i en eller anden plump Forhaanelse, som hun spyttede ud i et Skrig efter hendes Piges tilsølede Minde. Dag og Nat vendte og drejede hun den samme Tanke og forbandede hende; selv i Drömme rystede hendes spinkle Lemmer af Vrede.

Var det virkelig muligt? Germinie! hendes egen Germinie! Hun kunde ikke komme bort fra det . . . Gæld! . . . et Barn . . . al Slags Skændsel! Det Afskum! Hun foragtede, hun afskyede hende! Havde hun været i Live, vilde hun være gaaet til Assistenten. Hun ønskede, at hun kunde tro, at der var et Helvede til for at nedkalde Himlens Straffedomme over hende. Hendes Pige var saadan En. En Pige, som hun havde haft i sit Brød i tyve Aar! som hun havde overøst med Godhed! Hun drak sig fuld! saa dybt var hun sunken! Den Rædsel, man føler efter en slem Dröm, kom over Frøkenen, og i sin Væmmelse over det skete raabte hun: Fy! efter det Lig, hvis Grav spyede Germinies Livs Skændsel op, kastede Snavset tilbage.

Hvor hun havde bedraget hende! Hvor hun gav sig Skin af at holde af hende, den elendige! Og for ret at holde sig for Öje,

hvor utaknemlig og nederdrægtig hun havde været, mindedes Frøken de Varandeuil Germinies Ömhed og Omsorg for hende, hendes Skinsyge, der gav sig Udseende af at forgude hende. Hun saa' i Tankerne, hvorledes hun böjede sig ned over hende, naar hun var syg; hun tænkte paa hendes Kærtegn . . . Det var Lögn alt sammen! Hendes Hengivenhed, Lögn! Hendes brændende Kys, den Kærlighed, hun førte paa Læberne, det var lutter Lögn! Alt dette sagde Frøkenen til sig selv, hun gentog det, og kom til den Overbevisning, at det forholdt sig saaledes. Og dog lidt efter lidt og langsomt voksede Medfølelse og Barmhjærtighed frem af disse bevægede Minder, af denne Anklage, som det var hende en Nydelse at göre saa bitter som muligt, af de søde Minder fra de Dage, som ikke var mer.

Hun jog disse Tanker bort, fordi hendes Nag svandt med dem; men de kom igen i hendes Drömmerier. Saa huskede hun Ting, som hun ikke havde tænkt over, mens Germinie levede; disse Ubetydeligheder, som Graven faar En til at tænke over, og som Døden kaster sit Lys over. Hun mindedes utydelig det forunderlige i hendes Piges Væsen, hvorledes hun plaprede løs, knugede og trykkede hende, faldt paa Knæ, som om hun havde en Tilstaaelse at göre; hvorledes hendes Læber skælvede, som om de bar paa en Hemmelighed. For de Öjne, hvormed man ser paa dem, der ikke længer er

til, viste sig Germinies sörgmodige Blikke, hendes Fagter og Stillinger, det fortvivlede Udtryk i hendes Ansigt. Og nu gættede hun, at under alt det laa Saar, Vunder, Sønderknuselse, kvalfuld Hjærteangst og Anger, blodige Taarer af Samvittighedsnag, alle Slags Lidelser, som hun formaaede at holde nede, saalænge hun levede, og ikke at lade komme til Syne i hendes Ydre, en lidenskabelig Skamfuldhed, som bad om Tilgivelse ved at tie.

Saa skændte hun paa sig selv for disse Tanker og kaldte sig selv et gammelt Asen. Frøken de Varandeuils Liv var pletfrit; hun havde holdt sine Drifter i Ave; derfor dömte hun strængt, en saa hæderlig Kvinde som hun maatte fordömme andre, der skejede ud, og være uden Medlidenhed med Germinie. Alt inden i hende satte sig op mod at tilgive. En Retfærdighedsfølelse overmandede hendes Godhed og raabte til hende: Aldrig! aldrig! Og uforsonlig gennede hun Germinies afskyelige Genfærd bort.

Det hændte sig endog somme Tider, at hun dængede hende til og bagtalte hende for ikke at blive fristet til at lade være at forbande og fordömme Mindet om Germinie. Hun föjede nyt til denne frygtelige Arv efter den døde. Hun bebrejdede Germinie mer, end hun havde Ret til at bebrejde hende. Hun indskød Forbrydelser i hendes mørke Tanker, Lyst til Mord i hendes urolige Drömme. Hun

vilde tænke og tænkte, at hun havde ønsket sig Døden, at hun havde ventet paa den.

Men i samme Öjeblik, som hun rugede over disse mørke Tanker og Forestillinger, stod der et Syn for hende i et klart Lys. Et Billede kom nærmere og nærmere hen til hende; det syntes at søge hendes Blik; forgæves søgte hun at værge sig mod det; det gled mellem hendes Hænder, hvormed hun vilde jage det væk. Frøken de Varandeuil saa' sin døde Pige igen. Hun saa' hende, som hun havde set hende paa Ligstuen, dette Ansigt, der mindede om en korsfæstet, dette en dødsdömts Hoved, som Blodet fra Hjærtet i Dødskampen var drevet op i. Hun saa' hende med Sjælen, med det »andet Blik«, som frigör Virkeligheden fra Skinnet. Og jo tydeligere dette Hoved stod for hende, des mindre Skræk indgød det hende. Det forekom hende, at alt det forfærdelige og rædselsfulde tabte sig; kun Lidelsen blev tilbage; men en Lidelse, som var en Udsoning, næsten en Bön, Lidelsen i Ansigtet paa en død, der saa' ud, som om det vilde græde . . . Og Udtrykket i dette Ansigt blev mildere og mildere; tilsidst fandt Frøkenen noget bedende deri, som paakaldte hende, noget bedende, som tog hendes Medlidenhed fangen. Umærkelig sneg Overbærenhed og Undskyldninger sig i den Grad ind i hendes Tankegang, at hun selv undredes derover. Hun spurgte sig selv, om den stakkels Pige ikke havde mindre Skyld

end andre; om hun selv havde valgt det onde; om ikke hendes Livsførelse, Paavirkningerne, de medfødte ulykkelige Lyster i hendes Legeme og hendes Skæbne havde gjort hende til den Skabning, hun var bleven til, et Væsen fuld af Kærlighed og Smerte . . . . Paa én Gang holdt hun inde; nu kunde hun tilgive.

En Morgen var hun med et Spring ude af Sengen.

— Aah du . . . den anden, raabte hun til sin ny Pige, Pokker kan huske, hvad du hedder, jeg glemmer det altid . . . Bring mig mit Töj . . . jeg gaar ud.

— Men hvad tænker De dog paa, Frøken . . . Se engang paa Tagene . . . de er helt hvide.

— Naa ja, det sner, og hvad saa.

Ti Minuter efter sagde Frøken de Varandeuil til Droskekusken, hun havde haft Bud efter:

— Til Kirkegaarden paa Montmartre.

LXX.

Langt borte strakte der sig en Mur uden om et stort Indelukke; den saa' ud, som om den aldrig fik Ende. Snemassen paa det lille Halvtag havde en smudsig Rustfarve. I en Krog tilvenstre strakte tre nøgne Træer deres törre og sorte Grene op mod Himlen. Det knagede i dem som i tört Træ, naar Nordenvinden slog deres Grene mod hverandre. Oven

over disse Træer, bag Muren og tæt op til den hang en af de sidste Tranlygter i Paris. Hist og her ragede nogle hvide Tage op; derpaa knejsede Toppen af Montmartres Höj op over det hele; det hvide Snedække plettedes hist og her af Jord eller Sanddynger. Smaa graa Mure gik langs ned ad Skrænten; over dem ragede nogle forkrøblede Træer i Vejret; deres Toppe fik et violet Skær i Taagen. Tilsidst kom der to sorte Møller. Himlen var blyfarvet med blaa og kolde Toner, som det Tusch man dypper sin Pensel i. Der gik en Lysstribe hen over Montmartre; den var grel og havde samme Farve som Seinens Vande efter stærke Regnskyl. Paa dette svage Skær af Vintersolen aftegnede sig to Møllevinger paa en Mølle, man ikke kunde se; de drejede sig langsomt, bestandig med samme Fart; det saa' ud, som om det var selve Evigheden, de hvirvlede rundt.

Indenfor Muren stod der op til den nogle halvt udgaaede stedsegrönne Træer, som var blevne røde af Frosten; og indenfor dem strakte sig igen et uhyre Jordstykke; ned ad det var der to Rækker af Kors, der lignede to Ligfølger; de trykkede og gned sig op ad hverandre, hældede til alle Sider, eller ogsaa var de faldne helt om. Disse Kors rørte ved hverandre, drev hinanden frem, løb i Hælene paa hverandre. De böjede sig, faldt om og laa ituslagne paa Vejen. I Midten af Rækkerne

klemte de hverandre saaledes, at de vare hoppede ud og til Siderne; der laa de i Gangene, som gik mellem Rækkerne og var lidt nedtrampede i Midten; de var dækkede med Sne, og det klodsede Træ i dem gjorde, at Sneen höjnede sig paa enkelte Steder i Gangene. De brudte Rækker bølgede som store Skarer af Mennesker, der i en uordentlig Slangegang vandrer hen ad en Vej. De sorte Kors lignede med deres udstrakte Arme Skygger af Mennesker, der er i stor Nød. Disse to uordentlige Rækker ledte Tanken hen paa et stort Nederlag, paa en fortvivlet, opløst Hær. Man troede at have en Flugt for at redde Livet for sig.

Paa alle disse Kors hang der Kranse; Kranse af Evighedsblomster, Kranse af hvidt Papir med Sølvtraad, af sort Papir med Guldtraad; men Sneen havde ødelagt dem forneden; de var visne, saa' ud som skrækkelige Minder, som de andre døde ikke vilde vide noget af, og som man havde opsamlet for at pynte lidt paa Korsene.

Paa alle Korsene stod der et Navn med hvide Bogstaver; men der var ogsaa Navne, som ikke en Gang var skrevne paa Træ; man havde brækket en Gren af, stukket den ned i Jorden og bundet et Stykke Papir derpaa med en Stump Sejlgarn; saadanne Grave fandt man ogsaa dér.

Til venstre gravede man en Grube til en tredje Række, Graverkarlens Hakke kylede den

sorte Jord i Vejret, og den faldt ned paa den snedækte Jord. Der herskede en dyb Tavshed, Sneens dumpe Tavshed hvilede over det hele, og man hørte kun to Lyde, den svage Lyd af de Skovlfulde Jord, der blev kastet op, og den tunge Lyd af regelmæssige Trin. En gammel Præst, som gik og ventede der med sin Hætte over Hovedet, i sin sorte Præstekjole og med en gulnet og snavset Præstekrave om Halsen, forsøgte at holde Varmen ved at trampe paa Stenbroen foran Gravene med sine plumpe Galocher.

Der var Fællesgraven den Dag. Dette Jordstykke, disse Kors, denne Præst sagde det tydeligt nok: Her sover Menigmands Død, Fattigmands *Tilintetgörelse*.

O Paris! Du er Verdens Hjærte, du er den store menneskekærlige By, den store barmhjærtige By, Broderkærlighedens By. Du har en blid Aand, en urgammel Medlidenhed i dine Sæder, dine Skuespil giver Almisse. Den fattige er ligesaa godt Borger i dig som den rige. I dine Kirker taler man om Jesus Kristus; dine Love præke Lighed, dine Blade tale om Fremskridt, alle dine forskellige Regeringer tale om Folket. Se saa, hvor du kaster dine døde hen, som sætte Livet til, fordi de tjene dig, som slide sig op for at skabe din Rigdom, som omkomme i dine forpestede Værksteder; dem, som have udsvedt deres Liv ved at arbejde for dig, for at skaffe dig dit Velvære, dine For-

nöjelser, din Glans, dem, som er Livet og Stöjen i dine Gader, dem, som have knyttet deres Tilværelse til dig, for at du kan vedblive at være Hovedstaden, dem, som fylder dine Gader og bidrager til din Storhed. Alle dine Kirkegaarde have en saadan Skammekrog, skjult i en Afkrog ved Muren, hvor du skynder dig at putte dem ned, hvor du tilmaaler dem de Skovlfulde Jord, de behøve, saa smudsig smaalig, at man ser Fødderne stikke ud af Ligkisten. Man kunde fristes til at tro, at din Barmhjærtighed hører op, naar de drager deres sidste Suk, at det eneste, du giver dem frit, er Sengen, hvorpaa de ligger og lider, og at du, der er saa stor og saa stolt, ikke længer har Plads for disse Folk, naar de er færdige paa Hospitalet. Du dynger dem op, du trykker dem sammen, du blander dem sammen, ligesom man for hundrede Aar siden lod de levende og døde ligge i samme Seng i vore Hospitaler. Endnu i Gaar var der ikke en Gang en Præst til Stede i Embeds Medfør for at stænke det sædvanlige Vivand paa dem, man kom med; der blev ikke bedt den simpleste Bön; ikke engang det Sömmelighedshensyn tog man; Vorherre blev ikke ulejliget. Men det, som denne Præst velsigner, det er altid det samme, et Hul hvor Fjælene i Ligkisten puffer til Naboens, hvor de de døde ikke er hjemme hos sig selv! De raadner i Fællesskab; ingen har noget for sig, alt er fælles, den enes Orme filtrer sig

ind imellem den andens. I denne Jordbund, som saa hurtig gör det af med de døde, skynder Montfaucon sig med at faa Levningerne ned i Katakomberne . . . Thi de døde faa hverken Tid eller Plads nok til at raadne; man tager Jorden fra dem, för den har gjort sin Gærning, för deres Ben har faaet Stenens Farve og Ælde, för Aarene har taget alt menneskeligt og det, der minder om en Krop, fra dem. Man fejer væk, naar denne Jord endnu er dem, og naar de endnu udgör det fugtige Jordlag, som Spaden borer sig ned i . . . Jorden, som man laaner dem? Men den gemmer ikke alene paa Lugten af de døde! Om Sommeren, naar Vinden farer hen over denne menneskelige Rakkerkule, som der knap nok er Jord paa, saa fører den ryggesløse Smitstoffer med sig ind over de levendes By. Paa de lummerhede Avgustdage gaar ikke engang Opsynet derhen; der er Fluer, som bringer Giften fra Lighusene med sig, Fluer, hvis Stik bringer de pestagtige Bylder, hvoraf man dør.

Frøkenen kom derhen, efter at hun var gaaet gennem en hvælvet Port paa en Mur, som skiller Gravstederne til evig Tid fra dem, der kun lyder paa visse Aar. Efter den Anvisning, hun fik af en Opsynsmand, gik hun ned mellem den sidste Række Kors og den Grube, man var i Færd med at grave. Hun

traadte paa de visne Kranse og kom til et Hul, til den aabne Grav, der var afspærret med nogle raadne Planker og en oksyderet Zinkplade, hvorpaa en af Graverkarlene havde hængt sin blaa Bluse. Jorden sænkede sig bagved, og man kunde skimte tre Ligkister, en större og to mindre lidt bag den. Korsene for den Uge, for den næstforrige og den forrige Dag skraanede ned ad Gravhöjene; de hældede, borede sig dybere ned, saa' ud, som om de skrævede ud, mens de fo'r ned ad en Skrænt.

Frøkenen gik frem langs disse Kors, böjede sig over hvert eneste, stavede sig til Datoerne og bestræbte sig for at læse Navnene med sine daarlige Öjne. Hun kom til Korsene for den 8. November, det var Dagen för den, da Germinie døde; Germinies maatte være ved Siden af. Der var fem Kors for den 9. November, fem Kors tæt ved Siden af hverandre. Germinies var ikke mellem dem. Frøken de Varandeuil gik lidt længer frem, til dem for den 10., den 11., den 12. November. Hun kom tilbage til den 8.; der var ikke noget, ikke det bitterste . . . Man havde ikke sat et Kors paa Germinies Grav; man havde ikke en Gang sat en Stump Gren, for at Folk kunde se, hvor hun laa.

Tilsidst lagde den gamle Frøken sig paa Knæ i Sneen mellem to Kors fra den 9. og 10. November. Det, der var tilbage af Germinie, maatte ligge der. Hendes ubekendte

Gravsted var dette ubegrænsede Jordstykke. Naar man vilde bede for hende, maatte man göre det paa Lykke og Fromme mellem to Datoer — som om den stakkels Piges Skæbne førte med sig, at der her paa Jorden ligesaa lidt var Plads for hendes Krop som for hendes Hjærte.